

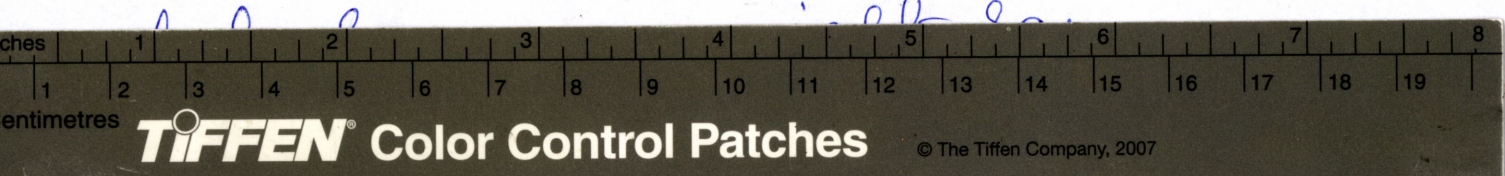

5
2.
177.

Nobilissimus Iuuenis D. Michael
Lexmi Pogatus Debrecinensis donavit hoc
libello Bibliothecam Ref. debrecin
in senem vetulis script. Yezzeccimis
Bibliothecarius et Conservator a. d.
S. Kal. Maias MDCCC

Yza

H 939

REDIVIVUS
IAPHETKE

AZ AZ:
CZEGLEDI PALKONAK,
DOBRAVICZAI MIKLOS PRÆCE-
ptorával való beszélgetése.
Mellyet ajánlot az *urbar, t. l. d. b. n. n. g.*
TEKINTETES, S. NAGYSÁGOS,

KAPI GYÖRGY
URAMNAK; HUNYAD, ZARAND,
S. Középső Szolnok Varmegyéknek, FÜ-LS-
PANYANAK; a Méltóságos, APAFI MIHALY,
Erdelyi Fejedelemsnek, Belső-Tanácsának;
mint Isteni felső Favor Urának.

Arad AZ Után: *Terem*
A' Tekintetes UR-i Férfinak;
NEMZETES VITEZLŐ
CSÉGHÉ-KÁTA-I.

KATAI FERENTZ
URAMNAK; THORNA VÁRANAK,
egyik örökös Urának; Nemes ABA-ÚJ-
VAR, S. THORNA Varmegyéknek, kivált-
képpen való *Urának*; Istenes
Favor Urának.

poszt ab
1749. *1749*
KÖNYVTÁRA

Nyomtattatot: ANNO M. DC. LXIX.

Czegledi Palkonak

Kapra

Tit: 3. §. 10.

Az Eretnek Embert, egy, a' vagy két intésed u-
bán, megh vessed.

Példa-befzedrül: 30. §. 33.

A' ki keményen fujja ki a' maga orrát, vért
hoz ki belöle; ugy a' ki haragját megh nem tarthat-
ya, haboruszt szerez.

Teremt. II. §. 3.

Le szálla az Ur, hogy látná azt a' Tornyor,
mellyet kezdettek vala építeni az Emberec fiai; &c.
s-észét veszté ot az ünyelveknek, hogy egy-másnac
beszédét, ne értene. Es ilyen módon, el-félezté
az Ur őket onét.

Jos. 24. §. 27.

Es a' kü leszen ti nektek bizonságul; hogy hal-
lottátoc az Urnac, minden beszéd-it; hogy ekképpen,
ne hazudhassatoc, a' ti Uratok Istentec ellen.

AFANIO LEUEL.

Nagyságos, s-Tekintetes Vraim!
Vgy tetzik, halálra veté magát
Dávid: Hogy ama' kevély, s-
kérkedékeny Goliát's-val szemben hal-
lyon; s-el-háricsa Jsraelről a' gyalázatot.
1. Samuel: 17.

Nem túrhetém én-is; hogy Sámbar
Iesuitának; mérges pennája ellen, ki né
kellyek; és a' Tízteletes vénséget vife-
lő Vramnak becsülletit, ne oltalmaz-
zam; hanem, háricsam el a' megh-éle-
medet Israel-rül, a' gyalázatot.

Nagyságodnak ajánlottam e' Kis-
munkacskat elsőbennis; ugy mint, ki-
nek Patrociniüja által, jöt e' kis-könyv
ki, nagyob rébre.

Kegyelmedis, Tekintetes, s-Nem-
zetes KATAIFERENTZ Vram,
emlekezetsben vagyon; mivel az Uj
IAPHETKE, kegyelmed kegyes
Izárnyaival fedezgettetet vólt bé-

(*) 2

ret-

2. Nem *Joab* lütte ezt *Abjalon* szivére;
Hanem Tudós *Maikó*, s-*Pesabási* mérte;
Dobrasztzinak is, iv van egyik keze.
Becsületésés, mert Urának nézte.
3. Istenért-is kérünk *Jesuita Sámbar!*
Mutasd meg ha jo vagy: hogy te nem vagy Szamára.
Szonk-ként irásfinkat, fzed fel! mert csak e' vár.
Mi bizony nem bánnyuk! ha mulik-is két Nyár.
4. De ne szitkozodgyál, mint néked szokásod;
Mert *Rended*-ben nem lesz bizony maradásod!
Fogadban-nis nem lesz csorbáságban másod;
Nyilván vagyon dolgoz: Vagy véfed, vagy áfod.
5. *Hegedűs* csináltam, a' te *Hegedűs*-ért;
Mely dolgozra engem, csak az igazság kért
Mivel csudálkoztam: hogy rád ennyiroz fért;
Nem jo Lélek volt az, ki rád illyeket mért.

SÁMBAR Sohajtása.

1. **I**Aj! jaj! már énnékem! s-mit tül *Harom kérdés?*
Bizony én életem, im csak veszekedés!
Irás szurta szivem, mint egy nagy éles kéls.
Calcsinistóság-nak sereghe mert csak léls.
2. Elégtelen vagyok a' megh-tzafolásra;
Bizony e' munkákat, én csak bizom másra.
De nevezet szerént, jo *Ulyesalóra*;
A' vagy penig, Tudos Nagy *PATER IVULYRA*
3. Segélyetek azért én édes Barátim!
Ha pénz kel: bizonynal meg-nyitom erfényim;
Csak én nevem alat folyanak könyveim;
Mert im rám támadtak *Három* Ellenségim.
4. A' vagy talám job lesz, ha csak *Szidom* űket;
Mint illyen dologban ellenünk űt Fűket;
Kérlek nyullyunk hozzá! s-én sem leszek süket.
De látok élőttem hegyes szuró tű-ke.
5. Mert bizony halottam: hogy egyikik sem nyugtzik;
Migh az igazságot, helyére nem viszik.
Ha mireponatunk: lekkek azzal hizik.
Ki ki *Pallásában*, mertugy látom bizik.

6. A'

6. A' SION VARA-is, im minden nap kézfűl!
A' mely hogy ha ki-ű: sok Ember ahoz fűl:
DAGON LE-DűLESEN, Ezer a' ki réműl!
Ezt mondam ti néktek: Hallya meg minden fűl!
De megh-gyöz engemet látom az igazságh;
Mert *Calcsinisták*-nál, csak Christus a' Valtság.
Nem kel már énnékem, más töb szarándokságh.
Eltemet meg-untam: légy magadnak *VILACH!*

A' Nyomtatásban eset fogvatkorások, ezek:

1. Pag. 11. A' *Márgon*, e' szóh helyet: *Ianfenn Harmon*;
olvafs: *Ianfenn Harmon*.
2. Pag. 17. E' szóh helyet: *Hiteés*; olvafs: *Hiteés*.
3. pag. 19. E' szó után: *ime*; ad oda e' betűt: e'.
4. Pag. 22. E' szó helyében: *Kalauza-zában*; olvafs
Kalauza-zában.
5. pag. 34. E' szó helyében. *expugnandos*; olv. *expugnandos*
6. pag. 35. E' szó helyet: *örös*; olvafs: *örök*.
7. pag. 39. E' szó helyet: *olvasa-is*; olvafs: *olvasása-is*.
8. pag. 40. E' szó helyet: *dologban*; olvafs: *dologban*.
9. pag. 41. E' szó helyet: *miembnek*; olvafs: *miembnek*.
10. Ibid. E' szó helyet: *impedebars*; olvafs: *impedebars*.
11. Pag. 43. E' szó helyet: *Theologusnak*; olvafs: *Theologusnak*.
12. pag. 44. E' szó helyet: *Késűl*; olvafs: *Késűl*.
13. pag. 51. E' szó helyet: *azéű*; olvafs: *azéű*.
14. pag. 32. E' szó helyet: *miat*; olvafs: *miat*.
15. pag. 54. E' szó helyet: *Tolesom*; olvafs: *Tolesom*.
16. Ibid. E' szó helyet: *prafstetatur*; olvafs: *prafstetatur*.
17. pag. 55. E' szó helyet: *Dandea*; olvafs: *Dandea*.
18. pag. 58. A' mely az az szó, a' *Rhythmus*-ban vagyom;
igy ted azt leg-éűl: Az az: *Romlos veszenben zart*,
s-e szegény Lélek!
19. pag. 61. E' szóh helyet: *Szamával*; olvafs: *Szamával*.

20. pag. 70. E' szó helyet: *Prammaal*; olvafs: *Urammal*.
 21. pag. 73. E' szó helyet: *gyagyulija*; olvafs: *gyogyulaja*.
 22. pag. E' szó helyet: *Egen*; olvafs: *ighez*.
 23. pag. 04. E' szó után: *is*; megént ezt ted oda *i ist*.
 24. pag. 108. E' szó helyet: *szurokben*; olvafs: *surokban*.
 25. pag. 117. E' szó helyet: *Iszenbó* olvafs: *Iszendó*.
 26. pag. 126. E' szó helyet: C EGL. PALK. olvas: DOBRA V. MIKL.
 27. Ibid. E' szó helyet: *edkéllet: fogre*; olv. *edkéllet: egre*.
 28. pag. 137. E' szó helyet: *utol var*; olvafs: *utol bar*.
 29. pag. 141. E' szó helyet: *art*; olvafs: *azt*.
 30. pag. 169. E' szó helyet: *attulésis*; olvafs: *attuleritís*.
 31. pag. 175. E' szó helyet: *Gárdagos*; olvafs: *Gazdagos*.
 32. pag. 183. E' szó helyet: *tanizanaa*; olvafs: *tanizanak*.
 33. Pag. 210. Leg nevezetesebb ez: *Nem szabad régen azts Anyjának sarot etc.* Maga így kellett volna: *Brutus-is régen azt, Anyjának sarotta.* Az után következnek e' főék: *Nem szabad a' Szentségiül azt kérsi. &c.*
 34. Pag. 213. E' szó helyet: *rudgyuk*; olvafs: *rudgyuk*.
 35. pag. 221. E' szó helyet: *csátas-koért-is*; olvafs: *csatásokért-is*.
 36. pag. 223. E' szó helyet: *manu*; olvafs: *manu*.
 37. pag. 237. E' szó helyet: *Válsk*; olvafs: *Válsk*.
 38. pag. 227. E' szó helyet: *Grati*; olvafs: *Gratia*.

REDI-

REDIVIVUS IAPHETKE.

Az az:

CZEGLEDI PALKONAK,
DOBRAVICZAI MIKLÓS
Præceptorával való be-
széltetése.

CZEG. PALKO.

Domine Præceptor! Vgy
tetzik, ezt adta valaki kegyel-
med nekünk egykori Compo-
sitorán: *Hogy a' hová nem érkezik az o-
roszlán büre, bé csúsz mázbot a' Roka kón-
róse. Antigonust-is hozá erre bé; Ki-
nec, mikor ilyen kérdést verettek volna
eleiben: miképpen kel'vallyon az Ellensé-
get meg-győzni? az okos Ember, ily fe-
leletetűn: Vagy ravasz sággal, vagy erő-
vel, vagy titkon, vagy nyilván.*

Bizonyára a' mi Jésuitánk-is, (tis-
telem, s-becsüllöm másképpen ű ke-
gyelmét; de Berelmes, édes Attyám-

A

nak;

nac, becstelenitése-ért hogy ki ne kel-
lyec, nem engedi azt, sem az Isten,
könyve, sem a' termébet) majd *Julia-
nust* követiez aránt. Ki felől, (a' mint
kegyelmed *Stylus*-ban ki adta) így ír
egy nagy Ember: (a) *Julianus astu-
tissime Christianos in sectatus est, nam à
cruore abstinuit; & non Christianorum
corpora occidere, sed ex eorum animis
Christum evellere, miris artibus technis-
que attentabat, quod est genus persecuen-
di omnium efficacissimum, & perniciosissi-
mum.* Ez a' veleje: Nintsen nagyobb
mesterség, az igaz Keresztényec szív-
kiből ki venni a' Christust; mint alattom ban-
való csalárdság által, ha vér-ontásra va-
ló alkalmatosság nem adatic.

D. MIKLÓS.

Ugy vagyon jó Tanítványom! En
adtam vala ki ezt, hol magyarul, s-hol
Deákul a' *Compositora*; de, mit akaríz
ebből ki hozni?

C. PALKO.

Tsac nem réghen, az én édes At-
tyam Uram ellen, *Patakrul* (hihető)
ki-adot *Jesuita*-i motskolodást. Mell'et
én, mikor e' ditsiretes, velem egygyüt
tanuló, *Cassai Reformára Scholában* ol-
valgattá volna, ugyá megborzadéc belé

D. MI-

D. MIKLÓS.

Miben jó *Paule*? Mert te, nem érted
még-el a' *ti*z estendót, hogy valamely
dolog felől, tudhatnál elméssen *discur-
rál*ni. A' ki *Samuella* egygyüt; Ki:
(b) *puer erat, valde puer.*

C. PALKO.

A mellyeket olvastam kedves *Pre-
ceptorom!* azok közzül első, ez: (c)
*Ceglédi István, Calvinista Cassai Predica-
tor.* Barátságatlan *Dorgálás*naac irása
serént, már három estendórúl fogva, ké-
rődic az *Három kérdés* ellen; de, ha ké-
bortsáttya -is könyvét; mast nem tud a'
nyavalyás vén Ember, hanem tsac a'
monda mondat: *Ex a' Papista Author-
is egyem, ezt mondgya; ama*z -is *azt
mondgya: ez peng, tsac fetsegés: Ha
az ege* *Ecclesia* nem mondgya.

DOBR. MIKL.

Ez immár, más dolog kedves Ta-
nítványom! Így kel hát ezekhez Böl-
lanom:

[I.] Nem kel a' *BARÁTSÁGOS
DORGÁLÁST*, *Barátság*alannac ne-
vezni. Hanem ha ugy esné: Mint a'
turos lovon meg-illetet seb; mellyet
midőn meg-csapnac, jobban sokot
iparkodni, s-bibéjét fáilalni. Talám

B 3

ez a-

(*) Ludo-
Vives in
annot
ad libr. 18
August.
de Civit.
Dei cap.
52.

(b) 1. Sam.
2. 9. 13.

(c) Pag. 38
Anony-
mi.
Hazug-
ság.
Félelé.

Ember-
teléség.

(d) Titk. 26. 2. ez aránt-is: (d) *Kitöltötte Pohárát az Angyala', földre, s-ugy támadot ártalmas seb ázokban, kic a' fene vadat imádgyc s-annac képét h-rdozzác.* Vajki nehéz egy *Portán lakni* (e) *Christus-nac, a' Belial-lal!*

[2.] Az *Házugsághot* azonban, ám bizzuc jó *Tanítványom, a' Tiszteletes, s-tudos, Pater Jesuita Uramra!* talám ű-is értül tanult: (f) *Alig találtatik a' Lutheránusoc kőzöt, (mint a' Calvinisták nál-is) a' Kerébsztyenség-nec valami jele, mellyel őket a' Pogányoktól megkülönböztesséd.* E' volna a' jó tenyeres talpas *házugság!* mint ez-is *Három estendőtül fogvakérodic Czeglédi az háro kérdés ellen.* NÉ igaz; mert az az én *Betsületes Fautor Uram,* soha nem nyomta ez aránt pennájával *papirofsát;* mivel; tsac mint kákom-bákok, meg-vetette; azonban, elégségeseknek itilte, a' bemetre hagyítandó *három kérdésoc* támaszinac meg-tzáfólokra, *Tiszteletes, s-Tudos, Vásarhelyi, Matko István, s-Posaházi János Uramékat.* Miért kellett volna hát: *Entra multiplicasse preter necessitatem?* Ugy tetzic, e' volna a *monda-monda!* mely felől, így beszélhetnéc a' jó *Jesuita Urammal.*

(g)

(g) *Homo es, ne aspidum virus evomas. Homo es, ne in beluam degeneres. Ob eam causam tibi os datum est, (imó & calamus) non ut mordeas, sed ut aliorum vulneribus medearis.* Meg-emlekezzél arrul hogy *Ember vagy, s-ne okádgy Alpis modgyára, mint egy oktalan állat másoc ellen mérget.* *Es ha Isten, vagy Bájat ajándékozot, (vagy pennát adot kezedben) ne mardosd telebarátodat azzal, hanem gyogyics, a' meg sebhettekét.* De mit törjuc magunkat efféle *házugságc* elől hozzafokon? mellyec, (ha *Pater Uram* magát esében venne) így tiltattac volna meg: (h) *Omne genus mendacij summopere fuge, nec casu, nec studio loquaris falsum, nec ut prestes, mentiri studeas. Cave mendacium in omnibus.* Akar ki légy *Ember!* de, semmi uton módon, ne boly *házugságc,* még ha valakinéc azzal, valamit használhatnál-is (*Religiódat* ez által promoválhat nád-is) *Veszedé* jó öcsém esedben, hogy it, az *három estendóc* alatt való munkája édes *Atyádnac,* az *három kérdésoc* környül, nem igaz? Ugy-e?

[3.] Vigyáz reá tsac jó *Tanítványo* azonban, a' ki-bötsátando könyvtül való fé-

(f) Gregor. de Valent. annal. pag. 213.

(g) Chrysofost. Homil. 5. in 2. Cor. in fine.

(h) c. omne caus. 22. q. 2.

16 félelemre. Ezt mondgya Jesuita Uram. *Ha ki borsárrya-is Czegledi &c.* Tart hißem a' Szent irástul, s-abbul bizonyítandó hitűnc ágazatit! Ugy hogy, e' légyen tüle ki-mondva: (1) *Sibujus doctrina*, (quod cum Hæreticis non fit disputandum ex scripturis) *memores fuissetus, meliore sanè loco essent res Christiana. Sed dum estent andis ingenij & eruditionis gratiâ cum Luthero (ut & aliis Reformatis) in certamen descenditur Scripturarum; excitatum est hoc, quod, proh dolor, videmus incendium.* Erted-é Palka, hogy ezt mondgya: Jobban volna a' keresztýénségnek dolga, ha ű a' Szent irásbúl nem disputálna. De mivel hogy ebbul vagyom a' csata &c. ó mely nagy tűz támadot e' miat!

Mit alitanál vallyon efféléc ellen; hanem, tsac Sz. *Agoston* e' mondását szollanád: (k) *Tam fugiunt scripturam, quam latro crucem.* Fél a' Tolvaj az hegyes nyárftul.

[4.] De nyavalyás vén Embernek miért mondgya? Talám nem akarja, az Iffiaknac haraggal égő hirtelen tűzét, a' *Véneknek* csendesítő vizével megolteni? Vagy, taláma' kormányos-mestert,

(6) Alber-tus Pig-gius libr. 2. Eccl. Hierarch Cap. 4.

(k) Au-gust. E-pist. 175.

stert, akarja, vigyázó helyébül, s-hajójából ki-verní, ha a' vitorla forgatást másokra bizza-is az Hajos-Mester? Nem jó. Mert, többet használ a' vesteg űlő *Nauclerus*, (ha vén-is) az Hajo igazgatásában, hogy sem a' marka pökö csalafurdi Hajos legény a' Vas-Macska emelésben. Vajki: *multas Cytharas corrumpunt novissimi Cytharadi!* A' tudatlan Iffiu Doctornac, temetőkésítés elsöben tißti. *Cautius dimicans veterani milites;* hallottad-é kedves Tanítványom ezt? Ezt-is: *Vulneribus didicit miles habere metum.* E-lég goromba vala az Iffiu Robiam, hogy magához hasonlító finac (1) Iffiaknál kéide gézenguz tanátsot. A' magyar Ország-i *Lajos Király-is*; hogy egy Iffiu Püspöknek engede; mert-el vesze e' miat s-meg hervada Magyar Ország virága. Még-is gyalázza-é hát a' Jesuita, a' Tißteletes *vétség-et?*

[5.] Öbítán: *Az három nem-idvésséges kérdéseknek* Koholó mestere; azt tudod-é hogy nem vén-nyeb Czegledi Ißván édes Aryádnál? meg se gondold azt! mert az *idó*; tsac az (m) *erel örölösnis* meg tetzic; mellyeket, ha ki nem-gufolt-is valamely Hajdu, Tudos Jesuita Uram

(1) 1. Kir. 12. 8.

(m) Pred. 22 5.

ira Uram Bájábúl, de, meg otrombitot az ellenünc káromkodásban megrogzót vénseg. Miért kellett hát gyálazattal illetni édes Attyádnac, még örven ektendőt nem ért tisteletes vénsegét?

[6] Hát monda mondat irt az én, édes Uram? Legyen igaz bár! mert, örökké duplicálhattya ezt a Jesusta: (Vajha-is tselekedne!) (n) Egyser soltot Isten, de kétser hallottam! Bár ű-is, azokat a nagy gondal; fok ellenkező valláú embereket, lelkec ismeretiben meg-gyözöt könyveket, nem egyser, hanem sokser által olvasta volna; könyeb volt volna a monda mondat formálni! de, talám tsac ezt vittéc végben az édes Attyád Könyvei olvasásában: (o) *Protestantium libri, licet bona mixta habeant, penitus sunt prohibendi; quia veritas non est legenda in libris Hæreticorum.* Még az igazságot sem kel olvasni az Eretnekec könyveiben. Maga, visbba mondgya ezt Bellarminus, így irván másut: (p) *Si quid reperio in illis (Hæreticorum libris) bonum; illud decerpo; sin spino sum quidquam, hoc, ut pote aculei pungens, missum facio.* Az hogy; mikor bñát talált, elvetette

vetette a' Balmát; néha pedig, minden széna nélkül étette lovát!

[7.] A' fok Pápiścac irafoc citáláfokbul, (a' Jesuitá-nál, fok monda mondatul) ugy látom azért; hogy az ű bép tudománybéli ez egygyelsegeket akarta Uram ű kegyelme el-rontani:

(q) *Consensus in doctrina, est nova Ecclesie.* Mikor a' Pápiścac, mind meg egygyezne tudományokban, akkor csinálnac magoc közöt jo Ecclesiát.

E' mondat más, így taréj-ozza meg:

(r) *Papa Johannes 22. & Nicolanus decretis toti inter se pugnant; idque in his qua videntur ad fidei negotium pertinere.*

Az hušon-kettődic János, s-Miklos Pápác, csuda, mely igentépic egy más bakállat (ha volna) az Hit dolgában.

Ugy tetzic jó volna ám illyenkor a' monda mondatul meg tzáfolni a' Jesuita-i vallást! s-ezt rulunc el-háritani:

(s) *Protestantium Ecclesia, non est vera; namq, de rebus gravissimis vehementer inter se pugnant, in dogmatibus innumeris.*

Az Hit dolgában, Bántalan helyen Farkas nyakát vonnac egy mással a' Reformátusoc. Ugy-é Domine Costere?

Hát a' foc monda móda, nem találtatik-é ti közöttetec? Vak nevet világtalant!

(q) Idem Libr 4. de Eccl. milit. cap. 10.

(r) Erasmus annot in 1. Cor. 7.

(s) Coster. Jesuit. Enchir. tract. de Eccles. § Discipuli. §. At veró

(n) Solt. 62. 12.

(o) Bellar. libr. de Laicis Cap. 24.

(p) Idem ibid ex Socrate Libro 6. Hist. cap. 15.

[8.] Miért tartya azonban *fecsegés-
zecz* a' Jesuita; ha oly ellenkezéseket ta-
lált Attyád Urad, az ű irásokban, mel-
lyec tapasztaltatnac a' Papistác közöt;
ám bár azokat az egész *Ecclesia* ne,
mondgya-is?

Az egész Pápista *Ecclesiá*tul vagy on
ez, ki-adva: (t) *Catholici OMNES,
non possunt aliter sentire: cum omnes
subjiciunt sensum suum sensui unius, &
ejusdem Pontificis.* Minnyájan azt kel-
tanítani-oc a' Papistáknac: hogy vala-
menyinvadnac, mind a' Romai Pápaalá
adgyác magokat. Azonban, ez egész
Ecclesia kepében tót végezést, így lar-
kallya máfut: (u) *Decreta Pontificum,
inter se pugnant maxime.* Ismét: (x)
Multi Pontifices, Hæretici fuerunt. Hal-
lod-é, hogy a' mit egy egész *Ecclesiára*
vett, egy ellenkező monda-mondá-val
el-vesti? *Fecseg* hibem, ugy-é?

[9.] Mi közönc azonban nekűne
a' Papista *Ecclesiával*? Hiszem: (y)
*Ea solum est Ecclesia & Evangeliorum,
unita Pax, que est Christi.* Tsac a' Chri-
stus *Ecclesiája*, igaz *Ecclesia*. Mellyec
probállyon meg a' Pápistaság hogy
ővé; s-bár nyertes legyen!

C. PAL-

CEGL. PALKO.

Mind jók ugyan ezek kedves *Præ-
ceptor* Uram; de éna' *Jesuita* potrohos
könyvében, eztis olvastam: (z) *Nem*
hiszem MATKO; hogy e' te mély kutban
vstet kövedet, Czeglédi István - is ki-
vohassa, &c. Nintsen emlekezet a' Szent
írásban errűl - errűl &c. azért nintsen
egy &c. Mivel: Nintsen emlekezet a'
Szent Háromság nac - is, egy állatban való
három személyűl, &c. azért nem külder-
tek az *Ap st. loc. is*, hogy az egy állatú,
s-három személyű Istenűl tanitsanac,
s-kerestellenec &c.

DOBR. MIKL.

S-ezen kelletté jo őtsém meg akad-
nod? Szegény Tanítvány-kám! nem
tudtad ám még te ezt: (a) *Forma,
quam Christus docuit apud Matthæum,
&c. exprimit etiam invocationem Tri-
nitatis expressam. Baptizantes (inquit)
eos, in nomine Patris, Filij, & Spiritus
Sancti. Baptizantes, ecce primum: eos,
ecce secundum, scilicet persona baptizata.*
*In nomine Patris &c. ibi ostenditur ter-
tium.* Nem búkség itt, édes Attyád,
Czeglédi István-nac, a' kutban, e' *Beca-
nus* Jesuitátul hagyittatot követ ki-
vonni: (b) *Hæc verba: Baptizo in*

(z) Pag.
279. 289.

(a) Al-
phonfus
de Castro
libr. 3.
adv. hæ-
ref. verb.
Baptism.
hæref. 2.
Lorinus
in cap. 2.
Acto. fol.
129.
Janfenus
Harmen.
149.

(b) Beca-
nus de ju-

(s) Bellar.
libr. 4. de
Eccl. Mi-
lit. c. 16.
& deniqs.

(u) Idem
ibid. c. 8.

(x) Idem
ibidem

(y) Hilari?
libro cõ-
tra Au-
zentium.

dice Con-
trov. § 13.
pag. 81.

(c) Libr.
1. de Sa-
crament.
cap. 19.
Et, libr. 1.
de Baptif
mo. c. 3.

(d) In Ca-
tech. Cö-
troverfi.
tractat. 1.
q. 9.

(e) Bellar.
libr. 2. de
Christo
Cap. 2.

*nomine Patris &c. non dicunt vocalem
Trinitatis invocationem, sed oportet esse
ex traditione Ecclesie.* Ugyanezen kö-
vet hagyitá a' *Kutban* (c) *Bellarminus*-is;
de, a' citált *Cornelius Jansonius*, s-*Lori-
nus* Papiftác, érette menvén, ki-huzác
onnan, s- *Tiszteletes Sambár Pater* a-
gyát, meg kústombázác véle. Vallyon
fáj-é? Nem, mert: *Ubi nullus pudor,
ibi nullus dolor.* Hoz ugyan (d) *Baili-
us Jesuita*-is effélet elől; de ha *Jesuita*
Bellarminus valamü követ talált - is a'
kutban hagyítani; így emeli ki azt,
nagy Bepelkedés-sel másutt: (e) *Reti-
nentur à nobis hæc nomina: Essentia &c.
persona &c. Trinitas &c. quia utilis sunt
ad explicanda Scriptura Mysteria; qua
& si in Scripturis non habentur, tamen
eorum sermo retinentur.* Ugy-é, hogy
meg-tartatnac a' *Jesuiták* Fejénél, *Bel-
lárminus*-nál, az Isteni *Allathan* való
három Bemélyec? még-is a' mi *Uj-
Jesuitanc* (hihető *Sambar*) járom szegre
von! De látzic, hogy szokásban ment
ez nála, a' minden-napi mételey-lyel
eggyüt.

CEGL. PALK.

De nagyobbat mondoc édes *Præca-
pter* Uram! mert a' *Paraki Jesuita*, nem
ember-

emberséges könyvében, illyen dol-
goc-is vadnac: (f) *En a Czegledi
hagymázos fejénec, ide való orvosfágát,
le-írom az orvosló Ispitálybul.* (Num.
38.) melyben, a' *vagyon: Hogy a Papi-
sta-Dóctoroc kőzül, a' kic láttatnac el-
lenkezni, az egész Ecclesiának kőzönseges
tanításával, azoc, hatsac tudatlanság-
búl, vakmerőség nélkül, ellenkező véle-
kedésben voltac; azzal nem ártottac az
eggyeségnec: De, ha tudva külömbet
hittec annál, a' mit az egész Ecclesia hi-
sen; már az ollyanoc nem Papiftác, ha-
nem Hittül sakadtac, &c. mint Czegle-
di-is. Azért, az ollyan ellenkezős az
Ecclesia Tudományánac, annyit artnac,
menyt az Eb-ugatás az Holdánac.*

DOBR. MIKL.

It már, jó Tanítványom! sok sóc
vetettec az étek-ben, kiváltképpen, ha
szokot Embertelenségü *Jesuita* irta.
azt az gyűlöttetésre okot adot köny-
vet. Mert:

Hagymázos fejénec nevezi édes At-
tyádat, mely motskárul a' *Jesuitának*,
tsac ezt mondhattyük; hogy ű nékiec,
quarti modi proprium-joc effele ember-
telenkedés; mint *Luther Marronra*-is;
hogy tölóc, *Füz-fa Poena* meggyára
ki-gott-

(f) pag.
297. 298.

(g) Andr. ki-gondolt; s-nevét, a' verlek első be-
Frufius. tûi-ben, így kitôt verlek, bizonságok:

- M. 1. (g) *Magnificus, Mendax, Microsus,*
Morsio, Monstrum:
- A. 2. *Ambitiosus, Atrox, Astutus, A-*
postata, Agas:
- R. 3. *Ridiculus Rhetor, Rabiosus Rabula,*
Raptor:
- T. 4. *Tabificus, Tumidus, Tenebrosus,*
Transfuga Turpis.
- I. 5. *Impius, Inconstans, Impostor, Iniquus,*
Ineptus:
- N. 6. *Nyxiorax, Nebulo, Nugator, No-*
xa, Nefandus:
- U. 7. *Ventosus, Vanus, Vilis, Vulpecula,*
Vecors:
- S. 8. *Schismaticus, Stolidus, Seducer, Si-*
mia, Scurra:
- L. 9. *Lascivus, Leno, Larvatus, Larvo,*
Lanista:
- U. 10. *Ventrosus, Vultur, Vinosus, Vappa,*
Voluptas.
- T. 11. *Tartareus, Torris, Tempstus, Tur-*
bo, Tyrannus:
- H. 12. *Heresiarcha, Horrendus Hypocrita,*
Hydra, Hermaphroditus:
- E. 13. *Erro, Execrandus, Effrons, Effrenis,*
Erynnis:
- R. 14. *Retrogradus, Reprobus, Resupinus,*
Rana Rebellis: *Vesa-*

15. *Vesanus, Varius, Veterator, Vipera,*
Virus.
16. *Sacrilegus, Saranas, Sentina, So-*
phista, Scelestus.

Magyarul így esk értelme:

Sokat zörgölődik szegény Luther 1.
Marton:

Hazug, és kedvetlen, sőt Bolondnak
mondom:

Világ csudája lött, ezt bizonytal
tudom:

(Egész Pápistaság erre Ament mond-
gyon!)

Tisztellég - kívánó, s-kegyetlen rut, 2.
Ember.

Csak alattomban járt, nem egyszer sem
kétszer:

Hitit meg tagadta, kit ű vallot egy-
szer:

Efféle rut Kocsis, nálunc ván foc ezer.
Ha űtet fogándyác a' Rhetoricára: 3.

Merő neveltséges, tsac te vigyáz arra:
Dühös fetsegése, mit rak vallásodra?

Mert ű lopó: azért nem méltó a' jóra:
Dög leletes Kevély minden tanítása: 4.

Setét Pokolból jót az ű Tudománya:
Hamis Hitű szököt Pribék űnmő.

maga:

Otmány

Otsmány artzélattya, s-reá nézni tsunya.

5. Istentelensége látzic iráfiban:

Mellyekben - nis minden dolga álhatatlan:

Tsalárdáságnál egyéb nints *Postillái*ban.

Álnok, s-tökéletlen só-Baporításban.

6. Mint éjjeli Varju, setétséget szeret:

Feje göszölgése Bolondokat illet:

Az Hazug Kufárhoz hasonló-is lehet:

Találmánya tsac bűn, s-mondhatatlan szerzet.

7. Szeleff látál olytant a' mely hazontalan.

Hiában valóság forog tsac ágyában:

Egygyez a' Rokával sok ravaktságiban:

Gyönyörködöt szive tágas szabadságban:

8. Ű az igazságtól el-szakadást szerző,

Bolond, s-hamisságra másokat-is vivő,

Soc ezer lelkeket el-vesztő tévelygő,

Majommal, s-udvari tsalfával egyenlő.

9. Nyughatatlan, s-gonosz kívánságban élő,

Bordély-házban járo, vagy kurva-kerítő,

Ortzáját tüntető Tolvai, s-lefelkedő,

Ű mint egy Mészáros juhokat emébrő.

Neki

Neki vigh-lakaftul az hafa potrohos, 10.

Mint egy faskeselyű, praádoló, és torkos,

Tobzodásban merült részeges, és Motskos,

Epicurus Diszna, voluptástul fáros.

Pokolból küldetet Plutónac Szolgája, 11.

Tüzes úszóggél-is hasonlatosságra Mehet, így ízel-vézfél Házac rontásába,

Tyrannussal, ezer lelkek foításába.

Rut tévelygéseknec első Kalauzza, 12.

Iszonyu hiteső, s-merő Hypocrita,

Lerna tava-béli száz fejű rut Hydra,

Mint Hermaphroditus Venus undoe fia.

Tévelygő Tanító, s-igaz utat vesztet, 13.

Kínós kárhozatot, s-Gehennát érdemtet.

Temérdec ortzájú, ki szégyent nem ismert,

Zabolátlan Báju, ki tsac veszélyt berzett.

Hátra mábó mint Rák az egyenes 14.

utról, Kárhozatra indult s-el-távoztot jokitól,

Mint Disznó vagy Béka; nem irtozie fártul.

B

Pártos

Pártot ütöt Lator a' Romái Háztúl.
Mint meg-örjült Bolond, vízfzsa for-
dult elzű,

Protheus modgyára változó elméjű,
Csalárdságra Izokot tőkélletlen szivű,
Vipera modgyára dögletes mérgű.
A' Romai széknék Bentség törő Latra,
Benne lakik ebben a' Sátán ű maga,
Merő büdös moslék, és hamis Sophi-
sta,

Egy szóval: minden rut vétkeknek
hajléka.

Vagy javallya ezeket Paule? a' Je-
su ita, *András* nem-Bátyánk-ban, vagy
nem. Ha az első teszi: *Compár*, s=
Complex a' Jesuita; s-tsak ezt mond-
hattya ollyankor nékia' Szent Lélec:

(b) Magad menthetetlen vagy, ó Ember!
ki mást kárhoztatz, mert ugyan azon-
kárhoztatás-sal kárhoztatod magadat;
mivel, hogy ugyan azonokat miveled.
Tudgyuc pedig, hogy a'z Istenec itéletű
vagyon azoc ellen, kicillyen dolgokat tse-
lekesz nec. Málurtis, így verik agyban,
füben: (i) *Havalki* ellen hazug-tanus
álland; hogy hamis tanuságot soklyon ű
ellene, &c. Ugy tselekedgyetec a'zsal, a'
mint ű gondolta volt, hogy tselekedgyee

a'z ű

(b) Rom.
1. 2.

(c) Törv.
19. 19.

a'z ű *Attyafával*; hogy így, ki t'istisad
közűled a' gonoszt. Meg érdemlené
hát örök gyalázattyára *Frasius* Papiста,
ha élne; hogy mind ezekben részt
venne; de már Isten előt vagyon, s-
meg itiltetet; s-mind ez ű motskolo-
dált, ez értelmes elmék, gázollyák
(k) *Lutheri vita, omnium hominum
Consensu probatur: id non leve prajudi-
cium est, tantam morum esse integrita-
tem, ut ne hostes reperiant, quod calu-
mniaentur.* Fegyhetetlen életű Ember
völt, *Luther Marton*. Ugy hogy még h
ellenségi sem mondhatnak ellene.

CEGL. PALK.

De talám szabad kerdenem: Miért
ditsirteti kegyelmed a' Pápiстаkkal,
annyira *Luther Marton* életét; holot,
talám a' *Calvinista*, réghi Doctroknac,
nem volt ebben részec?

Felelet. Nem jól gondolkodol!
Mert, ime, *Jesuita*, utben igazit: (l)
A' Csuklyakból ki-sókót *Baráoc* közűl,
nagyra bétűlyűc, *Luther Marton*-on ki-
vűl, *Bucerus*, s-Beza *Calvinista* Doctro-
kat kiefelől, ha minden karomkodásokat
elkelhinni; ki lehet vallyon ugy, bátor-
ságos lelki ismerettel? nem kel a'z ű ele-

Bz

sch

(k) *Erafe-
mus in E-
pistol. ad
Thomam
Cardinal.
Eboracē.
Roffensis*
A. 146.

(l) *Maldō.
Jes. Epist.
nuncup-
in Comm.
in 4 E-
vang. in
Margin.*

sekre fogot gyalázásokat semmiképpen megengedni; hanem azokat, meg is kel próbálni. Mert bizonyára. Bezat, effele káromkodásoktól, meg-sabadították Gallianac Nagy-rendei: &c. Vallyon illyenkor jó Palkó! Pirulé; Fevardentius, s-Stapletonus Pápistáknac, Bégyent nem ismert posájoc; kik (m) Bezat, Férfiakcal paráznazkodónac irac; honnan ezt véve Péter Pazmán-is? El-költ bizony, az ű túlök, mint Sambártul-is exulál az igaz mondás.

CEGL. PALKÓ.

Ugy Domine Præceptor! de, talám tsac Beza Calvinistát ditsiri a' Szent életben, a' kegyelmedtül említet Jesuita, s-ot hadgya a' több Calvinistákat?

DOBR. PRÆCEPT.

Nem tsac; mivel, nem tsac Beza jó életére, hanem Eleinc szépen tündöklő erköltsökreis tartozic annac e' ditsireti. (n) *Nihil in Calvinistis, nisi (Pater noster) nisi Christus, nisi fides. Iuramentum inauditum: nihil in eorum factis apparebit, nisi Eleemosyna, nisi temperantia, nisi modestia.* Nintsen a' Calvinisták életében egyéb, hanem: *Mi-Attyanc mon-*

mondás, *Christus* emlegetés, s-az *idve-ritó Hit.* Es ha jól meg tekinted, nem hallatic ű közöttök az Undok esküvés; (adná Isten bár Magyar-Országban-nis minden rendeknel ugy volna!) hanem tsac az *Eleemosyna* ostogatás, s- a' jó *Józanág.* (Oh Isten, hozd vilzsza még ezt-is ez Országban!)

CEGL. PALKO.

Nyilván most látom *Domine Præceptor!* Hogy ha egyik *Jesuita* minket bűzben kever, ki moss a' málic belőle!

DOBR. MIKL.

S-most tudod-e ezt *Paule?* Halhatza illyent e' vádoló *Jesuita*-túl: (o) *Ex Protestantium libris, si calumnias et convitia tollas, ex maximis voluminibus vix libelli exigui effici possunt.* Háríts el a' *Calvinisták* káromkodásit, az ű nagy *Pandecták*at írot könyvekből, s-megh látod, hogy tsac kitsiny mangurni könyvekké válnac azoc.

Nézd meg-azonban jó *Paule!* Mint verimás *Jesuita* fűben, e' tökéletlenség: (p) *Felette ezt is nekem Beza Calvinista Doctornac irása: Hogy a' mely Ecclesia a' Istokcal telyes könyveckel*

(m) Fevardent. Commét. in Jac. 3. Stapletonus in Prompt. Hebd. 3. Quadrag Colterus Jes. Apolog. libr. 8. cap. 1.

(n) Maldonatus Jes. Côm. in Matth. 7. 15

(o) Bellar. libr. 4. de Notis Eccl. cles. cap. 13.

(p) Gretferus Jesuita.

nem épül; tsac Vulcanus-hoz kelle ne affé-
léket borsátani. Bezzeg már efféle, nem
Convitium, cum vitio! Ugyé?

CEGL. PALKO.

Mi, én-is meg vidulóc hát *Domine*
Præceptor azon: hogy ha az édes At-
tyám Uram-at, *hagymázos fejűnec* mon-
dotta-is az *Anonymus Jesuita*; de talám
ők, afféle gyalázatokkal béléttéc
meg, belső ruhájokat minden jó Lelki-
Tanítóinc ellen?

DOBR. MIKL.

Ugy vagyon: Nézd meg tsac, ama
szitkos *Pázmány*; ki, hogy már maga
sok olvasáta által írja káromkodó *Ka-
lanx* nevű *Könyvét*; de *Prætolus, Coch-
leus, Sylvius Peter, Delrio, Fontanus,
Lindanus, Genebrardus, Copus, Breden-
bachius, Serarius* &c. s-a' több sok szász
Bőr sik-Bájú, citalt *Authorok* bul, ó
menyit estelenkedic, setét helyre ve-
zető *Kalanxa*-zában! Bizony el-is
vötte már jutalmát, hiszűc; hátra,
vadnac it hagyatot *Társai*; kik-is hogy
meg térjenec, (q) *Inryúc az Ur Jesu-
sús!*

(q) Jak. 3.
ult.

C. PALKO.

Hal.

Hallom ugyan mind ezeket *Domine* (r) Num.
Præceptor, de, miért hozza bé a' *Jesuita* 88.
az (r) *Orvosló Ispitályt*? Nem hallot- Orvosló
tam én, micsoda az? Ispitály.

DOBR. PRÆCEPT.

Igen titkos dolog völt én nálam-ia
ez, jó Tanítványom! De egykor, ér-
demem felett tisztelvén engem a' te A-
tyád Urad; (mint-hogy a' mi Scho-
lánknac Nagy Lelki édes Attya) kér-
dém: *Vir admodum Reverende! utrum*
Tua Claritas viderit Hospitale, contra
*Tuam Reverendam Dominationem, à Je-
suitastris quibusdam conscriptum? igno-
ro. Si hac in parte Tua Claritas mihi si-
gnificaverit aliquid; per libens accipiam.*
Halyán e' szomat, sietteté *Tisztelteza*
*Atyád, feleletit, s-monda: Dobrovi-
czai! non immerito posses tibi hoc respon-
sicare, sicut Cleophas Domino aliquid sci-
scitanti: (s) Forsan tu solus commoraris*
Hierosolyma; (Cassovix) & hac nonne
nostris, qua in eafacta sunt his diebus?

Igy szolléc én ehez: *Certū est Reve-
rende Vir! quod libell⁹, contra tuā Reverē-
tiā, à Patribus (fors) Jesuitis, calumniis,
sarcasms, irritamētis, provocamētis, imò
maximis de honestamentis plenus, jam lip-*

(s) Luk.
24. 18.

B 4.

pi 8

pis & conscribitur est notus. Sed deo pro
 interim scrutari, cur adversus specifica-
 rum librum, non evulgavit haecenus ali-
 quod scriptum? Erre édes Atyád na-
 gyot foházzkodéc, s-ilyen dolgokat
 szolla nekem: Fieri haudquaquam po-
 terat Frater! ut votum Illustr. tunc tem-
 poris Regni Hungariae Palatino; Illustris-
 simo itidem, à S. C. R. Majest. ad lustran-
 dum Regni negotiorum, Cassoviam able-
 gato Commissario, & Oculo Regio. Joanni
 à Rottal, in presentia G. Dom. Andreae
 Székely, ex Primariis de Aba-újvár Af-
 fessoris, & Ecclesia Reformata Cassovi-
 ensis Curatoris, praestitum, revocem.
 Monitus enim fueram, à prenotatis Excel-
 lentibus: ne imposterum praberem ansam,
 scribendi tam virulenta in me scurratula,
 Jesuitis; Jesuitae perinde, severè, ab iis-
 dem Comitibus sunt admoniti; ne am-
 plius pergant meam dehonestare famam.
 quod se fecerint, liceat & mihi talionem
 reponere pro talione. Anni voto, nec
 quicquam hoc usque tentavi; donec ite-
 rum non provocatus fui à nonnullis inquit-
 ti Spiritibus Jesuitis & Jesuitastris, ad dis-
 jam sopitum certamen continuandum.

CEGL: PALKO.

Nem

Nem Apám Uram hát ugy Dominus
 Praeceptor a' vétkes; hanem a' motskot
 meg-újjítot Jesuita, complex Társaival
 egyben, kiknec meg-kell ű kegyelmé-
 nec hát felelni. Mert én el-híszem,
 hogy az Orvosló Ispitályban, fok rút tsa-
 lafurdí embertelen szók vadnac; mel-
 lyeket kegyelmed inkább tud én nálam-
 nál.

DOBR. MIKL.

Violatis conditionibus, violantur pa-
 eta. Tudod-é azt Paule? A' Jesuitak
 kezdettéc újjobban continuálni gaz i-
 ráfókat; s-ki tilthattya még-is meg, a'
 NYOLTZ bátyájú erős SION VARA-
 nat ki-kelését? Az Orvosló Ispitály pe-
 nig olyan; melly, tsak a' fok moldat-
 lan embertelenségeckel, görbe mon-
 dásockal, s-calumniákkal vagy on meg-
 rakva; a' minéműec ezec: 1. Hogy
 az édes Aryád, (r) Istenetlenül károm-
 kodott, Barátságí Dorgálás nevű köny-
 vében. 2. Kegyelmes K. U. ű Felsé-
 gét, (u) gyűlölséges infamiákkal terhel-
 te. 3. Az Urakat, s-minden vendéket,
 Bálványozó nével illette, s-kemenczében
 süle Istenűeknec hívta. 4. Azt írta,
 hogy (y) a P. Coronai méltóság gal pa-
 rant solnac a' lelki-isméretnec. 5. Hogy

Sion Pd.
ca.

(r) Num.
2.

(u) Num.
3.

(x) Ibid.

(y) Num.
4.

B 5

(r) a'

- (z) Ibid. (Z) a Sáskálnac nintsen Királyoc, de a' P. vagyon. 6. A' (a) P. Vallást, Töröc pogányéhoz hasonlítottta. 7. K. K. U. ű Felségét, (b) Gyermeknec írta. 8. (c) Istent, a' bűn okánac állattta. 9. Ugyan ű Felségét, (d) a Törvényec ellen való tselekedetskre, kételenitőnec hivta. 10. Az (e) Istēnec mindenható erejét tagadta. (f) Ibid. 11. Nyilvánvaló (f) Arianuságot tanított. 12. Sőt, (g) Sabelius Eretnekké lött. 13. Christus ellen peng, efféléket írt: Hogy (h) nem mindenekérr holt-meg. A' melly gyötrelmet szenvedet, pokolnac fájdalma volt. Bűnös is volt. Nem tudott lelke mindeneket. Az ű nevére való térd-hajrást-is, bálványozásnac írta. 14. A' Christus Anyát, tsac (i) Máriánac nevezte könyvében. Minden jó tselekedetit néki, bűnec tartya, segítségül való hívását, bálványozásnac írta: Mind lelkesül testestül égben való vitettetését, fabulánac kiáltotta. 15. A' Szentec ellen, minde nec felett (k) dühöttebbül morgolodott. Irván Sz. Janost, bálványozónac. Szent Pétert, révelygőnec. Szent Istvánt, elméjében vétkezec, &c. 16. Az (l) Ecclesia ellen-is fokar vétet. Nevezvén a' Romai Ecclesiát, *Uj His tsinálonac; paráz-*

parázánac, Antichristusnac. 17. Az (m) Attyákat sem betsülte; hanem Abrahamot idegen Istent imádónac monddotta. 18. A' (n) Clerust, ördögi szidalmazással rutítottta. 19. A' Jesuitákat, (o) Pokol Sáskálnac szidta, &c. 20. Mind ezekért azért; edes Attyádat, ördögi tudománynac, Pápác kamoraszékinkeregelőnec; s-ördögi Bálványnac nevezi, a' motskos Ispirálykoholója. 21. A' Cassai Keresztvény Helvetica soc Templomat, tisztátalansággal vádollya. 22. Az igaz Reformatus Prædikátorokat, pokol kapujára küldötte; tanításokat, tántorításnac; Doctorinkat, Orcodoxusoknac írta. 23. Az Helvetica Confessiót, confusónac monddotta. Calvinus Janost, Kopasz Janosnac nevezte. 24. A' Calviniistác felől így szollott: hogy veszniec kell, ha abban a' Vallásban meg-maradnac; mert bálvány-imádóc, s-öröc halálban vádnac. Isten győzné elől számlálni ördög találta izitkait, az undoc Ispirálynac.

CEGL: PALKO.

Ur Isten! s-miért nem mentette magát Apám Uram, mind ezec ellen?

D. MIKLÓS.

Vaj igen-is mentette; melly ártatlanságát meg-láthad rövid nap'a' SION VARABAN. En-is olvastam, de mind ezemben nem jutnac most; ezekről emlekezhetem meg:

(1) *Apológiájár* Apád Urad, az akkor *Casián* levő, Tekintetes, s-Nagyságos *Gross Rottel János* Uramnac, küldötte, kívánsága ízerént Deákül; melly Méltóságos Nagy Ur, fel-is iktatta a' meg-olvasásra; melly ű kegyelmét inkább *sálválta*, hogy sem mint *aggraválta*.

(2) Nem kogy a' Felső Méltóságoc ellen véter volna, az *Országoc* romlásárul itt könyvében; de miképpen könyörög légyen azokért; az *Apologiában* így olvastam:

O æterne Deus! cujus (p) *ordinatio* est Rex, & omnis potestas. Tua Divina Majestas, (q) *alligat Regum lumbis, cingulum!* O Jesu Chritiste, Salvator & Servator unice! (r) *per te Reges regnant, & Dominatores decernunt justitiam.* Verè, tuus (s) *Rex Regum!* O Jehova Deus noster cernimus (t) *iram in populum tuum, contra quem extendisti manum, adeo percutiens eum, ut commoveantur ipsi*

(p) Rom. 13. 2.

(q) Job. 12. 18.

(r) Prov. 8. 15.

(s) 1. Tim. 6. 15.

(t) Efa. 5. 25. 26. 27.

es. 29.

ipsi montes, & cadaver populi tui succisum sit in mediis plateis. His omnibus, non est averfaira tua, sed adhuc manum, exientam habes. Nam: attollens vexillum ad gentes, è longinquo advocasti eas ad Te. quarum sagitta sunt acutissima. Rugitus, ut immanis Leonis, prehendunt prædam, salvamque deportant, & nemo eripiet. Domine Deus, qui fecisti Clementissimum nostrum Imperatorem (u) arborem roboratam, altitudinis tante, que perveniat ad cælum, & aspectus, in totam terram. In hujus ramis fidunt post Te, Chriticolæ, Fac ð Vigil supreme! ne excindatur arbor ista, verum stirps radicem relinquatur in terra. Clementissime Deus! an (x) uncto Jehova non succurris? an (y) lucernam Izraelis, extinguis? Non sic Domine Deus! imò. (z) Exaudi eum tempore angustia! mitte auxilium è sancto, & fulci è Sione! Dignare, adversus totius Christianitatis Communem Hostem, desiderium ejus implere! Instilla Cordi suæ Majestatis, Joabicum illud consolamen. (a) Confirmemus nos pro Hungarâ Gente, & pro Civitatibus Dei nostri. Jehova autem faciet, quod bonum videbitur in oculis suis. (b) Non est quidem Rex, qui servet

(u) Dan. 4. 20. 21. 22. 23.

(x) 1. Sam. 24. 7.

(y) 2. Sam. 21. 17.

(z) Psa. 20. 2. 3.

(a) 2. Sam. 10. 12.

(b) Psa. 33. 16. 17.

vetus

- vetur multitudine copiarum; & equus,
mendax est ad salutem. Sed tamen, o
Jehova! oculi tui attendunt ad expectan-
(e) Pfal. res benignitatem tuam. (c) Tu liberas
144. 10. servum tuum Regem à gladio malefico.
(d) Efa. At modò: (d) breviorne est manus tua,
19. 1. quàm ut servet, vel gravior autis, quàm
ut audiat? Non sic Pater benignissimi-
(e) Gen. me! (e) An judex totius terre, non exer-
18. 25. ceret jus? An (f) excandescantiam tu-
(f) Jer. am non continuaves in Gentes, Te non
10. 25. agnoscetes? Abiit Domine Deus! imò,
(g) Pfal. effunde iram tuam in eos, qui comedunt
46. 10. Jacobum, ita ut absument eum. Fac (g)
ut cessent bella, usque ad extremitatem
terre! Perfringe arcum Ethnicorum,
trunca tela Tartarorum, igne combure
currus Turcarum. Quoniam verò: (h)
(h) Prov. Ut rivi aquarum, sic animus Regis est in
21. 1. manu tua; ita ut, quocumque vis, incli-
(i) 1. Crò. nas eum. (i) Constrae ergo Clementis-
29. 18. simi Domini Regis nostri animum erga
(k) 1. Reg. Te! (k) ut observet statuta & judicia
8. 58. tua, quae precepisti majoribus nostris. Tu
es Deus omnipotens! Effice ergò, ut
(l) Genes. (l) consequatur misericordiam afflictis-
43. 14. sima hæc Patria nostra, coram illo Viro
Dei, Domino nobis Clementissimo!
(m) Neh. (m) Secunda Servum Tuum Regem! ut
17. 11.

HUNG-

Hungaricæ Gentis, internam & exter-
nam sartè conservet libertatem. Sit (n)
nutricius Ecclesie! & alter Pellicanus, qui
filios suos, etiam fuso sanguine, sic vi-
vificet: Pro Lege, & pro Grege! ut sub-
jus paternâ inspectione, (o) considereat
Israel securè, quisque sub vire sua, &
sub ficu sua, omnibus diebus Regis. (p)
Amplifica solum ejus, supra solum alio-
rum! (q) Ut in prosperitate ejus, futura
sit Hungarorum prosperitas!

Fac Domine Deus! ne insurgant ad-
versus eum (r) Theres & Bigthan! Per
excellens robur tuum, (s) inflectat ani-
mum omnium Virorum Hungariæ, quasi
viri unius. (t) Sit manus tua inter nos,
indens animum unum, ad faciendum præ-
ceptum Regis, ex verbo Jehova! Defende
ab odio Civium, hæc dicentium: (u)
Nolumus hunc regnare super nos! Imò,
sicut (x) Barzillai succurrit Davidi in
angustia constituto; sic per tuum au-
xilium, o Deus! subveniat totum hoc
Regnum, Domino suo Clementissimo!
communi voto dicendo: (y) In loco,
ubi erit Dominus noster Rex, sive ad mor-
tem, sive ad vitam, ibi futuri sint servi
Tui Hungari. (z) Vivat Dominus no-
ster Rex in seculum!

Reges

(n) Efa.
49. 23.(o) 1. Reg.
4. 25.(p) 1. Reg.
1. 37.(q) Jer.
29. 7.(r) Neh.
2. 21.(s) 2. Sam.
19. 15.(t) 2. Crò.
30. 12.(u) Luc.
19. 14.(x) 2. Sam.
19. 33.(y) 2. Sam.
15. 21.(z) 1. Reg.
1. 31.

- Rege, dirige, & protege *Consiliarios*
 (d) Esa. suæ Majestatis! Tu diceris (a) *magnus*
 28. 29. *Consilio*; inde ergò magnatum animis,
 (b) *Consilium Cusai*, ad defendendum
 37. 14. *Davidem*, & propulsandum *Absolonem*!
 (e) 2.Sam. Ut (c) *cùm occubuerint cum Patr. bus su-*
 7. 11. 12. *is*, habeant æternam illam patriam, *domum à te paratam, Amen!*

CZEGL. PALKO.

Jól értem már, *Domine Præceptor!* hogy tsac gyűlöltetni akarták Apám Uramat, a' Jesuitác, e-az ezekhez fodoritóc, a' Nagy Méltóságoc előtt. Vallyon s-Ur Isten nem azért-é, hogy gondot adott nékiec a' *Barátsági Dorogálás?*

D. MIKLÓS.

Jól gondolkodol *Paule!* igen-is azért. Mert űk, ha *Religiojokra* való feleletünket nem érik-fel festéckel, tsac hamar igy köfszörűlic ellenűnc a' Nagy Méltóságokat: (d) *Hoc tantum est officium Magistratus, quoad Religionis negotium, ut in eos, quos Pontifices (& eorum affectæ) pœnâ percellendos putant, animadvertat.* Az hogy, ha a' Jesuitác elmével nem éric; a' Nagy Rendeckel; hagyigáltatásac a' miéinket.

CE-

CEGL. PALKO.

Hiszem nagy ravaszág ez, *Domine Præceptor!* s-hát, nem szabad a' nagy-méltóságoknak, ű közörtóc hozzá Bollani a' *Religiohoz?*

DOBR. MIKL.

S-még most tudakozod ezt *Paule?* Igen-is nem szabad. Halhatzéc meg ezt: (e) *Non perrinet ad Magistratum, judicium de religione, sed duntaxat religionis defensio.* Mikor ezeket hallod; a' vagy a' te el-mécskéd szerént, nem gondolkodhatol-é it igy: Nyilván, Rabjai a' nagy-Rendec a' Püspökök-nec; mint ha ezec, *Angyaloc*, vagy vétecc nélkül való *Apostoloc* volnának! A' vagy igy kell-é a' kerefsztyén *Magistratusokat* okosság nélkül való *juhokká* tenni; kic, tsac köveslęc a' Páfztort, ha mételyes helyre vezetted-nec-is?

(e) Ballar.
Lib. dc
Laicis,
cap. 17.

CEGL. PALKO.

Soha azt nem vallom *D. Præceptor!* Mind azon által, akarnám eztis, ha meg-fejtene kegyelmed. *Miért citalt legyen Apám Uram, annyi Papista Doktorokat, az ű kegyelme Barátsági-Dorogálás nevű könyvében?* Mert erre, tsac

C

ezi

(d) Gen-
tura Co-
lonienis
art. 12.

(f) Sam-
bar, pag.
897.

ezt mondgya a' *Jesuita*, a' Tudatlan
Orvos, markós *Ispitályabul*: (f) *A*
vagy *Tudatlanoc voltac azoc*; a' vagy
Tudosoc. Ha kevés olajjal birtac; az-
zal nem árt haitac a' *Romai Ecclesia* Egy-
gyeségének. Ha pedig tudva külömbet
hitte, az egész *Romai Ecclesian kívül*;
nyilván azoc, *Hirtül szakadtac voltac*.

D. MIKLÓS.

Vajha tudnád jó *Paulé!* im én, e' né-
hány okait számlálom elöl, hogy ű ke-
gyelme azt tselekedte:

[1.] Ha szabad volt, *Alphon-*
sus de Castro Pápistának ezt mondani:
(g) *Possunt Gentilium doctrina prodesse;*
ad ipsos Gentiles expugnandos, ut cum
adversus eos pugnamus, suo ipsorum gla-
dio eos jugulemus, ut David occidisse Go-
liathum sacra testatur Historia. His
namque armis Justinus Martyr adversus
Gentes pugnat. Lád-é, hogy az édes
Attyád; *Justinus Martyr-t* követte it;
kinec, ha nem volt tilalmas, a' *Pogá-*
nyokat, ugyan azon ű irásokbul meg-
tázólni; miért nem lehetne, egygyé
Pápistát; más Pápistával *committálni*,
ha keresztyén nevet visel?

(2.) Ef-

[2.] Ffele dologbul-is sül ki a-
zonban, az igazságnac meg erősödése:
Mert, valamiképpen: Hogy (h) *Do-*
mestici testimonij fides improbatur; így
szinten: a' mely tanu-bizonság, az
igaz Hitt melle ízítő Ellenségül szár-
mazic, vajki nagy ereje vagy on annac!
Bezzeg illyenkor: (i) *Inimici nostri*
sunt Judices. És: (k) *tanta est vis*
veritatis, ut etiam Adversarios cogat in-
terdum, testimonium sibi dare, még el-
lenségünc-is, bizonságot teszen neha
az igazságnul; ugy-é?

[3.] E' sem marad ollyankor el:
(l) *Meg-igazittatot a' Böltség az ű fi-*
aitul. Mellyet ama' nagy (m) *Chryso-*
stomus, így veszen: *Sapientia divina*
omniatentavit, & nihileorum omisit, qua
ad Conversionem filiorum pertinent; ju-
stificata est igitur, id est, absoluta & ex-
cusata, ita ut culpa perditionis sit penes
ipsos. Ki mit tehet hát rula, hogy a'
Pápistác *Fiai*, kárhoztattyác a' *Jesui-*
tákat? a' vagy nem szerezne-é, az
igafság meg-vallásával nekic, örök
veszedelmer?

[4.] Nem lehet, hogy ezt-is ne
citállyam: (n) *Ha én Belzebub Ördög*
által üzőc Ördögöket; vallyon s-a' is Fi-

(h) Etiam
C. de te-
stibus.

(i) Törv.
32. 31.

(k) Bellar
libr. 4. de
not. Eccl.
, cap. 16.
, in princ.

(l) Matth.
11. 19.
Luc. 7. 35.

(m) In h. l.

(n) Luc.
11. 18.

*aitoc, ki által üz nec? Mert nyilván üc
tuteket meg-ütnec. A Sidoknac Fiain
(o) In h.l.
(p) Matth
10. 8.
(q) Matth.
19. 28.* it, Szent (o) *Agoston az Apostolokat,*
s-Christus Tanítványit érti; mivel e-
zec (p) *üz nec vala tistáralan lelkeket.*
Ezec (q) *ütnec meg,* az igalságnac nem
hivő Sidokat; mint a' Jesuitákat - is
ázoc; kic, ü Papista- *Fioc* volnanc
máskeppen de ük azokat meg-vecic.

[5.] Nem szabad volt-é hát még
is, a' te édes Attyádnac Jesuitác ellen
többire, Pápisítácbul bizonyítani?
Lámaz *Apostol,* a' Pogányocellen di-
sputálván; *Aratus* Pogány-bul hozza
ezt bé ellénc: (r) *A' ti bölts Poétáitoc*
közül is, mondottác n mellyec. &c. Me-
nander irásábül ezt: (s) *Corrupunt*
bonos mores Commerciaprava. Az har-
madikat, *Epimenides Cretenfis-bül,* ezt
citállya. (t) *Azt* mondotta, *egy ü köz-*
zülóc való Propheta: A' Cretabélicc
mindenkoron hazugoc &c. Pogányok-
nac irásokbul bizonyit látod az *Apo-*
stol; s-hát nem szabad-é az édes At-
tyádnac, keresztyén nem jól értő ellen,
keresztyént ellene támasztani?

[6.] Ede Tanítvány-kám! ugy
tetzi, nem volt cilalmas, *Origines-sel,*
Apád Urádnac-is így iüni: (u) *Sámson*
veri

(r) Cselo
27. 28.

(s) 1. Cor.
15. 33.

(t) Tit. 1.
12.

(u) Homil
4. in Can.

veri & fidelis Doctoris tenet imaginem,
qui ut Hereticos capiat, caudam ad cau-
dam alligat, id est, adversantes sibi sen-
rentias eorum connectit, & ex propriis
eorum dictis, conclusiones colligit, quas
tanquam faces ignitas in eorum segetes
immittit, ut ipsorum scilicet comburat.
Szabados hát a' jó lelki Tanítónac, a'
Sámson Rokáinac farkokat, egyiket a'
másickal egyben kötöni, hogy meg-per-
felödyéc, nem jó veteményec. Miért
vólna hát *Uramnac-is* talalmas, az el-
lenkezők nec vélec üstököt vonó sen-
tentiajokat, egyben hordani? O Go-
romba Jesuita, mi nem tsac monda-
monda ez!

[7.] Még-is, ha *Apád urádnál*
volnéc, illyent görditenéc a' *Jesuita*
eleiben: (x) *Religioni adversantium.*
testimonia, majorem habent fidem. Et
hoc, est ex omnipotenti Dei Sapientia, ut
inimici veritatis, fiant ipsi testes verita-
tis, & sua lingua prædicent. Ugy-é,
hogy az Isteni hatalomtul vagyon az;
mikor az igalság ellenségi, bizonság-
tévő-i lesz nec, ugyan azon igalságnac,
s-magoc prædikállyác élő-nyelvec-
kel ki?

(x) Chry-
sostom.
Homil. 29
in Genes.
col. 414.

C3

[8.]

[8.] Mendegelec még-is így; az édes Attyád könyveiben citált, loc Pá-pista Doctöröknek, irásoc eiöl hozásí-nac helyeffen állég aláfokban: (y) *Ez a jeles jó győzödelem, mikor ellenkező Emberecbizonnyításból, állattya Ember az ü tülóc állatot dolgot. Hamonda-monda nem lenne Jesuita, ez-is így szállot szomszédáságomban.* (z) *Suis ipsius armis, hostem ferire strenui admo-dum, & fortis viri est.* Jól tötte hát, az édes Attyád, hogy jeles lelki Vitéz modgyára ki-kelvén Pá-pista Sereget, állatot a' Jesuitác élien mivel, még a' I. C.tus-ok-is, ezt szoktác állatni: (a) *Confessio oris propriy, est omnium proba-tionum optima, & superlativa.* A' jó dolognac meg-erősítésére, mindenek felet hitelesleb dolog, az ellenkező Tanuc által való meg-probálás, s-a-zoknac nyelvec vallása.

[9.] Nyilván szemes volt ittis, a'te édes Attyád: (b) *Romanaparti-cularis Ecclesia, non potest errare in fide.* A' réfz szerént való Pá-pista Gyüleke-zet, tsac egy lehetetlen, hogy el-távo-zéc az igaz Hittül. Mivel: (c) *Ro-mana Ecclesia nunquam, ne minimum quidem, errare posuit.* A' mostani Ro-mai

(y) Maxi-mus Ho-mil. 1. Pa-schal. pag. 622.

(z) Nice-phor⁹ lib. 10. Hist. Ecclesia. Cap. 26. pag. 587.

(a) Lu-dovic⁹ in Decisionibus Rotæ Lucensis Decis. 5. Num 37. fol. 42.

(b) Bellar. Lib. 4. de Romano Pontif. cap. 4.

(c) Pisto-rius in Hodeg. cap de Eccles.

mai Pá-pista Ecclesia, soha semmiben nem tévelyedet el az igaz Hittül. Ugy-é? Hát a' mikor a *Romai Eccle-siának Fiai*, a' mi igaz vallásunkat erő-sític az Hit dolgában; akkor, vagy tévelyeg nec, vagy nem. Ha az első hadgyác helyben a' *Jesuitác*; nem igaz hát ugy az ü, ez *assertum-oc*: *Hogy a' Romai Ecclesia el nem tévelyedhetic.* Ha penig né tévelyeg nec, miért kel azért, őket kárhoytatni, hogy a' mi vallásunkat irásocok-al-is oltalmazzác?

[10.] Nyilván, enneç olvasá-is, nem eset völt ki, az ü kegyelme elmé-jébül (d) *Nusquam inveniuntur Catholici, laudasse doctrinam, aut vitam illorum hereticorum.* Vaiki férges di-tsekedés ez ha már édes Attyád minap, a' loc Pá-pista Doctörökbul, külömbet probált!

[11.] Még én-is azouban, jó Pau-le! láttam ezt: (e) *Ommes Catholici, (Romanenses) toto orbe dispersi, de omnibus fidei dogmatibus, idem sentiunt.* Nagyot hazudna it *Bellarminus* ugy, ha az Apád Uradtul citáltatot *Romai-Catholicus* loc mást mondanának.

[12.] De talám nem akarod ac-ceptálni *Bellarminus* szavait? adgy hi-telt

(d) Bellar. lib. 4. de Eccles. cap. 16.

(e) Idem. libid. cap. 10.

(f) Coste-
9° in En-
chir cap.
de Eccle.
nota 1.
At verò.

telt hát ez ű kenyeres - Baráttyanac:
(f) *Catholici omnes ubi vis terrarum &c.
eandem fidem constanter retinent, idem
dicunt, idem sentiunt, idem credunt per
omnia, & ne in MINIMO quidem religi-
onis articulo discr. pant.* Érted-é mit
mond Costerus Pápišta? hogy egygyül
egygyig, mind egy akaraton vadnac
az Hit dolgában a' Pápištác, s- tsac egy
mangurni dologbon sem külömböz-
necegy mástul? mellyet, eh ki hid-
gyen, tsac *Cassán*-nis; mint minap ki
tetzéc a' *Barátoc*, *Jesuitác* ellen irt di-
sputatiojokbul-is. Mit tudoc hát én it
jó Tanitványom egyebet mondani, ha-
nem, Szent *Agoston* e' szavait kel bé-
hoznom: (g) *In quibusdam confir-
mant, quod in aliis exsulant; eo ipso ve-
rò, dum in quibusdam improbant, quod
in aliis approbant; in his accusantur,
in illis contra se testimonium dicunt.* Ps.
5. v. 10. *Non est in ore eorum constantia.*
Psal. 12. v. 3. *Labia eorum sunt divisa,
in corde & corde loquuntur.* Ezt mód-
gya: Vadnac oly Emberec, kic a' mit
fokokban nem jávállanac, meg ugyan
azt fokokban meg-ditsiric; mely nem
egyéb, hanem szájoknac nagy töké-
letlensége, s-kettős hívek nec nagy jele.

[13.]

[13.] Bizonyára, ezért-is méltán
tselekedte édes Attyád Urád, a' soc
Papišta Doctoroc irásokbul, vallásunc
meg-erősítésé nec igalságát; hogy ez,
retorquált allęc a' Jesuitakra: (b) *Ac-
cedat testimonium Adversariorum, quod,
velint nolint, coguntur veritatem fateri.*
Haa Jesuitaknac, jó a' miémk nec bi-
zonság tételec miétt kellene hát né-
künc-is meg-vevünęc azokat a' Pápi-
štákat, kic a' *Romai* igából, járom sze-
gre vonfnac, s-a' Jesuitákkal tsac ku-
hit mondatnac?

[14.] Ezt-is veszem eszemben,
hogy igen el akarta távoztatni édes
Attyád, a' Jesuitáktul reánc költöt E-
retnekséget; kik nec, gyakran forog ez,
szájokban: (i) *Heretici & Protestan-
tes, sunt synonyma.* Mind egygyül,
mosdic az eret nec Ember a' *Calvinistá*-
val. Mely ha ugy vagyon; ne tsac
minket tartsanac hát a' Jesuitác Eret-
nekek nec; hanem, a magoc Papišta-
Fiainac-is tapogalsác fejeket! És ha
meg nem bolondultac szintén, mond-
gyác ezt e' Baráttyoockal: (k) *Impedi-
ebat, quò minus acriter & vehementer
in Protestantes invehat, quia Catholici
quidam in eis se se in ea conjunxerunt.*

C5

Lát-

(b) Bellar.
libr. 3. de
V.D. cap.
1.

(i) Staple.
de princ.
doctrinal
cötrov.
3. Libr.
7. cap. 15.

(k) Mal-
donat⁹ in
expof.
Joh. 6. 13.

(g) Au-
gust. libr.
e. contra
Epistol.
Parm.
cap. 4.

Láttál-é ötsém valaha, maga után, illyenirást hagyot *Jesuitá-t*; kiazért, nem akarja némely írásiban a *Calvinistá-c*-at meg feddeni, mert foc Pápistac vélec meg eggyeznec? Meg-billyegeztetet lelki ismerettel kárhoztattya hát a' *Jesuita*, édes Attyádat azzal, mellyet az ű rojományiban fel-talál!

[15.] Iuffon eszedben azonban ezis: (1) *Protestantium religio, ante Annum 1517. non extitit in mundo.* Hamissul Istentelenkedic hát *Lessius*, ha oly Pápista Doctorokat mutathatunc, kic annac előtte-is, meg-rivalloztanac a' *fenc Bessia* ellen!

CEGL. PALK.

Istennem! s-be' nagy okai vóltac hát, hogy Apám Uram, mind ezeket általláta vólt! de talám, (mint most mondlám) azoc a Pápista Doctoroc, vagy eszelősöc, vagy sült Bolondoc vóltanac?

DOBR. MIKL.

Lássuc e tsorba fogtúl ki-költ tsorbás dilemmát: A' vagy Tudatlanoc vóltac, azoc a' te Attyád Uradrul, ki-költ könyvében citáló Papista Doctoroc; a' vagy

vagy *Tudóc*. Ha Tudatlanoc vóltac, mit árthattac *Szamárságockal*, a *Római Ecclesia* Eggyezségenc? Ha penig, tudva áriétáltac a' *Római Ecclesia* ellen, (mit tudunc mi Pápistác egyebet mondani, hanem) *Hittül Szakadtac vóltac*. Ezekre én, mind így bollandéc, édes Attyád Urad képében:

Nem vóltac azoc *Tudatlan* Papistác; mivel hogy ezec, magoc feleirtül-is, így ditsirtetnec: [1.] (m) *Aeneas Sylvius*, mindeneknél nagy bertsületben vólt; s-el végre, Pápává-isteteret. Ha *Tudatlan Szamár* vólt vólna, miért töttéc vólna tudva Pápává? [2.] (n) *Cornelius Agrippa*, *Tiszteletes* nemes *Férfi* vólt, s-mind a két *IVS*-ban, nagy nemes *Doctor*. Vallyon *Tudáilant* promoteálnac-é efféle tisztre? [3.] (o) *Alphonsus de Castro*, *Luther Martonnac*, valoban erős *Bajnakja* vólt. Nem hiszem, hogy *Asinus* felelhetet vólna ittis meg, az ackori világ-tsudájánac. [4.] *Aquinas-béli Thamás* penig, igazán (p) *Angyalnac* iratic. (q) *Sz. Irás virágánac*; (r) s-méltóságos *Theologusnac*. [5.] *Arias Montanust*, ezért (s) ditsiré meg, a' *Hispaniai Philep Király*; hogy az ű

Argumē,
tumok a'
lejustak
nak.

(m) *Platina*
na de vit
ta Pii z-
di.

(n) *Libr.*
in *Script.*
qui est de
vanit. sci-
ent.

(o) *Vega*
libr. 15. de
Justifica:
cap 16.

(p) *Perex*
Jesuita.
Com. in
Daniel.
(q) *Vega*
libr. 16. de
Justif.

(r) *Mal-*
donat. Je-

suit. Com. in Matth. 13. (s) Possevinus. Jes. Appar. Tit. drigg.

(1) Vega, libr. 9. de Justif. cap 14. (u) Possévin. Jesuit. Appar. Tit. Bonaventura. (x) Pererius Jes. Com in Gen 12. in hac verba Creat vit Deus. (y) Senensis Bibli. lib. 4. Tit. Thomas. (z) Pererius Jes. Com in Exod. Et Com in Da. Libro 12 cap. 6. (1) Literæ Imper. de Cast. ádro (b) Eder in partit. Catechif. (c) Possévinus Jes. Appar. sacro. Tit. Ambrosi. (d) Bellar. libr. 1. de Cleric. cap. 23. (e) Possévinus Libr. Appar. Tit. Anglorum.

hog yományából, szépen munkálkodot a Biblia Környül. [6.] (t) Seraphin Tudományú volt Bonaventura; (u) s-meltonac-is utilretet, hogy mindene forgassac munkait. [7.] Hiát Cajetanus Cardinalnac fzarar Coronát ádtoké fejében? kivül másoc így Kollanac: (x) *Az Hitnec titkai felől; jól magyarázza a vala ez, a Szent irást. Ugy hogy: (y) Kevés volt hozzá hasonló a Theologiaban. [8.] Canus Menyihárt-nál penig: (z) Soha senki a nagy Doctórocc után, melyebben a Szent irás titkait nem fejtette; mert e' volt a Tridentum-i Gyűlésben-nis hatalmas Theologus. [9.] (a) Cassander Györgyöt, Ferdinand Imperator, mely Tudományu, Isten dicsőségére, s-Ecclesia idveességére való Embernec titulálá. [10.] A' Catechismus Tridentinus-is, (b) egész Concilium végezésébül, s-ötödick Pius Pápa parantsolatyábul, nyomtatattéc ki. II.] Catharinus Ambrus-t, (c) éles elméjű Embernec hivrac [12.] Az Argumentumoc meg fejtésekben, (d) Clitoveus Iodocus-ra igazítottac. [13.] Collegium Anglo-Rhemense (e) fordította az Új Testamentumoc Angliai nyelvre.*

vre, tudos notákkal meg-ékesítvén azé; (f) Mely munkaban, semmi nintsen oltlyan, mely a' Papistai kegyességel ne egygyezzen. 14. | Cusanus Miklos, (g) a' régi irásoknac fejtégetésekben, igen tudos Ember volt. 15. Driedo Janos, (h) Luther erős Bainakia volt; s-(1) felette jeles Theologus. [16. Ecciuss Janos-is, a' (k) Romai Catholica Vallásnac, erős oltalmazójánac iratic. [17.] Durandus, (l) felette Tudos Embernec dicsirtetic. [18.] Ederus Györgyöt, ötödick Pius Papa, (m) mind a' két Jús, Tudos Doctóranac irá. [19.] Erasmus Desiderius Tudományáért, még (n) Lovanium-ra-is irigykedtenec, (o) s-nagy elmével fenlő Embernec kiáltottac. [20.] Eस्पensen Claudius-t, felette (p) meg dicsirtte 4-dick Pál Pápa, Bép Tudományáért, s-kivánnya vala-is Tárfaságát. [21.] Ferns Janos felől, ezt mondottac: (q) Hogy nintsen hozzá hasonlatos az Isteni irásokban; s-oly jeles munkákat is irt a' Papistac Tudományá szerént, melyeket minden Papoknac szorgalmassan kel olvasni. [22. Fevardentius Ferentz, (r) a' Romai Vallás felől; jó értelemben lenni tartatott. [23.]

(s) Privile ante libra. (t) Aeneas Sylv. libr. 1. de gesto Céc. Basil. (b) Vega libr. 11. de Justif. c. 16 (1) Espéfa' Com. in Tim. (k) Rabid. Jesuit. in Praef. in l. Salmeróni Jes. in Parab. Evág. (l) Staple. de doctri na Princ. libro. de Consign. scrip. c. 13 (m) In Praef. lib. Ederi. (n) Thomas morus in Epist. ad M. Dorpium. (o) Alphóus de Castro libr. 2. hæref. c. 13 (p) Autor ipse l. de ser Tract. in Epist. ad Card. Castil. (q) Sixtus Senensis Bibl. libr. 4. Tit. Johan Fesus. (r) Staplet. Prompt. Feria post Domin. Pas.

(r) Vega, libr. 9. de Justif. cap. 14.
 (u) Possévin. Jesuit. Appar. Tit. Bonavétura.
 (x) Pererius Jes. Com in Gen 12. in hac verba Creavit Deus.
 (y) Senensis Bibli. lib. 4. Tit. Thomas.
 (z) Pererius Jes. Comm in Exod. Et Com in Dã. Libro 12 cap. 6.
 (4) Literæ Imper. de Cas. ádro
 (6) Eder in partit. Catechif.
 (e) Possévinus Jes. Appar. sacro. Tit. Ambrosi. (d) Bellar. libr. 1. de Cleric. cap. 23. (e) Possévinus Libr. Appar. Tit. Anglorum.

hog yományábúl, szépen munkálkodot a Biblia Környül. [6.] (t) Seraphin Tudományú volt Bonaventura; (u) s-méltónac-is utilteter, hogy mindenecc forgassac munkait. [7.] Híát Cajetanus Cardinalnac szamar Coronát ádtoké fejében? kívül máfoc így Kollanac: (x) *Az Hitnec titkai felől, jól magyarázza a vala ez, a Szent irást.* Ugy hogy: (y) *Keves volt hozzá hasonló a Theologiában.* [8.] *Cannus Menyihárt-nál penig: (z) Soha senki a nagy Doctloroc után, melyebben a Szent irás titkait nem fejtette; mert e' volt a Tridentum-i Gyülesben-nis hatalmas Theologus.* [9.] (a) *Cassander Györgyöt, Ferdinánd Imperator, mely Tudományu, Isten dicsőségére, s-Ecclesia idvességére való Embernec titulálá.* [10.] *A' Catechismus Tridentinus-is, (b) egéssz Concilium végezésébül, s-örödic Pius Pápa parantsolatyabul, nyomtatátcéki.* II.] *Catharinus Ambrus-t, (c) éles elméjü Embernec hvitac* [12.] *Az Argumentumoc meg fejtésekben, (d) Clitovanus Iodocus-ra igazítottac.* [13.] *Collegium Anglo-Rhemenfè (e) fordítottac az Új Testamentumoc Angliai nyelvre.*

vre, tudos notákkal meg-ékesítvén azé;
 (f) *Mely munkában, simmi nintsen oltyan, mely a Papisai kegyességel ne egygyezzen.* 14.] *Cusanus Miklos, (g) a' regi irásoknac fejtetésekben, igen tudos Ember volt.* 15.] *Driedo Janos, (h) Luther erős Bainakia volt; s-(i) felette jeles Theologus.* [16. *Eccius Janos-is, a' (k) Romai Catholica Vallásnac, erős oltalmazójánac iratic.* [17.] *Durandus, (l) felette Tudos Embernec ditsirtetic.* [18.] *Ederus Györgyöt, örödic Pius Papa, (m) mind a két Jus, Tud's Doctloránac irá.* [19.] *Erasmus Desiderius Tudományáért, még (n) Lovanium-ra-is irigykedtenec, (o) s-nagy elmével fénlő Embernec kiáltottac.* [20.] *Esspensaus Claudius-t, felette (p) meg ditsirtet 4-dic Pál Pápa, Bép Tudományáért, s-kivánnya vala-is Tárfaságát.* [21.] *Ferus Janos felől, ezt mondotac: (q) Hogy nintsen hozzá hasonlatos az Isteni irásokban; s-oly jeles munkákat-írt a' Papisac Tudományaszerént, melyeket minden Papoknac szorgalmatossan kel olvasni.* [22. *Fevardentius Ferentz, (r) a' Romai Vallás felől, jó értelemben lenni tartott.* [23.]

(f) Privil. ante libr.
 (g) Aeneas Sylv. libr. 1. de gesto Cōc. Basil.
 (h) Vega libr. 15 de Justif. c. 16
 (i) Espé. fæ' Com. in Tim. 1.
 (k) Rabid. Jesuit. in Praef. in l. Salmersi Jes. in Par. rab. Evāg
 (l) Staple. de doctri na Princ. libro. de Confign. scrip c. 13
 (m) In Praef. libr. Ederi. (n) Thomas morus in Epist. ad M. Dorpium. (o) Alphōsus de Castro libr. 1. ha. ref. c. 13 (p) Autor ipse l. de fer Tract. in Epist. ad Card. Castil. (q) Sixtus Senensis Bibli. libr. 4. Tit. Johan Ferus.
 (r) Staplet. Prompt. Feria post Domin. Pas.

(9) Sixtus Senensis
Bibl. libr.
4. Tit. Jo-
añes Fi-
scherus.
(r) Bellar.
libr. 3. de
Euchard.
cap. 23.
(1) Praefat.
Operis.
(9) Valent.
Jes. Ana-
lyf. l. i. c. 5.
(u) Apól.
Subordi-
nat. Ecclí-
nat. Evól.
Possévin.
Jes. notis
diu. verbi
pag. 27.
(z) Erasmi.
Annot. in
Rom. 1.
(y) In
Praefatio.
(z) Fráció.
de Victor.
Relec. 4.
prop. 24.
(a) Cani-
sus Jes.
Praef. in
lib. Vega
de Justif.
(b) Canus locis Theolog. libr. 2. cap. 13. (e) Staplet. libr. 2. de Consign. Script. Cap. 13.

[45. *Roffensis Episcopus*, (9) az ű Tu-
dományanac büsége-ert, kegyeségencé
ristraságáért, s-elméjének alhatatósá-
gáért, Nagy Embernechivaréc. 46.]

Scotus, (r) éles elméjű Tudos Ember volt.

[47.] *Sixtus Senensis*-t, (s) sűp Tudo-
mányáért, az űrödéc Pius Papa, Fiává
fogádra. [48.] *Soto Dominick*, (t) nagy

elméje-ért, jeles Embernecc neveztetet.

[49.] *Stapleronus Thamás*-rul, azt
mondgyác: (u) Hogy a Papistác kőzöt,
legh-tudóssac volt. 50. *Stapulensis*

Faber (x) Tudományán, tsudálkozta.

[51.] *Stella Didacus*, (y) az Isten igyén-
nec, jeles hirdetője volt. 52. *De Tur-*

recremata János, (z) erős állatoja vőlt
a' Papa méltóságánac. [53.] *Vega An-*

dras, (a) az ű szép Tudományá-ért, az
Elsőc kőzöt űlvalaa' Tridentum-i Gyű-
lésben. [54.] *Vives Ludovicus*-ban,

(b) nem találta semmi ka-verőtt. 55.]

*Valdensis Thamás*t, (c) feletts ditsirrecc
az Ecclesiában

Ezeket, s-tőb ezekhez hasonló Pá-
pista Doktorokat, citáltaám Apád U-
rad; ízerte széllal könyveiben; ki-
ket, miképpen ditsirjenek megh ma-
gok-is

gok-is

gok-is a' Pápisták hallád jó-Paule!
Nem vőltak hát ezek Tudatlanoc, ha-
nem Tudos Emberec! Honnan a' Je-
suita, e' rosiz discursus-ára. (Harud-
va tanítottac a' Romái Ecclesia ellen,
Hittül szakadtac voltanac) tsac így re-
ponálhatnéc: Valaki Hittül szakadta-
kat tudományokért ditsir; maga-is Hit-
szakeat az: De sic Pápistác, e' Doctoro-
kat, mint Hittül szakadtakat ditsirrecc.
Mivel az oc tudva sőtoltanac a' Romái
Ecclesiánac némely Tudományá ellen; (a'
Jesuita penig ezt monda: Hogy ha tud-
va sőtoltac, Hittül szakadtac voltac)
Hittül szakadtac-ká löttec hát azoknac
ditsirői-is! Vallyon s-jól eské-e?

CEGL: PALKO.

Nyilván Domine Præceptor el-érte
kegyelmed a' Jesuitán! meg érdem-
li, hogy ha még ki nem vontac, meg
folsza fogátul; vagy mind egygyül
eggyig meg kövesse Pápista Doctorit,
kie felől azt mondá; hogy hittül sa-
kadtac voltac hát!

DOBR. MIKL.

Rosznac tarts a' Jesuita Consequenti-
áját; mert, nem e' jű abbul ki: Harud-
va sa-

va tanitottanac a' Romai Ecclesia ellen; rebár, Hittül szakadtac voltac. Hát mi-tsoda? Ez: (d) *Lelkec ismeretiben meg győzertettének az igazságrúl; s-nem javalhattac a' Romai Ecclesiának, sőt dolgait. Ugy mint: 1. Az ű Tudo-mányának meg- veszegetését; im e' mondás szerent: (e) Si Episcopi, abusus, precipue qui Missam, & alios divinos cultus invaserunt, in tempore correxissent, minus nunc esset dissensionum.* Ha az I-steni, tisztetben való tsonkaságot, az előt régen a' Püspököc corrigáltac volna; nem lőt volna ily nagy meg-hasonlás az Hit dolgában. 2. A' Pápoc Indulgentiáit. Melyekrül, halhatza ezt: A' (f) *Indulgentiis abusi ansam Martino Luthero, supra modum contra Indulgentias invehendi, deinde vero annihilandi auctoritatem Ecclesia dederunt.* Luther Márton azért kezdet reformálni, mert látta az haszontalan Indulgentiákat. 3. A' Nagy-Papoc kevélységit. Melyrül így írta: (g) *Non negarim &c. Precipuan causam, hujus distractionis Ecclesie illis assignandam, qui inani quodam fastu Ecclesiastica potestatis inflati, recte & modestè admonentes, superbe contemserunt & repulerunt.*

(d) Jan.
16. 8.

(e) Geor-
gius Cas-
sander in
Consult.
Art. 25. de
Ecclesia.

(f) Jaco-
bus Fon-
tarius in
Hist. Eccl.
Añ. 1522.
Scripta, c.
Libr. 1.

(g) Geor-
gius Cas-
sander in
Consult.
Art. 7. de
Eccl. Pag
92. in al.
edit. p. 71.

Ke-

Kevélykedtec a' Pápoc az Ecclesia-
hatalommal, s-szakadást szerzetec a'
Romai Ecclesiatul. 4. *Iszonyodtac a'
Romai Ecclesiának szörnyü vétkeirül;*
mint ez mondgya: (h) *Johannes Huss,
& Martinus Lutherus, odio male vite
Clericorum moti, ceperunt Ecclesiasti-
cum ordinem, aliis odio exponere.* &c.
Mind Huss Janos, s-mind Luther Mar-
ton, az övéicke egyben, azéft gyűlöl-
téc meg a' Romai Ecclesiát; mert un-
docéletet láttac a' Clerusban. 5. Meg
völt ez-is: *Hogy kic intettéc a' s'p Re-
formatiora a' Nagy-Pápokat; azokat,
tízxel vassal kergettek, s-öltéc.* Halha-
tza ezt: (i) *Improbo illud, quod Ec-
clesie Romanae Gubernatores, nullum ag-
noscent morbum, imò de correctione ad-
monentes, non modò rejiciunt, verum
in multis locis crudeliter interficiunt;
que res, huic miserabili schismati occasi-
onem dedisse videtur.* A' Papistáktul
való el-szakadásra, okot adot az *Eván-
gelicusknac, azoknac kergetésec; s-
meg ölésec kic kértéc a' Pápokat a' re-
formatiora, de nem hogy azt meg-fo-
gadtac volna, sőt szörnyen kegyetlen-
kedtenec raitoc. 6. A' Papoc tudatlan-
ságiban-nis, meg-űtköztec némelyec,*

(h) Alph^o
s^o de Ca-
sro libr.
I. adv. hæ-
ref. c. 12.

(i) Geor-
gius Cas-
sander in
Tractatu
de officio
o boni
virii

D 2

mint

(k) Al-
phonfus
a Castro
Libro 1.
adv. he-
res cap. 4.

mint ez tartya: (k) *Lutheranorum causa factum est, ut relictis quibusdam nugis, quibus a recentis annis hucusq; homines se se dedidere, ad meliora studia se transfererint.* Vöttec azt észékben a' P. Papoc; hogy a' Lutheránusoc, az ű tudatlanságoc mint szakadtac el tül-
lőc; azért, űk-is inkább kezdetec az után tanulni. Mind ezeket fokan látván, a' vagy nem győzettek-é meg lelkec szmérteiben, hogy azt a' Vallást, fokan meg-veféc?

CEGL. PALKÓ.

Bizony mind igazac ezec *Domine Præceptor!* demiert mondotta Apám Uramat-is, *Hittül szakadt-nac* a' Jesuita, az ű kegyelmétül citált Papista. Doctorok-kal egyben, kiknec-is fejekhez, ugyan ez nevezetet űté?

DOBR. MIKL.

Mert Apád Urad-is a' fa-képnél hadta *Romat*, de, nem változtatta megh *igaz Hittü.* Okait ez elsőnc halljad: 1. ű kegyelmének-is, meg kellett fogadni, ez Isten kérését: (l) *Fussatoc ki Babylonbul én népem, hogy ne legyetec annoc, se bűnében, se büntetésében reszecs.*

sec. 2. Nem akart el-szakadni az *igaz Hittül*; ha penig *Romá*-ban marador volna *Prædecessoriban*, el-kellet volna az (m) *igaz vallástül tavorzni.* 3. Mert ha az (n) *igaz hittül el-sakador* volna; *örögi tudományac* kellett volna helyec adni. 4. *Uj vallástis amplectálni*, nem tartotta idveffegesuec; *Romában* penig, oly *Vallas* vagy on, mely felől ezt mondhatni: (o) *Nem volt eleirül fogva ny.* 5. Etül-is tartot ű kegyelme: (p) *Quod aliquando fit in Ecclesia Romana, maxima deceptio populi, miraculis fictis à Sacerdotibus, & eis adherentibus, propter lucrum temporale.* Nem kell-é vallyon hát ot hadni a' *Csaloka Ecclesiát*, seregével egyben Mert, ki ne felne a' meg-tsalatástul? 6. Tartott, volna azonban ot, a' *Bálvány-i mádatstul*-is, mert; *Si (q) illa est Idololatria, cum Creatura, cultus divinus tribuitur;* bizonyára, ot az helyen, *Bálvány-imádasban* eset volna; jobban akart azért e' mellet meg-maradni: (r) *A' re. Uradat Istenedet imádgjad, és tsac egyedül neki szolgálj;* hogy fem lelke veizteségével, teremtet állatot látriázni. Mivel: (s) *Multi in Papatu, divos, divasque, non aliter venerantur, quam*

(m) 2.
Thef. 2. 3.
(n) 1. Tim.
4. 1.

(o) Matth.
19. 8.
(p) Lyrac
in Dan. 14

(q) Tho-
mas 2. 2. q.
92. in A-
xiom.

(r) Matth.
4. 10.

(s) Vives
ad c. 27.
libr. 6. de
Civitate
Dei

Deum. Sokan a' Szenteket, Isten gyanánt tartyác a' Papistaságban. Kinek iszonyodnéc ettül? 7. Nem-is kereshette volna osztán ű kegyelme Vallását a' *Szent Irásban*, ha *Romá*-ban hadta vólnalábait. Mert, ki adác ezt minap:

(*) Index Expurgat. Reg. 4. excusus Madriti Año 1612.

(t) *Cum experimento manifestum est, si sacra Biblia vulgari lingua permittantur, plus inde ob hominum temeritatem, detrimenti, quam utilitatis oriri; prohibentur Biblia cum omnibus eorum partibus, sive excusa sive manu scripta, in qualicunque vulgari lingua extant. &c.* Az hogy: nem szabad vólt volna ugy Apad Uradnac, Magyar Bibliát tartani, se Keresztyén Halgatoival azt olvastatni, sőt, akar mely nyelven-nis elkellet volna törteni! 8. Irtozottis *Taletus* Cardinálnac, de professioval, Jesuitánac, e' szavaitul: (u) *Longè minus peccat, qui vult beatitudinem, tanquam debitam, suis meritis naturalibus, absque Dei gratia, & suis viribus consequendam, quam illum, qui sine suis meritis, eam solâ Dei misericordiâ obtinendam prestatatur.* Nagyobbat vétkezie az az Ember, ki, tsac Isten kegyelmességébül akarja az öröc életet elnyerni; mint sem az, ki ezt mondgya: Hogy Isten

(*) Libr. 4. de Instru Sacerd. cap. 7. §. 4. s.

Isten kegyelme nélkül-is, ám bár tsac a' puszta természet erejébül, idvezülhet. Isten gyözné mind elől számlálni, miért nem kel *Romában* maradni! meg láthad töb okait-is rövid nap, a' *Sion Várában.*

CEGL. PALK.

Eztis tartya D. P. a' Jesuita írása: *Hogy az Hittül Sakadtac, tsac annyit artanac a' Romai Ecclesia Tudományánac, menyit az Eb-ugarás az Holdnac.*

DOBR. MIKL.

1. Be roszszul betsül a' Dandea, hogy minket *Ebebe* hasonlit! De ebben lehet vigasztalásunc, hogy ki mondá az igazságot, s-a' *Romai Ecclesiát* Hold mellé tévé. Jól vagyon! Mert: (x) *Ecclesia hujus temporis, aliquando seculi tribulationibus, minus luceat, sicut Luna.* Tsac ugy vagyon néha, vagy lefzen a' *Romai Ecclesia*, mint az *Hold*, mely nem mindenkör fénlíc. El-romlic ám ez ollyankor: (y) *A Romai Ecclesia, szintén ugy látzic, mint Roma, Velentze, s-Gallia Országa.*

2. Nem mond igazat azonban a' Jesuita; mert, bizony külbömben ártunc

(*) Johan. Ferus in cap. 15. Johan.

(y) Bellar. lib. 3. de Eccles. ca. 2. §. Atque hoc.

(2.) Antonius Marini⁹ in orat habita in Concil. Trid. t^o 3. Concil. pag. 986.

(a) In Praefatio. super lib. de Beat. Sanct.

(b) Alphonsus de Castro in Praef. Lib. advers. haeseres Af. 1545.

tunk mi, az ű Romai mostani Vallások-tul el-szakadáfunkal nekíec; mint, sem az *Eb. ugatásával az Holdnak*. Hát miért kel így panaszolkodni: (X) *In Europe angulis arctata est Romana Ecclesia; & (prohdolor!) quod doméstros Hostes (Evangelici) surrexerint grafsantes in reliquam hanc Ecclesiam ad angulum coactam.* O UR Isten! s-miért kelénec fel, a mi kebelünkben nót, s-nevelkedet *Evangelicus* oc-is ellenűnc? *Bellarminus* nac-is, miért kel Sebeit, így fáilalni: (a) *Multa milia animarum, (propter Hæreticos) a Christi corpore separata jacent! &c.* Miért, kel pityeregni *Bellarminus*-nac? hiszem nem sűr az *Hola*, mikor az *Eb. ugattya!* Szemlélyűc ezt-is: (b) *Ultimam pestis hac, (Hæretici) non in orbis Christiani partes, rãmpotenter grassantur! ita, ut jam rara sit Christiani nominis provincia, in qua aliqui non sint, qui publicè aut latenter, in Lutheri verba juraverint.* Adta volna Isten bár, hogy az *Eretnekec*, (Evangelicus) oc-ne taníthattac volna mindenű a' *Keresztyénség*-ben; de, ám bár tsac a' *Lutheranus* oc-at, mindenűt többire, láttűc, hogy vagy lappangva, vagy nyil-

nyilván, viszic végben az Isteni szolgalatot. (Mí feltec az árnyéktűl *Hold* közepiben helyhez tettec? Aludgyatoc, s-fel se kellyetec az *Ebec ugatásokra, ha az oc!*)

CEGL. PALKO.

Be, meg-tsendesedűc Bivern D. P. ! ha a többin-nis, így menne kegyelmed által! De, így szollitya meg-is meg Apám Uramat a' *Fekete Barát*: hogy ű kegyelme, (c) nyavalyás *Vén Czegledi*.

(c) Pag. 549. Anonymi Jesuita.

D. MIKLÓS.

I. Nem kel jó őtsém, az ű gyalázásával, semmit-is gondolni. Mivel, lehetetlen dolog-is, hogy űk, a' minket motskolástul, meg-tarthatsác, (d) *Pazmán*-nyal egyűt, nyelveket, s-pennájokat. Meg fizet Isten rövid nap nekíec. (e) *Meggyűlölíc a tiz szarvac a' Paráznát, mezitelenűl hadgyac, husát esic, s-tűz el az meg egeric.* Akkor osztán, magadis azt mondod, ha azt ered: (f) *Bizony az Isten adta, a' tiz (feles) Királyoknac s-vegekben, hogy meggyűlöllyéc a paráznát, s-azt rselekedgyec, a' mi ű nekíec kegyes.*

(d) libr. 3. Hodegi.

(e) Titk. 17. 16.

(f) Ibid. X. 17.

D 5

2. Hogy

2. Hogy im nyavalyás, s-néha be-
tegeskedő-is az édes Attyád! *quid
tum?* Bizony nagyob nyavalyája va-
gyon, & betűjű, s-a' b. literá-túl
meg-fofz tarot Jesuitának, mint sem az
édes Attyádnak; mert ű, tsac ily kér-
kedékeny Fekete Angyal-lá vált: (g)

(g) Titk.
3. 17.

*Azt mondod, hogy gazdag vagy, s-sem-
mi nélkül nem szokhódól; de nem tu-
dod, hogy nyavalyásul maradtál. Ugyan-
is, ki lehet nagyob lelki nyavalyában,
mint a' ki, Hadrianus Imperatort, eb-
ben Kezdette követni, s-Halála ora-
ján-nis, tsac ezt mondani Animula,
vagula, blandula, Hospes, Comesque cor-
poris, qua nunc abibis in loca?*

- Romlot testemben zárt Az az: O Tesz-
gény Lelec!
- Tudod-e hogy még én az Eghekben élec?
- s-Az ördög kezeitül Halálban nem félec?
- Bizony nem hiszem ezt. vagy jároc, vagy
kelec.

A' mi Csorba Jesuitánk-is, ugy látom
ehez sodoritt: (h) *Senki nem lehet bi-
zonyos affelől, hogy jóvendőben az örc
életet bírja Istentül. Szánnyon meg az
Isten, te Nyavalyas Ispitály-os Koldus!
s-adgyon inkább részt ebben: (i) Boni,
non metuent infernum, sed summâ fidu-
ciâ,*

(h) Becan.
in Manu-
ali. Libr.
I. cap. 16.
§. 16.

(i) Césura
Caloniés.
Dial. 4.
pag. 106.

*ciâ, aeternam salutem sibi donandam, fir-
miter confidunt, nihil diffidentes; faci-
unt tamen, quod in se est, ne temerariâ
securitate fallantur.* Nyilván ugy-is
vagyon: Hogy kic jó életet élne, biz-
zanic Istenben, ki nekic, örc életet,
ád. Ugy mind az által, hogy azt ma-
gockal, (életeket meg nem jobbitván)
el ne hitessék, tsac testi bátorságban,
élvén.

3. Tartson mind az által, a' (k) (k) Pag.
Pogius Florentinus Facetiâ-iban notált 257. mihi.
Vén Embertül a' Jesuita; ki egykor:
Számárát, Barom Vásárban akarván,
vinni, s-hogy hamaréb el-kellyen, neki
akarván kedvezni, sem maga, sem Fiá,
nem üle reá. De, meg-dorgáltatván a'
Vén Jámbor, hogy lenkit nem hely-
heztetet volna fel a' Számárra; Fiát
tévé a' Barom hátára; maga pedig, az
öreg Ember, tsac követi vala azt. Kit-
elől találván némelly Emberec, meg-
feddic'e' modatlan tselekedetiért; hog'
ű öreg már, s-még sem ül a' Számárra,
hanem, Fiát helyhezteti maga helye-
ben, arra. Le szállitva azért, Fiát,
s-maga ül annac helyében reája. De,
meghént ujjab Emberekre akad, kic
keménnyen meg-feddic, hogy Iffiatka
Gyer-

Gyermekét, gyalogh fétikáltattya,
 s-maga penig, öreg Attya lévén, gyen-
 ge Gyermekénec nem kedvez. Nem
 tud a' foc Tanáts közöt mit tenni; ha-
 nem, mind Fiával egygyüt, felüla'
*Szamár*ra. De e' dologért-is, az ütöt
 obviáloc, meg-dorgállyác; Hogy mi-
 ért kellett nékiec mind ketten a' *Sza-*
márt ugy terhelniec? Mind ezekre,
 meg indul az öreg Jambor, s-*Szamá-*
rát meg-kötözven, azt, maga, s-Fiá-
 nyakában veti; hogy azzal a' Vásárra
 siethessen. De, itt is raita veszti az ősz
 Jambor; mert mikormindenec, e' tse-
 lekedeti-ért nevetnéc; meg foghia a
Szamárt, s-a' folyo vízben hagyiván,
Szamár, s-pénz nélkül megyen haza.
 Az hogy *Mikor mindennec akart en-*
gedni, senkinec sem tehetet eleget, s-Sza-
márát-is oda vesztette.

Vallyon s-e' *Szamár*rúl, tanulhat-e
 a' Jesuita? (Mivel, közel nevec egy
 máshoz!) Ighen-is nagy hasznát ve-
 heti e' *facetiánac*. Mert noha az édes
 Attyádnac, még három holnapoc vad-
 nac hátra *örven* esztendejében, (ta-
 lám akkorra-is hadta Isten ama' szép
Jubilicus-t) s-még derekas *vínséget* nem
 ért; mind az által, ha meg *őszült* álla-
 pattyá-

pattyában, ilyen természetű, (m)
*Szamár*avagyon: 1. Kimeg-elégfszik
 a' puszta *Szamával* sokszor. 2. Kinéc
 oly kemény büre vagyon, hogy fu-
 stély, s-görcsös paltza kel néki. 3. Ki,
 Noha hordgya a' malomban, s-onnan
 meg haza a' buzát, mind az által ke-
 vés jut néki abban, mivel Gazdájátul
 pelyvával tartatic. 4. Ki izetlen ri-
 koltásával, ugy el-ijezti az apró ma-
 darkákat, hogy azoc osztán, fereggel
 gyűlnec egyben, s-ha a' *Szamárnac*
 izemei, mélyen bé helyhezterve nem
 volnánac fejében, mind ki vernéc,
 s-ennéc azokat. 5. Noha foc *Szamár*
rikoltása vagyon néki életében, de ha
 meg hal, le-vonnyác bürét, s-az Ebek-
 nec veric az el-szaggatáfra. 6. Nem
 baráttya néki a' tisztá, hanem, a zava-
 ros viz. 7. A' mely helyen ű egyfzer
 el-eset, felette igen tart atról, s-mégh
 nézésétül-is annac, irtozic: 8. Az hi-
 don való által menereltül, retteg, s-fél-
 tében el-vizelli magát. 9. Majd egy
 állatnac, nintsen oly szédelgő feje,
 mint ennec. 10. Szereti nemét, s-fe-
 lekezétit; ugy annyira, hogy azok-
 hoz, tűzön vízen, nem nehezteilli el-
 menni. 11. Majd a' több állatoknál
 teny-

(m) Fran-
 zius Pag.
 ps. 100.
 &c.

tenyészőbe; mert azt tartják felőle, hogy életének harmintz esztendeieig, mind terjed ez. 12. Nem igen nagy betsületben tartatik az Embereknél; úgy hogy még azt-is, kire ember nehezettel, Szamarnac mondgya. Alig ha a' mi Jesuitákon-nis el nem érijük ezeket: 1. Mert magával együt, az ű felekezete, tanította ezt: (1) *El-lehet az Ecclesia Szent Iras nélkül, de nem jó, hogy meg fosztassék az iratlan traditioktul.* ű így mondgya ki: *Ecclesiam sine scriptura posse sat consistere, sine traditionibus non scriptis, nequaquam.* Szalmát fededet hát itt a' mi Jesuitánc! 2. Menyi loc szép inréleket vűn, *Mal-donatim* Jesuita-is a' miéinktűl, de még-is *Pharaho-ként*, így keményité meg szívét: (n) *Qui verè sunt Catholici, (Papistæ) majori odio Calvinistas, ceterosque omnes Hereticos, quàm Gentiles prosequuntur; quòd illi magis supplicio, hi, magis Commiseratione sunt digni.* Ezt telzi: Inkáb kel gyűlölni a' Calvinistákat, sőt meg-is ölni, hogy sem mint a' Töróc-Pogányokat; mivel hogy ezec, méltobbac a' meg-szánásra.

Ugy-é Jesuita? Bezeg éneffele (p) Szamárért, kerske fiat sem adné, vagy
nya

nyakát, inkább meg-segném; mert nem méltó reá, hogy a' (q) *fűjét, nyoltzvan ezüst garason meg vegyéc; vagy a' Christus (r) Tanítványi ruhájakat reá terítséc; mivel, nem (s) állával, hanem mordály nyelvél akarja meg-ölni, nem a' Philistensokát, hanem az igaz Keresztyéneket! Nosza hát, (t) *fűket a' Szamarnac, s-veffsőt a Bolondnác,* mert meg-átalkodot szívű, s-igen kemény bűrű!*

3. Vajhalát nád aztis, mint hordgya a' malomban a' buzát, s-oda haza penig, tsac rághja pelyváját! nyilván a Jesuita-i *Aquivocatio*, s-zép szin alatt való mondasoknac, Embereket meg tsaló tetteres mestersége jutna eszedben! mely magyarul mondva, tsalárd titkos nagy hazugság. (u) *Ut si exquiratur à Jesuita: Es-ne remus sceleris? licet ipsi, ita hoc eludere: non sum; scilicet, ut dicam tibi &c.* Az hogy, ha lelke ismeretiben meg győzöttetik-is a' Jesuita, (mely máskeppen, jó buza hordás lehetne) még-is szabad vétékét, e' pokhálóval bé takarni nem vagyoc, tudni-illik, hogy te néked meg mondgyam. A vagy: (x) *Si vir ab uxore petat, an sit adultera? ista potest dicere: non sum, scilicet*

(q) 2. Kir. 6. 25.

(r) Matth. 21. 7.

(s) Bir. 15. 15.

(t) Példabesz. 26. 3.

(1) Bellar. libr. 4. de V.D.c. 4.

(1) *El-lehet az Ecclesia Szent Iras nélkül, de nem jó, hogy meg fosztassék az iratlan traditioktul.*

(2) *Ecclesiam sine scriptura posse sat consistere, sine traditionibus non scriptis, nequaquam.*

(n) Maldon. in Cap. 4. Joh. X. 9. pag. 527.

(n) *Qui verè sunt Catholici, (Papistæ) majori odio Calvinistas, ceterosque omnes Hereticos, quàm Gentiles prosequuntur; quòd illi magis supplicio, hi, magis Commiseratione sunt digni.*

(p) Ki-jöv. 13. 13.

(u) Tole-tus Libr. 4. de In-struct. Sa-cerd. cap 21. P. 389

(x) Idem ibidem num. 6.

scilicet ut tibi revelem. Similiter: quæ cogitur jurare se accepturum aliquam in sponsam, potest jurare se accepturum, intelligendo, si postea placuerit. Be' nagy gonofzság így jádzeni: Ha valamely Afzonynak Férije, azt kérdi Feleségétül: Paráználkodtál-é valaha, valakivel? Hittel-is szabad ezt mondani az Afzonynac, ám bár fertelmes életet élt legyen-is: Soha nem Uram! mind az által, fen-tartva legyen ez elméjében: Nem gonofzkodtam, tudni illik: *Hogy te néked meg jelentsem azt.* A' vagy: Ha valaki meg- eskünnéc azon, hogy ezt, vagy amazt, el- veszi Feleségül; szabad olyankor ezt hozzáadni elméjében; tudni- illik: *hanékemez után, az a' semély terzik.* Mind ezec nem egyebek; hanem, a' lelki- ismérlet meg- győztetésénec jó buzá hordozá- sa elsőben; de az után annac, *polyvár* való el- tserélése, s- a' sic szájnac, nem igaz beszéde.

4. De halhatza e' Szamar-rikoltást- is: (y) *Nemo in gratia Dei esse potest, nec veniam peccatorum obtinere, nisi per Jesuitas.* Senki Isten kedvében nem jutathatrya Embert, hanem, tsac a' Jesuiták. Meg ént: (z) *Nemo Honores, officia*

(y) Anat. Societ. Je- fuit p. 9.

(z) Idem ibid.

officia, & opes, à Principibus & Magna- ribus consequi potest, nisi per Jesuitas. A' ki jó Házat, s- Szólóket akar szerezni a' Fejedelmektül, a' Jesuitáknac vi- gyenelsőben szép Halakat.

Hallodé, hogy mind lelki, s- testi ajándéket, tsac a' Jesuitác markokbul kiáltanac úk, ki- ofztogattatni? Mit tsinálnac vallyon it az *Egygyügyü ma- darac?* úkis egyben gyűlnek, s- a' *ri- valkó* állatokrúl, ill' eneket végez nec:

(a) *Omnes Jesuitica Societati addicti, &c. intra quindecim subsequentes dies, Lutetiâ, & aliis urbibus, toto regno ex- ant.* Tizenöt napoc alat, ki- vakarod- gyanac a' Jesuitác *Parisbul*, s- *Gallia* Országabul, azt végez te a *parlamentü.*

5. Bár jó fűvön legeltéséc- is to- vábbá a' Szamar, de, femmi betsületi nintsen holta után. Igy veszé nec ré- gen el; a' Jesuitákat követő *Jesuitissa* Afzonyokis, VIII- dik *Orban* Pápa e' *Bullá- ja* által: (b) *Jesuitissas, perpetua abolitioni subicimus, & penitus suppri- mimus, & extinguimus.* Ki tudgya még, mi követheti a *Masculinus sexus- is?* Vajha fel ferkennének!

6. *Zavaros* vizet fzeret, a' mitereh alá szoktatot állatunc. Mi lehet en- nél- is

(a) In Me- morab. Lig. tom. 6 pag. 268, 269. & p. 245. Et: Thuanus Libr. 2. Hist. Sub Ann. 94. Idé Thu- an. part 2. sub Ann. 1594. pag. 1251.

(b) Ann. 631. In Su- pressionè præten- sè Cögreg. *Jesuitissa*

(e) Ana-
t6. Socie-
tat. Jesui.
pag. 82.

nél-is zavaros-sab: (c) *Prædicatio Jesui-
tarum, constat ex Monachorum libris, &
non ex scientia à Deo hausta.* Nem a
tiszta Szent Irásbul prædikálnac a' Je-
suitác.

(d) Libr. I.
Manual.
cap. I.

7. Tart a' mi Allatunc attul az hely-
tül, az nolot meg-botlot. Igy szol Be-
canus Jesuita-is: (d) *Calvinista, non
possunt ad Scripturas provocare.* Nem
kél a' Calvinistákat a' Szent Irásbul
való disputatióra botsátáni, mert, ki
tudgya mint lenne a dolog?

(e) Cam-
pianus in
Epist. ad
Generalē
societatis
ex Anglia
scripta &
Treviris
Añ. 83. ty-
pis evul-
gata p. 86.

8. De, nézd mint botsát vizet a' Szá-
már! s-hald ezt-is, mit adtac ki a' Je-
suitákrul: (e) *Fides, persecutionis tem-
poribus, incunctanter, etiam perjurio est
neganda.* Ha halála kergettetic vala-
mely Jesuita, tsác tagadgya meg hitit,
s-ijedteben, botsásson vizet!

(f) P. Val-
dero in
festo Iga-
tii Con-
ditoris
Societat.
Jesu. pag.
54. 55.

9. Szédelgő fejű-is a' nagy-fülű
Barom. Mint ennekis, hogy nem fok
eszevagyon: (f) *Ignatius Lojola, De-
um Patrem & Filium representavit.*
Ugy tartatot a' Jesuitac Nagy-Apiá,
mint az Attya, s- Fiu Isten.

(g) Libr.
a. de Ec-
cles. milit. c. 10. §. Veniamus.

10. Szereti felekezetit a' Számár; érts
meg Belláminus-is, mit mond: (g)
*Apud Papistas, inter se, consensio mem-
brorum est.* Vaj meg rugjátoc néha

egy-

egy-mást, s-igyszóllotoc: (h) *Incre-
dibilis, vera tamen, fuit tragædia inter
Universitatem Parisiensem, & Patres So-
cietatis Jesu, hos, illa, ex Gallia expulsi.*
Igazán tselekédénec a' Paris-béli Ke-
refztyénec, hogy a' szörnyű veszeke-
dés után, kiűzéc Galliából a' Jesuitac-at.

11. Eztis mondám; hogy ez az Ál-
lat, sokát tényészic. Hová lehet einnél-
is szaporodo-b: (i) *Papistarum Eccle-
sia nota, est multitudo credentium.* Fe-
lette nagy seregbul ál a' Papiścac Ec-
clesiájá.

12. Hozzá adom ezt-is utollyára:
hogy az oktalán Számárnac rivásat,
mindenec utállác. Ezt mondgyác a'
Lojolira seregrül-is: (k) *Nulla hodie
Europæ Christiana natio est, qua non de
Jesuitarum perfidia, conquærat. Nin-
tsen Európánac oly szegé-liká, hol a'
Jesuitac tsintalanságokrul ne pana-
szolkodgyanac.*

CEGL. PALKO.

Mit kellene hát ezekért Domine Pra-
ceptor tselekedni idős Apam Uramnac,
az ű kegyelme Számárával?

DOBR. MIKL.

E 2

Tsac

(b) Gallæ
Belgicus
tom. 2-
Libro 10.

(i) Bellar.
libr. 4. de
Ecclesia
c. 7. §. 1.

(k) Anon-
ymus de
Compel-
cend. Je-
suitarum
conat.
ex Pa-
lonico
sermone
in latinū
translatō
Añ. 609.

Tsac meg-kellene tölve válni, s-Ba-
rom vásárra haitván, el kellene adni,
ha kelne. De ugy ám, hogy se Apád
Urad, se te ne ülnétec a' Szamárra;
mert, ki tudgya, meg-eitődne, s-ne-
hezenkelne el a' Sokadalomban! Mi-
vel, hogy még a' Nagy-Rend et-is,
igy tiltottac meg a' Jesuiták: (1)
*Nec Principibus, nec Dominis iis secu-
laribus, aut Ecclesiasticis, assignari debet
aliquis ex nostris Jesuitis, qui aulas eo-
rum sequatur, & in eis habitet; ut Con-
fessary aut Theologi, aut alio quovis mu-
nere fungatur, nisi forte ad per breve tem-
pus, unus, vel duorum mensium.* Meg-
ne mérjé próbálni egy Jesuita-is, hogy
valamely, Nagy-Méltoságnac, egy, a'
vagy két holnap-nál fellyeb, Udvará-
ban lakjéc-sot Papságot, s-Confessari-
uság-ot, vagy egyéb tiztet vilellyen.

Ha a' Nagy-Rendeknec, nem szabad
ez eckel, gyakran a' Vásárra menniec;
miért ülnétec hát mind ketten fel, az
el-adandó Allatra?

CEGL. PALKÓ.

Mert ám *Domine Praceptor* meg-tit-
folnánc ugy, ha mind ketten gyalóg
menénc, s-a' Szamárt meg né illetnóc!

D. MI-

DOBR. MIKL.

Alig ha az édes Attyádat reávehe-
ted, mert, tudhattya ű Kegyelme ezt:
(m) *Nemo ex Heretico, Catholicus* (Pa-
pista) *feripoteff, nisi operá Jesuitarum.*
Hogy merne ű kegyelme hát oly Vá-
sár-ra hajtandót illetni; kitül tartana,
hogy magához hasonlónvá, s- Jesuitá-
vá tenné? Meg-oltalmazza már Isten
Apád Uradat afféletül. Te azért, mivel
el-faradtz az utban, nofsza űly fel!

CEGL. PALKO.

Nem bánom *Domine Praceptor*, mere-
én még a' tsikót-is szereztem.

DOBR. MIKL.

Jaj Istenért, s-mit tselekedénc? Ihol
érkezéc hozzám *Paris*-bül a' Sorbona
Scholánac, a' Jesuitác felől tót illyen
itilete: (o) *Tanquam corruptores Juven-
tutis, & Puerorum; discedant Jesuitae ex
regno Gallia.* Mivel, hogy a' Jesuitác,
ighen megh-vesztegetic, az Iffuságh,
s-Gyermekek elméjéket; azért, *illa be-
ret Gallia* bül! Szály le Gyerme, mert
bizony te semjárász külömben!

CEGL. PALK.

Haugyan ugy kell lenni, ám enge-
déc kegyelmednec, *Domine Praceptor*!

E 3

Mi-

(m) Ana-
tom So-
ciet. Jesuit.
pag. 9.

(o) A. 1754.
1. Dec. da-
tū de du-
ab Bullis
, Pauli 3.
, & Julij
, 3. Jesui-
tico ordi-
ni con-
cessis in
Catech.
Jesuit lib.
1. cap. 3.

(1) Clau-
di Aqua-
viva Ge-
neralis
Præposi-
t Societat.
Industru
de curá-
dis Soci-
etatis
morbis,
Romæ e-
ditus Añ.
1616. cap.
15. pag. 97
& 2. dz.
Cõgreg.
Generalis
Canon.

Mivel, hogy mások-is tsufoltac, hogy Idős Attyám Uramat, tsac gyalog hagy- tam júni, holot én jó inackal birván, ugy-is el-futhatnéc.

D. MIKLÓS.

Feleltem felőle, hogy az édes Attyád-is reá ülylon; mert, vaiki tudom, mit olvasót e' könyvben, a' Jesuitác felől: (p) *Hec nova Societas, insolitam nominis Jesu appellationem sibi vend. cans. Ec. occasionem dat libere apostatandi ab aliis Religionibus; perturbatque utramque Politiam.* Ez a' Jesus neverül magát nevezet Uj-rend, alkalmat osságot izolgáltat másoknac, az Hittül való el-szakadása; meg-is zavarta, mind a Papoc, s-mind a külső Emberec rendeket. Effélet kellene-é hát Apád Uradnac uti-társaságában venni? holott, még, mások-is, kic ezt látnác, igit guggolnac ű kegyelmét meg: *Hiszem kegyetlen Attya ez, hogy Iffiacska Gyermeket, tsac gyalog járt attya!*

CÉGL. PALKO.

Nem tudom hat en D.P. mit keltselekedni, hanem ha mind ketten Apam Urammal fel űlünk.

DOBR. MIKL.

Jó gondolat volna ugyan *Paule!*

tsac

tsac hogy ettül, igen tartoc, hogy ez irás szerént, ne engedgyen hát araven- ni, a' Vászár-ban indult *Allat.* Ugy mint: (q) *Si nos Pontificij, Scripturam Sacram allegamus; evenit, ut incurramus in inconvenientia ordinaria, ut ansam demus Adversariis respondendi, quin etiam sepe, argumentationes ille nostras laborant quibudam vitiis. Paucietiam ex Pontificiis norunt, interpretationes omnium locorum difficultum Scripture. Et si quid responderint doctiores ex Romanensibus, id fecisse ex superbia & metu, ne minus docti videantur, si secus faxint. Certo certius, reperitur aliquid in ipsorum responsionibus, quod causam nostram carpat; id quod, non parum Pontificie cause nocet.* Ha mi Pápiác, a' Szent irásbul disputálunc; (a' Calvinisták) tsac e lézzen; hogy jól meg-hán- ván vetvén, *Argumentum* ink-at az Ellenkezőc, tsac ki-tekeric az igalságot kezünkbul; mivel hogy a' mi *Argument* álf-inkban, feles vétec vagyon. Kevés Tudós Pápiác-is vadnac kö- zöttunc, kic a' Szent irásnac minden nehéz helyeire, meg-tudgyanac felel- ni. Ha penigh, valamit izollanac-is hozzá; azt, tsac *kevélység* bü, s-*felelem* bü.

(q) Francisc' Veronimus, Christianissimi Regis pro Controversiis Concionator in Methodo nova An. 625 in Praefat. ad exteros cap. 6.

(p) Idem ibid.

e
e
e
e
e

é *bül* tselekefzic, hogy úkis láttassanac.
 e Tudofoknac lenni; mely dolog, bi-
 e zony a' Papistáknac, nem kitsiny be-
 e tsülletec ferelemérvagyon.

Soha el nem hiszem *Paule!* hogy
Veroniu Ferentz ez írása, ne légyen,
 valahol a' Jesuitác Bekrényében; s-bi-
 zonyára, ha ezt meg-fogadgyác; tsac
 le-veri hátárul, mind Apád Uradat,
 s-mind tégedet, a' nagy-fülű Állat-is.
 De, még más Emberec-is meg-tsufol-
 nac, hogy mind ketten terheltec azt,
 ha el-adni akarjátoc.

CZEGL. PALKO.

Talám jób volna inkább *Dom. Præcep.*
 hogy mind ketten vennöc nyakunk-
 ban a' *Szamárt*, hogy sem ennyi Em-
 ber-szollást hallanác! Azonban, el-
 mulic a' *Vásár-is*, mig it veszekedünc
 véle!

DOBR. MIKLÓS.

Paule! mi annál inkább megh-nevet-
 nec ugy! mert, ha: (r) *Societas Jesui-*
rica, post expugnatos ordines, etiam ipsos
Canonicos, & Episcopos aggreditur, &
loco movebit. A' külső Renden veszen
 elsőben diadalmat a' Jesuita-i Seregh;

s-az

s-az után megyen a' *Clerus-ra*, és a'
Püspökökre. Bizonyára így, mind a' két
 lábát, tsac ki-tekerné, Apád Urad, s-a'
 te kezeitekbül a' nagy fülű *Szamár*, és
 így, tsac dolgát tartaná! s-hová lenne
 ofztán idős Attyádnac, rajta való nye-
 rekedése?

CEGL. PALKO.

Én nem tudom hát, e' soc *Labyrin-*
thus-ban, mit kel tselekedni! mert, ha
 Apám Uram e' dolgot tudná, *Predica-*
tio-c írált, s-azoc nyomtattatá fit-is,
 (kevesé) felben hadná, s-mégis mon-
 dana ehez valamit!

DOBR. MIKLÓS.

Meg-botsásson Betsületes Attyád U-
 rad! noha nagy-munkákat teszen; de,
 (s) *ennek-is meg kel lenni, amannac sem*
kel el-maradni. Miért-is vonoganá ű
 kegyelme. ettül magát? Holort, tsac
 az én fütem-hallattára-is, arrak ötelezé
 Istenec, nem régi, sullyos betegsé-
 gébül való meg-gyagyulása utánmagát:
 hogy már hátra maradt életetskéjés,
 Isten *Ecclesiájánac* épületire tartozan-
 do izép irásokban, tölti el. Mond
 meg ű kegyelménec én kómmal *Paule!*
 E5 hogy

(s) Matth.
 23 23

(s) Paulus.
 Layman-
 n^o Jesuita,
 in justa
 defensio.
 pro tem.
 n. 42. Et:
 in Synop.
 er ror. tit.
 7. num. 8.

hogy én tőlem hallottad mind ezeket.
Látom azonban, hogy nem kél el,
a' *Vén Ember Barma*, a' *Vásár-ban*.
Azért, ha Apád Urad Kivánnya, mi-is
it, mind a' *Philosophia*-bul, s-mind a'
Minorok-bul, ugy ki kelűnc e' ditsire-
tes, s-nem régen *Renaſcens Cassai Hel-*
vetica, s-*Reformata* Scholából; hogy
ha mind ketten-nis, nem bírjátoc el-
vetni nyakatokrul, a' Tereh alá szok-
tatot-tat; mi-is segéllűnc közönsé-
geffen néktec; s-folyva menve még az
Hernád víze Cassa környűl, elől gyá-
molityuc a mi *Vásár-i marhákat*, *dis-*
putatioinc által való meg-fereztésben.

CEGL. PALKO.

(*) Pag. 675e.
Tőb-bis vagyon még ezeknél *Domine*
Præceptor! Ugy mint: (t) *De a'*
korbát-solás ellen Kákombakolt Czeglédi
Könyve-is, egyebet nem érdemlene kor-
bácsnál. Ugy kellett-é a' Jesuitának
szollani, hogy az a' könyv, tsac *kákom-*
bakolt? annyivalis inkább: miért ké-
szitet *korbácsot*, az én édes Attyám
Uramnac.

DOBR. MIKL.

Az egyszer meg-főtt étket, sokszor
fel ad-

fel adni, merő Csömör *Paule!* Ha an-
nac *refutálására*, valamely Jesuita *Bar-*
kol-hat, bár ne *kák-jais*, nagy *Apollonac*
tartatic. Soc hiteles Pápista *Author-*
ockal bizonyít Apád Urad a Szent I-
ráfon kívül-is; kiket, ha a' Jesuita, *Ká-*
kombakok-nac tart, bizony romlására
igyekezic a' Papistaságnac. *Notálva*
legyenec mostis ezec: (u) *Flagellantes,*
circa tempus Gregorij Pape, hujus nomi-
nis Decimi sur cerunt in Italia, atque
inde in Germaniam & Galliam processerunt,
qui ad 10. Annos, vel circiter,
semetipsos flagellando, per mundum tran-
sierunt, & illi ab eorum nomen sortiti, ut
Flagellantes se se, appellarentur; quoni-
am nodosis flagellis, in quibus aculei inser-
ti erant, seipsos flagellabant, dicentes:
quod hæc flagellatio potior sit ad delenda
peccata, quam quæcunque confessio, imò
comparabant ipsam Martyrio, vel prefe-
rebant, quoniam ultro ipsi, ut dicebant,
sanguinem proprium fundebant. Marty-
res verò ab aliis hoc pati cogebantur. Ex
ista secta pessimi errores derivati sunt.
Értéd-é: *Paule!* 1. Hogy a' Jesuitác
korbácsolása, tsac 10-dic Gergely Pápa
idejében Izármazot; és a' mint (*)
Nauclerus írja, 1349. vagy 1346. ébten-
dőben,

(u) Alfon-
s⁹ de Ca-
stro lib. 2.
adv. hæ-
ref. verbo
Aqua hæ-
resi 20.

(*) Volu-
min. 2. ge-
nerat. 45.

döben, vöteredetet; ugy hogy ennek, ne legyen több ideje, három száz, s-egy néhány estendőknél; miért tartják hát, mégis ezt a' Jesuitác, az ű Vallásoknac? holot arral, illyent adtak ki:

(y) Bellar.
libr. 4.
de Ec-
cles. mi-
lit. cap. 4.

(y) *Nostri Ecclesia Papistica est antiquissima. Ergo vera. A' Papistác Ecclesiája, azért igaz, mert régi. Itt, tsac ezt kel mondani: De a' korbátolás, nem régi. Miért élnek hát azzal a' Pápistác? 2. Vévéd hiszem azt-is eszedben, hogy ez gonosz találmányból, undoctévelygéséc sármatác; miért kel meg-is az ellen való irást kákombákolni a' Jesuitánac? 3. Nyilván való irásban vagy ez-is kiadva: (z) *Flagellationes publicas sub poena excommunicationis fuisse à Papa damnatas. Kirekzetetet a' Romai Ecclesiából, a' Pápatul az olyan, ki közönséges helyen meg korbátolta magát. Miért nem rak e' Pápanac-is, kákombák-búttűzet, a' fogatlan Jesuita?**

Hogy azonban, korbátoltatni akarja Attyád Uradat a' Jesuita, a korbátolás ellen irt könyvért; s-ec Embertelen, motskolodási-ért, s-feles tsintalanságiért, *Herostatus*-sá, s-*Diana Templum*-át fel-gyujtot *Sambár* érdemli.

demli bizony azt meg. Mert: [1.] *Ha a' vérben magokat bé-kevert (a) Bal Papiáj, meg érdemlec a' nyakázást; a' Jesuitánac-is, magát meg-véresítés, méltó korbátolásra. [2.] Ostrán: Valaki Istene' parantsolattyát: (b) meg ne billyegezzétec magatokat, által hágia; méltó az, supralátra. De valamely Jesuita magát meg-véresíti, az magát meg-billyegezi. Vessőt hát neki! [3.] Valamely vallást, még a' Romai székis, az ű hozzá tartozokban, utálc; méltó volt, hogy az ellen páltizát kébitsen. De, a' kic ellen, ez mondatot: (c) *Flagellatio, nec à Sede Romana; (d) nec à Summo Pontifice fuit approbata.* Mind a' Pápa, s-mind a' Romai séc, utálta régen, a' magokat korbátoló Embereket. Két féle, nem igen tetzhetőz étec kel hát affle Rendnec: üstétec, s-verj-étec! [4.] A' mely Vallás, tűzzel s-fegyverrel *exquáltator*; inkább meg-kel annac szenvedni; a négy ághu bírony-os jó korbátót. De, kie felől ez iratot: (e) *Flagellantium ordo, sub Pontificatu Joannis 22. Ann. 1313. igne & gladio fuit extinctus; tűz, s-fegyver által töröltetet el; az, ugy *exquáltator*. Nem kel hát kélni a' Teapodáré**

(a) i. Kit.
18. 23.

(b) Lev.
19. 29.

(c) Chron.
Aug.
guilf. Sif-
frid.
Presb. lib.
2. Epió.
(d) Mō-
nachus
Paduanus
in Chron.
Ann. 1260.

(e) Prateolus in
Elench.
hæret.
pag. 153.

(z) Johā-
nes Aven-
sinus
libr. 7.
Annal.

podát-ral! [5.] Kiket a' Romai Pápa, rosz *abusufoc*-ért, *tömlötzben* akar vala vettetni; azoknac hátoc, inkább meg érdemlette a *korbátsolást*. De, a kikerül ezt adtác ki: (f) *Flagellatores, Clemens 6. volebat incarcerare.* A' magokat vérefitök-et, nyakra füre akarta, 6-dic Kelemen Pápa, a' Romai *tömlötzben* tafigáltatni; mondom, hogy azoc, rosz *abusufoc*-ért, akartac meg-*tömlötzöz*tetni. *Hup hup* hát hátokon! [6.] Kiket a' keresztyén Királyoc, *exilium*-ban küldöttene; azoc a' *korbátsolást*, inkább meg-érdemlettéc. De, a' kie felől irásban ezt hadtác: (g) *Flagellatores, e Germania exire jussi sunt a Carolo IV.* Ama' Nagy-Károly Császár, Esztrenigára háitatta, a magokat *korbátsolokat*; ugy-é, hogy affélék-nec, *szám-ki-vevés* velt helyec? Jób hát azoknac a' *korbács!* [7.] Valakics az ördöggel kívántattyác, az Embet vére nec *Ki-ontását*; bizonyara, *vefőre* méltoc azoc. De, kiket így billyegeztec meg: (h) *Dæmones esse cupidos, circa Flagellantes, effusionis sanguinis humani.* Lelic az ördögoc, mikor a' magokat *korbátsoloc*, vért ontanac; kívántattyác am azoc az ördögöckel,

az Em-

az Ember vére *Ki-ontását!* Még a' *Calvinista keresztet-is*, ezekhez kellene hát mérni! [8.] (i) *A' Bolondot, meg kel verni.* De, kik felől ezt tartyac: (k) *In Flagellantibus impletur hoc: Stultorum infinitus est numerus.* Valamennyi, magát *korbátsoloc*, mind annyi Bolond; Hallod-é, hogy ot éfz-nélkül *szükösoc* az Emberec? Ránts ki hát a *görsöft* ellenec! [9.] Valamely valást, sem *Christus*, sem az *ű Apostoli*, nem *ízerzettec*, méltó, hogy azt követöket, *meg-pökje* Keresztyén Ember; *s-artzul verje.* De, a' magokat *korbátsoloc*-nac vallásokat, sem *Christus*, sem az *Apostoloc* nem *berzettec*. Mivel: (l) *Nec Christus, nec Apostoli, tales novitates Flagellantium constituerunt.* Sem *Christus*, sem az *Apostoloc*, nem *berzettec*, a' magokat *korbátsoloc*-nac új-vallásokat. *Pöfozást* érdemle nec hát, az azt követöc! [10.] Valamely *vér*, ördög *Martyrává* teszi Embert; annac ki ontását, meg-*vefővel*-is, meg kel büinetni. De, kikerül e mondatot: (m) *In Flagellantium secta, habet hoc locum: Et Diabolus habet inter mortales, Martyres suos.* Ördög *Martyri*, a' magoc *vevés* *ki-ontoc*; ördög-*martyrává* teszi hilem

az a

(f) Nau-
clerus
Añ. 1345.

(g) Hof-
pin-Libr.
6. de O-
rig. Mo-
nachor.
cap. 30.

(h) Gersó
durante
Concil.
Constánt.
Ann. 1417
contra
sectam
Flagel-
lantium;

(i) Peld.
19. 29.

(k) Gero-
son ut
modó,
part. 1.
Argum. 26

(l) Idem
ibid. Ar-
gum. 11.

(m) Al-
bertus
Krantz,
libr. 9.
Metrop.
cap. 44.

az a *vér* az Embert. *Veszszó*-vel kel-
hát hozzá nyulni, effelének büntetésé-
hez! [II.] Valamely vallás, az *Egyptu-
mi* Pogányoktól vót eredetet; annac
követőjt, *Plaga* alá kel-fogni. De, a
magokat *korbátsolóc*-nac tselekedetes,
az *Egyptumi* Pogányok-tól vót erede-
tet. Mint ez mondgya: (n) *Si longius
liceat verberationis originem querere,
ego ab Aegyptiis sumtum dixerim. Si
quidem illi, Daemoni immolare solebant,
quod sacrificium dum ardebat, omnes
verberabantur.* Legh-első kezdete,
Ember *maga-korbátsolásánac*, vót ere-
detet, az *Egyptum-i* Pogányoktól; kic
mikor az ördögnek áldoztanac, min-
nyájan *korbátsoltac* magokat. Nem
kell-e hát ezért *plágát* adni a' *Jesuitá-
nac*? Ne neked azért, a *korbátsoltatás!*

CEGL. PALK.

Begh ighen akarom *Domine Præcep-
tor*, hogy az édes Attyám Uram-on
esett gyalázatot, mind a' *Jesuita* nyaa-
kában rántya kegyelmed! Tsac hogy,
még többis, ilyen vagyok, e' motsok-
hoz adva: (o) *Számítalant szór ószót*
Czegledi; nem a' korbátsolásához valót.
a' ki, *Bolondhoz illendő. Prov. 29. 11.*

DOBR,

DOBR. MIKLOS.

Effele dolgoknac már *Paule!* fele-
sem tréfa! Ugy hogy, tsakezt kellene
it mondani: (p) *Ki azt mondgya* (mél-
tarlan) *az ü Attyafianac:* Bolond, *mél-
ró a' Gehennanac tüzére.* Mind az által,
effeléket tart a' Sz. irás *Bolondok*-nac:
[1.] Kic másokat, *Bolondoc*nac tartanac,
e' szerént: (q) *Stultus, ambulans
in via, cum ipse insipiens sit, omnes stultos
estimat.* A Bolond, magához hason-
louton járván, *mindeneket Bolondok*-
nac alit, noha, a' maga fejét tapogassa,
akkor. [2.] Kic magokat (r) *Béltsek-
nectarttyác, de azonban, meg-bolondul-
tanac.* [3.] *Bolond* az is, a' ki (z) *bi-
zic* magában. Mint effélével ditseke-
dés: (a) *Voluntas naturæ primæ opera-
tur* (in libero Homini arbitrio) *quàm
Deus, ac proinde, Deus operatur, quia
voluntas operatur, non contra.* *Az Em-
ber* nec terméseti, a' jór a' való *Sabad* aká-
raban, éléb munkálkodic *Istennél.* Oda
való ezis: (b) *Potest homo plus facere,
quàm Deus præcepit; igitur, multo ma-
gis potest implere præceptum Dei.* Több-
bet tselekedhetic Ember annál, a' mit
Isten parantsolt; Sockal inkább bé-
töltheti azért, az *Istennec törvényét!*

E

Nagy

(p) Matth.
1. 22.(q) Eccle-
siasticis c.
10.3. juxta
vulgar.(r) Rom 7.
22.(z) Peld.
28. 26.(a) Bellar.
libr. 4. de
Grat. &
liber. ar.
bitr. c.
15 §. 8(b) Idem
libr. 4. de
Justif. cap
13 §.
Prima
rationes(n) Polid.
Virgilius
libr. 7. de
rer. in-
vent cap.
6. p. 193.(o) Pag.
671.

Nagy Isten, be, veszedelmes ditsekédes ez, s-ész-nélkül való Emberhez illendő! [4.] *Bolond-nac* tartya a' Sz. irás azt-is, ki mindennel (c) *vesekediv*, s-*korzodic*. Ezt, maga mondá Tárfaíru egy Jesuita: (d) *Dum scribimus, dum in Concione, Concilio militis opus maturamus*. Mind irásunkban, s-mind praedikálásunkban, tsatához készülnéc. Bezzeg efféle (e) *Bolond-nac*, meg kel felelni az ű bolondsága szerént, hogy ne legyen Bölts a' maga seméi előtt. És, mivel hogy, oly (f) *magas a' Bolondrul a' Böltseség*, hogy ű azt, nem éri fel, akar runt aghaskodgyéc-is; azért (g) *nem kel üt meg-betsülni; mert az, illetlen ű hozzá, mint az hó a' nyárhoz, s-az eső az aratáshoz*.

Mitsoda itéletet tud azért, efféle ész-nélkül szűkös, a' te édes Attyád, korbátsolás ellen irt könyve felől tenni? Tsac ollyant, mint egy Papista, az Epiphaniáru. (Viz-kereaszt napjárul) Ki, meg-hirdetvén azt a' Napot Halgatoínac, kérte űket igen, hogy arra fel-gyülekezzenec, (h) *mert nagy In-nep; tsac hogy, ű azt nem tudhattya, hogy ha az az Epiphania, Férfi volt-és vagy Asszony? Nema' Jesuitára biztáks,*

a' te

a' te édes Attyád Könyve felől való itéletet; Mivel az ű Rendiről, tsac ez mondatik: (i) *Nemo doctus existimetur, nisi suffragantibus Jesuitis*. Senkinec írása ne tartaléc tudos-nac, hanem ha azt, a' Jesuitác ditsiric. De így bizony: *Ovem committeremus lupo*. Egy-féle állatra biznóc az hájat. Mint ama' Tudos *Arias Montanus*-is, így pannafozkodic vala felőlóc: (k) *Jesuita soli sibi sapere videntur, atque adeo meo odio habuerunt*. Tsac magokat tartyác a' Jesuitác Tudosoknac, engemet penig, meg-gyűlöltenec.

Azért jó *Paulo* bár *Bolondnac* írása a' fel-fuvalkodot dőlős Jesuita *Apád* Uradat; De: (l) *a' kic Bolond-nac alittarnac e' világon, azokat Vala-zorta Isten, hogy a' gögös, s-pipes Jesuita Böltseket, meg-izégyenitse*.

CEGL. PALKO.

De talám *Domine Praceptor!* azért írta *Apám* Uramat *Bolondnac*, mert így szol: (m) *Ollyan könyveket citálot Czeglédi, két sóha sem látot*.

DOBR. MIKL.

Mondom hiszem, hogy a' Jesuitác,

F a.

(i) Anató.
Societat.
Jesuit.
pag. 9.

(k) In-
Praefatio.
Biblior.
Antwerp.

(l) 1. Cor.
1. 27.

(m) Pag.
674.

(c) Pelda-
beszéd.

20. 3.

(d) Jesuita
de Justa
Henrici
3. abdicat
libr. 4. c.

23. p. 449.

(e) Peld.
26. 5.

(f) Idem
24. 7.

(g) Idem
26. 1.

(h) In fa-
cetiis
Poggij.
Pag. 262.

(n) In A-
polog.
Jesuit.
contra
Anticot.
tonum,
pag. 204.

effeléckel kérkedne: (n) *quod penes se habent Imperium literarum.* űk űl-
nec tsac, a' foc szép könyvec-
közöt. Bezzeg nem olvasztá meg,
az édes Attyádnac, minapi irását,
mellyben, ilyen igiretet írtt vala a
nemely Jesuitáknac: *Jó lelki ismeretűl
fogadom ezt is a' Magyar-Kereszténység-
előt; mikor a' Karika Inast meg-supra-
lom, Késs lesec a' Karika Mesterrel ű-
stökben esni, s-a Barátsággi dorgálást
meg-oltalmazni.* Hoc modo: *Mindenie
rendbűl Bersületes, Tudos, a' Syllogis-
múst értő, mind Politicus, s-mind Ecclesiasti-
cus személyeket Convocallyunc bár; Ke-
gyelmotec-is meg-beretze azokat a' köny-
veket, mellyeckel én, az PAZMAN
Váranac NYOLTZ Bástyáit lóvöldöz-
tem; énis az enyi imet, a' disputálás hely-
ére hordom. &c.* Feles Papista Author
forog hát az édes Attyád kezében! de,
mit tud abban valamely Jesuita?

CEGL. PALKO.

Ezt-is veti a' Jesuita Apám Uram
szemére: hogy (o) *nem tudta, mégh
neveket is le-irni, az ű Kegyelmetűl ci-
zált, Papista Authoroknac; mivel Fari-
múst, (p) Julius Fatumnac* mondotta.

Eva-

Evagrius felől penig, így írt: (q) *Ex
Hieronymo Evagrum ad Epist. 85. Ma-
ga: Ex Hieronymo ad Evagrium* volna.

DOBR. MIKL.

[1.] Az *Autographum*-ban, mely
még mostis az édes Attyádnál talált-
tic, *Julius Fatius* vagyon, *s-ex Hiero-
nymo ad Evagrium*; de, ha a' *Typogra-
phiá*nc távul létele miat, máfra nem,
biztavólna Apád Urad, a' *Korbátsolá-
s*ul írt könyvénc *revisioját*; nyilván
most a' márgón, mind a' *Fatius*, s-mind
az: *Ex Hieronymo ad Evagrium*, ot
volnánac!

[2.] A' vagy, talám a' Jesuitáktul
csinált, s-arra bérlet *Operarius*, érkezet
völt oda-is? Kit reá vűn valamellyic
arra: *Hogy a Barátság-i Dorgálás-bul,*
tsipie ki a' k betűt, s-tegyen *h literar*
helyében; hogy olztán, így legyen:
(r) *Hét Sacramentum* vagyon. Ezt, tsac
nem régen-nis, maga vállal meg, a'
*Cassai Typographiá*ban, az it nyomtatot.
Papista betű-szedő Legény, *Tudos
Almás Peter Uramnac; Scholánc eg-
gyic Mesterénc; mint a Debretzeni
Typographiá*ban-nis vagyon Tanú reá.
Bezzeg ha így vagyon; nem illenek

F3

ám

(n) Pag.
119. Barát.
Dorgal.

(o) Pag.
676.

(p) Ma-
lach. fol.
837.

(*) Alpho-
sus de Ca-
stro Libr.
adv. hæ-
ref. tit. 6
Iaimic?.

ám effele dologh ahoz a' Rendhez;
Mert: (s) *Græcorum error est, quo asse-
runt, licitum esse, decipere inimicum,
nec esse peccatum aliquod, si quis suo ini-
mico damnum inferat.* A' Görögöket
illetné affele tsalárdkodás, s-nem az ű
Rendeket.

[3.] De, miért kellett a' Jesuitának,
a' Betű-szedő, s-révifor Incuriájoc-ért,
így motskolni Apad Uradat? Holot
űk, hald meg *Paule!* mely Cigány mó-
don, s-nem igazán citállyák a' *Patereb-
irásit!* Láflunc egygyet, vagy kettőt:
1. Ezt fogja *Bellarminus Irenæus-ras*
hogy ezt tanította: (t) *Quod Contro-
versie, non possunt finire ex solis Scriptu-
ris, quia variè ab Hæreticis exponuntur.*
Hogy a' Sz. Irásbul, nem lehet végé nec
szakadni, az Hit dolgában való *Contro-
versiac* nac. Maga, éppen így tanitoti
azzal ellenkezőt: (u) *Cum ex Scri-
pturis arguuntur, (Hæretici) in accu-
sationem convertuntur Scripturarum,
quasi non possit sciri veritas ab his, qui ne-
sciunt traditionem.* Menten a' Szent,
Irásit kárhóztattyác az Eretnekec, mi-
helt valaki űket abbul meg feddi; mint
ha, *Traditio nélkül*-is, nem volna abban
igalság! 2. *Basilus-is a' Bellarminus*

Kato-

Katona-Baráttya; meg akarván pro-
bálni, a *Szent Irásnac* homályosságát,
az *Hit* dolgában, ama' Nagy-Gergelyt
így citallya: (x) *Scriptura, est profun-
dus Oceanus, in quo Elephantes submer-
guntur.* Oly mély Tenger: a Szent I-
rás, hogy abban, még a' Nagy *Elephan-
toc*-is el-merülne. De, nem igazán
allégal, mert *Gergely Doctornál*, így va-
gyon: (y) *Divinus sermo, sicut myste-
riis prudentes exercet, sic plerunque su-
persficie simplices refouet. Habet in pu-
blico, unde parvulos nutriat, servat in
secreto, unde mentes sublimium in admi-
ratione suspendat. Quasi quidam quippe
fluvius, (ut ita dixerim) plenus est altus,
in quo est agnus ambulat, et Elephas natet.*
Mind a' nagy elméc, s-mind az egy-
gyűgyűec, tanulharnac a' Szent irás-
bul. Mert, közönséggé teszi magát
az, a' kitsinyekne, tsudálkoztattya-
is mélységes voltát, az éles elméckel.
Es, szíuten olyan, mint egy nagy víz,
melyben mind az *Elephanrusz*, s-a' *Bá-
rány*-is járdogal. Tsalárdul hozta ám
bé ez helyet *Bailius!* Ugyé? 3. Nézd,
mint gonosz kodic, az így szollo *Sta-
pletonus*-is: (z) *Hec prerogativa tri-
buitur Petro præ Paulo, quod Paulus, so-*

(*) In Ca-
tech. cõ-
trov. tra-
ctat. i. q. 6.

(y) In
Præf. t.
moralium
in Jobum.

(*) Bellar-
minus Libr. 3. de
Verbo
Dei, cap.
c. 3. §. 1.

(*) Irenæ-
us Libr. 3.
adv. hæ-
ref. cap. 2.

(z) In
Princ.
Doctrin.
lib. 6. c. 14.

larum gentium Doctor. Petrus verò, & gentium & Judaeorum Doctor fuerit. Nagyob vólt Péter, Pálnál: Mert ez, tsac a' Pogányoc Doctora vólt; de Péter, mind Pogányoc-é, s-mind Sidok-é. Ez űmondását, az így írò Ambrus Doctorbul bizonyította: (a) Petrum solum nominat, & sibi comparat, quia Primatum ipse accepit ad fundandam Ecclesiam, se quoque modo pari electum, ut Primatum habeat, in fundandis gentium Ecclesiis; ita tamen, ut & Petrus gentibus predicaret, sic causa fuisset, & Paulus Judaeis. Mind Peter, s-mind Pál, az Ecclésiác Első-fundáloinak téteténec; ug' mind az által, hogy Péter-is praedikál-lana a' Pogányoknac, ha kivántatnéc; mint Szinten Pál-is a' Sidoknac. Lád-dé, hogy el-hadta ezt, a' Ravasz Embert! Efféléc a' Pápiścák közöt, nem-ketten, s-hárman, vadnac! Miért kellett hát a' két berű-ért, az édes Attyádat, így hurtzolni a' Jesuitanac?

[4.] Azonban, ha ugyan gyönyörkődic a' Jesuita, az afféle irásban, melyben, kevés hetű bomlic meg; tekintéllye meg, ez *Echó-t*:

(a) Ambrusius
Coment.
Epist. ad
Gala. c. 2.

v. (b) *At*

1. (b) *An non Sacerdos noster, est Jesu-
ita? Ita.*
2. *Quale est igitur ejus Sacerdotium?*
Orium.
3. *Et quotidie Deo offert Sacrificia?*
Vitia.
4. *Legem quoque urget formidolosè?*
Delose.
5. *Ac proinde in tollendis vitiis insignis?*
Segnis.
6. *Evangelium cum Apostolis proponit
realiter? Aliter.*
7. *Et tradens DEI verbum in corru-
ptum? Corruptum.*
8. *Ex sua parte stantem habens Paulum?*
paulum.
9. *Inde multum occupatus est circa bona
opera? Aera.*
10. *Papa gratia in periculis constitutus?*
Tutus.
11. *Ac propterea merito in Ecclesia est
Primus? Imus.*
12. *Atqui in hoc mundo amplos habet
Honores! O res!*
13. *Ergò, mala merces-ne est ipsi reposita?*
Ita.
14. *Interim, Deus compeecat hoc Exa-
men! Amen!*

(b) Elias
Hafen-
müller.

CEGL. PALKO.

Vén-Hegedűs-is, írta Apám Uramat a Jesuita, *Domine Præceptor!*

DOBR. MIKL.

[1.] Vajha meg hallaná azt ű kegyelme; bizony az *Hasánac* vetné az *Hegedű-vomót!* Mint régen egy *Vén-Hegedűs* tselekedet; ki, (c) *menvén a lakodalombul haza, oly Farkas veremben talált esni; hová már, egy Vén Farkas eser volt. Miley? Kezd a fogatlan Farkas reá agyarkodni, s-meg-maradot fogait, a Vén-Hegedűs ellen, egyben kotzogatni,*

• De, a *Vén-Hegedűs*-is, eszében vévén,
 • hogy nem jó neki, a *Vén Farkas*sal együtt
 • lakni; ragadgya *Hegedűjét*, s-kezdi a
 • *Farkas* előtt vondogálni. Kinec *muft*
 • *kalásja*, a meddig tartot, nem vigyor-
 • got reá a *Vén-Farkas*; de mihelt meg-
 • ízűnt, menten köbörülte ellene fogait.
 • Kellét azért mind virrattig, a *Farkas*
 • előtt *hegedűlni*. Azonban, egyben gyűl-
 • nec, a *Vén-Hegedűs* kiáltására az Em-
 • berec, s-kötelet bocsátván alá a ve-
 • remben, holna-i alá köttetic, s-nagy
 • hitelen fel-rántyác. Kapdoff ugyan
 • utánna a *Vén Farkas*, de mikor nem
 • illethette volna meg; Köveket raga-
 • doz

(c) In Fa-
getis Al-
phonfi.

doz a' fokaság, s-a' *Vén Farkas*! agyon veri.

Mitsodác ezekbül a' *Tanusághoc?*
 Ezec: 1. Tiszteletes *Vásárhelyi Mat-
kó István* Uram által készítettet verem-
 ben, bé esék a' mi *Agh-Farkasunc*;
 melybül ki akarván szepelkedni, mást-
 is magához eite bé, meg akarván fok
 Fű-rendee előtt motskolni. 2. Dé,
 kezében vala a' *Vén-Hegedűs-nec-Hege-
dűje*; s-mikor a' *Vén-Farkas*, (a) *Saul*
 ként, kegyetlenkedic vala *David*ra,
 vondogallya vala a' *Vén-Hegedűs*, s-nem
 árthat vala *David*nac, a' *Saul* ördög-é.
 3. Vigyázzon reá azért *Sambár* Jeli-
 ta, rövid nap, hány vallását rontó *Kö-
vec*, s-*Argumentum*-oc menne az *Agh-
Farkas*ra; ugy hogy, mind *Hegedűje*-
 vel együtt meg-izabadul a' *Vén-Hege-
dűs*; de veremben esic az *Agh-Farkas*.

[2.] Köszönnye mind az által,
 hogy *Hegedűsből* hasonlítottta edes *At-
tyád*-at; (noha, ezt adta hozzá: hogy
Vén. Hihető, hogy e' volt elméjében:
 Apád Urad már, *feleiten-feleiti*, a' *me-
tudat*-is; mint a' *Vén-Hegedűs*, hogy min-
 den-nap, egy nota *hijával* vagyon. De,
 vaiki fél, még a' *Pogány Török*-is, az
 őst

(1) r. Sam.
16. 23.

87 katonátul!) Mert, ha az Emberec, jól élénécc véle; nyilván foc használna a' *Musiká-nac!* Mivel: 1. *Az ártalmas bankodásokat örömmre változtattya az.* 2. *A Veres kegyetlenségeket, le-csendesítte.* 3. *A restséget, és az elbádogyatságot, Emberből ki-kergette.* 4. *Csendes nyugovást szerelt, az álunni menneknek.* 5. *A tilalmas dolgokrul gondolkodó elmét, meg-gyógyította.* 6. *A veszedelmesül, egy mást gyulóló-kezt, megmentezteli.*

[3.] De ha a' Jesuita, az édes Attyádat, a' maga *Templomában* akarja *Hegedülni* vinni; oda, tudom bizony, hogy nem megyen; mivel hogy, eleitül fogva, javallotta itt, a Pápi stác ellen tót, *Erászmusnac* e' szavait: (e) *Operosam quandam, ac theatricam Musicam, in sacras edes induxerunt. (Papistæ) Omnia tubis, lituis, fistulis, ac sambucis perstriperunt, quæ faciunt ad deliniendas aures &c. quæ sote, ut rationem in eas, quot Pauperes, de vitapericlitantes, poterant ali talium salariis? Nem javallom a' miéinc közöt, a' Templomban, ama' fok költségekben tólt *Musikákat*; mellyec, tsac a' füleket vizskettetic; s-menyi koldusok-at-is tarthatnának*

e) Annot. n. 1. Cor. 14.

nának el, az affélékre költöt pénzel?

C E G L. P A L K Ó.

Hallya meg tsac kegyelmed mégis, *Domine Præceptor!* Mint pirongalla így, a' tsuffondáros Jesuita, Apám Uramat: (f) *Illyen ségyent Vallás a' ki elbizá magat, mint ha foc könyveket olvasot volna.*

(f) Pag. 676.

D O B R. M I K L.

Miért kela' nem Emberséges Jesuitának, ezt tselekedni vallyon, a' két betű-ért? *Szégyen* vallására esett-e azoknac, el-hagyása vallyon, az édes Attyádnac? Bizony aligh vagon hát úgy, tsak egy tízta könyv-is! 1. Miért írja hát a' fekete Barát-is egy néhány helyén, (g) *Völffin-t*, meg mast út nem tsinál *accent*-et az 'o betűnec? 2. Miért írja *Luther-t*, (h) *Lutternec*, az h betűt onnan ki-vertvén, s-az r-ét oda toszván? 3. Miért kellett, minden lév-ben, locs Embernec lenni; *Estérgom*-ot, o betűvel írni, s-nem *Estérgam*-nac nevezni; miút (i) *Pázmán Batty*a tselekedet? 4. Mi az oka, hogy hamissan citállya *Calvinus-t*, mind az helyre, s-mind a' *dologra* nézve? *holot.*

(g) Pag. 3

(h) Pag. 8

(i) In Titulo Hodegi.

(k) Pag.
153. 2. Pet. 1.Jot, nem ot vagyona *Calvinus* mondá-
sa, holot ű (k) *fel-jegyzet*; hanem:(l) 2. Pet.
2. ad 7. 1.(l) *ir*; is penigh, illyen igickel: (m)
*qui, excussis freno, in omnem licentiam
se proficiunt, non immerito dicuntur
Christum abnegare, a quo redempti sunt.*(m) Pag.
162. Com.
Calvin.Kik zábolátlanul, minden szabadsá-
gra rohannac; nem ok-nélkül mon-
datnac; hogy azoc *Christust* megh-
gadtac, kiül meg-váltattac. Latod-e)hogy sem *Calvinus* helyét, annyival is
inkáb a dolgot, nem jól citálta a *Tsa-
lárd Jesuita!* Mert, hol vagyonez ot:(n) Pag.
153.(n) *Hogy az Evangelicus soc kózzul, alig
vagyontiz edic Ember, ki azért nem löt
volna Evangelicus; a; hogy minden ti strá-
ralanságban merüllyön? Raita értéc ipse
foltos-tittis, ugy-é? 5. Miért kellett
azonban, a' (o) Colosébéléc-etis, Colo-*(o) Pag.
398.*ssabélék-nec nevezni? Vak nevet hi-
lzem, világtalant! 6. Husz Janost-is*(p) Pag.
410.(p) *Husz-nac* firkálta. 7. E' izókat:(q) Pag.
497.(q) *Mindent tselekedhetem a' Christu
álta*; ki engemet meg erőssit; a' (q) *Sol-
tár-bul* hozta bé. Holot, a' 4-dik, tüle
emlitet *Soltár-nac*, sem 13. versé niin-(r) Phili.
4. 13(r) *Pál-nál*
vagyon. A' izok-is azonban, ot, nem(s) Pag.
497.(s) *Mindeneket megh-
it**tselekedhetunc u benne, ki minket meg
erössit; mint a' Jesuita tekeri fatsarja.
Mind ezekben azért, nagyobb botol-
ván edes Attyádnál az otromba Jesui-
ta; a vagy nem ütet illeti-é ez: Mivel
hogy, nem igazán citálta ezeket; illyen-
ségyent vall, a ki el-bizá magát, mint
ha soc Könyveket olvasot volna.*

CEGL. PALK.

Valóban katstásban adá kegyelmed
kalátstását *Domine Præceptor!* Tzac
hogy, illyenek-is vadnac még a' Jesui-
tagazos könyvében: (r) *Hogy Apam
Uram, a' soc citált Könyvekbül, gazofon
sedi ösve a' soc hiában való monda-
mondát; s-ugy hozza bé istóc vonásban.
mint Catholicus soc, a' vagy Papisita Docto-
roc egy-mással ellenkező mondasít.*(r) Pag.
876.

DOBR. MIKL.

Hogy nem hozza elől a' Jesuita; hol
hozta bé, azokat az *Authoroc-at* gazof-
on, Apád Urad? Hellyes-en mondgya
azonban ezt: Hogy azokat ű kegyel-
me, ugy *Committálta* egy mással, mint
Papistár, Papistával. Mert, (mint im-
ént-is emlitém) ben-sütötte, azzal a'
*tselekedettel, e Jesuitát: (u) Omnes
Catho-*(u) Bellar.
libr. 4. de
Ecclesia.
Cap. 10.

Catholicos (Romanenses) toto orbe dispersos, de omnibus dogmatibus fidei, idem sentire. Valamenyi Papista vagyón e világon, mind tsac egyet tanít, az Hit dolgában. Mellyet, ám bar tsac énis, így torkolok meg: 1. (x) *Valaki azt taníttya, hogy az Házasság, fertelmesség magában, ki rekeztessék az Ecclesiabul.* Ezt, Papista mondgya. Ezt is: (y) *Sibonum est mulierem non tangere, malum est ergo tangere.* Ha jó dolog az Afzonyt nem illetni, roíz dolog hát, meg illetni. 2. (z) *Az Egy-házi állapában, tsac a Lectoroc, s-Cantoroc házafodhatnac meg.* Ezt más, így ronttya: (a) *Permissio Conjugij, facta Lectoribus & Cantoribus, non observatur in Ecclesia Romana.* Nem tarttyac azt meg a' Papistác: hogy a' Lectoroc-nac, s-Cantoroc-nac, meg engedgyéc az Házasságot. (Kiválképpen az elsőt.) 3. (b) *A mely Feleséget vót valaki, a Papi Szentelésnec előtte; véle lehet.* Nem mondgyaez azt: (c) *Apostolici, qui uxores habuerunt, postquam vocati a Christo fuerunt, officio conjugals renunciarunt.* Mihelt az Apostolokat, Christus el-hívta, ménten el-hadtác Feleségeket. 4. (d) *A vér-onrás nélkül való*

(x) Sambar Anonym. Pag. 42. ex Trull. Concil. Can. 2. (y) c. Ho. Epitolum 17 dist. 32. (z) Pag. 44. ex Cā. 27. Canō. Ecclesiast. (a) Biñius ad Can. 27.

(b) Pag. 48. 49. ex Can. 13. (c) Bellar. de Clericis c. 20. resp. ad 2. argū. (d) Pag. 13. ex Can. 34.

kül valóoltari Szent ádozatban, a' bore vizzel kel meg-élegyíteni. Ellenben, szoll ez: (e) *Constans est Theologorum opinio, vini consecrationem valere absq. aqua.* Meg ál a' Papista Doctörök nac értelmec, hogy viz-nélkül-is, megh-lehet a' Consecratio. 5. (f) *Nem javallotta azt a' Gangrense Concilium, hogy némely Eretnেকে, az Ecclesia hagyományit meg-veit.* Vilzsa fordíttya, ez: (g) *Omniū maxime reprehensibile est hoc, quod constitutiones Ecclesiasticas, plerumque præcepti divinis æquamus.* Meg-üttyük mi Papistác szárunkat, mikor annyit tulajdonitunc a' traditioknac, mint a' Szentirásnak. 6. (h) *Némely Eretnেকে, gyaláztác a' Pápista Ecclesiának Bűntölesér.* Szol az ellen. ez is: (i) *Moneo, ne pietatem in cibo constituas.* Ne helyhez tessle fenki Keresztyénségét az ételben. 7. (k) *Gangrisban, az éris kárhoztattac némely Eretnেকে; mert nem javallottác azokat az Martyroc helyeit, hová a' Jámboroc járnac.* Ennek sem tér fogára: (l) *Non Hierosolymis fuisse, sed Hierosolymis benè vixisse, laudandum est.* Nem azt kel ditsírni, ki Jerusalemben vólt, hanem, ki ot jól élt. 8. (m) *Nem szabad az Egy-házi Embe-*

(e) Azor. Tom. 1. in sit. moral. libr. 10. c. 30. q. 5. Toletus libr. 2. in struct. Sacerd. cap. 25 §. Rur. (f) Pag. 59. (g) Joh. Ferus in cap. 15. Matth. (h) Pag. 60.

(i) Erasmi in Euclie Milit. Christi. pag. 118. edit. Argent.

(k) pag. 60.

(l) Gratianus c. Gloria caus. 12. q. 2. ex Hieronymo (m) pag. 66. 67. ex Chalced. Concil. Azor. 5.

rekes

(u) e. His
igitur
dist. 23. ex
ludoro.

reknec az Házafság. Igy kiált más Pápista, ez ellen: (n) Clerici, castitatem inviolati corporis perpetuo conservare studeant, aut certe unius Matrimonij vinculo fœderentur. Ha a' Papoc, testec Szűzességére gondot nem vifelhett, az egy Sz. Házafság kötele által, szerkeztesse egyben Feleségekel. 9. (o) Ha valaki, a' negyven napi büitöt megh nem büitölne, ne is áldozzék. Mászt, így ostromlya: (p) Quis possit Christum imitari, in Jejunio quadragesimali? Ki-követhetné Christust a' 40-napi-Büitölésben? 10. A' Chalcedon-béli Concilium, Sz. Péterre, &c. magyarázza e' Christus szavait: (q) E' kü-sálon fogom építeni, Anya-sent-egy-házam-at. De ezt, meg-pöki, e' Jesuita-állatás: (r) In Chalcedonensi Concilio, quedam fuerunt bona, quedam mala; quedam recipienda, quedam rejicienda. Nem mind egy huron pendült az igazság tselekedet-iben, a' Chalcedon-i Concilium. Igaz- is ez; mert, így szolnak ehez más Pápistác: (s) Per hanc dictionem, non credo Dominum aliud demonstrasse, quam hec verba, quae Petrus respondit Domino: Tu es Christus Filius Dei vivi, quia super illo articulo

(o) Pag. 78
Ex Grati.
an. dist.
16. cap. 4.

(p) Cor. c.
nel. Jan. c.
son. in
Concord
cap. 15.

(q) Pag.
139 Conc.
Chalced.
Astor. 3.

(r) Bellar.
libr. de
Laicis. c.
26. §. Ad
hoc ulti

(s) Glossa
Juris Can.
onici ad
Can. Ira
Dominus
dist. 19.

fidei

fidei, fundata est Ecclesia. Ergò, super se ipso fundavit Dominus Ecclesiam. A kü-taikla e' volt, mellyen Christus fundálte: Te vagy az élö Istennec Fia! Más-is ugy szégyeniti meg azt a' Concilium-ot, ha Sambár szerént vallot: (t) Miror qui hunc locum detorqueant ad Romanum Pontificem.

Tsac hirtelen kelle elől rántanom ezeket a' Sambár Anonymus-sábúl. Mely szavaira én, az édes Attyád hire nélkül-is, tsac ezt mondanám: A vagy, e' Theticè, s-Anti-theticè, egyben botsátot Emberec Pápistác voltac, a' vagy nem. Ha az elsőt hagyja a' Jesuita helyben; nem voltac hát azoc Eretnec. (mivel, nem meri azt egy Jesuita-is állatni, hogy a' ki Pápista, az legyen Eretnec) Hapenig azoc Pápistác nem voltac; (kic, ám bár tsac, Sambár-rúl, mostan behozott dolgoval, sőt Concilium mockalis ellenkezt) mutassa megh, hol e' communicálta, Gratianus-t, Binnius-t, Bellarminus-t, Azorius-t, Toletus-t, Ferrus-t, Erasmus-t, Janson-Cornehus-t, Eretnekségek-ért, a Pápista Ecclesia? Megh kel hát ennek erejében állani: Istoc-vonásban hozta bé az édes Attyád a Pápistákat, mint egy mással ellenkezőket.

(t) Eraſm^m in notis ad Hilari. in e. 16. Marth.

Erdőség.

CEGL. PALKO.

(1) Pag. 676.

Jó ugyan, jó, *Domine Præceptor!* De hiszem az ok az *Author*-ok, tsak (a) *Eretnekek-nec tartatnas Sambár* Jelvitátul!

DOBR. MIKL.

Vallyon igaz-e ez *Paulo?* Nyilván hát ugy, *venit Sambár à sexaginta Viris.* Antal modgyára, *Kudárul* jöt meg haugy szol! Mi az onban állfluc, ha ezek-is *Eretnekek*-é? a' minémüek-kel az édes Attyad bizonyítot. Ugy mint:

(a) *Canosa* 22. q. 1. cap. 9. Pag. 145.

1. *Sambár* citállya, a' (x) *Romai Ecclesiastorum* vényet, melyben a' *vagyon: Hogy* akar minemü *mesterséges* sockal esküvők-is valaki; de az *Isten*, ugy veszi az esküvést, a' mint az *érti*, a' *kincc* esküszüne. De, az illyen állatásnac, mind meg-metzie e' *Pápi*sták, torkát: (y) *Factum, absolute licet negare.* Tellyeséggel kel tagadni, a' tselekedet dologot. *Ismet: (z) Talem negationem, quæstioni facta directè oppositam, non est mendacium.* A' mely tagadás, a' meg-tselekedet dologgal ellenkezic, nem hazugság az. Ide való ez-is: (a) *Rex & regis, non tenentur ad mentem Judicis respondere, si quæstio de facto.* Sem az

(y) *Toler* lib. 5. cap. 2. n. 2.(z) *Valentian* tom. 3. disp. 5. quest. 13. punct.(a) *Sotus* lib. 5. q. 6. tit. 1. 2.

Alperes, sem a' *Tana*, nem tartoznak, a' *Bironak*, elméje szerént való kérdése meg-felelni. Egy illyent adoc még hozzá: (b) *Si Hæreticus juramentum, per arma extorqueat; responderipotes ei equivocè, & aliud intendi, quàm intendat ille, cui juratur.* Ha valamely *Eretne*c, fegyverével tekeri ki valakibül az *Hiser*. Szabad másképpen-felelni, az kényszerítétt *Ember* nec, s-nem az *Eretne*c kényszerítő szavai szerént szollani. Nyilván *Articus aspectu*-sal bir; s-merő *Botskorbúr* a' *Jesuita* ortzája, haez *Ellenkező*ket, *Eretnekek-nec* tartya, a' maga *Hyporhesis*-se izerinc! 2. (c) *A Tridentum-i Concilium.* *Is* *nec* büntetését mondgya *hogy* meg-ordemli, a' *ki* meg nem állja, az *Eretnekek-nec* röt fogadást-é. De ez, *hürtzolya Sambár*, *Concilium*-jával érette: (d) *Multis ex Doctoribus (Papistis) scribunt; qui, juramento Hæreticis datam fidem, non confirmari posse afferunt.* Sok *Pápi*sta *Doct*oroc tanitty áz azt; *hogy* nem kel áz *Eretnekek* nec adot hitet meg-tartani. Igy más-is: (e) *Licet Rex juramento obligatus sit Poloniæ ordinibus, equè, se defensurum Catholicos & Hæreticos, tamen, nullâ ratione teneri ad præ-*

(b) *Melanus* lib. 1. cap. 2.(c) *Scell* 15. & 12. *Sambár*. Pag. 146.(d) *Venochi* Confil. 100. n. 182. & segg.(e) *Cardinalis Hosius* ad *Hæreticum Regem Poloniæ Epist.* 193. 202, 212.

standum, quod promiserit. Noha a' Len-
gyel Király, meg esküdt, mind Pápi-
stáknac, s-mind Eretnekek nec; (min-
ket ért ezen) de, nem tartozic soha-
azt meg-állani. Ezekhez járul ez-is:

(f) Conr.
Brunus
de Hæret.
lib. 3. cap.
M. p. 305.

(f) *Pacificationes, cum diversa religio-
nis hominibus initas, esse irritas; quia
cum bujismodi Hæreticis, Catholico nul-
la Pax esse potest.* Mikor valamely Pápi-
sta, az ű vallásátul különbözõ, vala-
mely Calvinista, vagy Lutheranus Em-
berrel, békeséget szerez, ne állya az ű
soha meg; mert nem lehet ezek nec egy-
mással való egygyeségec! Nem lá-
nálom, az igy szolló Thuanust-is it bé-
hozni: (g) *Cum contra datam Reform-
matu fidem, Carolus IX. Lanienam Parti-
sensem instituisse, & totus orbis ad tanti
facinoris crudelitatem obstupuisse; so-
lus Pontifex, de Tragedia feliciter pera-
tâ, certior factus; cum Cardinalibus, ad
B. Marci concessit; Deo optimo maximo,
pro tanto beneficio, Sedi Romane cohatõ,
gratias ritu solenni egit; &c. & publica
letitia signum, festâ tormentorum dispo-
sitione dedit; totamque rei bene gesta
Historiam artificio penicillo parietibus illevis.
Igy vegyétec ezt, kerelstzyén magyar-
ok: Mikor a' 9-dik Károly Császár, a'
Refor-*

(g) Libr.
H. Hist.

Reformatu soc-nac adot Hiti ellen, fok
ezer Evangelicus Emberek nec hufokat,
adta volna fel, meg-ételekre, az ot va-
ló Pápistaságnac, a' Páris-i, méhszár-
székben; tombolt azon való örömé-
ben, a' (h) *Szentec vérek-kei meg-réfe-
gedet parázna Aszony;* s-keménnyen,
lövetet Romában. Háza falaira-is fel-
iratván, a' *Martyrok szenedé sinec,*
s-fel-mészárlások nec *historiáját;* s-ha-
lálban ditsirván ezért, az Hitit megh-
szezet 9-dik Károlyt. Lád-de, hogy:
Sub Jesuita lapide, Scorpium dormit.
Meg kel inteni; hogy, tsinnyán beret-
vályyon; s-ne Eretnekeze azokat a'
Pápistákat, kiket más Tárfai bé-vez-
nec. 3. (i) *A Tridentum-i Concilium,*
át hozta mondgya azt: *Ke az Isten-
nec, kívált-képpen való segítése nélkül,
mondgya a' Parantsolokat megtartha-
ni.* Lássuk, mit mond ez, az ellen: (i)
*Humana natura congenitum est hoc, ut
observet legem Dei.* Bé-oltatot az, az
Emberi természetben, (hol it az Isten-
nek kívált-képpen való segítése?) Né!
ronya ez a' *Concilium*-ot, s-még his,
hol Eretnekeze-teter meg? De látom én:
Cancrum docemus ingredi. Akár mint
mondgyuc mi Sámbar-nac, hogy *Pater
noster;*

(h) Tisk.
17. 60.

(i) Sess. 69
Can. 22.
Pag. 160.
Sámbar.

(i) Petrus
à Soto in
Methodo
Confess.
Ann. 64.
Dilling.
edit. 77.

(k) Jao. Ortzer Append. 3. ad libr. 2. Cardin. Bellarm. circa med. Pag. 231.
 (l) Hostius tom 2. oper. tract. de expref. fo. Der. Verbo. fol. 5.
 (m) Chalcedon. Concil. Act. 2. infra medicin. Pag. 373.
 (n) Baroni' Ann. 1062.
 (o) 2. Cor. II. 14.

offer; De ū, mind tsac ezt nyelſi, hogy nyilván bárányláb! 4. (k) Vagyon nagy magában méltosága a Sz. Irafnac; De mi reane nézve, a Romai-Eccleſiának kel annac igazságát, velünc el-hitetni. Igy dőföli ezt, iméut emlitet Cardinál: (l) *Præſtunciamus clarâ voce, quod verbum Dei, non pendeat ab authoritate, testimonio, & approbatione Eccleſiæ.* Teli torokkal kiáltyné, hogy az Iſten Szent Bibliája, nem fűgh, ſem az Eccleſiá méltoságátul, ſem penigh, annac a Kőnyvne, Iſteni-mi-voltát, meg-bizonyításátul. Vallyon s-vezſi-é eſzében a' Jeſuita, hogy *bullaribus* frif hazugságokkal forgolodik, mikor az *approbati* Pápiſtákat, ki akarja rekeſzteni Társaságátul? 5. (m) *A Romai Pápa által, Szent Péter ſzóll.* Illyen hurkot vét ez nyakában a' *Concilium*-nak: (n) *S. Petrum, in forma terribili Papæ cuidam apparuiſſe, atq; ei, quod baſamum ſuo altari deſtinatum, vendidiſſet, eiſe brachio ſolaphum vehementem incuſſiſſe.* Egykor Sz. Péter, (vagy inkább, (o) a' világofságá válte *Angyal*) jól meg-pofoz egy Pápa helytelen tſelekedeti-ért, valami formában be-mutatván magát neki. Hogy

mert Iſten-ért, nyak-falvára menni; ha (p) a' *Papábul ſól ki?* Ugy-é, hogy, *ſuo ipſius iudicio perit Sorex?* Valamint az Harifſt maga nyelvén fogjác meg; ugy a' Jeſuitának görbe-mondását, más Ellenkező Pápiſta, hamiffittya meg. 6. (q) *Bellarminus* nem mondgya az t, hogy *Eretne* az, ki a' Pápa ellen, igazat ſól. Hát mit teſzen ez: (r) *Pontificem, etiam ſi errare poſſit, tamen ab omnibus fidelibus, obedienter eſſe audiendum.* Nem vallya ám ezt más, hanem, így ſól hozzá: (s) *In cauſa fidei Schola Pariſienſis aliquando püblicitus improbatit Romani Pontificis ſententiam, eumque ad Palinodiam compulſit.* Volt olykor, hog' az Hit dolgában való nem jól tſelekedetért, viſza hivatta a' *Pariſbéli Schola* a' Pápa-val, ſzavait. Ugyé hogy ittis találkoztot *Bellarminus*-nac, a' jeért, Papiſta Ellensége? még-is te efféléket *Eretnek*-esz! s-tagadod uj-vonáſokat! de tudom hogy ezt tartod meg: *Sceleri nunquam deſuit oratio.* Törvényben-nis tagadás jó!
 Vallyon azonban, mit ért a' Jeſuita az *Eretne*ség-en? Mert ha, ūis ezt helylén hadgya: (t) *Hæretic' eſt, quiſquis a' ſic Carthagea* **QYOMONO LIBET diſce-**

(p) Bellar. libr. 2. de Pontif. R. cap. 12.
 (q) Pag. 248. Pel. lar. lib. 4. cap. 5, p. 107. de Antich.
 (r) Idem ibld. de Rom. Pontif. cap. 2.
 (s) Eraſm' in annot. 1. Cor. 7. p. 227.
 (t) Alph. ſus de Caſtro libr. 1. advers. Hæres. cap. 69.

dit. Ha tsak valamiben, el-távozik-is valaki, a Romai Anyaszentegyház Hittül, Eretnecc az. Bizonyára, ez így lévén, kevés Pápista vagyon ma, a ki valamiben el-nem távozott volna a' Romai Hittül! oda lesz úgy Erasmus; elszakad a' Papistáktul, Cajetanus; nem leszen betsületi Catharinus-nac; kik felől azt állatá régen Bellarminus, (u) hogy ezec kőzzül tsak egy sem Eretnecc. Mit mond erre a' Jesuita vallyon? Torkollya meg hát a' Jesuita, Alfonso Uramat, hogy az Eretnekec-et úgy irá le; vagy, kérdés-ben se hozza azt; hog' az édes Attyádtul citált, eg' néhan' Pápista Doctoroc, némely, jóban velünk egygyet értésekért, Eretnekec voltak. Mert ha az hamiságnac ellene, mondottac; nyilván űk-is, ehez tartottac magokat: (x) *Privato homini & fideli, qui meliores rationes afferat, potius credendum, quam toti Concilio & Papa.* Ha a' Szent irásbúl, jób ratiokkal állattya egy magános Ember a' dolgot, hogy sem mint egy egész Concilium, s-a' Papa; inkább kel annac hinni, hogy sem ezeknecc. Láddé, hogy *& nos habemus acetum in pectore.* Miis voltunc két, pénzela' Vásáron; s-ellen-

(u) Libr. de Matrimon. eap. 15. §. ultimo.

(x) Panor. mitan? C. Significati. extr. de elect. Johann. Gerson de exam. doct. in confid. s. Marfilii Patavin. in defenf. pacis.

ned hordhattuk még, Pápista Barátid irásit!

C E G L . P A L K .

Sziuténjélesék *Domine Praceptor!* Felelek, nem meri, emlitet *Teletum-t, Valentianus-t, Sorus-t, Molanus-t, Menochius-t, Hofius-t, Brunus-t, Thuanus-t, Soto Pétert, Barcius-t, Erasmus-t, Alphonsus de Castro-t, Bellarminus-t, Panormitanus-t, s-Gerson Janos-t;* úgy Eretnekec-ni it a' Jesuita; mint tselekedék az Apam Uramtul citált Pápista *Authoroc*-kal! Noha látom, hogy, így is fogh ki: Hogy azok, (y) *megh-tillet Authoroc voltac.*

(y) Sambar. Pag. 676.

D O B R . M I K L .

Azt kérdeném én is a' Jesuitá-túl *Paulé!* 1. Mikor így szol a' *Tridentum-i Concilium:* (z) *Nem érdemli senki, az első megh-igazulást, jó tselekedetivel.* Ez az ellen szólót: (z) *Peto, ut in sanctis Oracionibus vestris, mei memores esse dignemini, quatenus à peccatorum meorum nexibus, me Dominus absolvat, quia meis meritis non valeo.* Kérlek imadkozatok én érettem, hogy Isten, szabaditson meg engemet az én bűneimből, mivel hogy, *nem lehet az,*

(z) Sest. 6. cap. 8. Sambar. Pag. 164.

(z) Gregor. libr. 7. Epist. 30 ad Eulogium Episcopi Alexan. drinum, in fine.

az en

ned

az én érdemeimül. Kérdem: Mellyik Papistatsított meg Gergely-t e' mondástul? Nem mondhattya azt it a Jesuita; hogy e' Jambor, *Sambar Hypothésis*-se Izerént, az első megh-igazulás-ról s' , melyben Ember nem érdemel. Merü Oly bünei megh-botsátásárul hol Gergely, mellyec ugyan nexus-ban, isomiba vadnac. A' penigh, a' másodis meg-igazítás-ban. szokot lenni, az is Vallások berént; e' mondás-ként: (a) *Prima justificatio iustus, secunda iustiores facit.* Az első meg-igazításban, igaz leszen a bűnös, a' másikkban igazab. Ez utolso-ért könyörgöt hát Gergely; hogy Isten, oldozza fel ütet, bünei isomoi-búl; a' melyben, ugy tertzic nem ismer érdemei! Ha penigh a' Jesuita, a' maga vallása Izerént, az első meg-igazításra viszi Gergely érdemeitenségét; Szurokben akad az Eger! Mert ebbül a júne ugy ki: Hogy mégh annac elötte, nem volt Gergely-nec része, az első meg igazulásban; mellyet, fejeérs sem merne állatni a' Jesuita. Mit kévélykedic hát *Sambar* e' sánta kicsapónásával? talám azt tudgya, hogy: *absolutis Argivum chlyeam*; mind övé a' diófáig? *Scilicet! Lippus oculu, s-*

(a) Bellar.
libr. 4. de
Justif. cap
20. §. Se-
condo.

his radios non fere. Fogas állatnac való a' csont rágás.

2. Mikor azt hirderia' Jesuita, a' (b) *Chalcedonbéli Conciliumrul; hogy Leo Papat, Universalis Ersekneec tartorra; mely Universalis Püspök-ségbe, tsac annyit telzen Sambárnal, (c) mint egész Keresztyén Ecclesiara gondort is felő Ember. Azonban, lehetneec töb Püspökök-is. Ha, ollyankor, így rontotta ezt, ez: (d) Sanctus Vir, (Hieronymus) ingenue fatetur, Episcopum Romanum, non esse ceteris sublimiorem Sacerdotio, sed tantum opibus. Senki kényszerítésébül, (meg vallya ezt Hieronymus;) hogy a' Romai Pápa, nem fellyeb való a' töb Püspököknél; hanem, tsak az egy Szent Péter kintse, (be, fokat árult volt Halászfattyabúl!) tötre méltóságosb-a. Vagy más, ha így szollot volna: (e) *Christus, commisit Summo Pontifici, vicarias suas. Sed Christo data est omnipotestas in caelo et in terra. Ergo Summus Pontifex qui est ejus Vicarius, habet hanc potestatem.* A, Pápa, ugy Uralkodik minden es földön! mint Christusnak-is, hogy adatott azokon hatalom. Vallyons-e, mondást, ki naeri megh-titani az Extravágáns-ban? A' vagy, nem*

(b) Act. 8

(c) Pag.
293.

(d) Eras-
mus in
Apologia
ad Pium

(e) Glossa
Extrav.
Comm.
libr. 1. tit.
8. de ma-
jor. & o-
bced. 6.
unam
Sanctam.

töb

több sül-é ki innen a' *Sambár* Szavánál :
Hogy tsac azért Universalis a' Pápa, mere
az egész Keresztény Ecclesiára visel gon-
dot ? Vonná hiszem a' filéhez a' Kór-
met, a' Jesuita, ha leherne! de, nem
 izaladhat ez előt : (f) *Papa, potest*
omnia, qua Deus potest. Valamellye-
 ket meg-tselekedhetic Isten, mind meg
 mivelheti azokat a' Pápa-is. *Ante in-*
pus sibi jungat ovem. Békéltessé egyben
 cléb a' Bárányt a' Farkassal a' Jesuita ;
 s-az utántólcsameg *Panormitanus*-sát!

3. Mikor *Bellarminus*, ezt nyefi : (g)
Ha, az Ecclesia, mely a' földön vagyon, a'
Christusnac látható jelen léte nélkül-is ;
jól hasonlittatik Meny-Aszony-hoz ; így,
ha Christus jelen nintsen-is, de lehet az
Ecclesianac egy Feje. Ki-meri olyan-
 kor ezt meg-tiltani, ha valaki így Bőlez
 ellen : (h) *Non est Episcopus aliquis, Ec-*
clesiae caput. Nam, unicum est caput Ec-
clesiae, nempe Christus ; non aliquis Apo-
stolus, Episcopus, vel Sacerdos, ut aperit
dicit Apostolus Eph. 4. & 5. Col. 1. 1.
Cor. 10. Unde omnes Apostolos, Prophetas,
Doctores, reliquosque fideles, dicit consti-
tere corpus Christi, tanquam Ecclesia
reliqua membra ; neminem autem caput,
nisi solum Christum. Csak a' Christus, Fe-

je az

je az Ecclesiánac s-nem valamely *Püspök* ;
 mivel mind a' Papot, s-mind a' több
 Híveket, Christus tagainak nevezi az
 Apostol ; csak *Christus* pedig maga a' Fű.
 Mind érthetné, ha akarná ezeket a' Je-
 suita! De : *Uter tingens, sed mergere ne-*
mo valebit. Akar mint hánd a' Borsét
 a' falra, de nem ragad reá.

4. Mikor, ugyan azon *Bellarminus*
 így szól : (i) *Egyedül a Christus az A-*
nyaszentegyháznak Fűvebbic Feje ; más
Pápa penigh Christushoz képest, nem va-
loságos Fejec, hanem Christusnac, csak
Hely-tartó-i a' Gondviselés-ben. Talál-
 koznék, azonban ez ű megjós-sát, egy
 ily *Auxessit* tsinalós, s-ez ű szavait meg
 hamissító Ember : (k) *Johannes noster*
Coepiscopus, ut antam jactantiam sumsit, ut a
ut, omnia, qua soli capiti coherent, vide-
licet Christo ; &c. ejusdem Christi sibi
studeat membra subjugare. Pápává lőt
 a' mi János Tárunk ; s-oly kevély ru-
 hában-nis öltözött ; hogy az Egy-Fű
 Christusnak, minden-ét magáéva akar-
 ja tenni ; s-ugyan azon Egy-Fű *Chri-*
stus Tagjait, meg akarja hodoltatni (E'
 volna ám a' *valóságos Fű!* s- *Christu* f-
 nak ; bizony nem tsac *Hely-tartója a'*
Gond-viselésiben!) De még-is, mellyik
 Papika

(f) Pa-
normita-
nus c.
Licet de
Elett.

(g) De
Rom: Pon-
tif. libr. 1.
cap. 9.
Sambár.
Pag. 319.

(h) Marfi-
lius Para-
vinus in
defens.
Pacis.
part. 2.
cap. 22.
Pag. 247.

(i) Bellar-
de Rom.
Pontific.
libr. 2. c.
31. ante
med. Sam-
bar. Fol.
320.

(k) Pella-
gius 2.
Mauritio
Impera-
tori, apud
Baroniu
, tom. 7.
, Ann. 587.
, num. 12.
, num. 17.

Papista merte torkában verni ezt, Pelagius Pápának? *Furcillus debuisset expelli hic Papa.* Ez mondásáért, tseber rudon kellett volna ki-vetni e Pápat! de el-fzenved-ték; s-azzal, ezelenek való mondasát, javallották!

5. Ha *Theodoretus*, így írta ma: (l) *Első volt a Nagy Sz. Péter, ki a Romaknak az Evangeliumot predikálta.* Azonban más, így támadna, az ű írási ellen: (m) *Theodoretus, de quibusdam erroribus, in Concilio Ephesino, notatus est.* Megh-feddette, az Ephesus-béli *Concilium Theodoretus-t*, némely vétkeiről, s-vélekedésiről. Illyen Tanukis, járulnának hozzá: (n) *Per Scripturam Convinci non potest: Petrum fuisse Romanum Episcopum, & quod amplius est, ipsum unquam Roma fuisse.* Nem próbálhatni meg Sz. Irásbui, hogy Szent Péter, vagy Romai Püspök, vagy Romában volt volna. Ezeket, miért nem vetette tilalom alá a Jesuita, hanem csak az édes Attyád könyvében citált *Authorac-at*? *Ne sit mihi Jesuita Tutor.* Ne adgyon bár elzében, csak adgyon pénzében!

6. Efféle mondasra-is, ha reá akadnál: (o) *Az előt régen, a keresztjénességben*

Jegéjében, bészülletben voltac az Isten Templomiban a képec, mint a Reghi-ek irjác. Azonban, illyen botrányoztatást olvásna: (p) *Sunt bene multi rudiores, stupidioreque, qui, imagines colunt, non ut figuras, sed perinde, quasi ipsa aliquem sensum habeant; magisque eis credant, quam Christo.* Sokan vadnak oly gyengék Religiojok-ban; kic a *Templum*-ban helyheztetet képeket, szintén úgy tartják, mint ha azoc, érezhetnének valamit; sőt, inkább hisznek azoknac, hogy sem *Christus*-nac. Hogy nem tiltja meg a Jesuita *P. Virgil-t* ne beszéljen illyent, mivel *botrányozásra* valóok sokáknál, a *Templum*okban helyheztetet kepek? De ugy, Pápa haragiában esthék; s-*Dando male, acciperet malum.* Fakó-is vonná; s-Fakót-is vonnák.

(p) Polyd. Virgilius libr. de Invent. cap. 19.

C E G L: P A L K O.

Ha közel érném *Dom. Prec.*! a Jesuitá-t; meg-tudakoznám tőle; hogy ha a kegyelmedtől citált, *Gergely*, a *Glossac Author-a*, *Marsilius Patavinus*, a-dik *Pelagius* Pápa, *Valentia-i Gergely*, *Lyra*, s-*Polydorus Virgilius*, *Papista Authoroc*, mostani ellene támadásokat; hol *elszerrác* meg a Pápistác? Ha most dol-

H gokban

(l) In cap. 1 ad Rom. Sambar fol. 341.
(m) Gregorius de Valent. libr. de Transub. cap. 7.
pag. 390.
(n) Marsilius Patavinus in defens. pacis part. 2. circa An. 1324. Lyranus in cap. 23. Marth. super verba: Ecce ego mitto ad vos.
(o) Sambar Pag. 37. 38.

gokban elöl bostáná, de azonban, Apám Uramat azoktól tilalmazná, tsac így szollának: *Vultum demittit, tanquam Telephus*. Szintén oly komor a mi Jesuitánc, a' meg nem felelhetésért, mint a' Veremben eset Farkas. Vagy: *Chius cacans*. Ha Pápista Tarsai ellen gyomroskodika' Jesuita; hitván madárrá lőtt! úgy mint, ki a' magafélszket meg - rutittyá. De tudom dolgát, mert el-vétette ugrását, mint az őz, s-erre fakad már ki: (9) *Hogy a' mely, Pápista Authorok-at Apám Uram citált, azok meg-veszregettek voltak.*

(9) Pag.
676.
Sambat.

DOBR. MIKLOS.

Certe voravit hancum noster Jesuita!
Nyilván meg-ötte a' mi Jesuitánk, a' mitől meg kel halni! úgy látom Paulé! Azt tudgya ű, hogy: *Anno sa vulpes, hancapitur laqueo*. Nehéz ütet, mint Agh-rokát, törben eiteni. De lássuk, mit ujithatunk. Azt kérdeném én a' Jesuitátul: *Ha az edes Attyádtul citált Pápista Doktoroc, meg voltac veszregetve, ki által lőtt az vallyon? Nyilván: Vagy az Evernekek; (mint mi, túlok nevezetűnc) vagy a' Pápistác által. (hogy a' pogányt ide bé ne hozzam) De, sem az E-*

az Evernekek, sem a' Pápistác által, nem voltac inficiálatva; kic által hát, adgya okát? Hogy miüket, megh nem dőghölitöttük; így próbálok megh. Mert: (r) *Constare manifestè, neminem toto orbe mortalium, ante Martinum Lutherum, hoc est ante Annum Domini Christi 1517. extitisse, qui eam fidem reneret, quam Lutheri, Calvini, aut aliorum Heresiarcharum discipuli proficiuntur*. Sokhol nem volt, 1517. elztendő előt, sem Luther, sem Calvinus tudománya. Hogy adtunk volna azért mi, e' citált Authoroc-nac mérget? Hißem, 1517. estendő előt éltec ezec:

(r) Coster.
Enchirid.
Cötrov.
cap. 2. d.
Discipli.

- [1.] *Bernardinus de Busto*. Ann. 1507.
- [2.] *Antonius Resellus*. Ann. 1511.
- [3.] *Johannes Matthesius*. Ann. 1512.
- [4.] *Picus Mirandula*. Ann. 1512.
- [5.] *Franciscus Alvares*. Ann. 1514.
- [6.] *Paulus Amylius*. Ann. 1515.
- [7.] *Mechtild Prophetissa*. Ann. 1410.
- [8.] *Laurentius Valla*. Ann. 1411.
- [9.] *Johannes Gerson*. Ann. 1415.
- [10.] *Nicolaus Clemangis*. Ann. 1416.
- [11.] *Theodoricus à Niem*. Ann. 1418.
- [12.] *Franciscus Zabarellus*. Ann. 1418.
- [13.] *Poggins Florentinus*. Ann. 1420.
- [14.] *Panormitanus*. Anno 1428.

- [15.] *Discipulus de tempore.* Ann. 1432.
 [16.] *Catharina Senensis.* Ann. 1455.
 [17.] *Aeneas Sylvius.* Ann. 1457.
 [18.] *Antoninus Florentinus.* Añ. 1457.
 [19.] *Platina.* Anno 1460. [20.]
Benno, Onuphius, Martinus Polonus
Petrus Damianus. Anno. 1460.
 [21.] *Johannes Hagen.* eodem Anno.
 [22.] *Nicolaus Cusanus.* Ann. 1464.
 [23.] *Johannes de Wessalia.* Añ. 1464.
 [24.] *Stephanus Brulifer.* Ann. 1470.
 [25.] *Rodolphus Agricola.* Ann. 1488.
 [26.] *Philippus Bergomensis.* Añ. 1494.
 [27.] *Petrus de Natalibus.* Ann. 1494.
 [28.] *Johan. Marius Belga.* Ann. 1496.
 [29.] *Gabriel Biel.* Anno 1497.
 [30.] *Baptista Mantuanus.* Ann. 1500.
 [31.] *Ussergensis, Crantzius, Orho Phri-*
singenfis. Anno 1500. [32.] *Johannes*
Naucleus. Anno eodem. [33.] *Gui-*
helmus Occam. Anno 1320. [34.]
Dantes Aligherius. Anno 1321. [35.]
Nicolaus de Lyra. Anno 1326. [36.]
Michael Cefenas. Anno 1329. [37.]
Petrus Praemonstratensis, Benno. 60.
 Ann. 1336. [38.] *Bartholomaeus de Pisis.*
 Ann. 1338. [39.] *Cestriensis, Ranul-*
phus, Matth. Paris. Anno 1339.
 [40.] *Johannes à Rape scissá.* Añ. 1340.

[41.]

- [41.] *Alvarus Pelagius inplandu Eccle-*
sie. Añ. 1341. [42.] *Brigitta.* Añ. 1370.
 [43.] *Catharina Senensis.* Ann. 1378.
 [44.] *De S. Dominico.* Ann. 1203.
 [45.] *Johannes de Argentina.* Añ. 1220.
 [46.] *Petrus de Vineis.* Anno 1230.
 [47.] *Wilhelmus Parisiensis.* Añ. 1230.
 [48.] *Wilhelmus de S. Amore.* A. 1250.
 [49.] *Bonaventura.* Anno 1258.
 [50.] *Thomas de Aquino.* Ann. 1265.
 [51.] *Thomas Cantipratensis.* Añ. 1270.
 [52.] *Berno Abbas.* Anno 1020.
 [53.] *Haymo Cantuariens.* Ann. 1040.
 [54.] *Petrus Damjanus.* Itidem.
 [55.] *Petrus Lombardus.* Ann. 1120.
 [56.] *Rupert⁹ Abbas Tuitiensis.* A. Itid.
 [57.] *Hugo de S. Victore.* Ann. Itid.
 [58.] *Bernhard⁹ Abbas Clara vall.* A. It.
 [59.] *Johannes Saresburienfis.* A. 1140.
 [60.] *Bernhardus Cluniacensis.* A. 1160.
 [61.] *Hincmarus, Episcopus Remensis.*
 Anno 800. [62.] *Cassiodorus.* Anno
 520.

Ez *Authoroc*, at citálta édes Attyád
 széllél könyveiben; Kik 1517. ezten-
 bõ elõt éltek; mely irásiban, hamégh
 ez *Authoroc* Világh elõt nintsenek;
 ugy értettem, hogy mégh Apád Urad
 holta után-mis, ki-jünee.

H 3

CEG.

CEGL. PALKÓ.

En ez harvan két régi Tudos Embe-
reket, hallom ugyan *Domine Praeceptor!*
kiket, nem hihezem már, hogy a *Cal-
vinisták*, vagy *Lutheránusok*, meg-*veszte-
gette* volna; csak hogy, ezt kérdésném
kegyelmedtől, ha reám nem nehez-
tellene: Holot Apám Uram, az 1517-
esztendőn, innen való *Pápi* s *Doctoro-
kat*-is citált; vallyon azok, a' *Luther*,
s-*Calvinus* Tudományátul, nem *veszte-
gető*dtéc-é meg? (Mert it fogh jáni
Sambar elméje.)

DOBR. MIKL.

Ighen ditsirem helyyes kérdéseted,
jó *Paulc!* Megh kel ugyan azt vallani;
hogy *Luther*, s-*Calvinus*-tul, az el-
nyomattatot Szent Iráf-i igasságnak,
túudókló lelki világosságra hozattatot
ideje után, sok *P. Authoroc*-at hoz
ugyan bé: Apád Urad. Ugy mint:

- [1.] *Carharinus Ambrus*-t. Anno 1517.
- [2.] *A Paris-i Universtit*. Anno Itid.
- [3.] Az *Onus Ecclesie Author*-át. A. Itid.
- [4.] *Roterodam-i Erasmus*-t. Anno 1520.
- [5.] *Aventinus János*-t. Anno 1525.
- [6.] *Platiná*-t. Anno 1524.
- [7.] *Ludovicus Vives*-t. Anno 1530.
- [8.] *Polis*

- [8.] *Polydorus Virgilius*-t. Anno Itid.
- [9.] *Cajetanus Cardinalis*-t. Anno Itid.
- [10.] *Beatus Rhenanus*-t. Anno 1540.
- [11.] *Alphonsus a' Castró*-t. Anno 1546.
- [12.] *Xavierius Ferent*-et. Anno 1549.
- [13.] *Functius János*-t. Anno 1550.
- [14.] *Stenchnus Agoston*-t. Anno 1551.
- [15.] *Agricola Lórint*-et. Anno 1555.
- [16.] *Ferus János*-t. Anno Itidem.
- [17.] *Canisius Peter*-t. Anno 1557.
- [18.] *Balaus János*-t. Anno 1557.
- [19.] *Possevinus Antal*-t. Anno 1560.
- [20.] *Hofius Sztanisló*-t. Anno 1564.
- [21.] *Ledesima Jakab*-ot. Anno 1574.
- [22.] *Tapperus Ruard*-ot. Anno 1579.
- [23.] *Valentia-i Gergely*-t. Anno 1590.
- [24.] *Bellarminus Robert*-et; s-tób
illyeneket.

De; hol *Eretnekezték*, s-*tiltották* meg
ezeket a' *pápi* s *ták*? vagy, miben *veszte-
geték* meg őket a' *Calvinisták*? miért
nem emliti az ortályozó *Jesuita*? Szin-
tén *juxta Melam*; igen talállya a' *Szar-
va közör* a' *tölgyét!* *Audax ad opus*,
plerumque est ignavissimus. Valamely
tyuk sokat kodátsol, de keveset tojik
az. A' mi *Fekete kakasunk*-is, minden
proba nélkül, tsak el-mondgya egy fe-
lé; de nem bírja *Barna hághora*.

H 4 Annyi-

(s) Vide
Pagin. in
Barats.
dorgal.
pag. 370.
871a

Annival-is inkább penigh; mert
min Pázmán fel-jegyzé: (s) *Hava-
lak, valami újságot, s-hamisságot kár-
valaha; azt a Papista Ecclesia, mensu-
Eretnekezze, kárhaztatta, s-megh-tiltot-
ta. De, Calvinus idejétől fogva, ez A-
pad Uradtul citált P. Authoroc-att, sen-
ki nem Eretnekezze, kárhaztatta, vagy
megh tiltotta.*

Javallottác hát ezeknek irásokat a
e Pápisták. Csak *Semnum ergo, & non
res vera;* álmot hüvelyez hát a' mi Je-
e suítánc, s-nem mond igazat.

CEGL. PALKO.

Vaj nevezget egy néhányat, *Dominus
Præceptor!* Mert azt mondgya elsöben-
nis OSIANDER felől; hogy ű, (r) *E-
retnecc; megh-tiltarot, s-meg-vefregette-
ret Authorvölt. Mit mond kegyelmed
hozzá?*

DOBR. MIKL.

Elég nagy Embertelenkedés ugyan a'
Jesuita dolga *Paule!* De, nem tudod-e?
hogy: *ab uno diagrammate, eodem in-
udo, sunt ipsi docti.* Egy bordában sütt
e Ember ű, a több Társaival. *Gallus in suo
e Berguolino, plurimum poreff.* Bagoly-
Biro

Biro Ballanghjában. Amugy legyen!
Frustra Herculi calumniam struit. Nem
fogharanyon rosda: (u) *Illi sunt He-
retici, qui inimici sunt doctrinae Apostolo-
rum.* Az az Eretnecc, kinek nem tér fo-
gára az Apostoloc Tudománya. Hát,
kitsoda az *Orthodoxus?* (x) *Qui Ni-
cena fidei est assertor; nempe, qui Omni-
potentem Deum, & Christum Filium Dei,
uno nomine confitetur, Deum de Deo, Lu-
men de Lumine.* Nem Eretnecc az, ki az
Attyát, *Fiat, s-Szent Lelket* vallyá...
Énel-hízem hogy *Osiander*-ben, mind
kettő meg-találtatot, ha valami félbeg-
ség h lehetet-tis tudományában; mely
felől, tsak ezt mondhatyuc: (y) *Non
omnis error, heresis est.* Nem minden,
félzég vélekedés, tetzen menten *Eret-
necc*-et.

CEGL. PALKO.

Ugyan azon *Titulus*-t ad, (z) *SA-
VANAROLÁ*-nak is, *Dominus Præ-
ceptor!* a' *Jesuita*...

DOBR. MIKL.

Ez ű *brutum fulmen*-nyével, *jacu-
latur in Calum;* Nem hallik Eb-uga-
tás meny-ország-ban. Az 1494. élt-
zendőben élt *Savonarola* penigh, miért
H s legyen

(u) Ter-
tull. libr.
de pra-
script.
, advers.
Hæretic.
cap 37.
(x) Justin.
August.
Imper.
, libr. 18.
, d. tit.

(y) Au-
gust. tom.
6 in pract.
libr. de
hæres.

(z) Pag.
676.

(s) Sam-
bar Pag.
876.

(a) In.
Pálma. 51.

legyen kedvetlen a Jesuita előt; talám azért, hogy Florentiában égettetet meg, e' jambor Hieronymus Savan. Martyr. Miért vallyon? 1. Mert az akkori Clerust, mind restségérül, s mind gonosz életérül, feddete. 2. A' tüle magyarázot Apocalypsiben, a' Romai Pápát, tsak nem elevenen, kifejzette. 3. Az Pápok Eletének reformációját urgeálta. 4. Hogy máregyszer a' Sz. Biblia, felvéteffék a' porbul, azt vitatta. 5. Hogy az Ember, tsac Hitbűliga azul meg Christus által; arrul szép (a) Commentarium-t irt. 6. Az Emberi traditiokat, rontotta. 7. Hogy mind kenyérral, s-borral, vétessék a' Communio; azt akarta. 8. Az Indulgentiákat, kárhoztatta. 9. Azt állatta: hogy nem tsak Péternek adta Christus, a' Meny-Országac kultsait. 10. A' Pápát, Antichristus-nac mondotta. 11. Ezt tanította: Hogy há valaki, megifmeri lelke ifmeretiben, az igazságot a' Szent iráf-bul; ne tartson semmit a' Pápa Excommunicatiójá-túl; hanem, hadgya el tevelységét. Nem tsudá-lom, hogy ezekért, az akkori lelki se-rétséggel bé borult időben, megh-éger-téc; Mivel igazat fog ot monuani, s-ám be tőrt

betört a' feje! E' tüle irt versek szerent, rédelte életét-is: *Quatuor ista: Timor, Munus, Dilectio, Rancor, Saep solent hominum rectos pervertere sensus.*

Az, az:

Félelem, ajándék, s-Bereterben egy légy. Attyád sia ellen haragot-is, egy régy; Erzekenségedet megh-tompittya e' négy. Savanrolá-tul, ezekrül példát végy! Prophetia-i lélek-kel, meg-ékesítettet Embernek-is, mondgya vala ezt, Philippus Commineus. Marsilius Ficinus penigh Szent Embernek hija vala. Kit, megh Francisus Picus Mirandula-is, oltalmaz vala a' Papa ellen; de a' mi Jesuitánk, im látod, mint gyűlöli! Mind az által, ezeket akarom értésére adni: 1. A' mely Hit-ága zaroc-ért, kárhoztattac, s-tűzre sententiaztac Savanarolá-t; Nem hántottac azokért, az édes Attyádtúl citáls sok Papiста Authoroc-at. Hogy vagy on hát hogy a' Jesuita, nem meri ezeket kárhoztatni; Savanarolá-t penigh, Eretnék-ezi? 2. Ha Savanarola, 1494. esztend. élt; Luther penigh annak utánna, 23 eszt-vel, indult megh a' Pápa ellen; itillye megh a Jesuita, ha Pázmán, nem mond-é görbét, így irtván: (b) Tága áhbaratlan igazság

(b) Pázmán
Fol. 311.
in Barats.
Dorgal.

igasság az, hogy Luther elöt, ez er e sten-
donél továb, egy Doctora. Lelki-Pastora,
és Tanítója, nem volt a' Lutherista, vagy
Calvinista Vallásnac. *Pepe dignus!* Még
érdemli hát a' Jesuita ezért, hogy po-
sztóban varják a' fejét!

CEGL. PALK.

Nyilván-megh, *Domine Preceptor!*
(c) Paginá. Mivel a' (c) TABORITAK ellen-is,
676. ugyanezent mondgya.

DOBR. MIKLOS.

Tudgya-é vallyon a' Jesuita, honnan
fzarmaztak legyenec a' Thabori-rák?
Nem hiszem el, hogy olvastal legyen,
mert Magyar Tabort ir, el-hagyván az
b befüt. (*Nem ugy Uén Hegedüs nem;*
hanem: *Thaboritac*) Amaz hires ne-
ves Cseh Fi, *Zsicha János*, építettet vala
Seregével, egy jeles *Thabor* nevű Vá-
rost; melyben, helyezettetek vala, a'
Religionak tisztaságát oltalmazó Em-
berc; kik-is sokat irtak, az akkori Pá-
pisták ellen. Az ide helyezettet *Re-*
formátusok, mondattak az helyről,
Thaboriták-nak. Kik felől azt irha-
tom: (mint im ént-is) Hogy ha ezek
között volt már a' *Reformationnak* nagy
hirc.

hirc, s-kezdete; nem igaz, ujjobana'
Jesuitac' szava: Hogy 1517. estendő
elöt, csak egy sem találatot, ki Luther,
vagy Calvinus nyomdokát követte vol-
na. Legény! *Delineatore opus habes.*
Szemefnek való a' játék! Azomban;
hogy titeket, a' fa-képeknél hadtak a'
Thaboriták, nem voltak azért *Ercne-*
kek. Mert. (d) *expavefcite consortia co-*
rum, qui salutem impediunt animarum.
Futva Baladgyatok azoktúl, kik lelke-
tek idvességében akarnac meg háborita-
ni. Bár a' Jesuita-is Baladna ollyankor!
mertü: *Inter Inquilinos censetur;* Hátán
háza, s-kebelében kenyere.

(d) Bern-
nard' de
convers.
, S Pauli
, Sermő.

CEGL. PALKO.

Errül-is tudakozom, *Dom. Prac!*
Mitsoda Emberec voltac, azoc a' BE-
GARDUS-oc? Mert ezeket-is, mind
együt (e) *Ercnekezi* a' Jesuita, a' tób
elöl hozott, *Autorok*-kal!

(e) Pagin.
176.

DOBR. MIKL.

Ezek jó *Paule!* 1298. Estendőben,
ily dolgokat mértének czelekedni: 1.
(c) Közönfeges helyen feddettéc a' Pá-
pagonosságát, s-kevelységét. 2. Sen-
kitül nem féltének, a' *Romai Ecclesiát*.

(c) Mat-
thae' Pal-
merius,
, & Luzel-
, bargéllis
, de ipso-
, rü vita

e nem igaznak vallani. 3. Nevezet szerint,
 e 8-dik *Bonifacius*, s-22-dik *János Pá-*
 e páknak, tsak ezt mérték mondani:
 e hogy nem törvény szerént tétetet Pá-
 e pák. 4. Sőt, oltalmazták, a' Pápa-
 e külső ighaellen, a' *Czásár-is*; ezt tani-
 e tván: Hogy nem vettef a' *Pápanak*-
 e lája a' *Czásár*, külső dolgokban; ha-
 e nem csak a lelkiek-ben.

CEGL. PALKO.

Felséges Isten! s-ha oly dolgokat
 hirdettek Közönséges helyen; mi-
 ért nem vágatták őket mind le, azok a'
 Pápa.?

CEGL. PALK.

(f) In
 Clement.
 tit. 13. cap.
 3.

Vai (f) ki-árkoztavolt ugyan őket
 mind a' 8-dic *Bonifacius*, s-mind 22-dic
János; Mivel, azzal vádollyák vala őket,
 az akkori időben való gonosz Embe-
 rek: 1. Hogy oly tökéletességre
 juthat Ember ez életben, hogy semmit
 sem vétkezhetic. 2. Mikor arra a' *grá-*
 e *dicsra* ér oztán Ember e' világon; ha
 e nem könyörögh-is Istennek; szabad
 e véle. 3. Kik oztán afféle tökélet-
 e ségre érnek; nem kel oztán az után
 e semkitül azoknac fűggeni. 4. Mikor
 e az *Urat*

az *Urat*, (mint szolnac a' *Papisták*)
 mutattya a' *Pap*, nem kel az előt senki-
 nek fel-kelni; Mert, nem engediazta'
 e tökéletes állapot, melyben már, vagyon
 Ember. Így mocskolták őket, hogy
 ezeket vallották.

CEGL. PALKO.

Vallyon ugyan ugy voltanac-é ezec?
Domine Præceptor! Vagy, talám tsak
 a' *Papisták* foghták volt reájok; mint
 ü nékiek szokások-is ez!

D. MIKLÓS.

Nyilván, *Paule!* Nem voltak ezek
 igazak felőlök! Mert meg' értvén igaz-
 ságokat, 11-dik *Gergely Pápa*. Anno
 1378. fel-szabadítá őket, vádoló, Ellen-
 ségektül; ugyan azont tselekedé, 4-
 dik *Eugenius Pápa-is*. Sőt, (g) *Guli-*
 e *elmus Occam Nagy-Papista-is*, *Corbari-*
 e *us Péter*-vel egygüt, kiváltképpen való
 irásával menté őket, 22-dik *János Pápa*,
 méltatlan *excommunicálása* ellen.

(g) Balco
 este Cét.
 4. ca 100.
 in Ap-
 pend. 2.

CEGL. PALK.

Csak e' jü hát innen ki, *Dom. Prec.* s
 Hogy még h a' *Begardusok*-is szerettek
Calvinus előt, loc dolgokban a' mival-
 lásunkat; ha az akkori idő *injuriaja*
 miat,

miat, minden tizkelyeiben nem lehetettis! Még sem eléghszik azonban meg a' Jesuita *Begardusok* elől hozásá-
val, hané (h) FOXUS-tis morskollya;
Ki-is, vallyon mitsoda Ember volt?

DOBR. MIKLÓS.

Tanuld meg ezt *Paule! Rotaplausfris, male uncta, stridet.* Mikora Szekért si-
korog, meg-itta akkora' kotsis, annak
az árrát. Tsak meg kajdult Jesuitának
tarts azt, ki mindenkor szitkozodik.
De széllok *Foxus* János-rul. Ki-
hogy *Galliá*-bül való, igaz *Vallás*ért
Italiá-ban meg-égettetet *Rhedonenst*
Thamas-rul Könyvet, ira a' Pápisták el-
len, az időtül fogva, mint *Erenek*-ek
ugy tarták. De nem űvala azért, notá-
ta *persona*; hanem, a' Pápanak, e' tfin-
talan vitézi: (h) *Hereticis obstinatis*
beneficium est, quod de hac vita tollantur.
Szép ajándékot nyuit az az Ember a'
*Calvinisták*nak, ki űket vallásfokért meg-
nyakazza, s-a' másvilágra botsáttya.
Tiéd legyen *Bellarmino* ajándékod!
ne minker kinály véle! Adgyad in-
káb, a' (i) *Colonia-i Censura Author*
*Barátid*nac! Kináld meg, *Crusius* *Jesuita*
tát-is ezzel! űlteid melléd (k) *Staple-*

omus *Kenyeresedet*-is; s-mind addigh
feregedyetek, pennátokkal a' *Reformá-*
tus-ok verében, migh Isten azt néktec
meg engedi! Ted Konyha *Mestered*-
déd, a' (l) *Vér-vétel*-ben, *Ribudeneirá-t,*
(m) *Passerinus Antal*-is, legyen *Calefa-*
ktor-od; s-ne fával, hanem a' *Martyroc*
ártatlan vérec ki-ontásával, fűtsön te,
néked peñaja által kementzet! Allyon
elől *Gergely Peter*, s-vigyen illyengyer-
tyát előtted: (n) *Ha Pápisták-ká nem a-*
karnac lenni az Erenek, nyulljunc hoz-
rajoc, testifegyverinc-el-is. Hát te (o)
Maldonate mint vagy? ki, nem tsac
fegyvert, hanem *tűzet*-i készitél, a' *Re-*
formatusok-nac? Így kovátsola (p)
Faber András-is; izgatván régen *verunc*
ki-ontásara, a kerebtyén *Imperatorokat*.

Ha Szabad volt *Foxus*-t, egy Ember
vére ki-ontásának oltalmazásáért, *eret-*
nekez-ni; bizony inkább meg érdem-
ledte azt, ki a' *Clerus* közöt, *Cain* szivet
viselsz. Mert: (q) *Az Antichris-*
tus tselekez az, hogy, *kie űtet*
nam imadgyác, meg-öletteffene.
Törvényt adának híszem, régenten ru-
lad-is: (r) *Hogy ki, Vér-ki ontásfrantili az*
Embert, ne ostihasson az *Sacramentum-*
oc. Mint jár a' *Törvény seghé?* Nyil-

(h) *Libr. de Princ.*
cap. 36.

(m) *In Cautela*
contra 5.
Theorema Domi-
ni de la
Nove.

(n) *Libr. 12. de Rep.*
publ. cap.
4. Sect. 10.

(o) *In cap. 9. Luc. 7.*
ss. P. 184.

(p) *In Epist. dedi-*
cat *Harra*
ad *Impe-*
ratorena.

(q) *Rupertus Tuiti-*
ensis *libr. 8. in Apo-*
cal. cap. 18.

(r) c. *His*
à quibus
caus. 23. q.
8. ex *Con-*
cil. *Foles*
tabo.

(h) *Pagi.*
176.

(h) *Bellar.*
libr. 3. de
Laicis,
cap. 21. §.
Ultimo.

(i) *Dial.*
4. fol. 130.

(k) *Staple-*
ton *in Epist. dedi-*
cat. oper.
de *Justif.*

(4) Jak. 4.
12.

ván, (1) *el-károhozic*, ha életét meg nem jobbittya! De talám nem akarna' a' m' Jesuitánc, *Acheron* tavábul innya? *Necessariam terit fortunam.* Ketske semmenne Vasárra, de útik hátul. Megh emlekezzél azonban FOXUS-rul!

CEGL. PALKO.

Elmémben tartom, *Domine Prae!* De ZVUINGERS-nak én, soha híret sem hallattam. Kit-is it, a' Jesuita mind (1) *egy lábun véra' többivel.*

(6) P. 676.

DOBR. MIKL.

Sök neveket emleget, ugy látom *Paulé!* De dolgot kevetet; féld hogy vég hrevallásár-is el ne tévebbe a' Jesuita. Mert: *Multitudo Imperatorum, Cariam perdidit.* A' fok Baba közöt, a' Gyermekek-is el-vész. *Zwingerus* adá mind az által ezt ki: (1) *Hogy egykor Islebrum-ban, oly követ valattak a' kurbál ki venni, mellyen a' Pápa képe volt; késekben ülven; egy gyöngyöt tartot a' jobb kezében. Nyilván Zwingerus, ezt fogta azzal jelenteni. Hogy már, jelen vagyón az (x) *Antichristus*; ki, mind e' Világh Urának tartya magát. De, ha ezért inja ütöt a' Jesuita *Eretick-nek;**

(4) In theatro vitae humanae vol. 4. libro. 1.

(1) Ann. 1569.

ezent cselekedgye, az így szolló *Petrarcha Ferenc-el-is: (y) Pápa Curia, est Babylon. & Pápa, est meretrix Babylonica super aquas sedens, mater omnium Idololatriarum; asylum haesitum; de quo, in Apocal. Spiritus S. prophetauit. Ama' nagy Babylon, a' Pápa Udvara; maga' penig, ama' fok vizeken ülő *Babylonia-i* parázna, ki a' fok bálvány-imádásnak Anyja, s-*Eretick-segek* nec ki-fogo helye. Ezt mivellye, az így író *Gergely-el-is: (z) Egofidenter dico, quisquis se Unversalem Sacerd. rem vocat, vel vocari desiderat, in elatione sua, Antichristum praecurrit, quia superbiendo se ceteris praepont. Bizvást merem ezt írni. Valaki, mindeneken, Uralkodó Pápnachija, vagy hivattya, magát; fel-fuvalkodotság-ával, megh elözi az, az *Antichristus-t.* (De *Antichristus-is, jó Gergely!*) Immár penig, tudgyuk ezt *Baronius*-bul: (a) *Titulus, ut Pontifex, Universalis Ecclesiae Episcopus dicatur &c. non reccus est in Ecclesiam introductus, sed antiquitus usurpatus. Nem most neveztetet a' Pápa, mindeneken Uralkodó Fű-pápnak, hanem réghen. Regino, s-Plarina-is, így írnak 1. Miklos Pápa felől: (b)***

(y) Circ. Ann. 1350. Epil. 20.

(z) Greg. libr. 6. Epist. 30. ad Maur. Augustinum.

(a) Baronius in Añ. Chri. sli 142.

(b) De Vh. sa ejus.

Tanta fuit hic Papa auctoritatis, ut ab omnibus tanquam Numen, coleretur; Regibusque, quasi Dominus orbis esset, praefuerit. Mint ha az egesz Világnac, Ura volt volna első Miklos Pápa, ugy parantsolt a' Királyoknac. Noſa excommunicállyá ez Híſtoro-kat-is a' Jefuita! Nagyobbat mond Plátina. Mert, tsak így adta ki az igazságot: (c) *Papam jam olim vocatum Antichristum.* Régtül fogva neveztetik már a' Pápa Antichristus-nak. Láddé hogy: *Ubi Papa, ibi Roma.* Fűtül árad híszem a' Viz! A' jambor *Theodorus Zwingerus*-t Eretnékezi a' Jefuita azért, a' mit a' magáéban el-tzenved.

CEGL. PALKO.

Talám nem szokot *Domine Praetor!* még az a Jefuita, *Doſlori* irásnac forgatásíhoz, hogy ily beteg könyvet itt? Nyilván, ha ugy vagyón: *Poſteriores, prioribus potiores.* Egyféle állatnak sem jó az első Fia. Emliti még, mind az által, (d) *CAMERARIVS*-t is kit mondgyon még kegyelmed, honnan jót, s-hová megyen?

DOBR. MIKLOS.

Híszem

Híszem tsak most irám ezt *Literarium*-odban: *Paule! Protervia, ignominiam praecedit.* Hidgye el magát, ki Bégyent akar vallani. Mi mind nyakában fordíttya Isten ezeket a' Jefuitá-nak! A' tüle *Eretnékeztetet, Joachim Cameraarius* penig, élt 1530. ezten táiban (e) Ki, találkozot, némely régi irásban, egy Tengeré hányattatot Hajóra, mel' nec terejében volt, egy, tsac nem mindensűl, Szárnyait ki-szaggatot, s-azokat ki terjeztet, bánkodó Sas. Mellyet, ugy fejtettek meg: Hogy az, nem egyebet jelent, hanem a' nagy méltóságokat, kiket meg foſtot *Roma*, kintsek-tül, s-azért szomorkodnak ily igen, fejek le-fuggesztve. Talám ezért támad a' Jefuita *Joachim*-ra, hogy az *Hatalmaságok-nac kintsek-et, a' Pápa*-tül ellenzi? Nyilván ugy fogh lenni! Mivel illyent adot egy Pápista Baráttya ki: (f) *Cum Christus dixit: Ego cum exaltatus fuero de terra, omnia traham ad me ipsum; hoc voluit; quod Christus omnia Imperia, & regna mundi recuperaturus, & a' Caesares, Regibus, aliisque Principibus, per milites suos Apostolos, ablaturus sit.* Mikor Christus így Bol-
lot: *Ha én fel-emeltetem, mindeneket*

(e) In
Praefat.
Chro-
nolog.
Nice-
phori

(f) Jodee
de Tera-
no, Urba-
ni 6. Pon-
tif. Rom.
Cubicula
in tra-
ſtatu de
Monar-
chia.

magamhoz vonok; e' szavaival, azt akarta: Hogy Christus mind Császárok-tul, Királyok-tul, Fejedelmek-tül, el-veszi a birodalmat, s-e' világnak országit, és adgya azokat az ű Vitéz Apostolinak. (Minémű-ek a' Pápák, s-Püspökök-is) Jeles magyarázat, *Terano* Battyánk-tul! *Decalcari, in Carbonariam*. Tüllüték, s-ide ál az agyá-val. De: *Ne quis unquam sapientior sit Megarensibus*. Híszem nagy gyökeret rána a' Pápa *Cubicularius*-sa! Más-is így szól ehez: (g) *Omnes Reges esse Papae Vasallos*. Tsak a' Pápátul nékiek engedet jofzágga bírnak a' Királyok. Hogy hog' *Amisus sent* hát ugy *nucleum, s-reliquisset Papae in pignore putamina!* El-lopnák hát, ugy a' Pápák a' Turbát, s-csak a' kulcsát hadnák megh! Nem ugy, nem *Fur, ablatum, reponc.* Több le Barát vakarót! Bizony nem a' Pápák-é volna az, *de jure*; hanem, a' Keresztyén királyok-é! De ma, ő naely, kevés első *Sylvester* találkozik, ki felőlezt mondhatnák: (h) *Quod concessum sibi diadema aureum, distinctum gemmis, aspernatus sit, tanquam religioso Capiti minimi conveniens.* Az első *Sylvester*, nem véve el, a' néki nyujtot, drága Király-

(g) Augustinus Steuchus in libr. de donat. Constat

(h) Platina in ipsi? vita, circa Añ. 3149

Koronát; mivel hogy, nem az ű Rendit nézné. De 7-dik *Gergely*, hama élne, ezt hirdeté magafelől: (i) *Solus Rom. Pontifex, potest uti Imperialibus Insignis*. Tsak egyedül a' Római Pápa élhet, az *Imperium*-béli Királyi Cimerrel. Hiában! Mert: *Male parva, male dilabuntur*. Ebül gyűitőt ferdéknek, ebül kel el-veszni; s-tsak ezt hadgyák utánna: (k) *Intrauit ut Vulpes, regnavit ut Leo, mortuus est ut Canis*. Mint Roka ugy jött bé, Uralkodot, mint Oroslán; de ugy-is holt megh, mint a' falra-huadozó.

(i) Binius tom. 3. Concil. part. 2. folio 1196. Inter dictas suos Epistol. 55.

(k) Eptaphiü Bonifac. 8. Extra. de Maj. & obed. cap

CEGL. PALKO.

Mit tetzen hát kegyelmed, *Domine Præceptor!* (l) *SLÉIDANUS*-sal? Mert azis *Eretnek*, a' Jesuita írása zentent.

(l) Pagini 676.

DOBR. MIKL.

Circa terram narat. Tsak alatt jár a' mi Jesuitank elméje, *Paule!* Hihető, ezek szurták meg *Sleidanus* János-nal az orrát: 1. (m) Hogy az *Argentorum*-i Papokat, tífátalan éle-tű-eknek írta, kik, minden büntetés nélkül voltak. 2. Hogy némely *Püspökök*nél, szokásban ment az, hogy pénzt vegyenek

(m) Sleidanus, libr. 4.

a' tizftátalan életért. 3. Hogy ezt tá-
lálta kiadni: *Multò gravius peccatum
est, Sacerdotes fieri maritatos, quam si
plurimas domi meretrices alant.* Ná-
gyob vétek a' Papoknak megh háza-
sodni, hogy sem, mint ha házoknál
kurvákat tartának. 4. Hogy *Julia*
aut, egy *Innocentius* nevű Iffiuval, ugy
emlittette, mint némelyek *Jupiter*, *Ge-*
nymedes-sel. 5. Hogy *Berthardinus* *Or-*
obinus-tul, olasz nyelven itt könyvé-
bé hozta, melynek *Authora*, feddette,
harmadica Pál Pápát; hogy nem jól élt
Julia Farnésia-val, *Constantia*-val. E-
zekert-é *Eretnec*? Nő hát ugy, ezek-is
azok; 1. (n) *Turpissimum est, quod
sinuntur Clerici, cum Concubinis cobabi-*
tare. Rut dologh, hogy a' Papoknak,
meg engedik azt, hogy ágyafokát tar-
tsanak. 2. (o) *In locis plerisque, Episco-*
pi, & eorum officiales, Sacerdotum tolle-
runt Concubinatam, dummodo certa per-
solvatur eis pecunia. Sok helyeken,
meg engedik a' Püspökök pénzért, a' tib-
tátalan életet. Es: (p) *Quæstus meret-*
ricius, potest permitti. Meg kel enged-
ni a' kurvák bérít. 3. (q) *Verissime
scripsit Costerus noster, Sacerdotem, si for-*
nitetur, aut domi Concubinam foueat,

(s) Clau-
di^o Espé-
taus in
Cofn. tit.
2. Pag. 67.
(o) Grava-
mina
Principis
& Statu-
um Impe-
rii art. 75.
& 91.
(p) Maxi-
miliano
Sanda^o,
Jef. Her-
bipol. in
caftigat.
& de prodi-
ga Jéfuit.
liberalit.
adverf.
Laurent.

tamet si gravi sacrilegio se obstringat, gra-
vius tamen peccare, si matrimonium con-
trahat. Nam uxor illa, non fit legitima,
sed fornicum manet, cum Sacerdos ad ma-
rimonium contractum fit inhabilis. I-
gazán írta azt *Costerus*: Hogy ha a' P.
Pap paráznákkodic, vagy Agyaft tart;
noha ugy-is, elég nagy Szentség törés-
ben esik; mind az által, nagyobban,
vétezik, ha meg házasodik. Mivel
affele *Abony*, nem törvényes Feleség,
hanem parázna; holot nem arra való a'
Papnac papsága. Jól megh tartsa ez
Author, a' *Jéfuita*; mivel, majd fogja
aláb, *Costerus*-t errül citálni. De; *occu-*
pet extremum scabies; Ag-eb-utol bár,
ha el nem éric rajta! 4. III-dik *Julius*-nac
Praxis-látul tanult vala, ama' *Johannes*
Casa, *Beneventanum*-i *Erfec*-is; kia *So-*
domiát; kiválképpen való könyvében,
meg-ditsiré; kirül, így ír *Hardingus* *Tha-*
mas: (r) *Quid hinc Ecclesia Christi, deperit
honoris, vel dignitatis?* A' vag' esik-é bets-
telenségére a' *Romai Ecclesiának*; hogy
egy *Erfec* abban, ighen megh ditsirte a'
Sodomiát? Nyilván betsületire sem
esik *Domine Thoma*! De *Julius*-t azért
emlitem, mert *Casa Janos*, ennek pél-
dájaru lyar vala. *Unum idemq; alveare.*

pag. 277.
Nicolaus
de clemā-
gis de
corrupto
Ecclesia
statu
, cap. 15.
(g) Jacob^o
, Greiser^o
, in Hist.
, Ordinis
, Jéfuiticā
, pag. 115

(r) In Cō-
fut. Apol.
, Anglic.
, part. 3.
, cap. 23

• Egy volt a' Szoba a Kementzével.
 • *Dignum patellâ operculum.* A' sák, meg
 • leste volt foltyát. 5. 3-dik Pálnak a-
 • zonban, citze-matzáit; olvasd meg,
 (s) *Stellá-nál,* (t) *s-Blondus-nál;* s-
 fel találod *Julia Farnésját,* s-a' többit.
 Ugy-é hogy, nem mondot egyebet
Sleidanus, hanem, tsac a' mit a' tób Pá-
 pifák bizonyitanac? Nem érdemli
 hát az *Eretneec* nevet!

(s) In
 Chron.
 (s) In
 Decad.

CEGL. PÁLKO.

(u) *Paginâ* Ugy *Domine Preceptor!* De, (u)
 676. *VOLEGANGVS CAPITO*-is, az *E-*
retneec közöttben számláltatot a' *Jesui-*
tá-tul!

DOBR. MIKL.

• *Qualis Vervex, talis offa.* Itt sem jób
 • a *Jesuita,* a' *Deák-né Válsznánál.* A
 • mi *Wolfgangus-unk,* 1524. esztendő
 • táiban élvén; a' többi között ilyen-
 • könyvet bortsátot vala ki: *Sacerdotes*
 • *teneri, salvo suo honore, civili jure juran-*
 • *do se Magistratus obstringere.* Tartoz-
 • nak a' *Papok* azzal, hogy a' *Külső*
 • *Magistrátus* nac, hit szerént-is, enge-
 • delmeskedgyenec. Mitsoda *Eretneek* ség
 • vagy on itt is *Capitó*-ban, mely nem vol-
 • na ezekben; (x) *Didacm Covarruvias*

(u) *Bellar.*
de Cleri-
cis cap.
 30. §. 12.

• *Johannes Medina,* objiciunt primò:
 • *Nullam extare legem divinam, quâ Cleri-*
 • *ci eximantur, à Jurisdictione Principum*
 • *Secularium.* Deinde: *Exemplum Pauli*
 • *Apostoli, qui, cum esset Præsul Ecclesia-*
 • *sticus, non timuit appellare Casarem, at-*
 • *que ab eo judicari se debere, liberè confite-*
 • *ri. Act. 25. Tertio, objiciunt testimonia*
 • *Sanctorum Apostolorum, Petri & Pauli.*
 • *Petrus enim ait: 1. Petr. 2. Subjectus esto*
 • *te, omni humanae Creaturae, propter Deum.*
 • *Ec. Et Paulus: ad Rom. 13. Omnis ani-*
 • *ma, potestatibus sublimioribus subdita*
 • *est. Et Christus ait Pilato: Non haberes*
 • *in me potestatem ullam, nisi tibi datum*
 • *esset de super. Joh. 13. Nemitt Isten tör-*
 • *vénynt arrul, hogy a' Clerus, kivegye*
 • *magát, a' Magistratus hatalma alól.*
 • Azonban, lám *Sz. Pál,* a' *Császár* a-
 • *pellált,* s-meg engedte magát azzal mit-
 • tetni. *Sz. Péter*-is nyilván írja, hogy
 • engedni kel az Urért, a' *Magistrátus* nac;
 • mint *Szintén Szent Pál*-is. Lám *Urunk,*
 • még *Pilátus* nac-is, alá engedé magát *ve-*
 • *ni!* Vallyon, *Covarruvius,* s-*Medina,*
 • meg érdemlik-é ez irások-ért, az *Eret-*
 • *nec* nevet? Szintén úgy, mint *Wolff-*
 • *gangus Capito!* Lád-dé, hogy, *né crepi-*
 • *tu quidem digiti dignum;* Tsak egy
 • *Babot*

• *Jo-*

Babot sem adnéc a' Jesuita irásán.

CEGL. PALK.

Méltán-nis *Domine Præceptor!* Mert,

(1) P. 677. (7) GRINÆUS-t következteti már az *Eretnekség*-ben.

DOBR. MIKL.

Camariné loquitur; Altallyában szól hát ugy a' Jesuita, *Paule!* Noha *Grynæus*, még az *Ancas Sylvius*, (az után Pápá-vá tétetet Embernek) igen ditsiri vala e' mondáfit: 1. (7) A' mely vallás, tsak Emberi méltoságon fundáltatot, nintsen abban okolság. 2. Valamely *Törvények* zabolán hordozák, a' széllel nyargaló szabadságot, szenteknek tartom azokat. 3. Valamikeppen, víz-sza szoktak folyini a' Tengerben, minden folyo vizek; így a' Nagy Embereknec udvarokban, mindé vétkec. 4. Valamely Király, nem bizic, az alatta valoihoz; hasonlo ahöz az Emberhez: ki testét, a' Tudatlan *Medicus*okkal; lelkét pedig, a' feslet életű Papokkal, öleti meg. 5. A' Vándor-Barátoc, nem egyebek, hanem örög Rabja-j. Mind ezekért, teheri-é *Grynæus-t* a' Jesuita *Eretnek-ké?* A'

vagy

vagy talám ezt ellenzi a' Jesuita, hogy néha napján, így szokot volt szollani: *Pontifici Romano, plus nocuit Erasmus jocando, quam Lutherus stomachando?* Nintsen ez is *Eretnekségére*. Hanem ha, e' kinos betegségiben irt versek volnának:

Ut nunc triste mori est, sic dulce resurgere quondam,

Christus ut in vita: sic quoque morte laetum est.

In terris labor est: requies sed suavis in Urna,

In summo venient gaudia summa die.

Igy vigasztalta magát *Grynæus*, effele dologokkal Magyar-ul:

Bizony dolog, vallom, szomorú az Halál;
De Fel-tamadas-is, lelkem előtt jól áll!

Hogy Christus e' terem; Uram illyent adál!

Minden örömon hát, egyedül veled hal!

Vallyons-ezekért, Volt-é az a' Jambor

Eretnek? Nem; Mert talált még a'

Pápistaság-ben, illyen hozzá hason-

lót: (a) *Justi & boni, infernum non*

metuunt, sed summâ fiducia de Dei bo-

nitate Confidunt; eternam salutem sibi

donandam firmiter sperant &c. Confidunt

magnâ animi alacritate, Christum ven-

turum expectantes, & de ejus benignitate,

nihil

NE!

(7) Ex
Platina,
in vita
ejus.

(2) Centu-
ra Cole-
nienfis
Dial. 4.
pag. 100

nihil diffidentes etc. faciunt tamen quod in se est, ne temeraria securitate fallantur. Nem retteg a' Keresztyén Ember pokoltul, Ist' bizik Istén irgalmasságában, hogy Istén, meg adgya még neki az örök életet; &c. Ugy mind az által, hogy ha Szentül él. Ne mondgya hát a' Jesuita, hogy ezeket állató is, Eretnék! A' vágy. *Ne luctetur cum larvis*; netsatázzék a' nyékekával.

CEGL. PALKO.

El-hagyá *Domine Præceptor!* a' jámbor *Gryneus-t*; (ki, nem annyira *disputata* a' Pápi táckal; így szólván: *Plures sunt, qui adorant solem orientem, quam occidentem.* Minden igaz *Reformatus* Embernek Keresztyénsége, akkor válic el; a' mikor *Nap-nyugodva*, s-Halálához közel levén, így szól: Mind eddig *hitemet meg-tartottam!*) Hanem, nem tudom, mitsoda Ember *Eretnék*ségére megyen, nevezvén azt: (b) NICOLAUS GELASIUS-nak!

DOBR. MIKLOS.

Ugy látom, hogy a' mi Jesuitánk; *imitatur Nepam*; alá nő, mint az ökört fark. Inémt, édes Attyád Uradat kor-pázza

pázza vala, hogy a' *Fatius-bul*, *Fatu-uis*, az *Evagrium-bül*, *Evagrum-ot* tsinált; mégis ű, errül nem emlekezvén meg; a' *Gallasius* helyében, *Gelasius-t* toszot! (*Nem úgy Vén Hegedüs nem!*) (c) *Nicolaus Gallasius* volna az, ha valaha *Historiát* olvastál! (de, ha *Gelasius*, ám engedgyúc meg) én úgy látom azért; Mint ha: *Argivum clypeum*, *abstulisset*; Oly Kevély, a' Jesuita, mint ha, mind övé volna a' Dio fáigh. De ittis, inában a' Dandiá-n-k! Ez a Jámbor, a' Szentek *Reliquiá*irul ira, (többi közt) egy Könyvet; melyben, a' Papistaságban, temérdeki sok *imposturák*-at próbála meg; (mellyeket hamar időn szemlélhetz, a' ki kelendő DACON LEDŰLÉSE nevű könyvben) Ezért foghja a' mi Jesuitánk, *Gallasius Miklos-t* tartani *Eretnék*nek. De, bár tsak ezt vegyűk be mi most: (c) *Illud, non est recentis exempli: divos, confictis miraculis, aff. etibus imperita multitudinis Commendare. Deforme exemplum est Pharmacopolarum, qui mensa in foro posita, ostentant eductos dentes, lapides e vesticis exelatos etc. Horum non dissimiles sunt, quos nimium diu tulit mundus, qui circumferunt reliquias, ac farnas San-*

(c) Wolff Centen. 16. Pagina. 184.

NB!

(c) Erasmus in Ecclesia Pag. 336

Clorum, summâ impudentiâ jaſtantes mi-
 racula, qua nunquam geſta ſunt; & inter-
 dum pluſquam ſcurrili impudentiâ for-
 num aut ſtramenta, ex latrina fortassis,
 aut horreo ſumta, offerunt ſimplicibus
 ſculando; oftendunt Carbones & focos ſum-
 tos, mentientes, his aſſum fuſſe Lauren-
 tium. Nem ujságh a Pápiſtaságh-ban;
 tsuda-tselekedetekrűl, a' tudatlan kű-
 ségnek, commendálni a' Szenteket.
 Majd illyen formán, mint az ámitűk
 ſzoktac tselekedni a' piatzon; kie az
 embernek, meſterséggel ki vont fogait,
 vagy az hojagábűl ki-vűt kűvetskeket,
 mutogattyák. Igy ezek, ſzűllel hor-
 dozzák a' Szentek Ereklűeit, s-hogy
 már, maradványit. Nagy Bemtelenűl,
 azt állatván, hogy azok, tsudákat tse-
 lekedtenek. A' mely, merű hazugságh!
 Mert, vagy Bűnát, vagy a' pervátá-bűl
 ki-Bedet ſzalmát viſznek elűl, hogy
 azokat tsokolgaffa a' tudatlan Kűſſégh.
 A' vagy, el-mennek, s-hűlt ſzeneket
 mutogatnac; hazudván, minden ſze-
 mérerem nélkűl, hogy az a hűlt ſzén az,
 mely maradot megh, a' Szent Lűrincű,
 megh ſűteléneűk tűzétűl. Az hogy:
Vulpi ſurienti, ſomnus obrepiť. A' ſze-
 gény Ember, etele helyyettis, aluťzik!

Eraſmus

Eraſmus nálad, Jeſuita Uram! nem le-
 het Eretnek; mivel, 10-dik Lűo Pápa-
 ſűtűt: (d) *Maga ſűrelmes Fianac irja.*
 Sűtű, (e) Pápa ſegitűségűvel, ſűtűtek kie, az
 ſű, Uj Teſtamentum Magyarázására ki-
 kűlűt munká-i. Az 3-dik Pál Pápa Pe-
 nigh, tsak ſzintűn halála elűt kevűs
 idűvel, mindűn tehetsűgevel azon vala,
 hogy ſűtűt (f) Cardinal-lá tegye. Sűtű
 Sadoletus, igrű nekűi: (g) *De tuo ju-
 dicio (ita mihi Divos omnes opto propiti-
 os) in ea ſum ſententia, ut nihil meorum
 probari poſſit, quoad religionem quidem
 & ad literas ſacras pertineat, ſi
 non ante a id tibi probatum. Quamobrem,
 mi Eraſme, omnis in te ſpes mihi eſt, tu-
 um iudicium, quod tu modeſte imminuis,
 ego autem plurimifacio, idque non inju-
 riá; nunc quidem ipſum perſugium &
 portus eſt, & totius laboris mei expolitio;
 Egoque in te ſuo; tuoque in me amore,
 ac ſpectatiſſima tua Virute ac Doctriná
 acquieſco.* A Religio-ban, s-a' Szent I-
 rás ſzerűnt valű dologban, Semmi nű-
 kem addig nem tetzik, (láttya hiſzem
 Iſtűn!) mig a' te itűletedet nem veűsem,
 Szerelmes Eraſmus-om! Mivel, ha te,
 a' magad tudományát alázod-is; De,
 én, bezzegh nem gyalázom; Mert ab-

a) In Eo
 piſt. ver.
 ſioni N.
 Teſt. pra-
 fixa.

(e) In an-
 not. 1.

Theſ. 2.

(f) Ex Eo
 piſt. Bem-
 bi ad E.
 rafmum.
 libr. 27

png. 108

(g) Libr.

4. Epiſt.

2. Anno.

1530

K

ban,

(g) Libr.
E. Epistol.
Ann. 1535.
apud E-
rasmum
libr. 27.
pag. 1108.

ban, tellyesféggel úgy meg nyugosom;
hogy telégy nekém, Isten után, egy re-
menfégem. *Bombus-is*, illyé tisztelettel
illeté. (g) *Ego vehementer letor! doctrinā
singularem tuam, & probitatem, & Con-
tinentes atque perpetuos tot annorum la-
bores, quibus te planē Confecisti, ut nostros
homines scriptis erudires & locupletares
tuus, apud illum virum, omnium homi-
num Principem (Rom. Pontif.) eo loci
esse, quō merentur.* Szivem Izerént ör-
örendek a' te szép munkáidnak; mel-
lyeknek ki-botsátásokban, noha majd
ei fogy már erőd; De mi nekünk, va-
lóban sokat használtál azockal, sőt a'
Romai Pápnál-is, nagy betsületet
nyertél. Ugy tétzik, hogy ezeknek
Commendálás-ök; nem *Eretnéke*-i *E-
rasmus-t*! Sőt megh-torkollya, az így
szollé *Bellarminust*: (h) *Erasmus, est
Semi-Christianus.* Tsak fél-Pápista-
Erasmus. És: (i) *Erasmus, est præcur-
sor Hereticarum.* Fald bellyeb *Bellarmino*!
mert, külömben szoll ez felőle: (k) *Erasmus
Roterodamus, Vir longē doctissim-
mus erat, & de bonis literis optime meri-
tus.* Valóban tudos; s-*szép* elméje ért.
hires neves Ember vala *Roterodam-i E-
rasmus!* Im látod, hogy: *Threicia bi-*

(h) Libr. 1.
de Verbo
Dei cap. 9
& Nec so-
lium.
(i) Idem
libr. 2. de
bonis o-
per. cap. 3.
(k) Al-
phonse de
Castro
lib. 1. adv.
hæref.
cap. 37.

rundo, labiis insreperit; Tsac tsatsogh a'
Jesuita, mint a' fetske; ha *Erasmus-is*,
*Eretnéke*nc tartya azért, a' mellyet *Gal-
lasius*-ban fel-talál!

CEGL. PALKO.

Ugy látom *Domine Præceptor!* hogy
in alieno fero litigat; s-nem volt még a'
Jesuitának ily féltos berhége! Mivel:
(l) *HASEN MÜLLERUST-is*, az *E-*

(l) d. 677

*retnéke*c közzé Izámlállya.

DOBR. MIKLOS.

Legyen úgy bátor! De: *Januam quē
aperit, & claudat.* A' ki fel-teszen,
jádzani-is kel annac, *Paulé!* Tündök-
léc e' Jambor, 1593. eszt. (m) Ki első-
ben, javalloja vala ugyan a' *Jesuita-i*
Szerzetnek, s-annac *Tudományának*;
de végtére, eszére jüvén, s-annac *Tu-
kosság-át* megh értvén; csipkére tsa-
páüket, s-ilyen irást hagyta ellenec:
1. (m) Mikor én hajdan *Augusta Varos*-
ban, együt járnék, *Jesuita Comes* im-
mel a' piatzon; azt Kérdic vala tülün-
c az *Evangelicus-oc* Gyermeki: *Hová
mentec Jesuitac? talam az Ördög-höz?*
Az én *Comes-im* penigh, tsac megh né-
mülánac; hihető, hogy lelkec ismére-

(m) Wöl-
fius hæ-
omnia
Centen.
16. pag.
1008. 1009
1010. 1011.
1012. 1013.
(n) In Hi-
stor. Or-
dinis Je-
suitici.

K 2 tek-bő

tek-ben győzettek meg; hogy nyilván
 odámenne. 2. Aztis hallottam az Olasok-
 sokul; hogy nem kelüket, e földkere-
 ségen el-sejvedni. 3. Mikor Romában
 voltam; jillyent-is érteterem: *Jesuita, etiam
 si summa videantur, Romani Pontifici
 columna, hoc tamen aliquando effectura
 est, ut Papa deficiatur. Et ipsi Jesuita, re-
 rum potiantur.* Oltalmazzac ugyan,
 ideigha Jesuitac a Pápát; de vegre,
 a' nyakára ülne. 4. *Landsbergában*,
 arra vőttec egy kotsit a' Jesuitac;
 hogy magát, tegye bolondá, s-mön-
 dgya azt, hogy néki, ördög-e vagyon.
 Ki mikor azt meg tselekedte volna,
 s-a' soc femmi ördögöt helőle ki űztec
 volna; megh vállá amaz, hogy néki, bi-
 zony femmi nyavalája nem volt. 5.
 Volt egy *Sommerman Fridericus Doctor*
 Jesuita-is; ki magát a' Szüzességre kö-
 telezvé; s-azonban, egy Apátzátul
 hivattatván, hogy, *az ő benne lévő ör-
 dögöt ki-űzze*; hozzá fogh a' *Doctor*,
 s-addigg űzi az ördögöt, hogy Kis-
 gyermeket tefzen helyére. 6. Ha ma
 Christus élne; így Szolna a' *Samaritá-
 ná-val* egygyüt a' Jesuiták-nac. *Hijarok
 a' ri Feleségtek-et Jesuiták, s-jűjjeret
 ide!* Ha mondanác: *Ninszenek Felesé-*

geink

geink; így szolhatna Urunc nékiec:
*Jól mondatok, hogy ninszen Feleségtek,
 mivel a' mellyeket birtoct, nem teter.*
 Egyebet it, nem mondhatnác a' Je-
 suitac, hanem tsac ezt: *Uram! lártyc
 hogy te Prophetá vagy! a' mi Attyanc,
 mind ezeket tselekedtet! de kerunc a'
 Gergesenasoc-kal, menyki a' mi batá-
 runc-búl; hogy azoknac marhagockal
 egygyüt, ne szállunc alá a' mélységben.*
 7. Ki vétket, megh gyonnya a' *Tem-
 plumban* nékiec, s-azert valami ajándé-
 kortefzen az oltárra; akkorük, tsac
 halgatnac, mint ha azt, ingyen sem lát-
 nác. De ha az Emberec ki menne,
 vigan mosolyodnac reá, s-ssebek-ben
 telzic. Ugy hogy, e legyen veleje *ar-
 gumentálásoc-nac: Gratia tibi laboravi;
 ergo debes mihi tot florenorum Elemosy-
 nam.* Ingyen munkálkodtam, (s-ta-
 nitortam-is gyermekidet; adgy azért
 nekem, ennyi, s-meg ennyi forintokat
 Elemosynában; mert másképpen, ez az
 én regulám: *Qua gratis accipi, gratis
 communicem.* Ingyen vőttec, s-ugy-is
 adom. Nem-is szabad nekünk jutal-
 mat, hanem, tsak Elemosynát, vennünc.
 Láddé, hogy ha jutalmokért *Coronát*
 nem-is, de ugyanel-vezzik a *Corona-*

K3

sufok

a rusóc-at. 8. *Augusta* Városában, egy
 a *Pelranus* nevű Jesuita, mutator nekem
 a egy képet; ki felől így szollot: *hogy ű*
 a *azt, valamikor tiszteletli, mindenkor meg*
 a *mondgya néki, (e volna a' valóságos*
 a *Genius!)* mikor, *holot, s-mit soda birce*
 a *vadnac az országoc-ban.* 9. *Aze-is mon-*
 a *dotta nekem, egy Fabritius* nevű Jesu-
 a *ita Romában; hog ű, inkább Szererne Fér-*
 a *fiackal élni, hog' sem mint a' Pápa végezést*
 a *ellen meg-házafodni.* 10. Volt *Landfper-*
 a *ga* Városban, egy *János* nevű Jesuita; ki
 a *megh tagadván, az igaz Evangelicus. loc*
 a *vallását; mind holtig gyötretet, lelki-*
 a *isnéretitül. Kinec midőn kerefteket,*
 a *s-Szentelt oftyát mutogattak volna;*
 a *tsac meg póki vala. En penigh, vigaz-*
 a *talván a' Christus érdémével; arra így*
 a *szól vala: Enis régen abban hittem, de en*
 a *úcer, undokúl megh-tagadtam; és így,*
 a *már a' Jesus-búl nekem, karhoz tartóm lört.*
 a *Nem-is idvezülök soha-is már én. Sőt:*
 a *így-is szóla Hispanus Péter-nek: quaso,*
 a *aut me interficias, aut da mihi cultum.*
 a *ut me ipsum transfodiam; nam totus, flam-*
 a *mis infernalibus ardeo.* Adgy kélt, *At-*
 a *tyámha Péter!* had öllyem meg maga-
 a *mat, mert hit tagadáfom-ert, kinlodom*
 a *a' pokolnac lángjában, és így, kétleg-*
 a *ben*

a *benefvén, megh-hala. Kinek, mikor*
 a *étzaka tsináltác volna meg koporlóját,*
 a *s-temetni vivén, a' Sacristanus, bentelt*
 a *vizzel öntözne firját; egy fekete eb*
 a *jöve ki abbul; mely előt el futá a' Pap;*
 a *s-megh mondá másoknac-is; hogy*
 a *ű, órdoghót látot volna. Kinek, így*
 a *szollának a' többesuiták: Si illum aqua*
 a *lastrali aspersisses, te terrere non posu-*
 a *isses. De ű arra, tfak ezt mondá;*
 a *Omnem aquam in sepulchrum effudi, ni-*
 a *hilominus me terruit. Minden szentelt*
 a *vizemet a' firban öntöztem, de ugyan*
 a *még his szaladáfra vévém a' dolgot*
 a *(Tutta áme ez, ezt: Vir fugiens, denuo*
 a *pugnabit. Szégyen a' futás, de hafz-*
 a *nos) II. Bavariában, a' Collegium ban,*
 a *vitek a' Iesuiták, egy hordoban zárt*
 a *Afzont, mely hordót, mikor le-vetné-*
 a *nék a' ízekérül, ki ütötte annak fene-*
 a *két az Afzony, s-az utzára eset. E, dol-*
 a *got én, Ingol-stadium-ban, Valentias*
 a *Gergely-nék, S. Bonaventurának, sze-*
 a *mekre vetettem; melyre, csak így*
 a *mentették magokat: hogy ait ű felölök,*
 a *vagy az Eretnek-ek költörtek; vagy ha*
 a *ügy volt-ű; űk azt, nem minnyáian tse-*
 a *lekedték; vagy penigh: űk sem Angyalok*
 a *szinten. (Maga Loyola, Angyal-i eleter*
 a *kiván rülök.)!*

Ezeket én jo *Paule!* fejemért sem merném ám, a Jesuitákra foghni; ha *Wolffius* nem mondaná, *Hasenmüllerus* rül! Kit, hogy ezekért *Eretnek*-ez a Jesuita, semmire nem csudáлом; mind az által, ezeket-is tegye melle: *(n) Jesuitarum, vox quidem Jacob, manu vero Esau; hoc est, quod aliter doceant, aliter vivant.* Egy felől, *Jacob* szava a Jesuiták é, de más felől, az *Esau* kezével birnak-mert nem élnek úgy, a mint tanítanak. Mivel: *(o) Totā Societatis regimen, videtur hunc habere scopum, ut, quae male in societate fiunt, in jedā terrā occultentur, & hominum notitia subtrahantur.* Minden mesterségek ez a Jesuitáknak, hogy az ű közöttök esett gonosz életer, el-takarják, hogy azt, senki meg ne tudgya. Im látod, mint emelik ezek-is ki, *Hasenmüllerus* a sárbul! s-nem engedik, hogy *Eretnek*ségben essék. Ittis azért: *Clodius accuset machos.* Vert vigyen veretlent!

CEGL. PALKO.

(p) pag.
677.

Hát hová teszi kegyelmed, *(p) POLYCARPUS LEISERUST*, mert ezt-is a Jesuita, *Eretnek*-nek mondgya?

DOBR.

DOBR. MIK I.

Incidit in foveam, quam fecit. Félek raita, hogy *Polycarpus*-nak ásta a vermet a Jesuita; de a maga nyaka szakad belé. Miért nem írta azomban, ybetüvel, hanem, ei-vel? hiszem *Lysferus* az, nem *Leiserus*! Talám mind egyez-nála: *Ire amatum, & ire hamatum?* Ha ű néki ezt írják: *mitta Centum, afferes;* el-nem hiszem (a melyio fizesmes) hogy a p. beüt, hozzá nem tenné, s-*száz Verebeket* nem küldene a *Pater Rector*-nak! Hogy *Lysferus*-is, *Eretnek*nek tartya a Jesuita; e, fogta véle cselekedtetni; mert *Cyferus* *Jakab* nevű Jesuita ellen, ighen oltalmazza vala, most említet *Hasenmüllerus*-nak, Jesuiták ellen irt *Historia*-iát; s-fok dolgokban *notálta* vala, az *Evangelicus*-ok, s-*Papistak* között való különbségeket-is, ki-bocsátott könyvében. De, ha ezért *Eretnek*, a Jesuita előtt; olvassa meg, a Jesuiták életek felől való, e, *Pápišta* *Authorok*-nak irásokat; úgy mint: a *(q) Paris-i Sorbon*át; az ű *Societássa* *Anatomia*-iát; a *(r) Societas, Generalis Propositum*-sának, *(s) Claudius Aquaviva*-nak könyvét; *(t) Alfonso Roderici* Jesuitát; *(u) Maffei*-t; *Jaco-*

(q) Ann.
1554. (r) p.
30. (s) Edit.
tū Romæ.
1616. c. 15.
p. 97. (t)
Exercit.

perfect.
p. 2. tract.
3. c. 4. (u)
in vita I.
gnatij l. 3.
c. 11 (x) c.
2. part. 13.

Jacobus Augustinus Thuanus-st; *Hieronymus Venderamus*-t; a' *Catechismus Jesuiticus*-t; s-tób egyebeket, kik a' *Jesuiták* ellenirtak; s-megh tapaszta llyá minden bizonyal; hogy *Lyserus* sem ujjabul szopta, a' mit *Hasenmüllerus* iráfában oltalmazot; és így, ütet sem mondhat-tya azért *Eretnek*-nek. Ha penigh, a' *Calvinisták*, s-*Papisták* kőzöt való ellenkezéseket, mutogattya *Lyserus*-nak; elégh *Papista* *Authorok*-at citált *Apad* *Urad* affeléket, a' *Bárátság*-i *Dorgálásban*; vegye véreket elsőben azoknak, s-az után mondgya *Lyserus*-t, *Eretnek*-nek. De: *Caus peccatum, sus dependet. Vert vi-*
szen veretlent.

CEGL: PALKO.

(y) Pag.
677.

Hát (y) *CHEMNITIUS* miéink volt-é *Dom. Prac!* mert ű-is a' *Jesuitánál*, *Eretnek!*

DOBR. MIKL:

Sus tubam audivit. Ighen tudgya Paulé! tők-é, vagy turós-étek! *E*, mi *Seregünk*-ből való, jámbor *Chemnitius Marton*, jól fel adta vala az *In-*
geto.

get, a' *Tridentum-i Concilium*-ra; a' (2) *Jesuiták*-at-is megh-tsiklandotta vala; melyért, nygy látom, nem-is teztzik, a' mi *Jesuitánk*-nak. Vesse meg hát azokat-is kic így szollánac, a' meg nevezet *Concilium* ellen: (a) *quonquam Patres Sanctissimi, vestra omnium religio, vita & eruditio, magne semper fuit & erit apud nos auctoritatis, cum tamen, nihil a vobis, sed omnia magis Roma, quam Tridenti agantur, & quae hic publicantur, magis Pij quarti placita, quam Concilij decreta jure asstimentur, denunciamus, & protestamur, quocumque in hoc conventu, idest, solo Pij vultu & voluntate decernuntur & publicantur, ea nec Regem Christianissimum probaturum, nec Ecclesiam Gallicanam, pro decreto Oecumenici Concilij habituram.* Becsület jó *Attyák* néktek! de, mivel hogy, nem mertek egyebet végezni e *Gyülésben*, hanem csak a' mit, a' 4-dik *Pius Papá*, *Rómából* szátokban rágh; azért ez után, se énfeaz én országom, nem tartjuk e' *Gyülésben* való végezés-tek-et megh. (E, *Gyülés-ről* búvón láthatz, az hamar ki-érke-zendő *Dagon le-Dülés-*
ben)

(2) n praefatilib ad Electora Brandeburgicis (4) Carolus 9. Galliae Rex in protestatione sua contra Concilium Tridentinum

ben) Nofza. *Eretnekezze* ki a' Jesuita *Gallia* országot is úgy, *Királyával* egygyűt? Azért: *ne ultrapedem calcens*. Csac addigh nyujtozzék, meddigh a' Lepel éri; s-ollyant mondgyon, hogy Ura lehetsen. Mivel ezek között, sokat nemis citált Apád Urad emlitet könyvében.

CEGL. PALKO.

Egy (b) **GEORGIUS CAS-**
SANDERT-is mond *Dom. Prae*!
hogy *Eretnek* volt.

DOBR. MIKLOS.

Hallottad-e ezt *Paulo*! *Amanti-*
um marsupia, parri folio vincuntur.
Nőszó legény nem kémelli költsé-
get. Hogy *Sámbár*-is kapafzkodni
láttátsék, csak fecserli görbe módált;
de, tudóki teghezébül lövöldözz; mert,
Bellarminus (X)ira így régen, *Cassander*
György felől: *Cassandrum, quem tu ci-*
tas, tanti pendimus, quanti Cassandram
Priami filiam. Csak olyban haityuk
Cassandert, mint *Cassandrát*, a *Pri-*
amum leányát. Hiszem rut büzzel va-
gyon e' Jesuita! Halhatza *Paulo*! mit
irjon neki, mégh a) *Ferdinánd Császár*-
is: *Docte, fidelis, dilecte!* *cum nobis*

(a) Bell lib.
de Laicis
c. 19. Jac.
Gretser.
in Laby-
rintho p.
103. (a)
Ferd. i. in
Cassand.
operib.
praefixis.

eximia

eximia tua eruditio, ac singularis pietas,
ardentissimumque juvanda Ecclesia Cat-
holicae studium magnis laudibus commen-
datum fuerit, in certam spem venimus,
tuam praesentiam & operam nobis, in quo-
dam magni momenti negotio, ad gloriam
DEI opt. Max. ac salutem & beneficium
regnorum & Dominiorum nostrorum, at-
que Univerſae Germania pertinentis, quod
modo praenanius habemus, haud vulga-
riusui futuram. Tudos, s-szerelmes
Hivünk! (*Cassander György*!) holot
te, felette izzadosz, a' *Catholica Eccle-*
ſia-nak *promoveálás*-ában; azért a' te,
szolgalatod-at, kíványuk Isten dicő-
ségére, és az egész *Németh országh*nak
halznalattýára. Az *Epitaphium*-
jában-nis, e' vagyón a' *Colonia*-i *Tem-*
plum-ban: (c) *Theologus in perseru-*
eandis sacri Bibliis, & expendendis
Sanctorum Patrum monumentis, atque
ſententiis diligentissimus, qui hoc nomi-
ne, cum pietate, animique moderatione
clarus, ab Invicissimis Imp. de Concili-
andis articulis, in religione Controversis
consultus, & in aulam ascitus fuerit.
Mind a' Szeut *Írásnak* vizsgáláſában, s-
mind a' sz. *Attyák* könyveinek megh
hányálá-

(c) In Tē-
plo Fran.
lac. Aug.
Thuanus
lib. 36. in
Hist. Ann.
1564. pag.
323. The-
sol Colon.
in praef.
Consult.
Georg.

Cassand.
ed. Col.
An. 1577.

hányásában, szor-galmatos Ember va-
la *Cassander György*, úgy mint, kit
még a *Császárok*-is udvarokban tar-
tottanak, az *Hír* dolgai felől való írá-
sa. *Tollat digitum*. Mondgyon-
kuhit hát a *Jesuita*, s-hiában neko-
ptalsa nyelvét!

CEGL. PALKO.

(f) Pag.
77.

(f) JACOBUS FABER,
STAPULENSIS Kővetkezik
már; De, ennek-is az *Eretnek* nevet ve-
ri feiéhez a *Jesuita*. Hát kegyel med-
mitt mond ehhez *Dom. Præceptor*?

DOBR. MIKL.

Inaniter aquam consumit. Csak
malomban hegedül a *Jesuita*, s-kevés
hasznót hajt. Azédes *Attyádnak*,
korbácsolásrúl irt könyvében, *Kilentz*
helyen találom e' jámbornak nevét;
De ugy ám, hogy valamit e' mond,
tőb *Papista*-is, ugyan azont állassa, ki-
ket, nyilván nem mér a' *Jesuita Eret-*
nekezni. Látsuk: (g) 1. nem a' léleko-
nek alázatossága az, mikor Emberektől
parancsoltatot, magános, s-közönseges
rongálással illetjük estünköt; hanem a'
kívántak

(g) Jacob.
Faber
Stapul. in
c. 3. Colof.
pag. 143.
Malach.

kívántatik, a' testi indulatoknak megh-
lése. Ezis így szól: (h) *Prima-*
ria, & propria peccati radix, seu rese-
randæ mortificationis cultellus applican-
dus est, est voluntas & intellectus. Ki-
váltképpen, a' mi magunk akarattya-
nac, s-értelmének vétkét, kel mi ne-
künk megh ölnünk. 2. (i) *Miképpen*
hogy, a' sarkantyúzással nem bírük a'
lú; igymi, nem veszkünk istalmat a' mi-
estünk sanyargatásáért. Eggyez ez
véle: (k) *Eriam site excories, nequa-*
quam sufficies, pro tuis peccatis satisfac-
ere. Ha magadat megh-nyuzod-
is, De még sem tehetz büneidert ele-
get. 3. (l) *E, szó*: En előttem lőt,
adot a' *Vulgata Biblia* szerént okot, az
*Arianusok*nak, hogy tagadnak a' *Chri-*
stus Istenségét. Így izol ezis: (m) *A,*
Vulgata Biblia, okot adot az *Eretnekek*nek,
a' sz. írásnak nem jól értésére. 4. (n)
*Sok vétek*ek vadnak a' *Vulgata Bibliában*.
Eggyüt beszél ez-is véle: (o) *Nem,*
kevés errorok-kal bíróvőkodik a' *Vulga-*
ta. 5. (p) *Elegnékünc vallásunc*
tanítására a' szent írás. Így ért ezis:
(q) *Az igazságot hazugsághon cserélic*
azoc ol, kis más tanítanac azon kívül,

(h) Fr. Ari
as p. 2. de
mortif. c.
5. & 10. p.
347. (i)
Idé Iac.
ibid. pag.
177. (k)
Bernh.
ferm. 38
in Cant.

(l) Idem
, Iacob.
, in *Conf.*
Hebr. 1.
pag. 195
(m) Bene-
lustinian.
in cap 14.
Rom. ad
p. 5. (n) Idé
Iacob. in
præfat.
annotat.
N. Test.
pag. 196
malach.
(o) Sixtus
Sennensis
libr. 2.
Biblioth
heresi. 38

(b) Idem
 Iacob.
 Praefat. in
 Com. sup.
 Evang.
 pag. 202.
 (9) c Trä-
 ferunt.
 24. q. 3. (r)
 Idem la-
 ber. in A-
 polog.
 praemiff.
 Coment.
 in Epist.
 Pauli.
 pag. 223.
 malach.
 (s) Iohan.
 Dried. lib
 2. de Eccl
 dogmat.
 & Script.
 cap. 1. (t)
 224. Ma-
 lach.
 (u) pag.
 235. Ma-
 lach. (x)
 Idé Fab.
 Stap. in c.
 2. lac. p.
 286. Mala.
 (y) Lomb.
 in cap. 10.
 Hebr.
 (z) Pag.
 577.

a' mellyet vôttec az Apóftoloktól. 6. (r)
 A, kincc Iften elmét ador, ragadgya a'
 Vulgátát Hieronymus-énac lénni. Ezis
 így befzél: (s) Sokan mondgy'ac az'
 (a' Papisták közzül) hogy a' Vulgata
 Authora, nem Hieronymus. 7. Az
 7. dik helyen iro Stapulensis Faber, ha-
 sonlatos az első (t) numerus-hoz;
 lásd ! 8. A. 8. dik-is, az (u) hatodic-hoz;
 aztis fzeleld ! 9. (x) Elég h'csac az'
 Hit, mikor nincsen ideie a' jó cselekedet-
 nec. Szintén ezt mondgya ezis: (y)
 Imé, mely nagy ereie vagyon az Hit nec,
 mely csac magatart meg ! Ihol itt is mit
 mondott olyant Stapulensis, mellyet
 nem állatott más Pápista-is ? mind az
 által, el bocfáttya ezeket a' Jesuita,
 pok-hálóia, s-megh akaria fogni a'
 Izegény Faber Jakab-ot ! Az hogy :
 Afini qvarit vellera. Az ókór allatris
 borjut kerels.

CEGL. PALK.

Eandem Cantilenam Cantat. Ugyan
 azon Bakot nyuzza meg a mi Jesui-
 tánk Dom. Prac. ! Bé rekeztvén más,
 el-utollyára, (y) CORNELIUS
 AGRIPPA

AGRIPPA-val; De ezt-is, ugyan,
 csak köziben számlállyá az Eretnekek-
 nek.

DOBR. MIKL.

Non ex quolibet ligno fit Mercurius.
 Nem minden botból Jeszen bereiva,
 Paule ! a Jesuitának sem minden,
 szava-igaz. Tudom honnan szivta
 ezt; az így szollo Nibsius-túl: (a)
 Ita astimo Henricum Cornelium Agrip-
 pam, ac Marcolfum. Csak oly Aut-
 henticus Author-nak tartom C. Agrip-
 par, mint szintén Markalf-ot. Sze-
 gényt, be kevésre becsüll, ez a' Bo-
 finta ! maga, ilyszep dichreti vagyon :
 (b) quod sit juris utriusque Doctor,
 Eques auratus, à Consiliis & archivis ju-
 dicialibus Sacrae Caesareae Majestatis.
 Mind a' két jus-ban, jeles Doctor, s-a'
 Csáfárnak nagy Tanácsos-sa. Nem
 igaz hát hogy Eretnek volt; mert
 másképpen, miért kellett volna, (c)
 Luther Marton ellen-is Könyvet írni ?
 Lád-dé, hogy, vix ossibus haret; csak
 a' csontya, s-a' büre, a' Jesuita ki-ka-
 pásának ?

(a) De In-
 voc. Sact.
 c. 2. q. 3. in
 solut. ob-
 ject.
 (b) In frö-
 ispicio l.
 Coloniae
 Agrippi-
 a' edi-
 torum.
 (c) Lib. de
 Vani. Sci-
 ent. c. 6.

CEGL. PALK.

(d) Pag. 677. De vallyons-mire valò *Domine Prec!* az (d) & cœtera [&c.] irás, mellyet, ez *Authorok* után vetet a' *Jesuita*?

DOBR. MIKL.

Annnyit telzen az: *Ego & tu unum trahimus jugum*. Ez *Authorok*-onkivül, többek-is nem jobbak a' deák-né várnánál Kicsodác legyenec penigh azoc? Ugy látom nem tudta; mert, talám csak lábát logatta akkor, mint ha mások kal-is dolga nem volt volna! Im én elől mondom őket: 1. *Joachimus Abbas* egygyic; kinek, így hozzák kétlégben irását? (e) *Multa scripsit, in quibus meo iudicio, suum leve iudicium ostendit*. Megh mutatta feles irásiban, hogy ighen csekély itéletű Ember. De, *Alphonsus*-t megh dorgállya, e, néki adatott dicshret: (f) *Ipsum Prophetica expositione, que nullo humano ingenio excogitata, sed solo Divini spiritus afflatu revelata, Scripturas Sanctas ad predictionem futurarum rerum, certa & immobili veritate convertit, excelluisse*. Valoban, Isten Lelkétül meghjelenteret *Prophetsák*at irt, e' *Joachim*!

2. *Plat*

3. *Platina* második, kit így alázz *Belarminus*: (g) *Nullâ publicâ auctoritate, Platinavitae Pontificum, scripsit*. Nem közönléges végezésbül lött az, hogy *Platina* le-iria a' Pápác életét. De ez, nagyra emeli: (h) *De Zacharia Pontifice, vel unius Platinae sufficient testimonium*. *Zacharias* Pápá életétül irt dologrul, csak az egy *Platina* irásán-nis megh nyughatunk.

3 - dik, *Beatus Rhenanus*, kit, így notála, *Valenti-a-i Gergely*: (i) *Nihil de B. Rhenano laboramus, apud nos minime beato*. Boldogtalannak tartjuk mi Pápistak, *Beatus Rhenanus*-t, irásá-va egygyüt, Fel-velzi más a' porbül, s-igy izol: (k) *Frustra, homo ille, aliena laude intabescens, in B. Rhenanum oblatrat, frustra involat in Elephantem culex*. *Rhenanum meo laudare si vellem, satis non possem*. Hiában, egyarkodik akarki-is, *B. Rhenanus* el-ten, mert az, csak olyan, mint ha a' szunyogh szállana az *Elephant*-ra; ho- lot én ütet, ha akarnám-is, soha elégé, megh nem dicshretném.

4 - dik, *Ludovicus Vives*; kit, 'noha 'gy gyaláz imént citált *Nihilus*: (l)

L 2

Reli-

(o) Libe

3. Pœnic

cap. 13. §.

Sed neq;

(b) Coste-

rus in A-

pol-part

3. C. 5.

Hieroni.

Balbus

Epist. in

lib. de Co-

ronat.

ad Carol.

3. Imp §.

post mor

tem.

(o) Lib de

Euchar.

(k) Thom.

Morus in

Epist. ad

M Dorpi-

um.

3

3

3

3

3

3

(n) Ibidem

supr.

Religio hujus viri, magis in Philologia, quã Theologia consistit. Ez Embernek religioja, inkább a' Philosophiában, mint se a' Theologiában. De ezek, csapdofsák azért *Nihusius-t*; *Vives-t* pedig, így ekefistik: (m) *Obsecro re Lector, ut Legas Commē-tarios, Doctissimi Viri, Ludovici Vives.* Igenkérlek téged keressz-tyén olvaso, szorgalmatoská forgassad, a' *Tudos Ludovicus Vivesnek Commentarius* sit.

3-Dik *Ferus Janos*; kinek szép műtő-káit, az *Index Expurgatorius*, így *De honesta-lá. Commentarij Johannis Feri, quia Commodē expurgari nequeunt, penitus aboleantur.* Mivel hogy nem- győzi Ember ki törőlni, *Ferus Köny-* veiből a' fok mocskokat; azért, telly- ességgel sik-kasztaffanak el. De ez,

ellene mond annak: (n) *Johannes Ferus, in Divinis literis, nobiliter Doctus, cui parem, in officio prædicationis Catholica, Germanorum Ecclesia, has nostra tempestare, non habent.* Az Istē- ni irásokban, tudos Ember *Ferus Janos*, s-nincsen most mássa a' Prædi- kálásban, a' *Nemeth ország*hi Eccle- siákban.

6-dik, *Aventinus Janos*; kirül, nem- szintén jól emlekezik ez: (o) *Aven-*

(m) Alphā
de Cast.
l. 7. adv.
har. ver.
bo Fatū
Claudius
Espēse-
us Comm.
in 2. Tim.
part. 2.
Sixtus Se-
nenfis l.
4. Biblio.
pag. 271.

(n) Sixtus
Sen lib. 4.
Bibl. pag.
369.

(o) Tāne-
rus in An-
tichrist.

inus, est infidus, & male nota. *Histori-* cus. *Hamis Historicus, Aventinus Janos.* De meghiszánniak, e, mocs- kolodást ezek: (p) *Intelligimus, quã religiose Historia legem, idest, verita- tem in scribendo servaveris.* Megh- értettük felőled, mely igen igazán ir- tad az, *Historiákat jo Aventine!*

7-dik es utolsó, *Fricius Andras*; kit- is, így notála *Rayhingius*, hogy: (q) *Minus Catholicus.* Nem tiszta Pápi- sta. De más, ezt tartya felőle: (r) *quod vixerit, & mortuus fuerit Catholicē.* Pápista vallásban élt, s-holt megh- is. *Fricius Andras.* Ezeket kellett volna a Jesuitának, az *cæterá-báelöl* hozni; De: *Leporem non comedit*; megh-mara- dot az ű *turpiság*ha.

CEGL. PALK.

Mégh sem áll el Apám Uramról, a' gyalázásnak örülő Jesuita; hanem, így rekezti bé, a' tőle emlitet *Autho-* roc-at: (s) *A, Ven Hegedus-noc (Cze- gledinek) engedgyúk, hogy ezec hurán, pendüllyön, nálunc efféle gazsággal ellen- kezni, discretus.*

L 3

DOBR.

Præscrip
s. p. 89.

(p) Mat. &
Conr. Ca-
non. Au-
gust An-
1526. Die
10. Dec.

(q) In Eu
chiri D-
Cath. p.
850.

(r) In ad-
dit. ad
Bibl. Six-
Senensis
l. 4. ad lit.
A.

(s) Pag.
677.

DOBR. MIKL.

Hiszem *Simia Cauda* a' mi Jesuiták! nem hittem volna, hogy ily játékos! Hihető, hogy, *Lybica fera*, fok küszöböt nyalt egy-féle néze, s megh-tanulta az Udvarokban, a' fok *Momus*-lághot. *Vereor, ne innervum erumpat.* Megh fogh mégh a' lud efini a' jégben. Miért kellett az én *Fautor* Uram-at, *Vén-Hegedüs*-nek innod? De ezzel, nyilván ezt jelentetted: Lesz mégh oly idő, hogy a' te fereged közőt, (x) nem hallattatik az *hegedüsök*nek szavok; Oh! ha-ma élne 2-dik *Maximilian* hilyen *Decretum*-ot adna kie' Jesuita ellen, mint *Ederus György* ellen-is: (7) *Sacra Casarea Majestas. Consiliario suo aulico Georgio Edero I. U. D. significari iussit, suam Majestatem in libro, quem sua Majestati nuper offerre voluit, molestissimè ferre nimiam ejus vehementiam, & immodestiam, injuriosaque verba in multis honestas personas, quarum honorem gravissimè laeserit, & injuriaverit, &c. Quapropter Sacra Casar. Majestati liber ille, summopere displicet & disgravissimus est, nec ea sibi persuadere potest*

Pag. 176.

(x) Titkok.

(z) Ann.
1773. Tom.
3. Confiss.
Imperial.
& Melch.
Goldasto
editarum
P. 173.

rat, tantam impudentiam in eum caders potuisse, qui tanto tempore sua Majestatis in Aula Consiliarius extiterit. Immeritè é *Sambar* Uram, *Ederus György*ót? Ezt, a' te mocskolodásidhoz halcnló szemetért, így utalá megh az akkori Császár: Mivel hogy az *Ederus György*, nekünk *dedicált* könyve, ritul gyalazza a' tilztesféges személyeket; azért azt, csak szemetre hagytyuk, s-magát-is, Udvari Tanácsunk közzül, ki rekeztjük.

Bizonyárate volnál egyik az, ki vel így kellene bánni; mivel, te bened telik ez, bé: (a) *Sicut, qui malam causam tuetur, cum rationibus & equitate deficitur, clamoribus instat: ita Hereticus, cum veris ac solidis argumentis se vincere posse desperat, contumeliam certat, ut rem, à legitima disputatione ad contentionem detorqueat.* Halod-é hogy *Eretic*-i szokás az, ki az igazságbul ki-fogyván, szitkozodó kiáltással mocskolodik? (b) *Nem kel az ellenkezőket, gonyolodásokkal megh győzni, hanem; jó ok skodásikkal.* Né ilyen ám a' *Te Hegedülés*-ed! Hané ilyen: (y) *Societatem. (Jesuiticā) Dominos tam temporales, quam Ecclesiasticos,*

(a) *Coster*
in *Præfa.*
Enchiri.
de mori-
bus *Hær.*
p. 34. 5

(b) *Beca-*
nus in
Prælud.
Manualis

(y) *Judic.*
Sorbonz.
Paris. An.
1554. l. *De-*
cē. *Dati.*

de duab.
Bullis
Paul 3. &
Iul. 3. Iesui.
ordini cō
cessis in
Catech.
Iesuit. l. 1.
c. 3.

*suis iuribus injuste privare, perturbati-
onem, in utraque Politia &c. rebellio-
nes, variaque schismata inducere: hanc
Societatem videri in negotio fidei peri-
culosam, pacis Ecclesiastica perturbati-
vam, Monastica Religionis eversivam &
magis ad destructionem, quàm ad edifica-
tionem.* A, Jesuiták, mind külső,
s-mind Belső Rendelet meg-zavar-
nak, szabad, jussok-tul fosztani, meg-
akarnac; partitesc-et, s-nagy szaka-
dásokat szereznes; még az Hit dol-
gában-nis veszedelmes ferget; s-az
Ecclesiának bekeséget-is fenekével fel-
forgatóc. Sőt, még ha Barátoc religio-
jának-is, el-törlesére ásitóc; azért &c.
Hegédülléec, még Sambárt köztöttök;
mert, veszedekő, s-nagy csufolodo
Mem^o! mely dologért, né-is ellene fe-
lelni néki, jó lelki ísméretű Theologus-
nak; ha fok hamiságot, tartót dolgai
nem volnanak.

CEGL. PALK.

(x) Pag.
677.
Jól vagyon ugyan! Dom. Praec! de
haraghszikis Apám Urára a Jesuita; hogy
a' Pápista (mint ű szól, igaz) (x) Docto-
ri-kat, egy mással ellenkeztets ű ke-
gyelme.

DOBR. MIKL.

Azt tudtam én Paule! hogy: ex-
per-

*peries invidentia Musaram fores; nem
auditigykedni, s-haragudni a' Tudós
Ember! de talám, Reduviá laborat;
kóróm méregh bántya, a' Jesuitát, s-a-
zért forrot fel? Jól cselekeksi az édes At-
tyád, hogy: Loquitur quae sentit; nem
árul Sákban Macskát, hanem, ki mond-
gya az igazságot! mégk enis, így ellen-
keztet-nem, a' Sambar Jesuita irásában
notált Antikok-at, több egyéb Pápi-
stákkal, ha Apád Uradnak volnék: 1.
(a) Nem mondgya az: Cofferus, hogy
erőtelenek a' Szent irások ű magokban,
a' Traditok nélkül. Ellenkezik ez,
véle: (b) Romana Ecclesia Traditio-
nes, efficaciores, & potiores sunt Sacra
scripturá. Nagyob erejek vagyon,
a' Romai Egy-ház Traditoinak, mint
sem a' Szent Irásnak, Vallyon s-ha-
ragszik-e ezért Sambar? Det lapidi
volam; ighen fél Király, Udvar-Bi-
rotul! Hát ha mégk ezt látná: (c)
Non sensum, quem extrinsecus attule-
tis, alienum & extraneum debetis quere-
re; sed ex ipsis scripturis sensum ca-
pere, veritatis. Nem máluunnan-
kel a' Szent irásnak értelmét venni, ha-
nem magábúl-Ezis ellene mond, Co-
fferus-lal egyfút, Sambár-nak: (d) Ad*

L 5

Cano-

(4) Sābar.
p. 382.

(b) Petr. à
Soto in
Confess.
Cathol. c.
de Eccl. p.
138. Alber.
Pighius
Card. in
Præf. Hi-
erar. Eccl.
(c) Melch.
Canus L.
7. Locor.
Theol. c.
3. num. 139.

(d) Staple-
ton in Re-
lect. Prin.

Gen. 4. q. f.
p. 497.

Canonizationem Scripturae authenticam) concurrere Ecclesia superiorē quamdam auctoritatem exercere, non solum respectu illorum, quibus eam pronunciat, sed etiam respectu scripturae ipsius, quatenus Canonica. Fellyeb való a' Romái Ecclesiának auctoritása a' sz. Irásnál, nem csak annyiban, a' menyiben, a' sz. Irásban való dolgokat mi velünk el-hiteti; hanem, magára, a' szent irásra nezeis. Szakatz most Sambar, Cofferus-fal együt, szakadtzé? ? 2.

(e) Cont.
Epist. Füd
c. Samb.
p. 382.

Azt mondgya sz. Agoston: (e) *En az Evangelium-nak nem hinnék, ha az Ecclesiának, ilyen bizonyágok rétele, reá nem inditana, Halhatza Sambar!* mint rontyák, e' támaszkodat, ezek?

(f) Durād.
l. 3. sent.
dist. 24. q.
lib.

(f) *Augustinus loquitur, de Ecclesia primitiva, qua Christum, & Apostolos, ex parte audivit & vidit.* Sz. Agoston, arrul az Ecclesiáról szol itt, a' mely Christust, s-az Apostolokat, test

szerént-is ismerte. Mi közü hát, a' mostani Romái Ecclesiának ehez?

Ne accedat ad consilium, antequam vocetur. Hivatlan vendégnek, aító meg lehet helye; tarcsa dolgát, mert

nem űtet illeti ez! Támaszszuk elle-
ne *cat-is*. (g) *Per Ecclesiam, intelligit*

(g) Guili-
Occam

Aggus

Augustinus scriptores Evangelij & omnes Apostolos. Az Evangelisták-at, s-
Apostolokat, eítette it sz. Agoston, az
Ecclesia nevezerin. Lád-ae Sambár!
hogy, *post festum venisti*; el-eitetted
a' kéit! Ez harmadik-is, bé vághia,
utadat: (h) *Ecclesiam sumit Augustinus, pro primitiva Congregatione fidelium & vicissim dici potest: Ecclesia non crederem, nisi me scriptura moveret auctoritas.* A, Ch istus ideiebéli Ecclesiáról szol sz. Agoston. Ugy hogy, igit is igaz legyen az ű mondála: Nem hinnék az Ecclesiának, ha a' sz. Irás méltófága, engem nem inditana. Ugy-é, hogy, *a' limine salutavit*: csak a' küszöbrül köszönötte Sambár, ez aránt sz. Agoston? 3. (i) *Azon hitelt érdemelnek, s-azon méltófágának, mind az irás, s-mind az Apostoli Traditio által ki-adartot Tudományok.* Ezért Sambárt, így rántzigállya ez: (k) *Postquam dimidium operis in eo vertendo absolvissim, visum esse mihi phrasin, alium referre parentem, & studiosum quempiam, multa us intertextuisse.* A, Nagy Balás könyvéhez, foghot fokhat, valamely Deák adni. Ugy-is

p. dialo-
gor. l. 1. c.
4.
(h) Iohan.
Gerson,
Cancell.
Parisiens.
in decla-
verit.
que cred
sunt de
, necess
fal-tom.
l. n. 14. l.
, E.
, Ioh. Dri-
edo l. 4.
, de do-
gmat. Ec-
cles. c. 4.
p. 563.
(e) Samp.
384. ex Ba-
sil. M. l. 1.
de spir. S.
c. 27.
(k) Erasmi
, in Epist.
, ad danti-
st. Culm.
, Epist. præ-
fixa huic
Basil. lib.

volt

(l) Basil.
serm. de
fide.

volt nyilván; mert, így ir másfuttis kö-
lömбет: (l) *Infidelitatis argumentum
est, si quis eorum, quae scripta sunt, ali-
quid velit rejicere, aut eorum, quae non
sunt scripta, introducere.* Nagy go-
nofságnak jele, azokat megh vetni,
mellyek megh irattattak; és azokat
bè-venni, mellyeket a szent Lélek, ki
né ador. Egybóval, így ir másfuttis felö-
le *Erasmus: (m) Ea, quae sequuntur, à*

(m) Ad fi-
nem c. 14.
in marg.

*cap. 15. ad finem usque, esse alterius poti-
us hominis otiosi, quam Basilij Magni.*
• A. 15-dik résztül fogva, mind az utol-
lyáigh; nem maga Nagy Balás Doctor,
hanem, valami haszontalan Ember ir-
ta: 4. (n) *Nem tudgya Ember, ha
szeretetre legyen-e méltó.* Pofozzak

(n) Samb.
p. 721, Ec-
cl. 9. r.

(o) Ioh. Fe-
rus in c. 9.
Eccl.

ezek, Sámárt: (o) *Non potes ex facie
hominis judicare, an electus sit, vel non,
nec ex prosperitate externa, nec etiam ex
adversitate.* Nem ismered megh az
Ember ortzájárul, hogy ha, el-válaz-
tatott-é ű az örök életre, vagy nem?
sem jó, sem gonosz. Szerencsésjéről-is.
Huzza ezis haját: (p) *Hic locus, ne-
quaquam probat, quod aliqui inde acci-
piunt, hominem nescire amorem DEI
erga se, quia sequitur in textu: Nescit,
an odio dignus sit. At impij, propter*

maxi-

*maxima sua scelera norunt, se maxime
dignos esse odio DEI.* Nem azt akarja
it a' Bölcs, mint ha nem tudná Em-
ber, az Istennek szerelmét magához;
mert, menten e, mondatik: nem
tudgya, hogy ha, méltó-é gyűlölség-
re. Az Hitetlenek penigh, az ű nagy
vetket-ért, tudgyák azt, hogy űk méltó-
tók, az Isten gyűlölségére. Csap-
kod ez-is: (q) *Cavendum est Lector,
ne cum Vulgato Interprete, aut erres;
vel cum Sophistis, errandi occasionem
sumas; qui docent: non debere nos
esse certos in conscientia de amore DEI.*
Ighen el-távoztasd keresztyén olvasó;
hogy téged, megh ne csallyon ez he-
lybül a' Papiszta Biblia; (Bezzegh nem
volt ám ez, Jesuita!) hogy olztán
abbul, így ne concludály: *Nem Le-
berünk mi bizonyossac, az Isten szere-
teri felől.* Más téged túrkölöt-is
emlitek, vagy szereted a' monda mon-
dát, vagy nem: (r) *Significat Salo-
mon, ex rebus externis nos, non posse di-
scernere bonum et malum.* Azt akar-
ja Salomon ez ű mondásával: hogy
a' külső dolgokbul, nem tudunk mi
választást tenni, a' jó s-gonosz dol-
gok

(q) Mere
Prof Pa-
rificen. in
h. l.

(r) Cajet.
in h. l.

(*) In e. 21.
Iob. v. 26.

gok között. Az így szolló Pineda-is, ellenséged it : (s) Significat Salomon his verbis, omnium futurum sunt incerta, magnam rerum humanarum confusionem, cum bona malis, & mala bonis permisceantur. Csak ezt aka-

ria a' Bölcs itt : hogy az Emberi dolgoknak, nagy Confusio-ja vagyon, mert a' jok a' gonóizokkal, megh vadnak elegyedve. Láddé, hogy el-pár-
toltak a' Jesuiták-túl ezek ? s-mégh-
is ű azt tudgya, hogy mostis eggye-
zés-vagyon közöttök ! De : Non sem-

(*) Samb.
p. 673. lex
Tertullij
Irenaeo.
Chrylost.

per! Saturnalia erunt ; nem minden-
kor Pap saitya. (r) Nem példa bes-
éd, hanem, ugyan Valosá-gossan törtent Do-
logh, a' Gazdagh, és a' Lázár Dolga.
Nézd megh Sambár ! mint ver ez, há-
ban : (u) quod autem dives ille cum Ab-
raham loquutus fuerit, eumque roga-
verit, ut Lazarum ad se mitteret, qui
guttá aqua linguam suam refrigeraret ;
parabola est ; nec enim, qui in inferno
sunt, sanctos rogare solent, &c. Példa
beszéd által való szollása ez. Urunk-
nak ; mert ugyan-is, a' kik pokolban
vadnak, miképpen ké:hetnek, nyelv-
vek megh-hívósité-sére, a' Szentek-től

vizet

vizet ? Ugy cselekedgyék azért Sambár : Insequens duos lepores, neutrum capiat, Mikor Historiában teszi a' Gardagot. s-Lázárt ; más meghént, Parabolazza ; két felé kapván, két szék között ne maradjon, az igazságh oltalmazásában ! 6. (x) A' ki a' kereszt-reletlen Gyermekeket idvezülni mondgya ; az, minden bizonynyal, a' szent Apostoloc tanítását bontya. Bocslás-
lük Izemben-ezt véle : (y) Eorum, qui nondum in lucem notitiae prodierunt ; DEUS, remedia ipsorum, in potestate sua sola constituit, quos cum voluerit, sine exteriori remedio, & sanctificare & salvare potest. Nam, non alligavit, potentiam suam Sacramentis. Megh-szentelheti Isten, Sacramentum nél-
kül-is, az Annyok méhekben való Kis-
gyermekeket. Calculo est ergo mor-
dendus ; Csak vak-vereséggel kel a' má-
Jesuitánk-at bufolni ; mert ki ugrot a'
tób Pápiisták korlátyábul, s-clák fé-
len beszél ! Ihol azért itt is, nem egy,
s-két Ellenséghet, támazték Sambár-
ra a' Papiistaságh-bul ! megh tanul-
lya ez után : Ne Ursi pellem ! ne mu-
casson ághonmadarat. Mert : Fronti

nella

(*) Samb.
p. 602. ex
Aug. Epi-
sto. 20. ad
Hierony.
(y) Gal.
Biel. l. 4.
sent. dist.
4. q. 2art. 3.
Caiet. in
Tho. p. 3.
qvast. 68.
art. 1. a.

• nulla fides; nem mind Baráttya az, ki
 • reámofofolyodik; ne hidgyen minden
 • Pápista, Jesuita *Sambar*-nak, ha magát
 • Pápistának vallyá-is.

CEGL. PALKO.

Tartok *Dom. Prac!* én it ettül: *ne
 • suspicem gester.* Ha efféle hév tej,
 • meghégeti a' Jesuita száiát; ki tud-
 • gya, a' tarloját-is fujja; s-a' megh-
 • csalhatatlan *Conciliumok*-hoz támaiz-
 • kodik; mert, így ír Apam Uram el-
 • len: (z) *A. Concilium-okat-is, ellen-
 • kezteti egy massal, a' Vén-Cegledi.*
 Mely szó, mit tegyen, mondgya megh
 kegyelmed! Talám olyan *Concili-
 • umok*-at em leget it a' Jesuita, a' miné-
 • műket látánk minap a' Jesuiták *Char-
 • tájok*-ban; melyben, a' *D. Humanissi-
 • mus-ékat-is Disputatióra* hiják vala.

DOBR. MIKL.

Helyessen mondád, jó *Tanítvá-
 • nyom!* Ha nem tudtad, a' tüled emli-
 • tet *Disputatióra* írott *Thesesec*-bül, így
 • vegyed eszedben: 1. (a) *Nem egye-
 • bec a' Concilium-ok, hanem, a' feles,*

s-foc sámú Püspökök nec, egyben való
Gyülesec. Ne hidgyed ezt el *Paulé!*
 Mert: Amaz hires (b) *Apostoli Conci-
 • lium*-ban, nem tsac az *Apostolok s-Pref-
 • byterec,* hanem más *Gyülekezet-is, volt
 • jelen.* Ugyan-is; miért nem lehetne az i-
 • gaz Hit közönséges, a' több *Keresztyé-
 • nec-ke*-is? Hiszem, azoknac-is, (c)
 • kéltudakozni az irásokat; el kel (d) ta-
 • vorzani az hamis *Prophetákat;* megh
 • kel (e) próbálni a' lelkeket; a' *Concilium-
 • ot*-ban szoktac penig az Hit dolga fe-
 • lől végezni; s-miért nem volna bábad
 • másnac-is, a' *Püspökök*-ön kívül, oda-
 • menni? Lám amaz hires *Constantinus,*
 • meg parantsolá a' *Nicenum-i Conci-
 • lium*-ban egyben gyültek nec, hogy (f)
 • a' *Sz. Irás* serént itillyenec; s-maga-i
 • or leven, *Király-i* semervei vigyázot arra,
 • hogy valami tévelygés, ne esset a *Concili-
 • um Tudományában.* Melyhez, a' Pápi-
 • stác-is így szollanac: (g) *In quo Con-
 • cilio de fide tractatur, Universale est hoc,
 • & omnibus commune, quod, non solum ad
 • Clericos, verum etiam ad Laicos pertinet
 • Christianos.* A' külső Emberek nec-is,
 • jelen kellenni a' *Conciliumok*-ban, mi-
 • vel ot, az Hit dolgáruul vagy on a' tra-
 • tá. Más-is: (h) *Etsiam Laicos debere,*

(d) Tsel. 19

(e) Jan. 9.

39.

(d) Matth.

7. 15.

(e) 1. Jam

4. 1.

(f) Euse-
 • bius libr.
 • 3. de vita
 • Constanti-(g) e. U-
 • binam le-
 • gistis, dist
 • 96. ex E-
 • pist. Ni-
 • col. 1. ad
 • Michaë,
 • lem Im-
 • perat.(h) Marfi-
 • lius Pata-(z) Pag.
 677.

(4) Thesi.

s-foc

vinus in
defen-pa-
cis partoz
cap. 20.

Duarens
de sacris
Ecl. Mi-
nist. libr.

2. cap. 11.

(1) Thef. 1.

(k) Cron.

23. 1.

(1) Kir. s. 1

(m) 2. Crb.

29. 4.

(n) 2. Kir.

23. 10.

(o) 2. Kir.

10. 19.

(p) Matth.

2. 4.

(q) Euseb.

libr. 1.

Hist. Ecll.

cap. 6.

(r) Theod.

libro 1.

Hist. c. 9.

Socrat.

libr. 1. Hi-

stor. c. 6.

Ruffinus.

libro 10.

Hist. c. 1.

(s) Sozo-

menus

libro 7.

cap. 7.

Conciliis interesse. Tartoznac a' külső Emberec-is jelen lenni, a' közönséges Gyűlésekben.

2. Igyis szól, a' mi *Illye-falvi Cassai Clericus*-unc az ű *Thefesincc, Concilium*-okrul való oltalmazásában: (i) *Nem egyéb nec, hanem, a' Romai Papánac tistfi az tsac, hogy közönséges gyűlést hirdessen.*

Hát miért volt szabad (k) *David*-nac; (l) *Salomon*-nac; (m) *Ezechius*-nac; (n) *Josias*-nac; (o) *Jehu*-nac, sőt (p) *Herodes*-nec-is, *Concilium*-okat hirdetni? Miertmondá ama' *Nagy-Constantinus* ezt: (q) *Magnam Episcoporum turbam, ad Urbem Nicam accersivi?*

Én Király cselekedtem azt, hogy *Nicea* Városban, egyben gyűitöttem a' *Püspököket*. Ugy annyira, hogy magoc igy szollának akkor, a' *Concilium*-ban egyben gyűlt *Pater*-ek: (r) *Quoniam gratiá Dei, & mandato Imperatoris Constantini, magnum & Sanctum Concilium Nicanum coactum est.* Mivel Isten kegyelméből, és a' *Nagy-Constantinus* parantsolattyaából, ide *Nicanum*-ban,

gyűlt a' Szent *Concilium* &c. Ugyanis, ki-hivá vallyon egyben, az *első Constantinápoly-i Gyűlést*? Az (s) *Idősbis Theodosius*. Ki gyűjté őlzve, az

első Ephesus-béli Concilium-ot? Az (t) *őreg Theodosius Fia*. Egykor, illyen levelet írta *Leo Pápa*-is *Theodosius Császárnac*: (u) *Dignetur pietas vestra, nostra supplicationi annuere, ut intra Italiam haberi jubeatur Concilium!* Enged meg

ó *Keresztyén Császár!* sőt parantsold meg, had legyen olasz országban a' közönséges Gyűlés; mert, tudom Isten kegyelméből, hogy mindé botran-

kozáfoc el-töröltetnec, hogy ha az meg leszén.

Vajki ighen faldithatryuc, mit akar haláfzni a' *Cassai Collegium*-is! Bizonyára, nem igen akarná ű, a' *Közönséges Gyűlésben* való *Reformatiot*, Tárfaival egygyüt; de, ugyan meg kellene azért annak lenni *de jure*, e' mondás-ként: (x) *Negligente aut Contradicente Papá, Imperator potest preceptivè Synodos indicere, ad providendum fluctuanti Ecclesie.* Ha a' *Papa* nem akar *Concilium*-ot hirdetni, (mint most szokás már) hogy ot a' *Papoc* élete-is reformáltsáf; tsac *Gyűlést* hirdessen a' *Császár*, vagy akarja a' *Clerus*, vagy nem.

3. Volt illyen-is, azokban a' ki adot *Thefes*-ekben. (f) *Papista* Hittel kel azo' hinni; (mivel nalok, vétetik a' *Papista*

(1) *Evangel.*
us libr. 10.
Hist. c. 3.

(2) *Epist.*

(3) *Cusan.*
libr. 3. de
Concil.
Cath. caps.
15.

(4) *Thef.*

(5) *Thef.*

(6) *Thef.*

(7) *Thef.*

(8) *Thef.*

(9) *Thef.*

(10) *Thef.*

(11) *Thef.*

(12) *Thef.*

(13) *Thef.*

(14) *Thef.*

(15) *Thef.*

(16) *Thef.*

(17) *Thef.*

(18) *Thef.*

(19) *Thef.*

(20) *Thef.*

(21) *Thef.*

(22) *Thef.*

(23) *Thef.*

(24) *Thef.*

(25) *Thef.*

(26) *Thef.*

(27) *Thef.*

(28) *Thef.*

(29) *Thef.*

(30) *Thef.*

(31) *Thef.*

(32) *Thef.*

(33) *Thef.*

(34) *Thef.*

pisták-ért, a *Catholicismus*) hogy a mely közönséges Gyűlésé-*et*, a Pápa *Confirmálnac*; azoc *sem az Hit* dolgában, *sem az erkölcsökben*, el-nem-révéljedhernek. Ugy-é *Domine* (SEKE? Csak elmondod Te egy-felé *Bel'arminus*-sal, akar mélyre el-*séc!* Mert, talám nem akadot még ez, szemed eleiben: (g) *Spiritus Sancti Doctrina est, quae Canonice literis est prodita; contra quam, si quid statuunt Concilia, nefas ducimus.* Ha a közönséges Gyűlések, valamit végeznének-is a' szent irás ellen, azt, tsac meg semmisíttyüc. *Athanasium*-nak-is, emlittyüc ilyen szavait: (h) *Scriptura, est omnibus Synodis potentior.* Mellyic Synat, teheti valyon a' Sz. Irásb' erőtelen-né? Lásunk azonban, ilyen *Concilium*-okat: (i) A' Sidoc közönléges Gyűlésében ült *Cajaphas*; ki, felette igen nagyot vétet, *Concilium*-jával egygyüt, hogy (j) *Christus ex communicata*, (k) s-balálra irélte. (2) A' mely *Concilium*-ok-at, *Cyprianus* egyb' gyűjtöt; azoc, mind tsac azt végéztet:

(1) *Hogy kik az eretnekektül megkereszteltetnec, ujjobban kel az okat vissz' kéréstelné.* Javallod-é ezt? Nem hihetem. [3] *Az Eliberinum-i* (m) *Concilium*-

(g) Lib. 2. de Conci. cap. 2 §. 2.
(g) Hieronymus E. pist. ad Gal.

(h) Athanas. de Synod. Arimin. & Seleuc. Pag. 673.

(i) Ian. 9. 27.
(k) Matth. 26. 30.

(l) Cyprianus. 6. ex Eusebio Lib. 7. Hist. Eccl. c. 3.

is; mely efféléket végeze: (1) *Hogy, ki meg keresztelede után, Balványozó Templumban megyen, ne adásse annac, a Communio, sem annac, ki (n) gyilkosságot cselekeszic; vagy (o) parázna-kodoc.* [2] A' se vehesse fo-ha az Ur-Vacsoráját, (p) *ki mindenben öc nélkül el-hadgya Urát, s-más-hoz adgya magát; Vagy (q) a' ki minden öc nélkül vádolgya a' Püspököt, vagy valamellyiket a' Clerus kö-zül, de azt, meg nem próbálhatgya, né Communicálhaszon az-is* [3] Ugyan, azon Synat végezé ezt-is: (r) *Placuit picturas in Ecclesia esse non debere, ne quod adoratur, in parietibus depingatur.* Senki ne merje meg próbá'ni, hogy a' képeket a' Templomok-ban helyheztesse. [4] *ü tüle adatec ez-is: (s) Magistratum uno anno, quo agit duumviratum, prohibendum placuit, ut se ab Ecclesia prohibeat.* Ha valakit Biróvá tesz-nec, ne mennyen elztendeig a' Templom-ban [5] *Igy-is végeze: Hogy (t) senki ne gyujtson nappal gyertyát a' temetében; ha penig másképpen cselekeszic, ki tiltásse az Ecclesiából. Vallyon-s-tetsik-é e' Conciliu' végezése Sambarnac, Társaival egygyüt? mert, a' vagy jól végezet, a' vagy nem. Ha jól, miért kel-*

Alphons^o
de Castro
lib. 1. adv.
háref c. 8.
(m) Año.
305. Can. 1.
(n) Can. 6.
(o) Can. 7.
(p) Can. 8.

(q) Can. 78

(r) Can. 36

(s) Can. 35.

(t) Can. 34.

(a) Libr. 9.
de Imag.
cap. 9.

let *Bellarminum*-nak ezt írni: (u) *Hoc Concilium frequenter errasse, ideo, quod lapsos, aliosque peccatores graves, licet penitent ne quidem in mortis articulo absolvi concedat.* Sokat vétkezett az *Elieberinum*-i *Concilium*, hogy még a büneit meg-gyontaktul-is, el-vőtte haláloc oráján, a' bűn-botsanato.

(a) Tom.
2. Annal.
A. Christi
805. n. 42.

Ha pedig nem jól végezet; miért kellett *Baronius*-nac, így menteni: (x) *que à Patribus illius (Elieberini) Concilij statuta sunt, excusantur ab Innocentio Romano Pontifice, ita ut, nemo sit, qui accusare presumat.* Mivel hogy az *Elieberinum*-i *Concilium*-ot javallotta a Pápa; azért, senki meg ne merje próbálni, hogy azt vádollya. [4] De lássuk, az

(y) Can. 12.

első *Nicenum*-i *Concilium*-is: (y) *Vallaki Katonából egyszer, Pappá lőtt; ha ujjobban visszatér fejjére fel-vételére; rá estendeig poeniteál-lyon.* Efféle végezés, ez ellen volna ám: (z) *Cum Petri nihil efficiant ad prelia claves, Auxilio Pauli forsitan ensis erit.* Az az:

(k) Julij. 2.

A' *Tiberis* vizén megyekén most általa *Hadamra* fordulván, ez uttal én bártal; Romát eltalmozom *Sz. Pálnak kardgyá-
val*; s-*A' Szent Péter kulcsát, el-ve-tem
baraggal.* Vallyon s- javallya-é ezt,
2-dic

2-dic *Julius Pápában*, a' *Jesuita*-i *Sereg*; hogy így hagyította a' *Sz. Péter Kulcsát* a' vizben, s-*a' Sz. Pál-i kardot* kötötte fel, hadra készítettet serege előtt? [5] Lássuk, az így *deliberált Chalcedum*-i *Concilium*-is: (a) *A' Constantinápoly-i Püspököknek, egy méltóságúnac kell lenni a' Roma-ival.* Koránt sem engedie ezt a' *Jesuitac*; mivel hogy űk, így tanítánaa: (b) *In Chalcedonensi Concilio, quadam fuerunt bona, quadam mala.* Nem kel bé venni mindenekben a' *Chalcedum*-i *Concilium* végezését; nyilván, ezt sem *acceptállyac* hát, noha jo *Gyűles* vala! [6] Vétkezett a' *Neo-Cesaria*-i *Concilium*-is, mivel ezt adá ki: (c) *A másodszor meg-házafődot Emberzek lakodalmában, nem szabad a' Pápnac jelen lenni.* Nem hiszem, hogy a' *Jesuita* (d) *Sz. Irás* ellen ezt javalhassa. Ha pedig neki nem tétzic; tudgya meg azt: hogy e' *Gyűlést*, (e) *4-dik Leo Pápa, confirmálta.* Tudom ugyan (f) *Bellarminus*, mint *excipialerre*: hogy a' *Concilium* az olyan *Emberrül* állot, ki egy *Feleségere* mást-*u* veszen; de, törben eiti magát, a' másut, ezzel ellenkező, illyen irásával: (g) *quo tempore Paulus scripsit, non erat in usu, nec apud gentiles, nec apud*

(a) Can. 28

(b) Bellar.
Libro de
Laicis
cap. 20. §.
Ad hoc
ultimum.

(c) Can. 70.

(d) Romo
7. 3. 1.
Cor. 7. 39.

(e) c. de
Libellis
dist. 20.

(f) Libr.
2. de Con-
cil. cap. 20.

(g) Libr. 1.
de Cleri-
cis cap. 23.

Christianos. ut unus Vir, duas haberet uxores. Szent Pál irásátul fogva, senki-nél nem volt szokásban, a' két feleség tartás. Inkáb nem tudta hát azt, a' *Neg-Cæsaria-i Concilium!* s-miért adot volna hát törvényt, a' nem úgy való dologrul? Azt-is végezte vala az a' *Concilium;* hogy (h) *ne legyen szabad, felszentelni a' Papot, 30. estendõnec elõtte;* de ezt-is nem hiszem, hogy mindenkör meg-tarcsác a' Pápistác. [7] A' *Carthago-béli 3-dic Concilium* penigh, illyent végeze: (i) *Neminem debere vocari principem Sacerdotum.* Senki ne hivattassék Papi Fejedelemnek. De e' bizon'koránt sem tér a' Jefuitác fogok-ra! noha ezt-is, a' (k) *4-dic Leo Papa* erõsíté meg. Ugyan azon Gyülés, így szolla: 1) *Semper ad Patrem dirigendam orationem, cum altari assistitur.* Mindékör az Attya Istenhez igazgassa könyörgését a' Pap, mikor az oltárnál áll. Nem igaz hat úgy, e' Papista-i misézés: *Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram!* Isté Báránya, *Christe,* ki el-vcfzed e' világnac bûneit, ved jo neven a' mi könyörgésünket. Ugy tetzik nincsen it az *Attya Isten* emlékezetben! [8.] Az

elsõ

elsõ *Toletanum-i Gyülésben-nis, e végeztetek:* m) *Posse admitti ad Communionem eum, qui Concubinam habeat, modo non sit uxoratus.* Az *Ur-Vacsorájá-*val való éléfre bocsáíllák azt a' Papok, ki Agyas kurvát tart, ha nincsen-is Felesége. E' Gyülést *elsõ Leo Papa* *confirmálá,* de lelke ismereti ellen. [9.] Az *3-dik Constantinápoly-i Gyülésben,* efféle felõl *Synarlanac:* Hogy ha a' *Calvinista Papista* Afzonyt velzen el, vagy ellenben leizen; el-válaztásának egy mástul. (n) *Dissolvenda sunt conjugia Catholicorum cum Hæreticis.* De ez a' Gyülés, átkozza azt: (o) *Si qui dixerit, propter hæresin dissolvi posse matrimony vinculum, anathema sit!* Átkozot légyen, valaki az Eretnekség-ért, el bontya az *Házasság-ot.* *Confirmáláke* Gyülést *elsõ Miklos;* *3-dik Innocentius;* s-*elsõ Sandor Pápák.* [10] A' *2-dic Nicenum-i Concilium,* így ízollot: (p) *Et Angelos pingere oportet, quando circumscribi possunt, et ut homines apparuerant.* Meg leher az Angyalokat-is le-írni, emberi ábrázatban. [11] A' *Wormati-a-i Gyülésben* penigh, ezt végezek: (q) *Fures occulti, explorari possunt per Eucharistia perceptionem.* A' titkoslopókat,

M 5

(m) Can. 17.

(n) Can. 72°

(o) Concil. Trident. Sess. 24. Can. 5.

(p) Tom. 3. Conc. Nicen. 2. Act. 6.

(q) Can. 3.

pokat, ki nyilatkozta hattyá, az *Ur-Vacsorájának* vétele. Mit babonáskodik a vezet Gyűlés? hiszem nem az, az *Ur-Vacsorájának* véghe! Mondgya ugyan ez ellen *Bellarminus*; hogy e Gyűlést, nem erősfített meg a *Papa*; de elég az, hogy a' (r) *Jus Canonicum*-ben iratott bé ennek végezése.. [12.] Illyent adának ki, a' *Mantua-i Concilium* bannis. 2-dic *Sandor Papa* alatt: *Quod omnes, qui per Simoniam ad sacra pervenerunt officia, deponi debeant.* Kicpenzen vötték meg Papságokat, attul meg fosztassanak. Bizony le-kellet, volna hát ugy tenni, (s) 3-dic *Sylvestert*; (t) 4-dic *Benedek-et*; (u) 3-dic *Sergius*-t; (x) 7-dic *Gergely-t*; (y) 9-dic *Benedek-et*; s-20-dic (z) *János Pápa*-kat; kic egygyül egygyig, *Simoniam* által nyertene tiszte. [13.] *Innocentius Papa* alatt lött, *Lateranum*-i Nagy Gyűlés-ben penigh, ezt végezék: (y) *Neposita nova Religio, hoc est, novus aliquis Ordo Religiosorum institueretur.* Ne legyen, soha ez után új szerzet. *It, damnati, antequam nati.* Még az előtt ki adta a' *Jesuitac-on*; minc előtt, még ingyen sem költec ki. [14.] 2-dic *Miklos Papa* confirmála, a' *Romai Concilium*-

lium-ot; holot, ezt bocsátác világra: *Ipsium verum corpus Christi tractari, & frangi manibus Sacerdotum, & fidelium dentibus atteri.* Hogy a' valóságos *Christus* testét töri meg a' *Pap*, s-ugyan azont ragiák, az *Hivec fogai*-is. Maga ezt, így ölték által: (z) *Omnia refer ad species ipsas nam de Christi corpore partes non facimus.* A' kenyér nec színét rágia *Ember* az *Ur-Vacsorájában*; mert, ki látta, hogy a' *Christus* valóságos testét részre osztanóc? [15.] A *Constantia*-i, s-*Basilea*-i Gyűlések-is, ezt végezék: *Concilia esse supra Papam*; hogy a' *Concilium*-oc, a' *Papa* felet vadnac. Errül, menten szollyunk.

CEGL. PALKO.

Ugy *Domine Praceptor*! De, talám sok, ezek közzül, nem confirmáltak a' *Papátul*? de ha ez meg lefzen; talám ugy, né vétkezhetic osztán a' *Conciliá*!

DOBR. MIKL.

Micsoda nagy méltoságot tulajdonítasz te ez arant a' *Papának Paulo*? Hiszem, maga nyelve vallása ez: (a) *Certum est, quod Pontifex, errare potest in his,*

(z) c. Ego Berengarius de confect. dist. 2.

(a) *Adriano* 6. *Pontifex* *Roma* *Libr.* 4. *sentent.* *de Sacra*

Confirm. art 3. § ad 2. Principales

in his, que tangunt fidem; haresin, per suam determinationem asserendo. Nonnullos etiam Pontifices, fuisse Hereticos.

• Bizonyos dolog ez, hogy a' Pápa, Eretnekség-bei, eshetik; mint ez, sokszor meg törtent. Immár penigh, ha ez igaz: (b) Concilium generale, etiam a Romano Pontifice congregatum, errare potest, nisi ab eo fuerit confirmatum. Vétkezhetic, még a' Pápátul egyben hivatottat Concilium-is, haŕt azt, nem confirmállya. Miképpé erőssitheti, azért az afféle Eretnek Pápa meg a' Concilium-ot ugy, hogy ne vétkezheséc? örömeft

(b) Epist. (d) Beatus Rhenanus in argum libr. Tertul. adv. Praxeam. (e) Carãza in Summ. Cõciliorũ

kérdenem! mert: [1.] (c) Elsõ Kelemen P. még a' Feleséget-is, kõz Önségeŕtõtte egy mással, mint Nicolaus Eretnek. [2.] (d) Zepherinus P. Montanus Eretnek-ké vált volt, igaz: aknak itilven, a' Montanus Prophetiãit. (Anno 202) [2.]

(e) Marcellinus P. el-szakadot az Hittul; az Isis, s-Vesta szãmára dedicãltatot, Pogány Templumban áldozvan. (Añ. 296.) [4.] (f) Liberius Papát, Eretnek-nec tartottãc. Mivel hogy, (g) Ariannus volt, (Ann. 351.) [5.] Utãnna következet, 2-dic Felix Pápa-is, az (h) Ariannus

(g) Lyran in cap. 11. Zachar. (h) Albertus Pighius libr. 8. Hierash. cap. 4.

foenae

• (i) Innocentius, ezt tanította: (i) hogy az Ur Dicsorájat, még a' csecsemõ Gyermekek-ké is, oda kel adni (An. 402.) Noha átoc alá rekezté affélet mondot Embert, ez a' Gyülés: (k) A ki azt mondgya, hogy a' Kis-Gyermekeknek oda kel adni a' Communiõr, átoc legyen! [7.] Egy jármot vont (l) Nestorius Eretnek-kel, Cælestinus P. (An. 423.) [8.] (m) Pelagianismus Eretnek seggel vádollyák, 3-dic Sixtus P. pat. (Anno. 1572.) [9.] (n) A' 2-dik Anastasius Pápa, a' Nestorius Eretnekségében léledzet. [10] Kárhoztatã, (n) Vigilius Pápa, külsõkeppena' Pápista Hitter. [11] (o) Elsõ Gergely penig, ezt valotta: (Ann. 690.) Hogy ũ, a' Trajanus lelkét pokolbul, (ki ũ elõtte ez elõtt, õt száz elztendõckel meg holt, volt) Kiszabadította. Nem mondgya ám ezt ma a' Pápaság, ki, az ũ könyõrgésével, nem akar pokolbul lelkét szabadítani; Purgatorium-ra hagyván azt. [12.] [12] (p) Monothelera Eretnek volt, elsõ Honorius Pápa. (Anno. 622.) [13] 2-dic Gergely P. Successorãval, Zachariã P-val egyyüt, meg tiltotta, hog' meg ne egye Ember a' (q) Nyul húst. (mivel hogy tib-tátal-

(i) Maldo. 19 in c. 6. Ioh. 7. 53. (k) Cõcil. Trid. Sess. 5. Cap. 4. (l) Canon 4. (m) Laurẽtius Valla in libr. de Donat. Constant.

(n) Baroni⁹ A. 440. n. 6. (o) Alphõsus de Castro Libr. 1. adve. hæres. cap. 4. Ann. 496. (p) Bellar. libr. 4. de Rom. Põtif. c. 10. §. Vigef. Año 137. (q) Damascen. in Serm. de mortuis.

(r) Melchior Canus libro 6. Locorum cap. ulti.

(q) Epist. tom. 2. Concil. quentel. 2. Pag. 434.

(6) Libro 32. contra Faustam. capite 13.
 (7) Avenzinus Lib. 3. Annal. Pag. 172.
 (8) c. quod proposuisti c. 32. q. 7.
 (9) Epist. ad Imper. Tarasium. c. à quodam Judæo de Cõsecrat. distinct. 4. Bellarmi. libro de Baptismo. Capite 3.
 (10) Syfridus Presbyter Michaelis in Compèd. Histor. Avenzinus lib. 7. Annal.
 (11) Alphõsus à Castro libro 2. adv. hære. c. 4.

iátalan) sempenig a' Szalonnát. (Circa Anno. 716. &: 741.) Éfféléket penig Agoston mondása szerént (r) nem tartya már meg a' ki Keresztén. [14] Most emlétet Zachariás P. megént, (s) excommunicálta, amaz híres Mathematicus Virgiliust; mivel hogy ezt állatta: hogy vadnac Antipode-sec; (lábbal hozzánc fordult nepec, e' világon) így szólván: Nem igaz Ember vagy, hogy más világot, Napot, s- Holdat akarsz bé hozni. [15] Az 3-dic Gergely, meg engedte azt a' Férfinac: (t) hogy hajókáig fog Felesége beregeskedni, más Aszonyhoz regye magát. Anno (731.) [16] (u) Adrianus Papa parantsolta vala a' képeket, szentültszételtetni. (Anno. 772) [17] Azt állatta (x) első Miklos Papa; hogy a' ki, csac Christus nevében keresztel-is; nem nevezvén mind az három személlyeket az egy szentségben, jól cselekefzi (Anno. 858) [18] 18-dic (y) Iános pápára, reá szakadott Háza, mert az ackori Eretneket könyvét olvasta, hogy az Eretnekséget bé vegye. (Anno. 1003.) [19] Az (z) 7-dic Gergely, dõgleletes eretnekségü Embernecc pronuncióltatot a' Püspökök-tül. (Anno. 1073) (80) (a) 3-dic Cælestinus-is, el-vá-

lász-

lászotta az Hazafokat egy mástul, ha valaimellic, Eretnek talált lenni. (1181.) [21] (b) 3-Innocentius azt állatta; hogy nem szentelte meg Christus az Ur-vacsorájában; sem a kenyeret, sem a bort. (Anno. 1198.) [22.] 22-Iánosul kele e' ki: Hogy (c) a' melly lelkek a' testekből kimennek, irlet napjánac előtte, nem lattják meg az Istent. (Anno. 1316.) mellyert, (d) Eretneknek-is tartatot. Mõdgya ugyá (e) Bellarming, hogy meg tert abbul a' vétkébül halálá előtt; de, az utánna következet 11-Benedek P. azt állattya; [f] hogy ugyá abbá holt meg. [23] (g) 6-dik Kelemen, ki tiltotta azokat az Ecclesiábul; valakik közönséges helyen magokat meg-korbacsolták. (Anno. 1342.) Ha ha! Eretnek it ez Sámbarnac! [24.] (h) 23-dic Iános, ezt állatta az Ördög sugallásabul, hogy nincsen Menyország, se más élet e' mostani után; hanem, mind lelkestül testestül, csak úgy hal meg Ember, mint a' Barom. (Anno. 1410) Mondgya ugyan Bellarminus, hogy nem volt ez igaz Pápa; de más felõl artzul csapja ezt, így irván; hogy (i) mikor ez a' Iános, ki ment a' Constantia Gyülesébül, csac Fünelkül maradt

6 Bellar. libr. 4. de Eucharo cap. 1. §. Tertia.
 c. Adria. 6. Pontif. Rom. libr. 4. sent. de Sacram. Cõfirmat. art. 3. §. Ad secundum principal. d. Naulcler9 generat. 4. e Libr 4. de Romã. Pont. c. 14. f Alphõsus de Castro Libr. 3. advers. Hæres. Verbo Beatitudo Hæres. 6. g Gretserus libr. 2. de Disci. plin. cap. 4.
 h Concil. Constantiense

Beff. 11. tom. 4. f. j. Libr. 2. de Concil. cap. 13. §. 2.

& In Cö-
cil. Basil.
Sess. 34. 7.
Calend.
Julii, tom.
4. Concil.
edit. Ve-
net. p. 517

1 Ex Ja-
cobo
Sprägero
refert Bo-
dinus lib.
3. de Dec-
monom
capite 5.

2 Ra-
phaël Vo-
laterrans
Libro 7.
Geogr.

3 Caj-
tanus in
Thomam
part. 3. q.
80. art. 12.
q. 1.

4 Ex fa-
cie rer.
expendi.
& fugiēd.

radot a' Concilium. Feje volt hát az előt
a' Concilium-nac! (15) Meg átalkodót
(k) Eretneknek pronounciálác, s 4-dic
Eugenii Pápat-is. (Anno. 1439) [26]
(l) 5-dic Miklos Pápa penigh; hogy
engedte egy beteg Püspöknek; hogy
ha meg akar gyógyulni, az ördög mut-
kájával éllyen. (Anno 1447.) Na-
gyobámez, Eretnektéc-nél! [27] (m)
8-dic Innocentium, engedte azt meg a'
Norvegia-jaknak; hogy bor nélkül ál-
dozzanak az UR-Vacsorájában. (Año.
1484) mely, ez ellen vagjon: (o) Szent-
ség törő az a' Pap, ki rsac a' kenyeret áld-
gya meg, s-a' bort el-hadgya. (28) A'
(p) 10-dic Leo Decretum-it; meg veté
az egész Paris-i Univerzitás; s-törve-
nyes Concilium-ra appellála. (An. 1513)
Azt kerdem már mind ezekből: Val-
lyons-e féle Eretnek Pápa, Confirmál-
hattyák-é, a' Conciliumok-at az igazság-
ban, holotük Eretnek-ek? Nem gon-
dolnám! A' vagy: miért költenek an-
nyit a' Concilium-okra; hiszem, maga-
is csalhatatlan a' Pápa magában, mivel
ü ad erősetést a' Conciliumok-nak? Ugyé,
hogy, Diomedis & Glauci permutatio;
Bolondnak, fa pénz jó, ha el-veszti-i-
nem kár. El-révelyedhernec az Hit dolga-
ban a' Pápa; s-hogy erősihetnének há-
Concilium-okat?

CEGL. PALK.

Nyilván Dom. Prae! ha a' Pápisták-
nál, illyen, meg csalhatatlanoc a' Pápa-
tul meg erősiitetet Concilium-ok igaz
fog hát ez ugy lenni: (q) Apostoli qua-
dam scripserunt, non ut scripta illa praef-
sent fides & religioni nostra, sed ut sub-
essent. A' mellyeket az Apostoloc irta-
nac; aláb valók azok a' Pápista Hitnél.

DÖBR. MIKL.

Tagadgyaugyan ezt a' (r) Cassai 8-
dic Thesis; így irtván: Catholici, autho-
ritatem Sacrae Scripturae quoad se, non
subiiciunt auctoritati Concilii, sed potius
huic illam anteponunt. Magára nézve
a' Szent Irált, nem vetik alája a' Pápi-
stac a' Concilium-oc méltóságának; ha-
nem inkább a' Concilium-okat a' Sz. Irás
alá. Dé, bizonyára: vagy nem igaz
Pápistac ez aránt, ezek a' Jesuitac;
vagy, tsak meg akarják az Együgyűek-
et csalni. Ezt tartanám én. Pápista-
Vallásnac: (s) Scripturarum auctori-
tas fundatur in Ecclesia, quae unam abji-
cit, & alteram accipit. Az Ecclesiátul
füg a' Sz. Irásnac méltósága; kinek,
szabad egyiket meg vetni, s-a' másikat
fel venni. Ifimét: (t) Scriptura non est
authen-

(q) Al-
bertus
Piggius
, libr. 1.
Hierarch
, Eccles.
caput 2.

(r) Thes.

(s) Nico-
láj Cusa-
no Cardi-
nalis E-
pist 2. ad
Bohemos
tom. 2
pag. 834.

(t) Iohan.
Eccis in
Enchirid
in cap. de
, author.
, Eccles.
, resp. ad
, 3. obje-
, ctione

authenticá, nisi Ecclesie auctoritate. Az Ecclesiának méltósága mondgya a' Sz. Irást igaznak. Más-is: (u) *Ecclesie, si sua non tribuatur auctoritas, nullam futuram eorum, qua scripta sunt ab Evangelistis, auctoritatem.* Semmi az Evangelistác irásinac méltóságoc, az Ecclesia auctoritas-sa nélkül. Emlitem ezt-is: (x) *Propter solam Ecclesie auctoritatem credimus scripturae sacrae.* Csak egyedül az Ecclesia méltóságáért, hiszünk a' Szent Irásnac. Meg ez egygyet előlhozom: (y) *Absque Ecclesie auctoritate, neque testimonium Spiritus Sancti valet.* Még h a' Szent Lélek nec tanubizonsága sem álhat megh, az Ecclesia auctoritása nélkül.

Ezék, a' vagy igaz Pápistác voltac, a' vagy nem. Ha az első helyes; következic hát, hogy nem igaz Papistác a' *Jesuiták*, ezec ellen tanitvan; Ha penigh ezec, nem igazat irtac; Miért né büntettéc meg őket erette? Nincsis hát tudománybéli egygyeségh náloc! Ihol, s-mint csalná megh a' *Collegium* az Embereket! De, *ne mutuet lumen Soli*; ne gyúicsón dölben gyertyát, mert Istennec hálá ugysis látunk.

CEGL.

CEGL. PALK.

Ezis vagyon, *Domine Praceptor!* a' Jesuitá-tul ki adot, 3-dic *Thesis*-ben: *Concilij legitimi, & Episcoporum sententis, standum est ex obligatione Conscientiae.* A Conciliumokban egyben gyült Páspóc sentenciáján, tartozonc lelkünk ismereti szerént meg nyugodni. Ugy hiszi-é ezt kegyelmed-is?

DOBR. MIKL.

Isten oltalmazzon, jo *Paulo!* Hiszem nem ál a' mi kereszttyen-i szabadságuk abban, hogy afféle (z) törvényec minket, *lelkjunc ismeretiben*, meg kötelezzene. Nem-is tisztetik Isten, az (a) Emberek parantsolati által. Senkinec sem kel a' (b) lelki ismeretekben uralkodni. Tzac egyedül Isten-is az, ki a' (c) lelki ismeretek-nec törvényt adhat. Olyankor, csak ehez tartom magamat: (d) *Is, qui praest, si praeter id, quod in Sanctis Scripturis evidenter praecipitur, vel dicit aliquid, vel imperat: tanquam falsitateis Dei, aut Sacrilegus habeatur.* Még h a' mi Elöttünc járonknac se engedgyünc, ha oly dolgokat akar lelkünkre vetni, mellyec nincsenek az Istennec könyvében; sőt érette, ha-

N 2

zugh

(u) Cardinalis Nofius in Confessi. Petricov. cap. 15.

(x) Thomas Stapletonus in triplic. adv. Wik. tak.

(y) Jacobus Gretferus tract. 1. cap. 7. col. 1894.

(z) Esel. 15. 10. 1. Cor. 7. 23. Gal. 5. 10. Col. 2. 16.

20
(a) Esai. 29. 13.
(b) 1. Cor. 7. 35. 2. Cor. 1. 24.
(c) Esai. 33.

21. Jakó 4. 12.
(d) c.
, Si is, quí
, praest.
, cauf. 12
, quaest. 9

(d) Lombardus
in 1. Cor.
7. Super
verba :
pretio
emti
estis.

zughatúnac, s- szentség törőnec taro
csuk. Ennec-is helyt adgyunc ollyan-
kor : (a) *A Christo emti servi hominum
esse non debent. Servi autem hominum hi
sunt, qui humanis se subjiciunt supersti-
tiosis.* Kiket Christus meg vót, nem
kel azoknac, emberec sz olgaivá lenni;
mely akkor lenne meg, ha Emberi ta-
lálmány alá adná valaki magát. *Ope-
ram & Oleum perderet*; nyerne benne,
mint Bertok a' csikban.

CEGL. PALKO.

(e) Thef. 6.

Effelét-is oltalmaztak a' Jesuiták
akkor : (e) *Summus Pontifex, absoluté,
est supra Concilium generale, ita, ut nul-
lum in terris supra se judicem agnoscat.*
A' mostani 9-dic Kelemen Pápa, Felső-b
a' *Conciliumok*-nál, ugy hogy, senkiü-
tet e' földön meg nem ítélnheti. Ugy
vagyon-e ez, *Domine Praceptor?*

DOBR. MIKL.

(f) Matth.
23. 17.

Ne hid Paule? mert vakit a' Jesu-
ita! mivel Urunc e' mondása: (f)
mond meg az Ecclesiának; Sz. Pétert-is
igazitya az *Ecclesia*; fellyeb való hát
meg Péter-nél, az *Ecclesia*! Így, a'
Papák-nál-is. Régen pedig, nem tsák

Fü-Pap.

Fü-Pap-hoz küldötte Isten az Embert;
hané, a' (g) *Papok Concilium-jához*. Vef-
súc egyben csac a' *Papá*-val az *Ecclesiát*!
Ha *majoritas dignitatis* kell; méltó-
ságosb az *Ecclesia* nála; mert az *Eccle-
sia*-ert tétetic a' *Papa*; és, nem az *Eccle-
lesia* a' *Papa*-ért. Ha *majoritas stabilita-
tis* fockal állandób az *Ecclesia*, mert a'
Papa fel dől s-meg hal de az *Ecclesia* fo-
ha el né fogy, (a' *Pápi*sták *hypothésis*-ec
szérent.) Ha *majoritas meritorum*; több
jo cselekedet találtatic az *Ecclesiában*;
hogy sem a' *Papa*-ban magában. Ha
majoritas assistentia Spiritus Sancti;
nem egy *Apostól*-nac mondotta Chri-
stus ezt : (b) *Vele*tec léfzec; hanem az
egész *Ecclesia*-nac. Ha *majoritas po-
tastatis*; ugy-is nagyobb az *Ecclesia* nála;
mert, oly *hatalma* vót ennek, némely
szakakat tört *Papák*-on, hogy csak le-
vetette *ipák*-ket, láffuc mit mondanak
ezek-is : (i) *Papam esse Concilio subje-
ctum* : Alája vettetet a' *Papa* a' *Concili-
um*-nac. Hallod-é mit végeztec a' *Con-
cilium*-oc a' *Papa* felől; hogy mér hát,
egy, s-két *Jesuita*, külömbet tanítani
múla? Had emlicsemzett-is : (k) *Quae
major est superbia, inquit Bernhardus,
quod unus homo toti Ecclesia suum prae-
ferat.*

N₃

(g) Törv.
27. 2.

(b) Matth.
23. 20.

(c) Concilii
Cöstituti-
se. Sess. 4.
An. 1431.
die 30.
Martij.
Concio.
Bafiliese.
Sess. 2. 16.
18. 34.

(k) Aeneas
Sylvius
de ge st.
Eccl. Cö-
cilii Basil.
Libro 1.

var.

rat iudicium, quasi solus Spiritum Sanctum habeat! Item, Heticum esse, qui Papa auctoritatem Concilio anteponeret.

Nincs annál nagyobb kevélység, mint egy embert fellyül emelni az egész Ecclesián nyilván Eretnek-is az, ki a Pápát nagyobra emeli a Concilium-nal. El-mehettek véle Jesuiták! ne minket tarcsatoc azért ez után Eretnekek-nec!

Azonban, rázogassatoc jól meg, e Barátotoc argumentum-át: (l) Ha a Pápa fellyeb való a Conciliumnál; nyilván hiában gyül hát annyi munkával össze, a Concilium. De, nem: ábangyul. Azért, nem fellyeb való a Pápa ű nála. Ezis jól discurrat: (m) Isten törvénye kívánja azt, hogy a Pápa, alá vertessék a Concilium-nac; mert, nem Petetnec magának, (kinec successorának mondgya magát a Pápa) adator Christustul, a körtésnec és oldásnac hatalma; hanem, az egész Ecclesiának. Ezis emberül opponat ellene: (n) Miért kel egyben gyülni a Concilium-nac, ha nagyobb annála Pápa hatalma? Miért sententiaxtac hát meg némely Pápákat a Concilium-oc, s-mondottac őket Eretnekek-nec? Nem nagyobb egy város e világnál, sem a Fű, az egész résfnél. De, talam azt mondod: Lam a Eü ad a papoknac erőt, s-ű nála nélkül

(A) Alpho-
s' a Castro
lib. 1. cō-
tra hære-
capite 2.

(w) Fran-
cisco' Du-
aren' lib.
2. de sacr.
Eccl. mi-
nisterio
capite 2.

(u) An-
dreas
Friccius
libr. 4. de
Republi.
emend.
capite 5.

nem élhet a Test. Legyen ugy bár! De, volt oly idő, hogy a Fűnek az az ereje, nem volt egészséges; megh kel azért azt ackor, a' tagoknac verni. Ugy-is volt régen a' Concilium-oc szokása, hogy fük itilték meg, a' Pápác cselekedetit.

Az (o) Antiochia-i Attyák, keményen meg feddec Julius Pápát, levelekben. A' Sinuessanum-i Concilium, leveté Pápaságából, Marcellinust. A' Constantia-i Gyülés, le-voná Pápaságát, 23-dic Janosnac; 5-13-dic Benedek-kec; sőt, letéte 12-dic Benedek-kel-is tistit. Basileaban-nis, le-tévéc Eugeniust: (p) Sőt, 2-dic Henricus Imperator, nagy haddal menvén Olsz Országra, Synat-ot hirdere; s-ki veté székekbül: 9-dic Benedek-et; 3-dic Sylvestert; 5-6-dic Gergely-t. Láttya-é a Collegium; hogy volt régen a Pápák-nac Birájac! maradgyon meg hát ez, s-ne bánca egy Jesuita-is: (q) Az Eretnek Pápát, méltán le-teheti az Ecclesia.

(o) Sozom
libro 3.
Hist. Ec-
clesi. c. 8.

(p) Sabel-
licus En-
nead. 9.
libr. 20.

(q) Caje-
tanus de
authori-
tate Papæ
cap. 20.

CEGL: PALKO.

Effélet-is adtak volt Dom. Prac! ki, az utolsó Corollarium-ban: Hogy, csak az a Christus igaz Ecclesia-ja mely meg-egyez, a' négy első Conciliumok-kal. &c. Vallyon, s-igaz-é ez?

DOBR. MIKL.

Bajliu Jesurátul. tanulta ezt a többi; ki az (r) első 4. Conciliumok-ar, ugyrartotta. *mint az Evangelisták írást; mellyet bizonyit (s) Nagy Gergely-bül.* De ezeknek némelyikéhez, még-is így szollanak: (r) *In secundo Concilio Generali, non omnino interfuit Pontifex, nec per se, nec per alium.* Semaga, te, más által; nem volt a' Pápa jelen, a' másodíc közönséges Gyűlésben. Hogy tetzic hát meg-is az, ennyire, a' Jesuitának? Sőt: (u) *In octo Conciliis prioribus, Papa nullus praesuit.* Az egeb nyoltz első Conciliumok-bannjs, nem volt jelen a' Papa. Mi jü azért ezekbül ki? Ez: (x) *Valamely Közönséges Gyűlésben, vagy a' Papa nem praesidet, vagy valaki ziképében, nem igaz Gyűlés az.* Ne ditsirje hát, Jesuita Uram oly igen őket; mert, azokban-is voltac ollyák, melyec ütet, inkább sebesitic, mint sem minket.

CEGL. PALK.

Ertem már én azt *Domine Praceptor!* mit akarnac a' Jesuitác, a' Conciliumokkal; de, akarnám azt-is, ki tanulni: Hogy ha helyessen Dedicáltrác-é Szent *Peternek* azokat a' *Thefesek-et?*

DOBR.

DOBR. MIKL.

Nem jo egybet s-mind, két nyerget űlni *Paule!* Sem a' feltör tzéltúl, fok dolgokra menni; Mind az által, tsac röviden, ám megg cselekefzem kedvéért; hogy *Illyefalvit*, más Papifácakal, szemben-botsállam. Te, azonban, jól reá halgas:

1. *Sz. Peternek.* [dedicálom] Ellenben: (y) *Valkyon s-rudgyáké az innen ki költözör Emberec, mi cselekesnec e világon az Eldé? Azt mondoga Esaias, hogy nem. Sz. Agoston-is, ezent bizonyítja, miért kellel hát annac Thefesec-et dedicalni; ki nem lehet jelen a' Disputáción?*

2. *Az Apostoloc Fejedelménec.* [dedicálom] Ellenben: (z) *Nem volt Sz. Péter a' több Apostoloknac Fejedelme.*

3. *Az Hitnec küsiklájánac.* [dedicálom] Ellenben: (a) *A' küsiklán, Christusf ertyc, a' kit Péter uallor.*

4. *Az Ecclesia Fundamentumá-nac.* [dedicálom] Ellenben: (b) *Nem egyéb a' Fundamentum, hanem a' S. Ily Testamentumnac tudományá.*

5. *Az Ecclesia Fejénec.* [dedicálom] Ellenben: (c) *Tsac a' Christus egyedül az Anyaszenegyháznac Feje.*

N 5

6. Az

(y) c. *Qui divina cauf 13. quast. 2. in Appé.*

(z) *lodoce Coccio de Marfilio Patavino in Thefauro folio 798.*

(a) *Petru de Alliaco Card. Episc Camerae c. circa Annu. 1426. lib. 2. Cöcordat c. 13.*

(b) *Thomas Lombardus Lyranus Canjetan' in Eph. 2.*

(c) *Gregori' lib. 4. Epist. 36.*

(d) Pereris. Disp. ult. in c. 29. Genes.

(e) Toletus in capite 21. Iohan.

(f) Thomas Aquinas contra gentes oper. 20.

(g) Bellar. libr. 1. de Beatitud. Sancta. capite 16.

(h) Thomas p. 1. quest. 108. artic. 8.

(i) Gregorius Episcopus Romanus libro 4. Epistolae. 32. (k) Clemens lib. 4. Constit. apud Eusebium lib. 2. Histor. capite 1.

6. *Az Anyaszent-egy-ház Völegény-nec.* [dedicálom] Ellenben: (d) *Tsac egyedül Christus, az Anyaszent-egy-háznak Völegénye.*

7. *Püspökök Apostoli-Fejénec.* [dedicálom] Ellenben: (e) *Minnyájan az Apostoloc egyenlő hatalmúac voltanac.*

8. *Christus szerelmenec Vicariusánac.* [dedicálom] Ellenben: (f) *Minnyájan Christus Vicarius-si valánac az Apostoloc. Nemcsak Peter hát!*

9. *Egheo nyelvénec.* [dedicálom] Ellenben: (g) *Házugság az, hogy valaki a Papistác közzül, valami Istenséget tulajdonitana, valamely Szentnec.*

10. *E' Földkeréksége mesterenec.* [dedicálom] Ellenben: (h) *A Szentek nem solgáltattyc ki, az Embereknek dolgot; nintsenec-is jelen az it élőc-ke!*

11. *A' Fű Papoknac, előtte járojánac.* [dedicálom] Ellenben: (i) *Peter-re bizator az Ecclesiánac gondgya, noha nem hrvatic községes Apostolnac.*

12. *Az Apostoli Felségnc, legh felsőb fekinec* [dedicálom] Ellenben: (k) *Takab volt az Apostoloc előt járó, a' Jerusalemi Concilium-ban. Nem Peter nec kellene hát azt ugy adni!*

13. *Eghe Emberec.* [dedicálom] Ellenben:

Ellenben: (l) *Az Egheben ment lelkeket, nem emeli Isten, valami hálsó rüstre.*

14. *Földi Angyalnac.* [dedicálom] Ellenben: (m) *Nem tudgyac a Szentec, a' mi könyörgésimket e' földön.*

15. *Östolpnac, s-a' Papista Vallást meg-erössitőnc.* [dedicálom] Ellenben: (n) *Nem szabad a' Szenteknek tulajdonitani (vagy túlok kermi) azt, hogy mi nekünk kegyelmeket adgyanac vagy nyujtsanac.*

16. *A' méltosággal Aronnác.* [dedicálom] Ellenben: (o) *Nem szerzet Christus, az a' Apostoli községet olyrendet; hogy egyic a' másikkal nagyobb volt volna.*

17. *Patriarchaságával, Abrahamnac.* [dedicálom] Ellenben: (p) *Szent Peter nec vétké, községes vala; azért, ugy-is kelle neki meg-fedderni, Sz. Páltul.*

18. *Artatlanságával, másodic Abel nec* [dedicálom] Ellenben: (q) *Hogy Sz. Peter Christust meg-h-tagadta; abban felette igen vétkezet.*

19. *A' Keresztényenc, sütséges Tanácosánac.* [dedicálom] Ellenben: (r) *Tsac egygyes egyedül, a' Christus-ért halgattya meg Isten, a' Keresztényeket.*

20. *A' Pharaho Isténenc.* [dedicálom] Ellenben: (s) *Nincsen annac a'*

Paps-

(l) Maldus in Matth. 25. p. 31. (m) Durandus lib. 4. Sét disp. 49. q. 3. (n) Bellar. libr. 1. de Beat. Sact. cap. 17. (o) Alphonsus Toftatus Abul. Episc. q. 27. in cap. 10. math. (p) Salmé ron. Disp. 22. in Galat 2. (q) Bellar. libr. 1. de Pontifi. Romano. (r) Claudius Espen sa? Theol. Parif. tractat. de Christo mediator in 1. Tim. 2. cap. 9. (s) Bell. in Apol. ad Regé Anglit pag. 127.

Pápistának esse, ki Mariát, Isten-Abony-
nac hija. (Igy, Ki Sz. Péter Istennek írja.)

21. E földi Istennek [dedicálom]

(*) Jodocus Coc-
cius tom.
1. Thesau-
ri libr. 8.
de Signis
Ecclesias.
artic. 12.
pag. 1126.

Ellenben: (r) Valaki azt mondgya:
Hogy a Pápistic Mariát Istennek tar-
tyác; ha az benne, magyarul mondva!
(Ne nyessd annyira! nem láddé, hogy
Illyefalvi tartya annak Sz. Pétert, tób
Tártaival együt?)

22. Nyisd meg az ért a' kegyelemnek
ajtáját! (ó áldor Sz. Péter!) Ellenben:
(u) Tzac egyedül Istenül kel azt kérni;
hogy mi nekünk ez éleiben kegyelmet, jó-
vendöben penigh, dicsöfséget adgyon.

(*) Cen-
sura Co-
lon. Pag.
208. &
229.

23. A te Felső méltosággoddal, erőf-
sics meg, e' mi mostani Thesefink-
tista igazságát! Ellenben: (x) Nem-
sabad a' Szenteket azon kérni; hogy ők
mi nekünk, kegyelmet, vagy dicsöfséget
adgyanak; holot ők azokkal, nem birnac.
NB. Nem Confirmálja hát Theses-
id igazságát-is Sz. Peter! Mert, még it él-
tében meg tanulta volt ezt: hogy a'
Concilium-oc, el-tévelyedhernes. Ugy
hogy, ezt mondhattya Isten nekik:

(*) Efaia.
16 10. 11

(y) Az ü ör-állo-i vakoc; valamennyin-
vadnac, semmit nem tudnac &c. Magoc
tegelteric magokat, s-nem tudnac rani-
tanu. &c. Ilnét: (z) a' Propheta ma-
daraf-

(*) Holoa.
9. 8.

darásnac törvév lét, minden ü utában.
utalatos ü, az ü Istenének házában. Igy-
is panaszkodhatic ellene Isten: (a)
Kicsintül fogva nagyig, mind a' telhetet-
lenségnek adnac magokat: a' Prophétá-
tul fogva a' gapig, mind csalárdoc. Ugyan
abban a' Könyvben: (b) Haragságot
Prophétálnac a' Prophétác az én nevem-
ben; nem küldöttem őket, nem is be-
létem vélec; ssac hiában való dolgot
mondanac, és az ü síveknek csalárdságot
jóvendölicitinek. Hiában mondgya
azért ezt, a' Concilium: (c) Jertec el,
gondolhunc Jeremiás ellen gonolatokat.
(támadgyunc ellene az Évangelicusoc-
nac) hiszem nem veszel el, a' Concilium-
béli Seregtül) a' Paptul a' Törvény. sem
az ige a' Prophétátul. Jertec el, verjuc
meg (a' Reformatusoc-ot) ütet (üket)
nyelvel, se ne halgassunc szavokra. Meg
lehet! Debizony, (d) hiában csinálta
az ü pennáját az írö, hiában valóc az I-
rárt tudóc. Nem csak a' régi időben,
völt illyen; hanem, a' sokszor, már
elől fordult Sz. Peter-is, így szolla-
régen: (e) Ti köztöttec-is lesznec ha-
mis Doctores, kik be hoznac, veszedelmes
tévelygéseket. Mit kellene hát csele-
kedni, hogy jó lenne a' Concilium? Ez
az ü

(*) Jer. 8.
13

(*) Jer. 14.
143

(*) Jer. 18.
18.

(*) Jer. 8. 8.

(*) 2. Pet.
2. 1.

(f) Mal.
2. 7.

az ű ki adatot Törvény-e: (f) A Pa-
poc ajakajnao kel meg Örizni az (Isteni)
tudományr; mert a' Seregec Uránac köve-
te-ű. Hae' kívül mást tanít; ot hadgya
bizony a' fa képnél Sz. Peter űket, s-
nem jű mártobbé, soha Synattoc-ban
e' földre! Ezeket kel azért a' Concilium-
oc-rul tudakozni: 1. Micsoda idő tá-
ban, lőt ez, s-ez? 2. Miért lőt? 3.
Micsoda Emberec voltac jelen benne?
4. A' kezek alatt való dolgot, von-
tác-é a' Sz. Irás rá májára, vagy nem?
5. Szabados volt-é az a' Concilium, ugy
hogy: Nem volt senkinec bánáfa, ha-
nem, minden tilalmazás nélkül, *rum
cum re, causa cum causa, ratio cum r-
tione, certavit?* Ezéit javallyuc amá
4. első Conciliumoc-at: a' Nicenum-it;
Constantinapoly-it; Első Ephesus-it; s-
Chalcedonum-it. Mivel egygyeisége-
ket láttyuc a' Sz. Irással a' derék dol-
gokban; s-az ackori Szent Attyác,
azokban tsendesítetté le, az idő táiban
támadót versengéteket; Noha, ezek-
ben-nis estec, nem kevés fogyatkozá-
soc. De az után, mind inkább inkább
kezdvén az arany homályosodni; kezdé
egyic Concilium a' mátickel űstököt
vonní. Ugy hogy, a' mit Constantiná-
poly-

NB.

poly-ban Leo Imperator alatt végeztec;
hogy a' Templum-ban helyhez tétet Kepe-
ret, ki-hánnyc; azt a' 2-dic Nicenum-i
Gyűlésben, mind el-bonták. Vala-
mellyikben, de nem volt ámit, a' lép
egygyeiségheo lelke! Igy kel gon-
dolkodni oztán, a' tób következet
Conciliumoc-rul-is.

24. Az egész közönséges Anyaszent-
egyházban, magad tétetrel Christustul,
maga helyében, Monarakhá-vá, (aldot
Szent Peter!) Ellenben: (g) Péter,
Jakab, és János, ha nagyobra becűltet-
tek-is a' tób Tanitványoc felet; mind az
által, az első méltoságot, egyik-is nem
tulajdonította magánac; hanem, Jakab-
ot preficiállac, a' tóbinec. Miért nem
hívta hát bé a' Jesuita, e' Sz. Jakab-or-is
a' Conciliumoc-rul való disputatorá?

25. Te, (Sz. Péter!) a Christustul
vörted, a' Meny-Országnao kulcsait.
Ellenben: (h) A' Christ 9; mind azokra biz-
ta a' Meny-Ország-nao Kulcsait, hic az
Apostoloc tudományár követec; mivel,
hoc köthertec, és oldozhatnac. Olz-
togafd hát tóbneo-is a' Kulcsokat!

26. (Tudgyuc, jo Sz. Peter!) Hogy
e' mostani 9-dic Kelemen Pápa-is, a' re
Szekedneo Successor! Ellenben: (i) A'
Peter

(g) Cle-
mens lib.
6. Cūst.
apud Eu-
sebiū lib.
2. Histor.
cap. 1.

(h) Lom-
bardus
libro. 4.
sent dist.
19. lit. C.
Maldon-
in capite
19. Matth.

(i) Bern-
hardus
libr. 4. de
Cōfid. ad
Eugenii
col. 1035.

Péter székivel dicsekedel-e? bezzeg nem volt a réghen, gyöngyel meg ékesítetted; nem járt selyem ruhákban; nem volt arannyal büvdöködő; nem járt feje lovakon, nem is veteret volt környül vitézec- kel. Azért te Pápa! (mint a' mostani 9-edic-is) Nem Szent Péter, hanem Constantinus Császár successora vagy!

27. Elménkbenforog ezis: (Nagy Apostol!) hogy az Hit dolgában való veszekedéseket, te igazítod! Ellenben: (k) Csak egyedül Christus, s-a' (l) Szent Lélec igazgat mindenkert az Ecclesiában. Hová lenne' mondás, ha Szent Péter is, igazgátna valamit e' világon?

28. Ó! bizonyára megf szegényül az az Ember, ki tagadgya neked, Romában, való lételedet! Ellenben: (l) Sohol nem próbálharni azt megf a' Szent Irásból, hogy Szent Péter Romában volt volna. Merő másképpen, emlékeznéc rula Szent Lukács, ki az Apostoloc cselekedeteket meg írta. Sőt inkább, így szollanac vala Szent Pálnac Romában: (m) Senki-is az Artyafiac közzül, kic ide Romában jótrec, te felőled semmit nem jelentet. Te túledpenig akarjuc érteni, mitsoda érte- lenben vagy? mert tudgyac, hogy e' szer- zernec, mindenütt ellene mondanac. Ki az

igasságot

igasságot megf akarja mondani, tudakoz- nec így ezekbül: Ha Szent Péter, Sz. Pál előt ment Romában; miért hogy meg- is, a Christuban való bitrül semmit sem tanított, mellyet a' Sidóc Szerzetnek mondanac vala? Oszán: hiszem (n) két (n) §. 30

esztendeig mulatot Sz. Pál Romában; s- ha Szent Péter ot volt, miért nem beszél- let vele? Ván másut együt társalkodva- nac; mint, Antiochiában. Noha piri- csa meg Illye-falvi Jesuita, Marsilius s- Aventinus ortzajokat hát ha meri!

29. Mogyan Hazádnac csináltad Roma Városát, (jó Sz. Peter!) s-ottis holtrál meg. Ellenben: (o) Jerusalemben öleter meg Szent Péter a' Sidoktúl:

30. A te túled szereztetet kincs-vel, elmóstan-nis Roma Városba. (ó Gazdag Szent Péter!) Ellenben: (p) Ennekem eüstöm, s-aranyom nincs. Ismét: (q) Vajha most élnél Szent Péter! Még ha- rangozo sem lehetnél közdörtunc. (Sze- gényiség-ed miat) De ha Papa volnál; ó mely Gazdag lehetnél! Ugy mind az ál- tal, megf kellene a' szegény Christust ta- gadnod!

31. Romában vagyon a' te Fejed; meg mótatván ezt az zal: Nem jó Fű-nélkül valónac lenni az Ecclesiának; hanem, Fe- jének

(k) Bellar. libr. 1. de Christo. cap. 9. Alterum opus.
(l) Idem. ibid. cap. 13. §. Sexi.
(m) Mar- tilius Pa- tavinus in defen- sio. pacis part. 2. circa añ. 1324. Jo- hannes Aventing libro 2. Annal. pag. 21.
(n) Csel. 89. 21. 22.

(*) Gal. 2. 11.

(o) Lyan. In cap. 23 Matthæi. super ver- ba: Ecce ego mitto ad vos &c.

(p) Cselek 3. 6.

(q) In 3 Tractatu cui titulu's Threni Jeremiæ mysticati; seu La- mētario - nes Ger- manicæ Nationis An. 1526.

(r) Marcellus Pata-
vinus in
defensio.
pacis cir-
ca Annū
1324. part
2 cap. 22.
pag. 247.

(r) Bellar.
libr. 2. de
Rom. Pō-
tif. cap. 1.

(r) Bellar.
ut ante.
Beat. Sāst
capite 17.

(u) Chry-
sostomus
Homil. 33.
in Matth.

(x) Svarez
in part. 3.
Thom. 9.
46. art. 8.
Disp. 34.
§. 3.

(y) Bellar.
libr. 1. de
Rom. Pō-
tif. cap. 21.

jének kel lenni e' földön. Ellenben: (r) Csac egy Pap sem lehet az Ecclesiának Feje; hanem, egyyes egyedül a' Christus.

32. Christus-ként, keresztt fát választál magadnac a' Szenvedésre. Ellenben: (s) Azt tanította Guilielmus, hogy Szent Péter, nem volt Romai Püspök, sőt Romát szemével sem látta.

33. Te csokoltad meg, amax hires neves Romát, a' föld felé alá csügven a' Keresztt-rül, fejed; mint Brutus-is. Ellenben: (t) Nem szabad régen azt, de Annának tartotta, a' Szentekeül az, kérni, hogy mi nekünk, kegyelmeket osztogassanak.

34. Jöcselkedetiddel érdemletted meg a' kereszter, hogy sem véikeiddel. Ellenben: (u) Rettenetessen vétkezett Péter, mikor így szállott: Havelled egyjüt meg kel balmom-is, de tegedet meg nem tagadlag.

35. Székér gyanánt éltél, a' Christustul néked meg jóvendölt kereszttel, mikor menyben mentél. Ellenben: (x) Mikor Péter, meg tiltotta Christust, keresztt-fán való Szenvedésétül, nyilván, Istennec nagy akarattya ellen vétet akkor. Honnan, így szedegetec. Mivel, (y) csak Péter kereszttét, jóvendöltven megh Christus; nagyobbá tötte a' zsal-is, minden Apostoloc

postoloc felett; az ért, kissebbé-is tötte, minden Apostoloknál; mert Christus halálát meg akarta gátolni!

36. Soha nem tévelyedhetel te el, a' te Successoridban. Ellenben: (z) Szent Péter-en kezül, akar mely Páparul-is, ezt tarcs meg: Hogy el-tévelyedhetic az igaz Hitül; ámbar a' mostani Papstac, mást tanicsanak-is, a' Doctoroknac közön-séges értelmeken kivül.

37. Azért-is nem tévelyedhetel te el a' te successorid-ban, mért Christus, könyörgöt éretted, hogy hited el ne fogdjon. Ellenben: (a) Az egész Ecclesiá ért mádkozic ut Christus, hogy tarcsa megh Istén alhatatossan az Hitben. Istmet: (b) Felerte igen vétkezett Péter a' magabiti ellen itt.

38. En a' te Gondviselésedül sügő, szegény, tábaid eleiben boruloc! (d aldot Sz. Péter!) Ellenben: (c) Mikor Péter, meg tiltotta a' Centurio-tul, hogy ü elotte, tédet fejet ne bastana; az ütöt imádaft nem javallotta.

39. Te vitted elsöben, (Sz. Péter!) mind a' Sidoc, s-mind a' Poganyoc köziben, az Hit-nec világ-át. Ellenben: (d) Istén törvénye szerént, mind Sz. Péter, s-mind Sz. Pál; predikálhattac, a' Sidoknac, s-a Poganyoknac-is. O 2 40

z Am-
brosius
Cathari-
nus in
Comm.
Gal. 2.

a Conci-
liū Bāsi-
lē in E-
pist. 3. Sy-
nodica.
Dionysio
Carthusi-
an. in cap
22. Luca

b Cajeta-
n9 in Ex-
citante
Lorino in
Act 7. 41.

c Carol9
magnus
libr. 1. de
Imag. cap
9. circa
Ann. 800;

d Bellar.
libr. 1. de
R. P. cap.
16. §. po-
terant.

40. *Te voltal (Szent Péter) az; kinek elsőben, meg-mosta lábait a Christus. Ellenben: (e) Nem bizonyos az, hogy Christus, Péter-nec, mosta legyen megh. elsőben lábait.*

(e) Ema-
nuel à Jsa
in capite
13. Johan.

(f) Toler
in cap. 21.
Johan.

(g) Mar-
tilius Pata-
vinus in
defensio.
paci circa
Anoſi.
1324 part
2. cap. 22.
pag. 247.

(h) Céfura
Colon. p.
208. 229.

(i) Loring
ad cap. 54
Act. 7. 15.

41. *Mindeneknec feje voltal. (jé Szent Péter!) Ellenben: (f) Mindegyenlő hatalmóc volt az Apostoloknak; s-nem volt egyyc, fellyeb a' másikkál.*

42. *Mégh a' te Successorod-is, (a' Pápa) az egész Kereszténységnek Feje. Ellenben: (ig) Csak egy Püspök sem Feje az Ecclesiának; hanem, egyedül a' Christus.*

43. *Erősics meg (Szent Péter!) min-
ker; a' te Attyád-szait! Ellenben: (h) Hogy mi, ez életben, kegyelmet, a' követ-
kezendőben penig, irók dicsőség-et nyer-
jünc; az, tsac egyedül, Isten adhattya.*

44. *A mi mostani Disputacion-nac
homályát, bár csak árnyékdal, rördöl-
el. (Szent Péter!) Ellenben: (i) Nem
maga munkálkodot a' Péter árnyéka, ha-
nem, a' Péter jelen léte.*

45. *Mind lelki semeink-et, s-mindfü-
leinket, nyisd meg a' látásra, s-hallásra!
és, santa lábainkat-is, ugy igaz gassad;
hogy az Eghben meheffünc. (ó mi Patro-
nunk, Szent Péter!) Ellenben:*

Nem

(k) *Nem szabad a Szenteket arra kérni;
hogy mi nekünk, kegyelmet, s-dicsőség-et
adgyanak.*

*Igy hányóc, vetők megh, Illyefalvi
Istvan, Jesuitá-nac; a' Conciliumok-rul
ki adot Theses-it; Szent Péter Patronus-
sának dedicált Prefatiojával egyyüt;
mint magad Paule, emlited! Es:
ne sannionem quidem, domi reliquimus.
Mind aprotul, csepűstül, fel-forgatók
azt.*

(k) Bellar.
libr. 1. de
Beat. Sct.
cap. 17.

CEGL. PALKO.

*Csak Egri Somnia! Ugy tartom-
én Illyefalvumac, Szent Péter-hez nyujtot
könyörgését; mint beteg-Ember imád-
tágát. De nagjob elötté ez; mikor azt ir-
ja: Hogy a' Papista Doctoroc, citálásokbá:*

(l) *Csak seme homályát izégérezteri a'
Vén Czeglédi; nem látván azoknac egy-
tjező értelmekeket abbul-is; hogy az Eccle-
sia itéletire hadgya nálunc minden irást,
mindenic Catholicus Anzhor.*

(l) Pag.
677.

DOBR. MIKL.

*Ne memorem moneat; Delphinum
nat are vel Aquilam volare doceat Jesu-
ta! Bár ne mutasson Erdőt a' Jesuita;
mert, tudgyunc merre vagyok! (m)*

(m) Lem-
bardus
Libro 4.
Sent. dist.
13. lit. F.

Non semper sequitur Deus, Ecclesie iudicium. Ecclesia enim, per subreptionem, & ignorantiam interdum iudicat. Deus autem, semper iudicat secundum veritatem.

NB. Nem kel mindenkor, az Istenü. gyét, az Ecclesia itiletire vinni; mert ez néha, vagy tudatlan, vagy igaiságh kivül itil. Miért kellene hát olykor, vétkes példárul, himet varrani?

Olztán: Mellyic Ecclesia itiletit érti a' Jesuita? Talám a' Roma-jét? Nem lehet; mert: (n) *Romana Ecclesia, universalis, inferior est.* Vagyon még, a' Roma-i Anya-szent-egy-háznál, nagyobb Ecclesia. Fellyeb kel hat még, a' Könyvec meg itilését, ű nála vinni! *Obturbat frustra, velut unda:* Tsac lud modgyára, hiában való gagogás, azért ittis, a' Jesuita dolga!

CEGL. PALK.

De Dom. Prac! Certamen, non accipit exoscalationes. Tudván a' Jesuita; hogy nincsen az Hadban, semmi Péter-Bátya; így gyalázza még-is, Apám Uram-at: (o) *Nem csuda azért, hogy Czegeledi, a' korbácsolás ellen irt, kit vénségében, nagy ségyenére, igen meg-értemlet, sok monda mondál-os, és csan-lárdos*

lárdos irásival; esvestés, s-ellenkezés csanálásival, ott-is, az hol, nincs afféle; s-Authorinkra való hamis fogásival, a' korbácsolásról irt Könyvben.

DOBR. MIKL.

1. Miért hozza: még-is elől a' vénség et a' Jesuita? holot: *Charontis Symbolum habet.* ű rajta-is, ki ütöt, az Halál háza! *Non videt mantica, quod in tergo est.* Talám nem láttya még, háta meg lehet az ifzákot? Nyilván; *Postico vult discedere.* Kapu fátul akar bucsut venni; s-a' korbácsolás ellen irt könyvnek, még tsak egy *Deo-gratias* t sem akar mondani! Hihető: hogy *expertus metuit.* Meg-égette a' káfa, izáját; s-azért fujja a' tarloját-is!

2. Hogy a' korbácsolás ellen való irásért, *Szégient* vér fejéhez, az édes Atyádnak; erre, csak ezt mondom: *Temulentus dormiens, non est excitandus.* Még az Isten-is ki tért völt, a' részegh Ember előtt. (p) *Bocsássa meg Isten néki; mert nem tudgya mit cselekedjic!* (q) *Nem kel illetni a' surkot; mert meg mocskoltya Embert.* Mind az által: *A perversis vituperari, decorum.* Tudva kel tartani, a' *notata persona* gyalázását.

(n) Concil. Ferrariensis sess. 9.

(o) Pag. 678.

(p) Lukacs 23. 34.
(q) Eccl. 13. 1.

(r) Törv.
32. 31.

(s) Irénæg
ib 4. adv.
háref. c.
14. pag.
241. edit.
Gallafj.
Chrysofj.
Homil. 57
in Genes.
Col: 454.

(s) Salme-
ron in
Comm.
Roman. 5.
Dispu. 51.
§. At quo-
niam.

(u) Paz-
man. in
Hodego
libr. 3.

3. Bánnya hiszem még-is; hogy
Papisták állanac elől; a' *monda-monda-
ra!* Ugy kel, ugy! Had (x) *itillyék* meg,
a' mi igaz igyünk-et, a' *mi magunc El-
lenség-i-is!* Imént-is emlitem: Hogy
(s) *nincsen erősebb Argumentum, mint
mikor, Ellenség-inc mondásibul, próbál-
lyuc az igazság-ot.* Mivel: (r) *Validum
est testimonium, quod ab Adversariis, vi-
verstatis cogente, excutitur.* Erős tanu,
az igazság állatására, Ellenségink nec
mondása. Mivel hogy olyankor: (u)
*A magoc fegyverével öletne meg; mint
Goliath, s-Holofernes.* Nem-is tartok,
Job utat, a' Jesuitác meg-tzafolására,
ennél! Bezzeg olyankor: *In uno sal-
tu, est duos apros capere.* Egy csapásal,
kettőt vágh Ember! Es: *Non cavum,
pedis ostendit.* Nem farkával fenyegeti
az olyan Ember az Ellenséget; ki az
igazság-ot, ellenkező Ember irásá-
bül erőffit-i.

4. Hogy *csalárdos irásnac-is mond-
gya,* a' *Korbácsolás* ellen irt könyvet;
itt-is: *Ex Horologio, Civitatem judica.*
Meg-mutattya a' Jesuita, hogy ű, más
becsületit gyalázó mocskos edény; és
hogy, Nagy *Suita!* Azonban: hogy
*turpe ipsi, diu mansisse, & vacuum redi-
isse.*

isse. Ha fel hajtyák-is az ökröt Bécs-
ben; De ot sem jut néki, a' Szép Ember-
ség-ben. Bezzeg: *illoris pedibus ingres-
sus est!* Így kellé mocskolodni? *Nem
kellene: ranis, vinum praeministrare.* Lu-
dra szénat vesttegetni; s-efféle gaz-
könyvre meg-felelni; ha a' Jesuita,
tzafolhatatlannac nem vélné magát, a'
maga itileti szerént.

5. Iria azt-is látom; hogy a' *Korbá-
csolás-ról* irt könyv, *est-vestrest,* s-ellen-
kező-t csinált. De, ugy kellett annac
lenni; mert, a' (x) *Samson roka-fark-
jával együtt, egyben kellett, a' Papista,
Doctorok különböző sententiait kötni,
s-azokat fel-perselvén, ugy kellett a' Jesui-
tác veteményében bocsátani.* Ezért-is:
hogy ezt, meg-tanullya a' Jesuita: *For-
tis, in alium fortio rem incidit.* Nincs oly
erős, kinec tárfa nem válic.

(x) Ori-
genes
Homil 4.
in Cant.

CEGL. PALK.

Látom én *Dom. Prac!* Hogy: *mala
nodo, malus querendus Cuius.* Tsak
fánton-fánt a' mi Jesuitanc dolga! De
még-is azt írja: Hogy *Apam Uram* (y)
Bellarminus-ra, *csalárd hamisítót fogot,*
Korbácsolás ellen irt könyvében. Mint,
tetzic ez kegyelmed nec?

(y) Sam-
bár fol.
678. Ma-
lack. 8. 13.

O S DOBR.

DOBR. MIKL.

Csak *Polypi caput*; s csiga biga minden dolga a' Jesuitának! A' Sokat *Bellarminus*-bűl, le nem írta; én, így telezemide: (χ) *Lutherani passim, ad primos D. vel DC. Annos extendunt Ecclesie puritatem: A' Lutheranus-oc, az ű Ecclesiájok-nac tisztaságát; tova, őt, vagy hat Báz estendőkre terjezték ki. Ez-é a' Bellarminus-ra fogott csalárd hamisság? Ha ezt nem hívzi a' Jesuita; az így szolló Erasmus-is, így adgyuk mellé: (a) *Impudens est hoc mendacium: Lutherum, horrendos suos errores, haussisse è Novis; cum ex vetustis Scriptoribus hauserit, si cum hauserit, ut predicant, qui illius libros legerunt.* Merő hazugság azt mondani; hogy *Luther Márton* tudománya, nem régi. Ládd-é, hogy: *Animó, nunc huc, nunc fluctuas iluc!* Mint a *Dunában* haló Ember, csak két felé kapsz; s-egy meg *hamissolás*-sal, akarod meg-fojtani az igaságot? Kérlec térj elzedre! Mert: *medium pedem habes, in Cymba Charontis.* Fél-lábod, te neked-is a' koporsóban. Bizony Bámöt adtz Isten előtt, foc gonofságid-rül!*

(z) Bellar.
libr. 4. de
Eccles.
cap. 5.

(a) Esaf.
mus in E-
pistol. ad
Godschal
cū Rose
mūdanti
Lovaniē-
sis Aca-
demie
modera-
torē An.
1520. in
Epistola
pag. 588.

CEGL.

CEGLEDI PALKÓ.

Hanem ha már: *Ex quercubus, ac saxis prognatus*; csak fátúl szakadot Embér a' Jesuita; ha e méltatlan *hamissolás-on-is*, megh nem dobban szive! Mind az által, még-is azt mondgya: (a) *Hogy (a) Pererius-ra-is, hamisságh-ot fogh Apám Úram.*

(a) Pag.
678.

DOBR. MIKL.

Hallád-é *Paule! Parturiunt montes, nascetur ridiculus Mus.* Ne meny bár, hires eperjre, kosárral! Tudva kel már, *Sámhárt*; bölcs tudományá-ért, (izé!) tartani. Eze a' *Pererius* *Bavai*: (b) *Multos Catholicos (Papistas) censuisse; controversos illos libros, esse Apocryphos.* Ha ebben kételkedic a' Jesuita; olvassa megh, ugyan ezen szavait, (c) *Canus* *Menyhárt* *Papistának-is*. Sőt, ezt te hadgya el: (d) *A' Bölcseség, Judith, Tobias, s- Maccabeus-oc könyve-i; nem Canon-os, s-biteles könyvec.* Ugyan-ezent mondgya, (e) *Cluniacum-i Péter-is*. Mint (f) *Alphonsus Testatus-is*; (g) *Carthusianus Dienes*-fel egygüt. Ládd-é, hogy nem űlhetél a' lapáton, s- immár, az afsagon-nis félskelődnöd kel! s-mit *hamissolod* még-is *Felebarátod-at?*

(b) Pereri⁹
libro. 16.
Comm. in
Daniel.
pag. 741.
(c) Canus
libro 2.
Locor.
Theol.
capite 10.
(d) Lyrano⁹
in Pro-
log. super
libr. Apo-
cryph.
(e) Libr. 1.
Epist. 2.
(f) In cap.
1. Matth.
(g) In
Princip.
Coment.
Genes.
Articu. 4.

CEGL.

CEGL. PALK.

(b) Pag. 678.
De, még a' (b) *Jus Canonicum*-ot-is, azt mondgya a' Jesuita; hogy *nem-igazán citálta* Apam Uram.

DOBR. MIKLOS.

(n) *Jus Canonic. c. Sæpè cõtingit* 23. caus. 2. q. 3. c. Si Episcopo 26. caus. 2. q. 3.
(k) Cap. 10. & 15.
(l) Sigbertus in Chron. Ann. 870.
(m) Continuator Reginon. Ann. 908.
(n) Crantzius lib. 4. Saxon. capite 43. Lamber. & Schaffneburgensis. Anno 1090.
Né! *Lupus in fabula*. Illetlen mokolásáért, most emlegettyüc vala a' Jesuita; s-lám még-is *ker allart ballagh*, a' mérges fogú Farkas! A' *Jus Canonicum*-nac, ilyen szavai vadnac: (e) *Si Episcopo, aut Presbytero, homicidium, vel furtum &c. imputatum fuerit; missam celebrare debet, & se innocentem ostendere*. Ha valaki vádollya a' Püspököt, vagy a' Papot, gyilkétsággal, paráznasággal, vagy lopással; boldgáltalson *Misét* akkor, a' Püspök, a' vagy Páp, s-ártatlanná tétetic az által. Ezeket a' *Jus Canonicum*, a' (k) *Wormaria-i Concilium*-túl vötte vala. Efféle (l) *Mise* által, *pürgalá* magát, *Adrianus* Pápa elö't *Roma*-ban, a' *Lotharia-i Király*. (m) *Fridericus*-is, a' *Moguntia-i Ersek*. Ekképpen menekedéc meg, a' (n) *Spitz* Püspök-is, a' *Paráznaságnac* vádgya alól. De, még az (o) *7-dic Gergely Pápa*-is. Vajki kerülné ezt *Sámbar*, (p) *Thamá*-sal,

(e) *Stumpfius* libro. 2. cap. 24. (p) P. 3. q. 80. Artic. 6.

sal; (q) *Bellarminus*-sal, s-(r) *Caran*za *Berthalan*-nal! De; kin már a' Farka, s-nem takargathattya.

CEGL. PALKO.

Revolvat mantellum. Bár visszszafogja hát *Kaszáját* a' Jesuita; ha mind így tilzittya ki magát Apam Uram, a' sok *hamissolás*-ok-bul! Mind az által; miket irtac a' (s) *Clementinac*, *Domine Preceptor*! mert azoc iráfoc *citálás*-koért-is, ujjab *hamissolást* tebé a' Jesuita?

DOBR. MIKL.

Az *örödic Kelemen Pápa*, ezt végezé a' *Bécs-i Gyüle*-ben: (r) *Pontificem Romanum, vacante Imperio, Imperatori succedere*. Ha a' *Császár-i* izék üres lefzen, a' Pápa *succedálhat* abban. Ez é *des Attyád citatioját*, így hozza *Bellarminus*-is bé: (u) *Pontificem, vacante Imperio, Imperatori succedere, non in omnibus rebus, sed solum in auctoritate judicandi, & terminandi eas causas, quæ a solo Imperatore judicari solent, & quæ non patiuntur facile morari*. Hogy ha a' *Császár-i* izék meg-üresül, *succedálhat* abban a' Pápa; noha a' *Császár*-nac, nem

(q) *Libro* 2. de *Cõcil* cap. 8.

(r) In *Süma Con*cilior. pag. 388.

(s) Pag. 678.

(t) *Libr. 2. Clementin. tit. 9. de Jurádo c. Pa*storalis tit. 11. de *sent. & re* judicat.

(u) *Libro* 5. de *Pont.*, *Romano*, capite. 6.

nem minden dolgában; hanem csak abban, mellyet, maga szokot volt az előt meg-itilni a' Császár; és a' mely dolog, haladék-ot nem szenvedhet. Szégyen volna ám ez *Sámbar*! Ki, *juxta muris interitum es.* Azt sem tudod, mely nap el-rántyác alolad a' gyéként; s-még-is ilyeneket fillentesz! Hallád e' *Bellarminus*-nac, a' *Clementinác allegálását*? Noha, ű-is, örömeft vonná a' filét a' kőrméhez; melyre, csak ezt mondgyuc: *Nem sis, hanem millye.* Bizony nem Babad a' Pápánac, Császár-a'fzékít el-foglalni; se *szükség* úgy hozva; se az *Imperator-nac*, magános tizftiben hágni! mert,

(x) 1. Pet.
1. 3.

minden *exceptio* nélkül vagy on ez; (x) *Ne uralkodgyatoc (Egy-ház-i Szolgac!)* az *Urnac* öröksegen. Noha azért, a' *Clementinác* mondása, ez aránt, a' *Concilium*-val egygyüt, nem helyes de az helynec, s- dolog-nac *citatio*-ja, igaz; mivel, e' *fundamentum*-bül vót eredet: (y) *Quod Imperator habet, totum habet anobis.* Azt írta vala 4-dic *Adrianus P. Fridericus Barbarossa* felől a' *Moguntia-i Trevir-i, s-Colonia-i* Ersekeknek; hogy *valamit a Császár bir, mind ű tüle van gyon az.* De ezt a' *Calvinistác*, nem had-

(y) Refe-
rente A-
ventino
Libro 6.
Annal.
pag. 506.

adgyák helyben; mert űk, *békeséggel* engedic, mindenét birni a' kegyelmes *Imperator-nak,*

CEGL. PALKO.

Bezzegh nem tudta ám, a mi *Jesu-tanc* ezt: *Nesciat manus dextra, quod facit sinistra.* Nem tioc, a kit két Ember tudd. Azelőtt, csak a' *Clementinac*-at szorongattya vala; de, hallya meg kegyelmed, mit hozz már világhra! A' (z) *Sa, Papiſta Doſtor Authoriſmus-it;* mellyec telől azt írja; hogy *hamissan* fogja, Apám Uram azt *Sa-ra*; mellyet meg sem gondolt.

(z) Pag.
678.

(a) Em-
nuel a
Saa, in
Aphorif-
mis Con-
fessorū, in
voce Cle-
ric9, edlt.
Antverp.
Añ. 1599.

(b) Card.
Alex. in c.
In primis
§. de per-
son. col. §.
vers non
obest o-
pin 2. q. 3.
Gomez in
§. rursus
num. 24.
Inſtit de
actionib9

(c) Baro-
nius ad
Annum

DOBR. MIKL.

Noha, *turdo ſurdiori*; nem szoktak *sűketnec*, két misét mondani; mind az által; le irom deákül-is. a' *Sá Aphorif-
mus-i*-bül e' *citált* helytet: (a) *Rebellio Clerici in Regē, non est crimen lese majestatis, quod Regiſu ſubditus.* A' Pápának, királlya ellen való támadása, nem a' méltoságh megh-sértése, mivel, nem jobbágy-a a' királnac. Ugyan ezent bizonyittyác, más (b) *Papif-
ta*-is. Innen jót oſztan, ez helytelen bó: (c) *Non ſolum Sacerdotem, ſed minimū quoque*

57. num. 31. ex Severi Vita Martini capite 239

quoque Diaconum, in mensa, non tantum Domini, verum etiam communi, Imperatoribus ac Regibus præferendum esse.

• Nem tsac az Ur Asztalánál, hanem,
 • még a' közönséges Asztalnál-is, fel-
 • lyeb kel, a' Királynál, s- Császárnál
 • becsülni, tsac a' leg-kifsebb-bic Egy-
 • ház-i Szolgát-is. Bezzeg ez, nem mi
 • vallásunk!

CEGL. PALKO.

(d) Pag.
678.

Emlita Jesuita, egy (d) Toletust-is; a' kire mondgya, hogy hamissan fogta Apám Urá, a' néki tulajdonított sókat.

DOBR. MIKL.

(e) Toletus
libro 2.
Instruct.
cap. 16.

Ittis, absque oleo pingit. Toletus Gazdaja nélkül, vét szamot a' Jesuita. Ezec az ű szavai: (e) *In ministro, Sacramenta conferente, necessaria est intentio. Bona quâ sine qui faceret, nullum conferret Sacramentum.* A' melly Pap, Sacramentum-ot akar szolgáltatni; megh kivantatie benne a' jo igyekezet; (ez egygyic *Szent élet!*) mely nélkül, nem szolgáltathat *Sacramentum*-ot. Ugyan-is; hogy lehet ot jó kézség, hol az élet, roiz? Hiszem (f) a' meg veszet *far* hitván gyümölcsöket terem! Lad-dé it-
tis, hogy

(f) Matt.
7. 17.

is, hogy bolus ereptus. A' mely kon-
 zora' Jesuita, Bájában tartott; ki űtök
 annan! Miért mondgya hát még-is;
 hogy *semmit nem mondanac abban, e'*
feljedzet Author-oc, a' miket Apad U-
rad, felolóc ir?

CEGL. PALK.

De nem csak azt mondgya *Domine*
Præceptor! hanem: (g) *Hamisságban,*
meg-rógótt Embernecc-is írja, Apam
Uram-at.

(g) Pag.
678.

DOBR. MIKL.

Istenem! s-be' méltatlan kel fzen-
 vedni Apád Uradnac! azt akarná a Je-
 suita, hogy keménnyen meg-verne,
 de, mégis firni ne hadna! Vajha szabad
 volna véle perelni, okát kellene ám en-
 nek tûle kérdeni! Tudod-é, hogy ef-
 fele, *emenda lingua?* e' Szerént: (h)
Si turpia, inhonestaque verba, quis pro-
tulerit, emendam habet lingua. Ha va-
 laki, gyalázatos sókkal illet valakit;
 nyelvén maradgyon! Ez illethe téged!
 De mivel hogy, véled nem perelhetni;
 meg itil ama' Nagy-Biro! s-nem lako-
 zol a' Mennyei (i) *Sátor-ban érette.*

(h) Pare.
2. t. 72.

(i) Soltar.
15. 3.

CEGL. PALKÓ.

(n) Pag.
668.

Igy-is szól a' Jefuita: (n) *Hogy ellenkezőt tanít Salmeron azzal; a mit, hamissan rá fogh Apám Uran.*

DOBR. MIKL.

Mégh-is, *invitis canibus venatur?* Valamely állatot bottal hajtnac a' nyúl után; de, nem fogja az azt meg. A' hamissolás-hoz Bokot Jefuitát-is; bár csiga-tekérfel Boktaid-is az Emberség tanuláf-hoz; de, nem tud ő ahoz. Ezt adta Salmeron ki: (o) *Quando Christus fuit crucifixus, non fuit, qui faceret bonum. Discipuli omnes fugerunt; Ioannes, nudus recedit; Petrus negat; ipsius Maria Matris animum, gladius dubitationis pertransit. A' mikor Christus meghafebítettet, nem volt, ki jot cselekedet volna. Mert a' Tanítványoc közzül, ki el-futot, s-ki meg-tagadta; Mariánac, a' Christus Annyánac-is szivét, a' kételkedésnec fegyvere járta által. Annyival-is inkább, erősebb, e' Salmeron szava; hogy ezt, (p) Chrysofomus-búl citállya. Hallyuc így, tovább-bis úter: (q) *Quid? putamus, quod scandalizatis Apostoli, Mater Domini, a scandalo fuerit immunis? Si scandalum in passione Domini**

(o) Sal-
mero 16.
3. tract. 43.
pag. 394.(p) In
Psal. 13.(q) Idem
Ibidem.

Domini non est passa, non est mortuus Jesus pro peccatis ejus. Si autem omnes peccaverunt, & egent gloriæ Dei, justificati grati ejus, & redempti; utique & Maria, illo tempore scandalizata est. &c. Pertransibit infidelitatis gladius, & ambiguitatis mucrone ferjeris, & cogitationes tuæ, in diversa lacerabunt. E' mondáfokát Salmeron, (r) Origenes-búl hozza bé; mellyet magyar-ul így végy: Azt tudgyuk-é, hogy mikor az Apostolok el-csúszamodtac, a' Christus Annya is, meg nem botránkozot? Ne gondollyuk azt! Mert ha külömben volna; nem holt volna megh, az ű bűnei-ért a' Christus. &c. Ha azért, mindenek vétkezvén, szükölködne, az Isten meg-igazító, s-meg-váltó dicsősége nélkül; nyilván Maria-is, meg-botránkozot hát akkor! Mivel: az hihetelenségnec, s-kételkedésnec fegyvere, úter-is megh-hatotta volt. Ugy-é korbácsra méltó Jefuita' hogy nem disputál ez ellen Salmeron? Mellyet; ha a' régi Paterkellen cselekednék-is; semmi-bé hajtanók. Mivelnem csak a' megh nevezet Pater-ec Bollandac az igazság mellett, hanem ez-is: (s) Beata Virgo, assistens Cruci, animo

(r) In Luc.
Ho mil. 17.(s) Tho-
mas part.
3. qu. 27.
art. 4. de
Basilio, E-
pistolá ad
Optimū.

(t) Lombardus 3. sent. dist. 3. lit. A.

¶ Glossa Iuris Canonici in c. Pronunciandū de consecrat. dist. 3. in voce Nativitas.

fluctuabat. A'keresztfa alatt, habozz vala elméjében, a' Boldogh Szűz. De I. ffuk ezeket-is: (t) *Sanè diciporest, & credi, juxta Sanctorum attestationem, ipsam Verbi carnem, priusquam conciperetur, peccato fuisse obligatam, sicut reliqua Virginis Caro.* &c. A' Szent Embe- rek nec, helyes bizonság-tételek szerént &c. még a' Boldog Szűz nec-is *teste, vètkes volt.* Ismét. (u) *In peccatis fuit concepta Maria, sicut & ceteri Sancti.* Bűnben fogantatot Maria, mint a több Szentek-is. *Quid ad Mercurium?* mit hoza vallyon, a' Jesuita állatása, itt-is a' Konyhára? Nyilván, sok semmit.

CEGL. PALKO.

Ugyan ezen *Salmeron*, mégh, *Dorn. Prac.*! a' tzel; kinec illyenirását, tagadgya *Sámbar*: (x) *Sok Papista Gyűlésében, nem volt jelen Moses, és a' Prophetac.* Mit mond kegyelmed ehhez? mivelü ezt, csak a' (x) *Kajaphas Gyűléséről* magyarázza:

DOBR. MIKL.

Deákul így vagyon, szó-ban forgó *Salmeron* mondása; (y) *Ad hoc Concili-*

¶ Ut modo.

um Pontificum, & Phariseorum, nec Prophetam aliquis, nec Moses ingressus est. &c. Hinc, multa, in nostris Consultationibus absurda, & inconvenientia facimus, quia in illis, divinas Scripturas, non admittimus, nec per morum sanctitatem disponimur, ut sanum Consilium accipiamus. Az az: A' Christus, halálra való sentsentiazása Gyűlésében, nem volt *Moses* jelen. Melybül, ezt vehettyük eszünkben; Hogy a' *mi Pápista Synatinkban-nis*: sok képtelen dolgok vadnac állélek; mellyek, mind *Szent Irás*; s-mind a' jó erkölcsök *tisztasága* kívül, s-ellene vadnac; úgy hogy, ne vehetsük bé, az *idves ég-estanácsat.* Vélzed-é ebedben *Sámbar*! az imént, helyessen csinált, s-emlitet *Conseclariom*-ot? Fejedben, kel verni, ha nem érted! Mert bizonyára; a' mely *Concilium*-ban; se *Moses*, sem *Prophetac*, sem az *Apostoloc*, jelen nincsenek; (az az: a' mely *Concilium*, *Szent Irás* kívül *dítal*) nem jó Gyűlés az! Érted penigh *Salmeron*-tül, hogy, *sok Papista Concilium*-ok illyenek! Nosza hát té-is it, *korbácsor érdömlő*, s-*Salmeron* szavait, sik-ra magyarázó *Sámbar* pironkodgyál!

CEGL. PALKO.

Ugy látom Dom. Prec.! hogy Costerus marja derekassabban bélit, a' Jesuitának. Kinek irását, hogy Apam Uram bé hozta; arra, ezt mondgya: (γ) *Hamissan fogja Costerus-ra ezt, a' Czeglédi Korbácsolás alá való könyve, hogy ű ezt irta volna: Nem vét annyira a' Parazsásg-ban efer Pap, mint a' ki, fogada saki-vül, meg-házafodik. Vallyon s-ugy vallyon-e ez?*

DOBR. MIKL.

x. Taláma Bor-hályog fogta bé a' Jesuita szemeit; hogy e' Costerus irását nem láttya: (a) *Sacerdos, si fornicetur, aut domi concubinam foveat, tamen si gravi sacrilegio se obstringat, gravius tamen peccat, si matrimonium contrahat.* A' mely Pap paráználkodic, vagy Házánál Kurvát tart; noha nagy Szent-ség-törésben esik; mind az által, nem vétkezik úgy, mint a' ki meg Házafodik. *Sambar!* nagyob vólna ámez, a' fogadás kivül való dolognál! Mely mondást, máf-is, így erőffit: (b) *Verissime scripsit Costerus noster: Sacerdotem, si fornicetur, aut domi Concubinam foveat, tamen si gravi sacrilegio se obstringat,*

(a) Pag. 680.

(a) Costero in Enchiridio. cap. de Coelibatu Sacerdoti Prop.

(b) Jacobo Gretsero in Histor. Ordinis Jesuitici pag: 115.

gái 3

gat, gravius tamen peccare, si Matrimonium contrahat, quia etiam si Sacerdos Nuptias celebret: nuptia tamen, nulla sunt, neque Uxor illa legitima sit uxor, sed scortum manet, cum Sacerdos, ad matrimonium contractum sit inhabilis. Az az: Igazán irta, a' mi Costerus-unk: Hogy a' mely Papista Pap paráználkodic, vagy Házánál kurvát tart; noha nagy Sentség-törésben esik; mind az által, nem vétkezik úgy, mint a' ki meg-házafodic. Mivel: Am bár a' Pap, menyeközöt tegyen-is; de az, nem menyeközö; a' Meny-afzony-is, törvénytelen Felesége, s-csak kurvája; holot; nem a' menyeközöt töt Papot, illeti afféle dologh. Ugy-e *Sambar!* hogy mind ti tojomány-itok effélék? Söt, annyira mentec némellyec közzületec; hogy ugyan ezt irják felőlöc: (c) *Quosdam scripsisse, minus peccare Presbyterum, qui cum centum diversis Personis scortarentur, quam, qui cum una quapiam contrahat.* Azt írták némely Papista Doctorok; hogy job a' Papnac, száz Afzony-val fertelmeskedni, mint sem egy-gyel, meg-házafodni. Maga: (d) *Magis puniatur Sacerdos, qui fornicatur, quam qui legitime*

(c) Andreas Frigio in Epist. nuncupatoria præ fixa libro 2. de Eccl.

(d) Glossa in c. Presbyter disp. 28.

P 4

608-

rrahit; & hoc ideo, quia facit contra Sacrum Ordinem, & etiam contra legem, & ideo minus peccat ducendo uxorem, quia credit, hoc sibi licere. Inkáb meg-büntetetik a' parázna Pap, hogy sem az, a' ki meg házafodic; mivel, tisztis. Isten törvénye ellen cselekefzi, a' fertelmességét; nem vétkezik azért oly igen, ha meg házafodic; mivel tudja, hogy szabad az, néki-is. Miért nem tanul ettől a' Jesuita? De: *Fœnum apud ipsum esse debet.* Nem arra való, hogy posztóban varják a' Fejét!

2. A' Pappac, szüzesség-re való maga kötelezéséről, s fogadásáról, ezeket mondom: 1. (e) *Tolerabilis est, stultia promissionis vota rejicere, quam per inutitium promissorum custodiam, ex horrendam criminum implere mensuram.* Job a' bolond fogadást meg-vetni; hogy sem annac meg-örizésével, iszonyú vétekben esni. 2. (f) *Quod incautè voravisti, ne facias.* A' mit bolondul fogadtál, meg ne tellyesícsed. 3. (g) *Si aliquid forte incautus nos jurare contigerit, quod observatum, in peiorem vergat exitum, liberè illud, salubri Consilio mutandum noverimus.* Ha valamely dolgon, helytelen meg-hesküszünc; mely-

(e) c. Si publicis causis. 22. q. 4. Ex Concilio Toletano

(f) c. In malis causis & question. iisd. ex Isidoro. (g) c. Si aliquid causis & question. iisd. ex Beda.

melynek megh tartásábul, gonosz szab dolog fogna ki-jüni; szabadossan meg-máfolhattya azt. 4. (h) *Diffinitio incauta, laudabiliter solvenda est, nec est prævaricatio, sed temeritatis emendatio.* A' gorombául el-tökéllét dologhac meg-szegése, nem vétek; hanem, a' Vakmerő mondásnac jól viszba hívása. Ezeket *Sámbar!* a' *Jus Canonicum* adgya elődben; s-nem fogadod? tud meg: *Vox Populi, vox Dei.* Sok Jambor szava, Isten szava!

CEGL. PALK.

Nyilván, mind igazak ezek *Dom. Prac.!* De, Vaj mi rut szocokkal illeti Apám Uramat a' Jesuita; (hogy a' *Costerus* szavat, így nem irta: *Fogadása ellen;* hanem így: *Fogadása kivül*) mert így szólittya meg: (i) *Ah! hamis Ember!* *Soha vénséged-bez képeft, ezt a' csalárd-ságot, nem hittem volna felőled!*

(i) Page 680.

DOBR. MIKL.

Igy kellé *Sámbar!* Egy szó-ért, e' Tiszteletes Jambort mocskolnod? Ugy tetzik; a' mely Pap, *fogadása ellen* paráznalkodic, *fogadása kivül-is,* fertelmeskedik az! mivel, nem mara-

(h) e. Diffinitio caus. & questio. iisd. ex Concilio, Eliberano.

dot megh, fogadásá-ban, hanem, kivül
ugrott az Hám-fán. Miért gyalázz
mázt, s-magadat megh nem tekinted?
Avagy nem veszed-é eszedben, hogy
meg-tudtác ruladis áazt! Mi kimét már
hire annac; hogy a' Ládád-ban,
hever, a' Pius Pápa-tul-adatot, Bulla!
Mely ha úgy nagyon; valoban nagy
tágas utadás a' vetkezésre!

De meg ez egyszer, kedvezek.
Ugy mind az által; hogy mászszor,
igy ne embertelenkedgyél; Mert, ha
külömben cselekedel; bizony az egész
világ eleiben teszem ki, a' te Rended-
nek azt az életét és minémű dol-
got engedet meg néktek: Pius Pápátok.

CEGLEDI PALKÓ.

(k) Pag.
680.

Hogi a' Costerus Bava, még-is igazlegié
igyerőssiti azt, a' Jesuita: (k) Ha fogadása
ellen valaki, szüntelen való Parazna élet-
nec adgya magát; igen-is nagyobb az, hogy
sem gyar loságból történt, egy, s-két paráz-
naság: Ezt mondgya Costerus, ily nyil-
ván szóval: Voto solenni Castitatis, in-
juriam facit: Nagy sértéség törés, a' ké
fogadása ellen, meg-házafodák.

DOBR.

DOBR. MIKL.

1. *Duabus vult Jesuita sedere sellis.*
Egy feggel, két nyeret akara' Jesuita
ülni. A' diligok-at sem eresztene ki ke-
zébül; a' szüzességre kötelező, ál-or-
tzás fogadását-is, örömeft meg-maraz-
taná. De, egyik-e sem jó ezeknek!
Nem a' fogadás; Mert: (l) *Vota non pos-
sunt praescribere, contra legem divinam.*
Nem lehet az Isten törvénye ellen, fo-
gadásokat tenni. Isten parantsolattya
pénig ez: (m) *Hogy kic magokat, megh
nem tartoztatbattyák, meg-házafodgya-
nac.* Nyilván nagyon ez-is: Bár valaki
Szüz életet ne fogadgyon-is; de, ha szün-
relen való parazna életre adgya magát,
(n) pokol leszen helye, akar Pap, s-akar
Barátt legyen az. Eggyik-ben sem lá-
tok azért én it jot!

2. Miért kellet azonban a' Jesuitá-
nak, a' Pap paráznaságábúl, gradicsok-
at csinálni? talám effélék-ért: 1. (o)
*Bona pars eorum, (Clericorum) quos
vulgus incorruptos appellat, simplicem
fornicationem, ut leve commissum, neuti-
quam refuginnt.* Sokan a' Clerus közöttül,
az egytizer-i, s-kéttizer-i paráznaság-
ot, csak árnyeknac, s-nem véteknek
tartják. 2. (p) *Si Clericum amplectitur*

mulse.

(l) Bellac.
libr. de
Monach.
cap. 32. §.
Ex quid.
(m) 1.
Cor. 7. 9.

(n) 1.
Cor. 6. 9.

(o) Eras-
m^o in En-
chirid.
militis
Christ.
cap. 14.
(p) G'offm
c. Abfit.
II. quast.
3.

mulierem, Laicus interpretabitur, quod
 • causâ benedicendi hoc faciat. Hogy ha
 • a' Pap meg-öleli az Afzonyt, azonban,
 • meg látta azt, valamely Halgatoja; ;
 • ugy kel neki azt magyarázni: hogy
 • meg akarja az Afzonyt áldani. 3. (g)
 • *Turpissimum est, quod Officiales permittunt, Clericos cum Concubinis, meretricibus & pellicibus cohabitare, liberos procreare sinunt; accepto ab eis, certo quotannis censu.* Tartnac a' Papoc foc helyeken
 • Kurvákat, ha megh fizetik azoknac
 • béreket. 4. (r) *Communiter dicitur, quod pro simplici fornicatione, quis deponi non debet, quando quidem pauci, sine illo vitio inveniuntur.* Csak nem mind azt
 • tanítták a' Papiſta *Doctores*; hogy
 • nem kel a' Papot, imilyen amollyan,
 • vagy egyſzer-i paráznaſág-ért, levet-
 • ni tisztaból; mivel az a' vétek, tsac
 • nem mindenek közöt meg találtatic.
 • Hát nem efféle dolog forog *Sambár* e-
 • löt? s-nem hiában, hogy az egyſzer-i,
 • s-keſzer-i paráznaſág-ot, tsac gyar lo-
 • ság-bületeset fertelmeskedés-nec mond-
 • gya! De, megh kérdic az iteletben :
 • Miért? most-is ezt adtác ki neki: (s)
 • *Vala' Afzony-t állatra tekint, gonof ki-
 • vánság-nac okáért; immár, paráznaſko-
 • dot*

(g) Claud.
 Espenſag
 Episc. in
 Coment.
 Tit. 1. di-
 gress. 2.
 fol. 479.

(r) Glossa
 in c. Ma-
 ximianus
 dist. 81.

(s) Matth.
 1. 28.

dot. az ü szivében. Hát ha még másképpé
 vilzed véghben, mint járíz? Ebnek
 adgy bár a' nyereség-é-ben!

3. *Costerus* helytelen izavai emlitéſi
 penig; nem azt kérdic: *Ki mondgya?*
 hanem: *Mit mondgyon?* Válikí *Costerus-*
 nek-is tárfa; s-találtatik, ilyen *Anti-*
Costerus-ſa: (t) *Quidam Clerici, legiti-*
mum non habentes Conjugium, extranea-
rum mulierum, vel ancillarum suarum,
que interdicta sunt, Consortia appetunt.
 Némely Papoknac Feleség-h-telenség-
 • ek, az idegen Afzonyoknak, s-magoc
 • szolgálói-nac, kivánságát, s-vélec való
 • közösülését Berzik. *Gonofz Votum* ám
 • ez, mely illyen férges gyümölcsöt te-
 • remt! csak visſta kel *Costerus*-nac adni!
 Láſluk ezt-is: (u) *Illud dixerim, tantum*
abſuisse, ut ista coacta Castitas, illam con-
jugalem vicerit, ut etiam nullius delicti
crimen majus Ordini de decus, plus mali
religioni, plus doloris omnibus bonis im-
preſſerit, quam Sacerdotum libidinis la-
bes. Az erőszakos, s-fogadás Berent,
 • töt ſzüzeſség-h, megh-gyözte ugyan a'
 • tizta Házalságot; de, a' Papok Ren-
 • dinek, nagy gonofzság-ával; s-a' jó
 • Kereſtyének-nec, ſzivec sérelmével.
 • Ez-é vallyon, *Costerus*-nac, a *Solenne*

(t) c qui-
 dâ dist. sz.

(u) Poly-
 dore Vir-
 gilius lib.
 5. de rer.
 invent.
 capite 4.

vorum castitatis-fa? óvé legyen, s-adya Sámbar-nak!

CEGL. PALKO.

Mind ezekben megh nyugodtam. *Dom. Prac!* Tsac hogy; ilyen hasonlatosság-gal-is, érdeklí Apám Uram-at, a' Jesuita: (x) *Hallod Czeglédi! a' Kőverség-edet, hamissan meg-vivő szolgálát, csak világi dolog-ban-nis, meg nem korbacsolnád-é? Hat az Hit dolgában; a' kis nyomtatással, ily hamissan hordozza az Author-ok Kőverségét, nem korbacs alá való-é?*

DOBR. MIKL.

1. Jó volna ugyan talám, a' Jesuitának, ennyi fok hamissolási-ért: *par, pari referre*. Kölcsön helyében, kölcsönt adni. De, az édes Attyád, becsületiért való *sylogismus*-om, tsac ez énnékem: (y) *Valaki a' gonoszt jónak mondgya; hamis Ember az. De; ki a' paráznaság-ot oltalmazza; az a' gonoszt, jónak mondgya. Azért, valaki a' paráznaság-ot oltalmazza, Hamis Ember az. Ennek első részénec, ha meg-fakad, sem árthat Sámbar. A' málikat, így rántom nyakába. Valaki, ez most említet Pius Pápatúl ki-adot sókat: Minden, mi hűségünk-re, háromszor meg esküdt Jesuitának, megh engedjék ama't &c.*

(*) Pag.
680.

(y) Esaiá.
1. 20.

&c. *Szorossan magánál meg-sar-ya, s-javallya; az a' gonoszt, jónak mondgya. De; a' ki a' Paráznaság-ot oltalmazza; az, affele dolognac meg-engedését, szorossan magánál meg-sar-ya, s-javallya. Azért; a' ki a' paráznaság-ot oltalmazza; az a' gonoszt, jónak mondgya. Itt-is jó ennec, az első ága; A' máliki propositiot, Sámbar, keressé ládájában. (Mert alig ha ot nem talallya.) Hozza ki obstán, *nolle velle a' Conclusio-t!* s-ne kennyen, más Begény Feleparát-tyára Hamisság-ot!*

2. Nem fáraszttya Apad Urad az-zal magát, hogy *szolgáját* vétkeért meg-korbácsolgya; hanem, máfra bizza azt. Im én-is *Sámbar*, a' *Szolga* helyet, így korbácsolom. Mivel; mikor mi ez helyet emlittyük: (z) *Mikor mindeneket meg-cselekestec &c. mondgyátoc: hason-talan Szolgác vagyunc. Ebből osztán, így okoskodunc: Azért Ember, nem-töltheti bé ez életben az Istenec törvényét; mivel hogy, ha valami jó cselekedik-is, tsac tartozic azzal. Erre, a' Sámbar Patronus-sa, így excipiál: (a) Nem azt mondgya Christus: Hogy ha mindeneket meg-cselekestek-is, hason-talan Szolgák vadtok; hanem: a' te jó cselekedetitek felől,*

(z) Luk.
17. 10.

(a) Bellar.
libr 1. de
Iustif. cap.
1 § quarto

(b) Job:
9. 20.

felől, alázarossan gondolkodgyatok. Lás-
suc e' Szolgát! 1. Egykor *Cartharinus*
Ambrus, hasonloképpen felel vala, (b)
Job befédire. Szavai ezek valának:
Tudta Job, hogy ű igaz; de, nem akarta,
kevélyen magázalni, az ű igazság-at.
Ambrus-t akkor *Bellarminus*, így torkolá

(c) Libro
3. de Justif.
cap. 5. §. 4.

meg: (c) *Nem hazugoknac, hanem alá-*
zarosoknac kel lenni a Szenteknek. Fe-
lellyen így hát, magánac-is it *Bellarmi-*
nus; mikore' *Christus* intését; csak az
Embernec, maga meg, alázására viszi.

(d) Libro
2. de In-
dulg. cap.
10. §.
nec tamé:

2. Ugyan ezen *Bellarminus*, ezt mond-
gya másut: (d) *Illi dicuntur inutiles ser-*
vi, qui nihil faciunt, nisi quod eis Præ-
ceptum est, & quod facere debent. Azoc az
házfantalán Szolgát; kic nem egyebet,
hanem, az Istenül parancsoltator dol-
got, cselekefzic meg. Ezt pedig, kicso-
da vallyon, a' ki véghben viheti? 3.

(e) Can 6.

Egykor, a' *Milevitanum-i Concilium-*
bän, illyent végezénc: (e) *Tertet né-*
künc, Szent Janosnake' mondása: (f) *Ha*
azt mondgyuc, hogy vétkünc nincsen;
magunkat meg-csallyuc, s-nincsen,
bennünc igazság. Azért; valaki ezeket
nyg érti: mint ha, csak maga megh-alá-
zásáért mondotta volna azt az Apostol,
és nem a' dolog-nac valósága serént; at-

(f) 1. Ian.
1. §. 9.

kozor

kozor legyen! E' mondást, maga-is javal-
lya (g) *Bellarminus*. Miért hat, hogy
még-h-is a' Szolgát így hurtzollya?

4. *Vasquez* is, így torkollya *Bellarmi-*
nus, ezért: (h) *Cum humilitas non debeat*
mendacio foveri, non videtur conveniens
medium, ad humilitatem comparandam,
dicere: servi inutiles sumus, quando reverà
aliquid utilitatis prestamus. Mivel hogy
az alázaratosságot, nem kel *házig-ság-gál*
oltalmazni; azért; nem jo ezköz, az a-
lázaratosságot meg-berzé fére, ezt mondani:
Háson talán solgák vagyunk, még ackor-
is, a' mikor valami jót cselekefzönc.

3. Elöl ál *Maldonatus*-is; s-igye beszél,
*Sámbar-*ral egygyüt, a' Szolga felől: (i)
Per servum non intelligendum est mancipi-
um, quod quantum quantum fit, Domini
sui sit, sed mercenarium. A' Szolgan, nem
Rab-solgát kel érteni; kinec, minden-e,
tsac az *Urá-é*; hanem, *Béres-solgát*, kinec
munkájá-ért, fizetnek. *Maldonatus-t* ez-
ért így csapja nyakon, *Salmeron*: (k)
Hoc loco servum non conductitium famu-
lum Mercenarium, qui locat operas suas
sub certo precio &c. intelligere debemus;
sed de propriè servo, ut erant olim, & mo-
do sunt mancipia, jure belli capta, vel pe-
sunt à nostrà redempta. Nem valami foga-

(g) Libr. 9.
de Eccle.
cap. 8. §. 2.(h) De
hoc dicto
Christi(i) Mald.
in h. l.(k) Salme-
ron in h. l.

Q

dot

dot Szolga, vagy Béres értetic ita' Szol-
gán; mint a' kinec fizetnec; hanem, az
ollyan Rab-Szolga, mellyet régen, vagy
az Hadban el-fogtat, vagy pénzen meg
vöttec. Ez (1) Maldonat, distinctiojához,
Hagerus Jesuita-is, támazkodic vala ré-
gen; de nem bizhatván magát; csak el-
hagyitá Kopiaját, s-futva szalada.

(b) In Coll.
Aug. C6f.
articul. 6.
pag. 82.

(m) Bellar-
ut antè.

4. Megent bé-Beg ödteti Bellarminus a'
Szolgát, s-igy beél (m) *Ex nobis, prorsus
Servi inutiles sumus, inepti prorsus ad ea
implenda, quæ Dominus præcipit: tamen
per ejus gratiam, utiles efficiamur.* Igaz
ugyan az; hogy az Isten parancsolati-
nac bé-töltésére, haszontalan Solgák va-
gyunk, magunktul; de hasznosoc, Isten ke-
gyelmébül. Ugy-é Bellarminé? Igy Böl-
lok én-is a' Szolga felől: Valaki bé-tölti,
Istennec minden parancsolatit, az hivatic-
it, haszontalan Szolganac. De, valaki bé-
tölti Istennec minden parancsolatit, a' va-
gyon kegyelemben. Azért, valaki a' kegye-
lemben vagyon, az, haszontalan Szolga.
Vallyon s-tetzik-é ez, Sambár-nak?

(n) Bellar.
ut supr.

5. Igy-is fordittya a' Kabát, Bellarmi-
nus, de, Soto Doctor-bul: (n) *Inutiles ejus-
modi servos esse Deo, sed non sibi.* Nem-
Istennec használnak a' mi jo cselekedet-
tink; (mivel ugy, haszontalan Szolgák
vagyunc)

vagyunc) hanem, magunknak. De, Al-
phonfus de Castro, Maldonatus-fal egy-
gyüt, igy ronttyak, e' feleletet el: (Ita
scio interpretari aliquos hæc verba): (o)
*Ideò nos servos inutiles esse, quia nullam
Deo utilitatem ex nostris meritis præstamus.
Sed longè à litera discedit &c. Nam servus,
qui Homini servit, Domino utilis est &c.*
Nem Istenre nézve mondatunk haszon-
talan Szolgáknak; (mert a' Szolga, hasznos
az ű Urának) hanem magunkra néve.

(o) Al-
phonfus
de Castro.
Maldona-
tus in h.l.

Nem bánom azért, hogy a' Jesuita, a'
Szolgát emlité; mert a' törvénynek bé-
nem tölhetésérül, egy erős Sz. irás-i hel-
lyet, a' Jesuiták kezébül, ki tekere. Az
Authoroc követ. ség-ét-is penig; mikép-
pen hordozta legyen igazán meg, mind
eddigh édes Attyád; megh-tetzék, ez
ideigh való Apologia-bul!

CEGL. PALKO.

Több gyalázatok-kal-is, illeti még A-
pám Uramat a' Jesuita, Dom. Præ: Ugy
mint: (p) *Had korbácsollyon meg hát Do-
mine Czeglédi, Lutter Nagy Apád.
(Libr. contra Emserum) azt irván: Ha
egyszer, hasznosság-ban tapasztaltatnam;
minden tudományomnak, becületemnek,
hitelemnek, vége volna, ugymond; és min-
den Ember, méltán tartana, tisztesség-em
vejtet*

(p) Pag.
681.

veszret álnok rosz embernek. Ne néked Cze-
glédi, Lutter jeles Apostoltoc sentérziája!
DOBR. MIKL.

Nem hittem; hogy *properea scorpionū*.
Méz es madzag helyyet, ily becsület mar-
dosó, Jesuita Kigyót találjon, édes At-
tyád Urad! Így kel azért, irnom néki:
E' szókat: *Nos Pius &c. Benedicimus Pa-
tribus, propter Collaterissas, & illud, ex nu-
mero vitiorum, auctoritate nostrá Apo-
stolicá eximimus, & solvimus &c. Mi Pius
Papa &c. Az Agyas Aszonyok-ért, meg-
áldgyuk a' Paterek-et; s- Apostoli autho-
ritásunk Berént, a' vétek közül azt, ki-
vesz. űk. Mondom, ez Indulgentiát, ha
valaki nálad kereti; Vagy meg-tagadod
azt, vagy nem. Ha meg; Ha zug; és így:
visztesége veszet. álnok rosz Ember lész,
magad mondálla Berént; úgy hogy, se
tudományodnak, se becsületednek semmi
helye nem leszzen. Ha penigh meg nem
tagadod, hanem meg-mutatod, ugy-is
Hamis-hit-ű lész; mert hihető hogy erős
hittel meg-esküdtél rajta, hogy senkinek
meg nem mutatod. (tudod?) Mellyik-
ben válaztasz? Mert ha azt mondod:
datur tertium; mert *aquivocálok*. Erre
igy bóllok: (g) *Fraus & dolus, vim men-
daci habent*. A csalárdsággal meg-csaló
beszédben, nagy hazugság vagyon. Ugy-*

NB.

9) Tho-
mas 2. 2. q
2. art. 2.

is hazudsz hát! Látod-é, miben hozod
magadat? CEGL. PALK.

Jól felele kegyelmed néki; de ű; az
Apám Urá irálára való mocská, így re-
teztí már bé: (r) *No ellenkezetekez u-
tan az irással, mely azt mondgya: hogy
Szens (s) Pál, a' testét verte.*

DOBR. MIKL.

Még-is az *Ipopiazo*, Görög szó-bál,
akarná talám a' Jesuita, (ha tudna hoz-
zá) (r) *Tirinus* Társával egygüt, ki-re-
kerni a' korbácsolást? de nem lehet; mert
ezeket, ellene támaztom: i. (u) *Improbo
hanc sententiam: Paulum flagellis & ver-
beribus, corpus suum contredisse, & vibici-
bus, plagisque saniosis scatenus reddidisse; i-
demq; nobis exemplo Pauli faciendum esse;
ut Deo. quem lesimus, quadantenus disci-
plina cujuspiam peculiari exemplo satis-
faciamus, suppliciumq; in altera vita sub-
eundum, hac verberatione redimamus.*
Nem tetzik nekem azoknak értelmek;
kik azt mondgyák: Hogy Sz. Pál, ugy
megh korbácsolta magát, hogy ugyan
vérben keverte testét. Es: nekünk-is,
példát adot legyen, e' cselekedetivel;
hogy mind Istennek ezzel, bűncink-ért
eleget regyünk; s-a' más élet-béli bünteté-
sek alól-is, ez által, fel-fzabadullyunk.
Hát

(r) Pag.
681.(s) I. Cor.
9. 27.

(u) In h. l.

(u) Petrus
Faber,
quem lau-
dat Gre-
tser⁹, pro-
pter huj-
loci ex-
posit. in
Agonisti-
co suo.

CEGLEDI PALKO.

Már én *Doms: Prae!* el-saradtam a' bezé-
getés-ben; meg-is éheztem; a' tizen-egy ora-
penig, jelen vagyok. A' kegyelmed enged-
méből, örömezt haza mennék; mert Apám U-
ram sem akar, jelen létem nélkül, ebédelni.

DOBR. MIKLOS.

*I cum pace! sed inter nos, habita colloquia, m.
do D. Parenti, ante tempus, non evulgabis.* Béke-
séggel el-mehetz! (jo Tanítványom!) De a'
mi szó közöttünk volt; meg ne jeleneds idő-
nap előtt Apad Uradnak!

Apostrophe, ad Jesuitam Sambar.

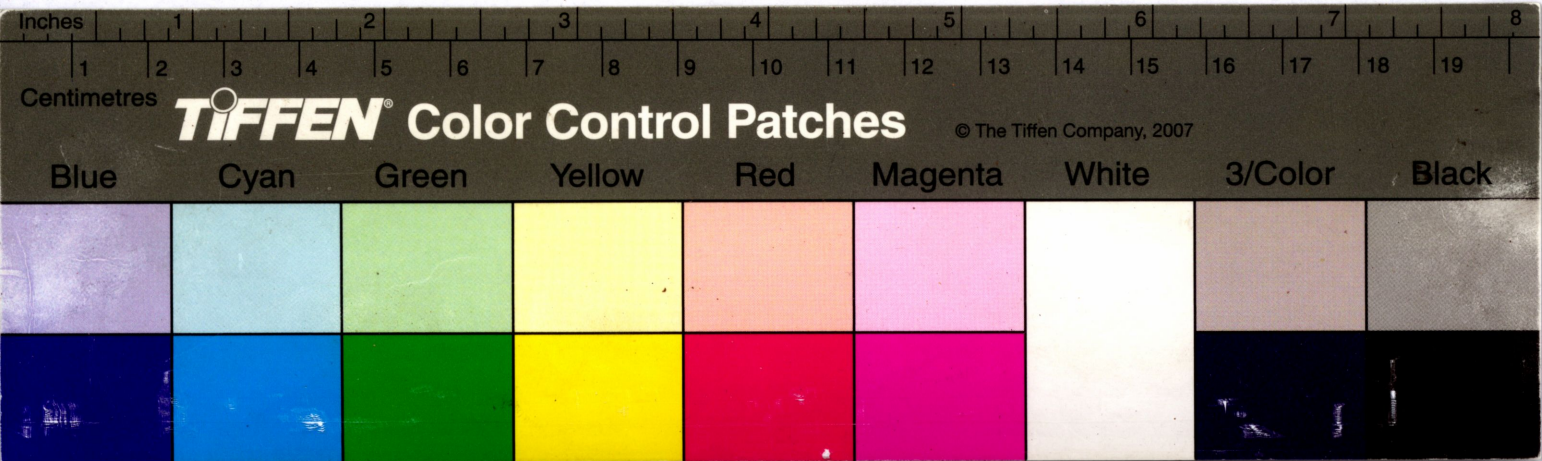
Jo Szerentséd *Sambar* Uram! hogy sok dolgai között
nem mindenekben érkezek, az én kedves *Fautor* Uram,
mocskos iráfodat, (becsület-i mellet ki-kelvén) maga,
meg-rágogadni; (talám többet vár ű kegyelme hozzá)
En mind az által, ezekre intel-ek:

I. Ha a' *korbársolás*ról irt könyvet, meg akarod tázol-
ni; jó *kórmór* kézfics; mivel, afféle-é, a' *fik-fára* való há-
gás. Es: nem csak imigy amugy harapdád a' könyvet;
mint az *Istállóban* kö-öt idegen *Lúis* mely, belé káp, az *Ház-
nál* való *Lovak* abrakában, egyszer kétfizer; s-csak el-*fa-
lad* véle; haem, *Sorui Sóra* fel-szedgyed; mert, se te ne-
ked, se *Rendednek*, becsületetek-re, nem esik.

II. Ne *irráld* Uramat-is, ha igaz *Theologus* vagy, sok
hamisítas-id, s-görbe mondásid által! *irj cum lenitate Spi-
ritus, s-Theologicé!* mert ha másképpen lesz; vagy te nye-
red, vagy mi! tudván azt, hogy: *Etiam Novica habet sple-
nem!* A' mi néked nem jó, másnak sem jo az! Es: *Si in
Provata ista mudi eris, ego Gubernator ero.* A' mint te sipolász;
án-is ugy tántzolok.

III. Ted le, dőlés kevéliséged et; s-ne szics csak, a'
magad fazaka mellé! mert vadnak még, a' *Calambuk*
közöttis, *sejek lágyára nem eset* Emberek; mint rövid nap;
megh-láthatod.

Meg-bocsás a' *Barátság-i dorgálás*ról!

CEGLEDI PALKO.

Már én *Doms: Praec!* el-faradtam a' beszé-
getés-ben; meg-is éheztem; a' tízen-egy ora-is
penig, jelen vagyon. A' kegyelmed engedel-
méből, örömeit haza mennék; mert Apám U-
ram sem akar, jelen létem nélkül, ebédelni.

DOBR. MIKLÓS.

*I cum pace! sed inter nos, habita colloquia, m-
do D. Parenti, ante tempus, non evulgabis.* Béke-
séggel el-mehetz! (jo Tanítványom!) De a'
mi szó közöttünk volt; meg ne jelened idő-
nap előtt Apad Uradnak!

Apostrophe, ad Jesuitam Sambar.

Jo Szerentséd Sambar Uram! hogy fok dolgaiközös-
nem mindenekben érkezék, az én kedves *Pator* Uram,
mocskos iráfodat, (becsület-i mellet ki-kelvén) maga-
meg-rágatni; (talám többet vár a' kegyelme hozzá)
En mind az által, ezekre intelék:

I. Haa' *korhársolástrul* irt könyvet, meg akarod tázó-
l-mis; *jóhormér* kézfics; mivel, afféle-é, a' fik-fára való há-
gás. Es: nem csak imigy amugy harapdald a' könyvet;
mint az Istállóban kő őt idegen Lú; mely, belé káp, az Ház-
nál való Lovak abrakában, egyfizer kétfizer; s-csak el-
lálad véle; ha nem, *borul fóra* fel-fzedgyed; mert, se te ne-
ked, se Rendednek, becsületetek-re, nem esik.

II. Ne *irvatald* Uramat-is, ha igaz *Theologus* vagy, fok
hamisfólas-id, s-görbe mondásid által! *irj cum lenitate Spi-
ritus, s-Theologicé!* mert ha másképpen lefz; vagy te nye-
zed, vagy mi! tudván azt, hogy: *Etiam única habet spie-
nem!* A' mi néked nem jó, másnak sem jo az! Es: *Si in
Prorata istu mági eris, ego Gubernator ero.* A' mint te sipólsz;
én-is ugy tántzolok.

III. Ted le, dőlős kevélységed et; s-ne fics csak, a'
magad fazaka mellé! mert vadnak még, a' *Celkumfok*
közöttis, *sejek lágyára nem esz Emberek*; mint rövid nap,
megh-láthatod.

Meg-bocsás a' *Barátság-i dorgálástrul!*

V E G H E.

I XI 25

~~I XI 25~~

~~II VII 31~~

~~E XIV 55~~

